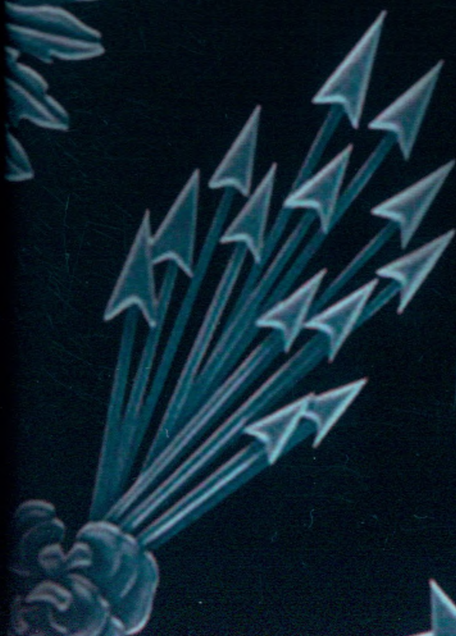
THE NEW YORK TIMES BESTSELERIŲ AUTORIUS

JEFFREY ARCHER

VIENUOLIKTAS ĮSAKYMAS


JEFFREY ARCHER



VIENUOLIKTAS ĮSAKYMAS

Iš anglų kalbos vertė Jonas Čeponis

Jotema

UDK 821.111-31
Ar53

Jeffrey Archer
THE ELEVENTH COMMANDMENT
St. Martin's Paperbacks,
New York, 2013

ISBN 978-9955-13-609-5

Neilui ir Monikai

Padėkos

Norėčiau padėkoti už pagalbą atliekant parengiamąjį darbą šiai knygai



Gerb. Williamui Websteriui, buvusiam CŽV ir FTB direktoriui
Gerb. Richardui Thornburghui, buvusiam Jungtinių Valstijų generaliniam prokurorui
Gerb. Samueliui Bergeriui, Jungtinių Valstijų nacionalinio saugumo patarėjui
Patrikui Sullivanui iš Jungtinių Valstijų slaptosios tarnybos teritorinio biuro Vašingtone
Specialiajam agentui J. Patrickui Durkinui iš Jungtinių Valstijų slaptosios diplomatinės tarnybos
Melannei Verveer, Hillary Rodham Clinton personalo vadovei
Johnui Kentui Cooke'ui Jr., Vašingtono „Redskins"* savininkui
Robertui Petersenui, Jungtinių Valstijų Senato spaudos sektoriaus vadovui
Jerry Gallegosui, Jungtinių Valstijų Kongreso Atstovų Rūmų spaudos sektoriaus vadovui
Kingui Davisui, Kalifornijos Siera Madrė policijos viršininkui

* Angl. „Redskins" — amerikietiškojo futbolo profesionalų komanda. *Čia ir toliau paaiškinimai vertėjo.*



Michailui Piotrovskiui, Ermitažo muziejaus ir Žiemos rūmų Sankt Peterburge direktoriui
Dr. Galinai Andrejevai, Maskvos valstybinės Tretjakovo galerijos aštuoniolikto ir devyniolikto amžiaus tapybos skyriaus tvarkytojai
Aleksandrui Novosiolovui, Rusijos Federacijos ambasados Vašingtone, Kolumbijos apygardoje*, ambasadoriaus pavaduotojui
Andrejui Titovui
Trims Sankt Peterburgo mafijos vadeivoms, nepanorusiems, kad būtų atskleistos jų pavardės

Malcolmui Van de Rietui ir Timothy Rohrbaugui, Nicolei Radner, Robertui Van Hoekui, Philui Hochbergui, Davidui Griesui, Judy Lowe ir Philipui Verveeriui, Nancy Henriettai, Lewisui K. Lossui, Darrellui Greenui, Joanai Komlos, Natašai Maksimovai, Johnui Woodui ir Chrisui Ellisui

O ypač — Janetei Brown iš Prezidentinių debatų komisijos ir Michaeliui Breweriui iš „Brewer Consulting Group“.

* Į tokią atskirą administracinę apygardą yra išskirta JAV sostinė Vašingtonas.

Turinys

Pirma knyga
Komandos žaidėjas
11

Antra knyga
Vienišius
131

Trečia knyga
Samdomas žudikas
247

Ketvirta knyga
Gyvieji ir mirusieji
363

Pirma knyga

Komandos žaidėjas

1



Jam atidarius duris, įsijungė signalizacija.

Tokia klaida būtų atleistina diletantui, bet Konoras Ficdžeraldas tarp savo kolegų garsėjo kaip profesionalų profesionalas.

Ficdžeraldas tikėjosi, kad kol vietos *policia* sureaguos į vagystės su įsilaužimu signalą San Viktorinos rajone, praeis bent kelios minutės.

Iki kasmetinių futbolo rungtynių su Brazilija pradžios liko dar kelios valandos, bet pusė televizorių Kolumbijoje jau bus įjungti. Jeigu Ficdžeraldas įsilaužtų į lombardą prasidėjus rungtynėms, *policia* veikiausiai nesiimtų tyrimo, kol nenuaidėtų finalinis teisėjo švilpukas. Buvo gerai žinoma, kad čionykščiai nusikaltėliai į rungtynes žiūrėdavo kaip į devyniasdešimties minučių veiksmų laisvės tarpsnį. Bet pagal jo planą dėl tų devyniasdešimties minučių policijai teks dienų dienas vaikytis savo pačių šešėlį. Ir tai tęsis savaites, galbūt mėnesius, kol kas nors perpras tikrą to šeštadienio popietės įsilaužimo į lombardą reikšmę.

Signalizacija tebečirškė, kai Ficdžeraldas, uždaręs užpakalines duris, per mažą sandėliavimo patalpą nuskubėjo į lombardo parduotuvėlės priekį. Jis nekreipė dėmesio į eiles rankinių ir kišeninių laikrodžių, išrikiuotų ant stelažiukų, smaragdus celofaniniuose maišeliuose ir visokiausių dydžių bei formų aukso dirbinius, išstatytus už plonos vielos grotelių. Viskas buvo kruopščiai pažymėta pavardėmis ir dato-

mis, kad nuskurdę jų savininkai, per pusmetį sugrįžę, galėtų atsiimti savo šeimos relikvijas. Bet mažai kas iš jų kada nors vėl pasirodydavo.

Ficdžeraldas nustūmė į šalį karoliukų užuolaidą, skiriančią sandėliavimo patalpą nuo pačios parduotuvėlės ir stabtelėjo už prekystalio. Jo žvilgsnį patraukė nenaujas odinis dėklas, atremtas į stovą vitrinos centre. Išblukusiomis auksinėmis raidėmis antvože buvo įspausti inicialai „D. V. R.“. Visiškai nejudėdamas minutėlę jis delsė, kol įsitikino, kad lombardo vidun niekas nebando žiūrėti.

Šiandien rytą pasiūlęs lombardininkui rankų darbo šedevrą, Ficdžeraldas jam paaiškino visai neketinąs grįžti į Bogotą, todėl tą daikčiuką galima išsyk išstatyti pardavimui. Ficdžeraldo nė kiek nenustebino, kad šis jau buvo padėtas į vitriną. Kito tokio turbūt visoje Kolumbijoje neatsirastų.

Jis jau buvo besiropščiąs per prekystalį, bet gatve tuo metu pro vitriną praėjo kažkoks jaunas vyriškis. Ficdžeraldas sustingo vietoje, tačiau vyruko dėmesį buvo visiškai užvaldęs mažas radijas, kurį jis laikė prisispaudęs prie kairės ausies. Į Ficdžeraldą jis teatkreipė ne daugiau dėmesio, kaip į kokį siuvėjo manekeną. Vyriškiui dingus iš akių, Ficdžeraldas apžargom perlipo per prekystalį ir nuėjo prie vitrinos. Žvilgtelėjo į vieną ir kitą gatvės pusę pasitikrindamas, ar koks atsitiktinis praeivis nestebi, bet ten nieko nebuvo. Jis skubiai pasiėmė iš vitrinos odinį dėklą ir greitai sugrįžo į parduotuvės gilumą. Peršokęs prekystalį dar kartą atsigręžė pasižiūrėti pro langą ir galutinai nusiramino, kad niekieno smalsios akys iš gatvės šios vagystės nepastebėjo.

Ficdžeraldas skubiai pasisuko, švystelėjo į šalį karoliukų užuolaidą ir nuskubėjo prie uždarų durų. Žvilgtelėjo į savo laikrodį. Signalizacija griaudėjo jau devyniasdešimt aštuonias sekundes. Jis išžengė į skersgatvį ir klausėsi. Jeigu būtų išgirdęs kaukiant policijos sireną, būtų pasukęs kairėn ir išnykęs siaurų gatvelių labirinte, besiraizgančiame už lombardo. Bet, išskyrus signalizacijos garsą, visur buvo tyku. Tad jis pasuko dešinėn ir lyg niekur nieko patraukė *Carrera Septima* — Septintosios gatvės link.

Pasiekęs šaligatvį, Konoras Ficdžeraldas žvilgtelėjo kairėn, paskui — dešinėn, ir laviruodamas tarp neintensyvaus transporto eismo, perkirto gatvę ir pradingo pilname žmonių restorane, kur būrys triukšmingų futbolo aistruolių buvo įsitaisę priešais didžiulį televizoriaus ekraną.

Niekas į jį nė nežvilgtelėjo. Visas jų dėmesys buvo sutelktas į be paliovos kartojamus pernai Kolumbijos komandos brazilams įmuštų trijų įvarčių įrašus. Konoras atsisėdo prie kampinio staliuko. Nors iš čia televizoriaus ekrano gerai nesimatė, užtat jam puikiai vėrėsi vaizdas į kitą gatvės pusę. Virš lombardo vėjelis klebeno aplamdytą iškabą su žodžiais: *„J. Escobar. Monte de Piedad, establecido 1946“* — „Ch. Eskobaras. Lombardas, įsteigtas 1946-aisiais.“

Po kelių minučių žvygindamas stabdžius priešais lombardą sustojo policijos automobilis. Pamatęs į pastatą įeinančius du uniformuotus policininkus, Ficdžeraldas atsikėlė nuo staliuko ir nerūpestingu žingsniu pro užpakalines duris išsmuko į kitą, šeštadienį ramią gatvę. Susistabdė pirmą pasitaikiusį laisvą taksi ir ryškiu pietų afrikietišku akcentu pasakė:

— El Belvedere, Plaza de Bolívar, *por favor**.

Taksistas linktelėjo, tartum leisdamas suprasti, kad visai nėra linkęs leistis į ilgą pokalbį. Ficdžeraldui atsidrėbus ant užpakalinės aplamdyto geltono taksi sėdynės, jis įjungė radiją.

Ficdžeraldas vėl pasižiūrėjo į laikrodį. Septyniolika minučių po pirmos. Porą minučių atsilieka nuo numatyto grafiko. Kalba turėtų būti jau prasidėjusi, bet kadangi kalbos paprastai tęsiasi gerokai per keturiasdešimt minučių, dar lieka pakankamai laiko įvykdyti užduočiai, dėl kurios jis iš tikrųjų ir atvyko į Bogotą. Pasislinko ant sėdynės šiek tiek dešinėn, kad vairuotojas užpakalinio vaizdo veidrodėlyje galėtų jį gerai matyti.

Kai *policia* imsis tirti, reikia, jog visi, tą dieną matę Ficdžeral-

* Malonėkite į „El Belvedere“, Bolivaro aikštėje (*isp.*).

dą, apibūdintų jį daugmaž vienodai: baltasis, apie penkiasdešimties metų, šiek tiek daugiau nei šešių pėdų ūgio, apie 210 svarų svorio, nesiskutęs, tamsiais netvarkingais plaukais, apsirengęs kaip svetimšalis, kalbantis užsienietišku akcentu, bet ne amerikietis. Jis vylėsi, kad bent vienas iš jų sugebės atpažinti pietų afrikietišką nosinę tartį. Ficdžeraldas visada gerai mokėjo nutaisyti įvairius akcentus. Vidurinėje mokykloje nuolatos įsiveldavo į nemalonumus, mėgdžiodamas mokytojus.

Per radiją be paliovos viena po kitos tratėjo ekspertų nuomonės apie šių metų rungtynių baigtį. Ficdžeraldas mintimis nukrypo nuo kalbos, kurią nelabai buvo suinteresuotas įvaldyti, nors neseniai prie savo riboto žodyno pridūrė *falta*, *fuera* ir *gol**.

Po septyniolikos minučių mažučiam fiatui sustojus priešais viešbutį „El Belvedere", Ficdžeraldas padavė taksistui dešimties tūkstančių pesų banknotą ir išslydo iš automobilio, žmogui net nespėjus padėkoti už tokius dosnius arbatpinigius, nors apskritai Bogotos taksistai negarsėjo pernelyg gausiai vartojantys žodžius *muchas gracias***.

Praėjęs pro durininką su livrėja, Ficdžeraldas užbėgo viešbučio laipteliais ir pro sukamąsias duris pateko į vestibiulį. Ten patraukė tiesiai prie liftų priešais registracijos stalą. Teko palaukti vos kelias sekundes, kol vienas iš keturių liftų sugrįžo į pirmą aukštą. Durims nuslydus į šalį, jis įžengė į kabiną ir nuspaudė mygtuką „8", paskui tuojau pat kitą — „Uždaryti", kad niekas daugiau negalėtų patekti į liftą. Aštuntame aukšte durys atsidarė, ir plona kilimine danga klotu koridoriumi Ficdžeraldas patraukė iki 807-ojo numerio. Į specialų plyšį įstūmęs plastikinę kortelę ir palaukęs, kol užsižiebs žalia šviesa, pasuko rankeną. Vos tik durys atsidarė, jis ant rankenos bumbulo koridoriaus pusėje užkabino kortelę *Favor de no Molestar****, uždarė duris ir užstūmė skląstį.

* Pražanga, užribis, įvartis (*isp.*).
** Labai dėkoju (*isp.*).
*** Prašom netrukdyti (*isp.*).

Vėl pasižiūrėjo į laikrodį: be dvidešimt keturių minučių antra. Paskaičiavo, kad šiuo metu policininkai jau bus pasišalinę iš lombardo, nusprendę, kad be reikalo signalizacija suveikė. Jie paskambins ponui Eskobarui į namus užmiestyje informuoti, kad lombarde visur atrodo tvarka, ir patars, jog pirmadienį sugrįžęs į miestą jiems praneštų, jeigu kas nors bus dingę. Bet gerokai anksčiau iki to laiko Ficdžeraldas aptrintą odinį dėklą jau bus padėjęs atgal į vitriną. Pirmadienio rytą Eskobaras praneš, kad pavogti daiktai — keli paketėliai nešlifuotų smaragdų, kuriuos išeidama pasiėmė *policia*. Kiek ilgai truks, kol išsiaiškins dingus dar vieną dalyką? Dieną? Savaitę? Mėnesį? Ficdžeraldas iš anksto nusprendė turėsiantis palikti dar kokį nors įkaltį, kad pagreitėtų tas procesas.

Jis nusivilko ir ant artimiausios kėdės pakabino švarką, nuo staliuko prie lovos pasiėmė nuotolinio valdymo pultelį, nuspaudęs mygtuką įjungė televizorių ir atsisėdo priešais ant sofos. Ekraną užpildė Rikardo Gusmano veidas.

Ficdžeraldas žinojo, kad ateinantį balandį Gusmanui sukaks penkiasdešimt, bet būdamas šešių pėdų ir colio ūgio ir turėdamas juodų plaukų kupetą, dengiančią visą galvą, jokių antsvorio problemų, jį dievinančiai miniai būtų galėjęs girtis dar nesąs nė keturiasdešimties, ir žmonės patikėtų. Šiaip ar taip, mažai kas iš kolumbiečių tikisi, kad jų politikai apie ką nors sako tiesą, o ypač nurodydami savo amžių.

Rikardas Gusmanas, būsimų prezidento rinkimų favoritas, vadovavo Kalio karteliui, kontroliuojančiam aštuoniasdešimt procentų prekybos kokainu Niujorke, ir kasmet užkaldavo per milijardą dolerių. Tokios informacijos Ficdžeraldas neužtiko nė viename iš trijų nacionalinių Kolumbijos laikraščių — galbūt todėl, kad didžiumą laikraštinio popieriaus tiekimo šalyje kontroliavo pats Gusmanas.

— Pirmiausia, ką padarysiu tapęs jūsų prezidentu — tai nacionalizuosiu visas kompanijas, kurių akcininkų daugumą sudaro amerikiečiai.

Skysta minia, supanti Kongreso rūmų Bolivaro aikštėje laiptus, pritariamai užkaukė. Rikardo Gusmano patarėjai jau prieš kurį laiką jam vis kartojo, kad tik tuščiai aušins burną, jeigu sakys kalbą rungtynių dieną, bet politikas jų nepaisė ir teigė, kad milijonai televizijos žiūrovų perjunginės kanalus ieškodami futbolo ir savo televizorių ekranuose užtaikys jį, tegul tik akimirkai. Paskui tie patys žmonės nustebs, vos po valandos pamatę jį įžirgliojant į sausakimšą stadioną. Futbolas Gusmanui kėlė nuobodulį, bet jis žinojo, kad pasirodydamas kelias minutes prieš šeimininkų komandai išbėgant į aikštę, nukreips minios dėmesį nuo Antonijo Hereros, Kolumbijos viceprezidento ir savo pagrindinio varžovo rinkimuose. Herera sėdės VIP ložėje, bet Gusmanas bus apsuptas publikos už vienų iš vartų. Mat jis siekė susikurti žmogaus iš liaudies įvaizdį.

Ficdžeraldas apytikriai paskaičiavo, kad kalbos likę apie šešios minutės. Gusmano žodžius jis jau buvo girdėjęs bene dešimtis kartų: sausakimšose salėse, pustuščiuose baruose, prie gatvių kampų, net tarpmiestinių autobusų stotyje, kandidatui kreipiantis į vietos piliečius iš autobuso galo. Nuo lovos odinį dėklą jis perkėlė sau ant kelių.

— Antonijas Herera ne liberalų, o amerikiečių kandidatas, — šnypštė Gusmanas. — Jis tik pilvakalbio lėlė, kiekvienas žodis jam parinktas žmogaus, sėdinčio Baltųjų rūmų Ovaliniame kabinete.

Minia vėl pritarė sveikinimo šūksniais.

Dar penkios minutės, spėjo Ficdžeraldas. Jis atidarė dėklą ir įsistebeilijo į karabiną „Remington 700“, kurį buvo išleidęs iš akių vos kelias valandas.

— Kaip drįsta amerikiečiai manyti, kad mes visada taikstysimės su tuo, kas jiems naudinga? — šūkavo Gusmanas. — Ir vien tik dėl to visagalio dievo — dolerio!

Minia dar garsiau pritariamai sustaugė, kai kandidatas iš piniginės išsitraukė dolerio banknotą ir Džordžą Vašingtoną suplėšė į skutelius.

— Galiu jus patikinti dėl vieno dalyko, — toliau varė Gusmanas, it konfeti ant minios pažerdamas žalio popieriaus skiauteles.

„Dievas — ne amerikietis“, lūpomis sudėliojo Ficdžeraldas.

— Dievas — ne amerikietis! — sušuko Gusmanas.

Ficdžeraldas iš odinio dėklo atsargiai iškėlė „McMillan“ fiberglaso buožę.

— Už dviejų savaičių Kolumbijos piliečiai gaus progą pareikšti visam pasauliui savo nuomonę! — šaukė Gusmanas.

— Keturios minutės, — sumurmėjo Ficdžeraldas, žvilgtelėdamas į ekraną ir pamėgdžiodamas kandidato šypseną. Iš laikiklio dėkle jis išėmė nerūdijančio plieno vamzdį ir tvirtai įsriegė į buožę. Tiko kaip pirštinė.

— Kai pasaulyje bus rengiami viršūnių susitikimai, Kolumbija vėl sėdės prie posėdžių stalo, o ne skaitys apie tai kitą dieną spaudoje. Per metus priversiu amerikiečius elgtis su mumis ne kaip su trečiojo pasaulio šalimi, bet kaip su sau lygiais.

Minia vėl sustaugė, o Ficdžeraldas išėmė iš lizdo optinį snaiperio taikiklį „Leopold 10“ ir jį užstūmė ant dviejų įrantų vamzdžio gale.

— Per šimtą dienų jūs pamatysite pokyčius mūsų šalyje, kuriuos Herera būtų laikęs neįmanomais. Nes kai aš būsiu jūsų prezidentas...

Ficdžeraldas pamažu įrėmė „Remington 700“ buožę sau į petį. Jausmas toks, lyg susitiktum su senu draugu. Bet, kita vertus, taip ir turėjo būti: kiekviena dalis buvo pagaminta rankomis pagal tikslius jo nurodymus.

Jis nukreipė teleskopinį taikiklį į vaizdą televizoriaus ekrane ir sulygino mažučių, milimetrus žyminčių taškelių eilę, kol ta susicentravo colį virš kandidato širdies.

— ... įveiksiu infliaciją...

Trys minutės.

— ... nugalėsiu nedarbą...

Ficdžeraldas iškvėpė orą.

— ... ir tokiu būdu panaikinsiu skurdą.

Ficdžeraldas suskaičiavo: trys... du... vienas ir švelniai nuspaudė gaiduką. Per minios triukšmą vos išgirdo spragtelėjimą.

Jis nuleido karabiną, atsikėlė nuo sofos ir tuščią odinį dėklą paguldė ant grindų. Praeis dar devyniasdešimt sekundžių, ir Gusmanas kaip paprastai ims smerkti prezidentą Lorensą.

Iš mažutės kišenėlės dėklo dangtyje jis išėmė vieną šovinį su sprogstamąja kulka. Atlaužė buožę, įstūmė šovinį į lizdą ir tvirtu, staigiu judesiu viršun su trekštelėjimu užtrenkė vamzdį.

— Kolumbijos piliečiams tai bus paskutinė proga pasukti atgal pragaištingas praeities nesėkmes! — šaukė Gusmanas, sulig kiekvienu žodžiu keldamas balsą. — Todėl mes turime būti tikri dėl vieno dalyko...

— Viena minutė, — murmtelėjo Ficdžeraldas.

Paskutines šešiasdešimt Gusmano kalbos sekundžių jis galėtų atkartoti žodis žodin. Nukreipęs dėmesį nuo televizoriaus, pamažu per kambarį nuėjo link grindis siekiančių langų.

— ... kad nenuleistume perniek šios auksinės progos...

Ficdžeraldas atitraukė nėrinių užuolaidą, pridengiančią išorinio pasaulio vaizdą, ir per Bolivaro aikštę įsistebeilijo į jos šiaurinį pakraštį, kur ant Kongreso rūmų viršutinio laiptelio stovėjo kandidatas į prezidentus, žvelgdamas į minią apačioje. Jis jau rengėsi smogti paskutinį kirtį.

Ficdžeraldas kantriai laukė. Niekada nepasilik matomas atviroje vietoje ilgiau nei būtina.

— *Viva la Colombia!** — sušuko Gusmanas.

— *Viva la Colombia!* — karštai atsišaukė minia, nors nemažai joje buvo nusamdytų apsimetėlių, strategiškai paskirstytų tarp žmonių.

— Myliu savo šalį, — pareiškė kandidatas.

Kalbos liko trisdešimt sekundžių. Ficdžeraldas atstūmė langus,

* Tegyvuoja Kolumbija! (*Isp.*)

ir į jį visu garsumu plūstelėjo kiekvieną Gusmano žodį atkartojančių masių šūksmai.

Kandidatas pažemino balsą bemaž iki šnabždesio:

— Ir leiskite man aiškiai pasakyti viena — noriu tarnauti jums kaip prezidentas tik iš meilės savo šaliai.

Antrą kartą Ficdžeraldas pamažu įrėmė sau į petį „Remigton 700" buožę. Visų akys žvelgė į kandidatą, jam griaudėjant žodžius: „*Dios guarde a la Colombia!*"* Triukšmas tapo kurtinantis, Gusmanui iškėlus aukštai į viršų rankas, dėkojant savo rėmėjams, irgi staugiantiems „*Dios guarde a la Colombia!*". Kelias sekundes Gusmano rankos liko pergalingai iškeltos aukštyn — kaip ir baigiant kiekvieną kalbą. Ir, kaip ir visada, kelias akimirkas jis stovėjo visiškai sustingęs.

Ficdžeraldas sulygino mažučius, milimetrus žyminčius taškelius, kol tie atsidūrė colį virš kandidato širdies, ir iškvėpė orą, tvirčiau kairės plaštakos pirštais sugniauždamas buožę.

— Trys... du... vienas, — sumurmėjo sau po nosim ir švelniai nuspaudė gaiduką.

Gusmanas tebesišypsojo, kai aptakios formos kulka įsmigo jam į krūtinę. Po sekundės susmuko ant žemės it virvelių neprilaikoma lėlė, ir į visas puses pažiro kaulų, raumenų ir audinių fragmentai. Arčiausiai stovėjusiuosius aptaškė kraujas. Paskiausia, ką Ficdžeraldas matė, — tai aukštyn ištiestas kandidato rankas, lyg šis pasiduotų nežinomam priešui.

Ficdžeraldas nuleido karabiną, atjungė nuo vamzdžio buožę ir skubiai uždarė langus. Užduotis atlikta.

Dabar vienintelė problema — užsitikrinti, kad nepažeistų Vienuolikto įsakymo.

* Dieve, saugok Kolumbiją! (*Isp.*)

2



— Ar turėčiau nusiųsti užuojautą jo žmonai ir šeimai? – paklausė Tomas Lorensas.

— Ne, pone prezidente, — atsakė valstybės sekretorius. — Manau, tai turėtumėte palikti Tarpamerikinių santykių skyriaus sekretoriaus pavaduotojui. Dabar atrodo, kad Antonijas Herera tikrai taps kitu Kolumbijos prezidentu, tad būtent su tuo žmogumi jums teks turėti reikalą.

— Jūs man atstovausite per laidotuves? O gal pasiųsti viceprezidentą?

— Nė vieno iš mudviejų — taip patarčiau, — atsakė valstybės sekretorius. — Visai tinkamai jums gali atstovauti mūsų ambasadorius Bogotoje. Kadangi laidotuvės vyks šį savaitgalį, nėra ko tikėtis, kad per tokį trumpą laiką suspėsime nuvykti.

Prezidentas linktelėjo. Jis jau priprato prie Lario Haringtono dalykiško požiūrio į viską, taip pat ir į mirtį. Galėjo tik paklausti savęs: „Kokią poziciją Laris užimtų, jeigu kas nors nužudytų mane patį?“

— Jeigu turite minutėlę, pone prezidente, manau, man derėtų jus smulkiau supažindinti su dabartine mūsų politika Kolumbijoje. Spauda galbūt panorės jūsų paklausti apie galimą sąsają su...

Prezidentas jau rengėsi jį pertraukti, kai buvo pabelsta į duris, ir į kabinetą įžengė Endis Loidas.

Turbūt jau vienuolikta valanda, pagalvojo Lorensas. Nuo tada, kai Loidą paskyrė savo personalo viršininku, jam nebereikėjo laikrodžio.

— Vėliau, Lari, — pasakė prezidentas. — Manęs laukia spaudos konferencija apie įstatymo projektą dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo ir kažin ar žurnalistus domintų kandidato į prezidentus mirtis šalyje, kurios, pripažinkime, dauguma amerikiečių net nepajėgtų surasti žemėlapyje.

Haringtonas nutylėjo. Galų gale ne jo pareiga aiškinti prezidentui, kad dauguma amerikiečių nesugeba žemėlapyje surasti ir Vietnamo. Bet vos tik į kabinetą įžengė Endis Loidas, Haringtonas žinojo, kad žodžio pirmumą gautų nebent tik paskelbus pasaulinį karą. Tad jis linktelėjo Loidui ir paliko Ovalinį kabinetą.

— Kodėl aš tą žmogų išvis paskyriau į šį postą? — nusistebėjo Lorensas, įbedęs akis į užsidariusias duris.

— Laris sugebėjo į jūsų pusę palenkti Teksasą tuomet, kai pagal visas rinkėjų apklausas, dauguma pietiečių jus laikė menkysta iš šiaurės, visai mielai paskirsiantį homoseksualą Ginkluotųjų pajėgų štabų viršininkų jungtinio komiteto vadovu.

— Turbūt taip ir padaryčiau, jeigu manyčiau, kad jis tinkamas toms pareigoms, — pripažino Lorensas.

Viena iš priežasčių, kodėl Tomas Lorensas pasiūlė savo senam draugui iš koledžo laikų Baltųjų rūmų personalo viršininko postą, buvo ta, kad juodu nuo vienas kito neturėjo jokių paslapčių. Endis atvirai reikšdavo savo nuomonę, be kokios nors užuominos į apgaulę ar klastą. Ta žavinga savybė garantavo, kad jis niekada negalėjo tikėtis pats būti išrinktas į kokį nors postą, ir todėl niekad nebus konkurentas.

Prezidentas atvertė šį rytą Endžio jam paliktą mėlyną aplanką su žyma „SKUBU“. Spėjo, kad jo personalo viršininkas ją rengė beveik visą naktį. Jis ėmėsi peržiūrinėti klausimus, kurie, kaip Endis tikėjosi, tikriausiai bus užduoti vidudienio spaudos konferencijoje.

Kiek šia priemone numatote sutaupyti mokesčių mokėtojų pinigų?

— Spėju, pirmą klausimą kaip visada užduos Barbara Evans, — pakeldamas nuo aplanko akis tarė Lorensas. — Ar mes bent kiek numanome, koks jis galėtų būti?

— Ne, sere, — atsakė Loidas. — Bet kadangi nuo pat tos dienos, kai jūs Naujajame Hampšyre sutriuškinote Gorą, ji spaudė dėl ginkluotės sumažinimo įstatymo projekto, vargu ar galės dabar skųstis, kad mes ketiname jį pateikti.

— Teisybė. Bet tai jai nesutrukdys užduoti kokį nors nemalonų klausimą.

Endis sutikdamas linktelėjo, o prezidentas perskaitė kitą klausimą.

Kiek amerikiečių dėl to praras darbą?

Lorensas žvilgtelėjo į Endį.

— Kieno klausimų ypač turėčiau vengti?

— Visos likusios šutvės, — nusišiepė Loidas. — Bet kai baigsite su šituo, iškart pereikite prie Filo Ansančio.

— Kodėl prie Ansančio?

— Jis visapusiškai rėmė šį įstatymo projektą, o šįvakar per kviestinius pietus bus tarp jūsų svečių.

Prezidentas nusišypsojo ir linktelėjęs toliau slinko pirštu žemyn per surašytus tikėtinus klausimus. Sustojo prie septintojo.

Ar tai ne dar vienas pavyzdys, kad Amerika išsimuša iš kelio?

Jis vėl pažvelgė į savo personalo viršininką.

— Kartais aš manau, kad mes tebegyvename laukiniuose vakaruose — taip kai kurie Kongreso nariai sureagavo į šį įstatymo projektą.

— Sutinku, sere. Bet, kaip pats žinote, keturiasdešimt procentų amerikiečių tebelaiko rusus didžiausia grėsme, o beveik trisdešimt procentų tikisi, kad dar jie sulauks to laiko, kai mes stosime į karą su Rusija.

Lorensas nusikeikė ir persibraukė delnu vešlius, per anksti pražilusius plaukus, o paskui vėl sugrįžo prie klausimų sąrašo ir apsistojo prie devynioliktojo.

— Kiek dar mane klausinės, kodėl sudeginau savo mobilizacijos kortelę?

— Spėju, kol būsite vyriausiasis ginkluotųjų pajėgų vadas, — atsakė Endis.

Prezidentas kažką sau sumurmėjo po nosimi ir perėjo prie kito klausimo. Vėl pakėlė akis.

— Juk tikrai nėra jokios tikimybės, kad kitu Rusijos prezidentu taps Viktoras Zerimskis?

— Turbūt ne, — sutiko Endis, — bet pagal naujausią viešosios nuomonės apklausą, jis pakilo į trečią vietą, ir nors vis dar gerokai atsilieka nuo ministro pirmininko Černopovo ir generolo Borodino, jo pozicija dėl kovos su organizuotu nusikalstamumu pradeda klibinti jų pirmavimą. Veikiausiai todėl, kad daugelis rusų mano, jog Černopovą finansuoja Rusijos mafija.

— O kaip dėl to generolo?

— Borodinas praranda pozicijas, nes didesnei rusų armijos daliai jau mėnesius nemokėtos algos. Spauda praneša, kad kareiviai gatvėse turistams pardavinėja savo uniformas.

— Ačiū Dievui, rinkimai dar už poros metų. Jeigu atrodytų, kad fašistas Zerimskis turi nors menkiausių šansų tapti Rusijos prezidentu, ginkluotės sumažinimo įstatymo projektas nė vienuose Rūmuose nepraeitų pirmos balsavimo stadijos.

Loidas linktelėjo, o Lorensas atsivertė kitą puslapį. Pirštu toliau slinko klausimais žemyn. Apsistojo ties dvidešimt devintuoju.

— Kiek Kongreso narių savo rinkimų apygardose turi ginklų pramonės ir karinių bazių? — paklausė, vėl pakeldamas akis į Loidą.

— Septyniasdešimt du senatoriai ir du šimtai vienuolika Žemesniųjų rūmų narių, — atsakė Loidas — jam net neprireikė pasižiūrėti į savo aplanką, kurio dar nė neatsivertė. — Jums reikės įtikinti bent

šešiasdešimtį jų procentų dėl paramos, kad užsitikrintumėte daugumą abejuose Rūmuose. Ir tai, jei galėtume tikėtis senatoriaus Bedelio balso.

— Frenkas Bedelis plataus masto ginkluotės sumažinimo įstatymo reikalavo, kai aš dar mokiausi Viskonsino vidurinėje. Jis neturi kito pasirinkimo kaip tik paremti mus.

— Jis galbūt ir pritaria tam įstatymui, bet mano, kad jūs nuėjote dar nepakankamai toli. Jis ką tik pareikalavo, kad sumažintumėte mūsų ginklavimosi išlaidas daugiau nei penkiasdešimčia procentų.

— Ir kaip jis tikisi, kad aš tai prastumčiau?

— Tektų pasitraukti iš NATO ir leisti europiečiams patiems rūpintis savo gynyba.

— Betgi tai visai nerealu, — pasakė Lorensas. — Netgi „Amerikiečiai už demokratinę veiklą" prieš tai stotų.

— Jūs tai žinote, aš žinau ir, įtariu, mielasis senatorius žino. Bet tai jam nesutrukdys rodytis kiekvienoje televizijoje nuo Bostono iki Los Andželo ir tvirtinti, kad gynybos išlaidų sumažinimas penkiasdešimčia procentų pernakt išspręstų Amerikos sveikatos apsaugos ir pensijų problemas.

— Norėčiau, kad Bedelis tiek pat daug laiko skirtų problemai, kaip apginti mūsų žmones, kiek skiria jų sveikatos apsaugai, — pasakė Lorensas. — Kaip jam atsakyti?

— Labai jį išgirti dėl nenuilstamo triūso ginant pagyvenusiųjų interesus. O paskui nurodyti, kad jūs, kaip vyriausiasis Jungtinių Valstijų ginkluotųjų pajėgų vadas, niekada nesumažinsite jų gynybos. Jūsų prioritetas visada bus užtikrinti, kad Amerika išliktų galingiausia pasaulio valstybe ir taip toliau, ir taip toliau. Šitaip mes išsaugosime Bedelio balsą ir galbūt palenksime į savo pusę vieną kitą iš „vanagų".

Prezidentas pasižiūrėjo į laikrodį ir atvertė trečią puslapį. Priėjęs trisdešimt pirmą klausimą, giliai atsiduso.

Kaip jūs tikitės pasiekti, kad įstatymo projektas įsigaliotų, kai demokratai neturi daugumos nė vienuose Rūmuose?

— Gerai, Endi. Kaip į tai atsakyti?

— Paaiškinsite, kad visoje šalyje susirūpinę amerikiečiai savo išrinktiems atstovams aiškiai leidžia suprasti, jog šis įstatymo projektas gerokai pavėlavęs ir visai logiškas.

— Būtent taip kalbėjau praeitą kartą, Endi. Apie įstatymo projektą dėl kovos su prekyba narkotikais, prisimeni?

— Taip, prisimenu, pone prezidente. Ir amerikiečiai jus visiškai palaikė.

Lorensas vėl giliai atsiduso ir tarė:

— O, kaip gera būtų valdyti šalį, kurioje rinkimai nevyksta kas dvejus metus ir ji nėra supančiota žiniasklaidos atstovų, įsitikinusių, kad jie geriau eitų pareigas nei demokratiškai išrinkta valdžia.

— Net rusams teko susitaikyti su žiniasklaidos korpuso fenomenu, — pasakė Loidas.

— Kas būtų galėjęs patikėti, kad iki to prisigyvensime? — pasiskundė Lorensas, permesdamas akimis paskutinį klausimą. — Nuojauta man sako, kad jeigu Černopovas pažadėjo rusų rinkėjams būti pirmuoju prezidentu, išleisiančiu sveikatos apsaugai daugiau lėšų negu gynybai, jis lengvai laimės.

— Galbūt jūs ir teisus, — pripažino Loidas. — Bet galite neabejoti: jeigu būtų išrinktas Zerimskis, jis imtųsi atkurti rusų branduolinį arsenalą gerokai anksčiau, nei pradėtų svarstyti apie naujų ligoninių statybą.

— Tikrai taip, — sutiko prezidentas. — Bet kadangi nėra jokių šansų, kad tas maniakas bus išrinktas...

Endis Loidas patylėjo.

3



Ficdžeraldas žinojo, kad kitos dvidešimt minučių lems jo likimą.

Jis skubiai perėjo kambarį, žvilgtelėdamas į televizorių. Minia visomis kryptimis spruko iš aikštės. Triukšmingas entuziazmas virto akla panika. Du Rikardo Gusmano patarėjai lenkėsi prie jo kūno.

Ficdžeraldas išėmė išeikvoto šovinio tūtą ir ją padėjo atgal į vietą odiniame dėkle. Ar lombardo savininkas pastebės, kad viena kulka iššauta?

Iš kitos aikštės pusės per minios klyksmus atskriejo garsus policijos sirenos kauksmas. Šįsyk sureaguota gerokai greičiau.

Ficdžeraldas nuėmė ir įdėjo į tam skirtą įdubą taikiklį. Paskui nusuko vamzdį, įstūmė jį į vietą ir galiausiai sugrąžino ten pat, kur buvo, buožę.

Paskutinį kartą žvilgtelėjo į televizoriaus ekraną, stebėdamas pasipilant į aikštę Bogotos *policia*. Paskui pasičiupo odinį dėklą, nuo peleninės ant televizoriaus įsimetė į kišenę degtukų dėžutę ir perkirtęs numerį atidarė duris.

Koridoriuje apsižvalgė į vieną ir kitą pusę ir nuskubėjo krovininio lifto link. Kelis kartus nuspaudė baltą mygtuką sienoje. Iš anksto, prieš išeidamas į lombardą, buvo atsklendęs langą, atsiveriantį į gaisrinius laiptus, bet žinojo, kad jeigu teks griebtis atsarginio plano, veikiausiai palaikių metalinių laiptų apačioje jo lauks uniformuotų policininkų pasala. Nebus Rembo stiliaus sraigtasparnio su besisu-

kančiomis mentėmis, suteikiančio galimybę pabėgti į šlovę, švilpiant pro ausis kulkoms, pataikančioms į viską, tik ne į jį. Šičia — realus pasaulis.

Kai sunkios lifto durys pamažu atsidarė, Ficdžeraldas atsidūrė tiesiai priešais jauną raudonšvarkį padavėją, nešiną perkrautu padėklu su priešpiečiais. Matyt, buvo traukiami burtai, ir jam išpuolė trumpas šiaudelis, todėl vyrukas negavo laisvos dienos, kad galėtų stebėti rungtynes.

Išvydęs prie krovininio lifto stovintį viešbučio svečią, padavėjas nepajėgė paslėpti nuostabos.

— *No, señor, perdone, no puede entrar**, — mėgino paaiškinti jis, Ficdžeraldui prasispraudžiant į kabiną.

Bet svečias dūrė pirštu į mygtuką, pažymėtą „*Planta Baja*“**, ir durys užsidarė gerokai anksčiau, nei vyrukas suspėjo pasakyti, kad šis liftas nusileidžia į virtuvę.

Durims atsidarius pirmame aukšte, Ficdžeraldas mikliai nardė tarp nerūdijančio plieno stalų, ant kurių eilių eilėmis buvo išdėlioti užkandžiai, laukiant, kol juos užsakys, ir buteliai šampano, kurie bus atkimšti tik tuo atveju, jeigu laimės šeimininkų komanda. Jis pasiekė tolimąjį virtuvės galą, prasistūmė pro švaistines duris ir dingo iš akių daug anksčiau, nei kas nors iš baltai vilkinčių virtuvės darbuotojų susiprato užprotestuoti. Menkai teapšviestu koridoriumi — vakar naktį pats išsuko elektros lemputes — nubėgo prie sunkių durų, vedančių į viešbučio požeminį garažą. Iš švarko kišenės išsiėmęs didžiulį raktą, jas paskui save uždarė ir užrakino. Pasuko tiesiai prie mažo juodo folksvageno, pastatyto tamsiausiame garažo kampe. Iš kelnių kišenės išsitraukė antrą, mažesnį, raktą, atrakino automobilio dureles, įsmuko prie vairo, odinį dėklą pakišo greta po keleivio sėdyne ir įjungė degimą. Variklis kaipmat atgijo, nors pastarąsias tris dienas

* Ne, pone, įeiti draudžiama (*isp.*).
** Pirmas aukštas (*isp.*).

automobiliu ir nevažinėta. Kelias sekundes palaikė numynęs akceleratorių, o paskui iš lėto įstūmė pirmą pavarą.

Ficdžeraldas neskubiai manevravo automobiliu tarp eilių kitų čia pastatytų ir stačiu pandusu išvairavo į gatvę. Nuožulnos viršuje stabtelėjo. *Policia* laužėsi į vieną gatvėje pastatytą automobilį ir nė nežvilgtelėjo Ficdžeraldo pusėn. Jis pasuko kairėn ir pamažu pajudėjo tolyn nuo Bolivaro aikštės.

Ir tuomet išgirdo už savęs kaukiant sireną. Žvilgtelėjęs į užpakalinio vaizdo veidrodėlį pamatė du jo link artėjančius policijos motociklus su įjungtais švyturėliais. Ficdžeraldas pasuko į gatvės pakraštį, ir pro jį pralėkė du policijos motociklininkai, o iš paskos – greitoji, gabenanti Gusmano kūną be gyvybės ženklų.

Jis pasuko kairėn į kitą šalutinę gatvę ir ilgu aplinkiniu maršrutu, dažnai vėl sugrįždamas atgal, nuvažiavo lombardo link. Po dvidešimt keturių minučių įvairavo į skersgatvį ir sustojo už sunkvežimio. Iš po keleivio sėdynės pasiėmė apsitrynusį odinį dėklą ir paliko automobilį neužrakintą. Vėl sugrįžti prie vairo ketino greičiau nei po dviejų minučių.

Trumpai apsidairė, ar gatvelėje kas nors nestebi. Nieko nesimatė.

Ficdžeraldui įsmukus į pastatą, ir vėl suveikė signalizacija. Bet šįsyk jis nesijaudino, kad skubiai prisistatys koks nors patruliuojantis automobilis – beveik visa *policia* bus visiškai užimta – arba stadione, kur už pusvalandžio prasidės rungtynės, arba sulaikanti kiekvieną, tebesantį arčiau nei mylios atstumu nuo Bolivaro aikštės.

Ficdžeraldas uždarė užpakalines lombardo duris. Antrą kartą tą dieną jis greitai perėjo pagalbines patalpas, nubraukė į šalį karoliukų užuolaidas ir sustojo už prekystalio. Pasitikrino pro langą, ar nesimato gatvėje praeivių, ir sugrąžino odinį dėklą į ankstesnę vietą vitrinoje.

Kai pirmadienio rytą Eskobaras grįš į lombardą, kiek ilgai truks, kol jis aptiks, kad vienas iš šešių šovinių su stambaus kalibro aptakiomis kulkomis buvo iššautas ir vietoje liko tik jo tūta? Ir net tuomet ar jis pasivargins apie tai pranešti policijai?

Mažiau nei po devyniasdešimties sekundžių Ficdžeraldas vėl sėdėjo folksvagene. Išvažiuodamas į pagrindinę gatvę, tebegirdėjo čirškiančią signalizaciją, ir orientuodamasis pagal kelio ženklus pasuko *Aeropuerto El Dorada** link. Niekas nė kiek juo nesidomėjo. Galų gale juk tuojau prasidės rungtynės. Šiaip ar taip, koks gi galėtų būti ryšys tarp čirškiančios lombardo San Viktorinos rajone signalizacijos ir kandidato į prezidentus nužudymo Bolivaro aikštėje?

Pasiekęs greitkelį, Ficdžeraldas laikėsi vidurinės eismo juostos, nėsyk neviršydamas leistino greičio. Su juo prasilenkė keli policijos automobiliai, skubantys į sostinę. Net jeigu kas nors būtų jį sustabdęs patikrinti dokumentų, būtų radęs juos visus tvarkingus. Prikimštame lagamine nebūtų rasta nieko ypatinga kaip verslininkui, besilankančiam Kolumbijoje parduoti kalnakasybos įrangos.

Pasiekęs nuovažą į oro uostą, Ficdžeraldas paliko greitkelį. Po ketvirčio mylios staigiai pasuko dešinėn ir įvairavo į viešbučio „San Sebastian" parkavimo aikštelę. Atidarė pirštinių skyrelį ir išėmė gausiai priantspauduotą pasą, išduotą Dirko van Rensbergo vardu. Su pasičiuptais iš viešbučio „El Belvedere" degtukais padegė pasą. Kai bemaž pradėjo svilti pirštai, atidarė automobilio dureles ir išmetė šio likučius ant žemės, padu užtrypė ugnį, pasistengdamas, kad liktų matomas tik Pietų Afrikos herbas. Švystelėjęs degtukus ant keleivio sėdynės, pasigriebė nuo užpakalinės sėdynės lagaminą ir užtrenkė automobilio dureles, o raktelius paliko degimo spynelėje. Nuėjęs prie paradinių viešbučio durų, Dirko van Rensbergo paso likučius ir didelį sunkų raktą išmetė į šiukšlinę įėjimo laiptukų apačioje.

Įkandin japonų verslininkų Ficdžeraldas prasistūmė pro sukamąsias duris ir laikėsi neatsilikdamas, kai tie buvo nuvesti laisvo lifto link. Jis tik vienas išlipo trečiame aukšte ir pasuko tiesiai prie 347-ojo numerio, kur išsitraukė dar vieną plastikinę kortelę atrakinti dar vienam kambariui, rezervuotam kita pavarde. Numetė ant lovos

* Eldorado oro uostas (*isp.*).

lagaminą ir pasižiūrėjo į laikrodį. Iki skrydžio pradžios dar valanda ir septyniolika minučių.

Ficdžeraldas nusivilko ir užmetė ant vienos kėdės švarką, atidaręs lagaminą ir išsiėmęs plastikinį maišelį su prausimosi reikmenimis, pradingo vonios kambaryje. Praėjo šiek tiek laiko, kol vanduo pakankamai sušilo, ir jis kamščiu užkimšo kriauklę. Belaukdamas nusikarpė nagus ir kruopščiai, it chirurgas prieš operaciją, šepečiu išsišveitė rankas.

Truko dvidešimt minučių švariai nusiskusti savaitės senumo barzdai ir kelių saujų šampūno, iki sugrąžino plaukams natūralų banguotumą ir smėlio spalvą.

Kaip įmanydamas geriau Ficdžeraldas išsisausino plonu vieninteliu viešbučio parūpintu rankšluosčiu, paskui sugrįžo į miegamąjį ir užsimovė švarias glaudes. Nuėjęs prie komodos kitame kambario kampe, ištraukė trečią stalčių ir pagrabinėjo, kol surado prie aukštesniojo dugno iš apačios lipniąja juostele priklijuotą paketėlį. Nors kelias dienas kambaryje negyveno, buvo tikras, kad niekas neaptiko jo slaptavietės.

Ficdžeraldas atplėšė rudą voką ir greitomis pasitikrino jo turinį. Dar vienas pasas, tačiau su kita pavarde. Penki šimtai dolerių apšiurusiais banknotais ir lėktuvo bilietas pirmąja klase į Keiptauną. Sprunkantys samdyti žudikai nekeliauja pirmąja klase. Po kelių minučių jis apleido 347-ąjį numerį, palikęs po visas grindis išmėtytus senus savo drabužius ir užkabintą ant durų lentelę *Favor de no molestar*.

Viešbučio svečiams skirtu liftu nusileido į pirmą aukštą pasitikėdamas, kad niekieno žvilgsnio nepatrauks penkiasdešimt vienerių metų amžiaus vyriškis mėlynais džinsiniais marškiniais, dryžuotu kaklaraiščiu, sportiniu švarku ir pilkomis medvilninėmis kelnėmis. Išžengė iš lifto ir neskubiai perėjo vestibiulį, nė neketindamas išsiregistruoti. Atvykęs prieš aštuonias dienas, jis už numerį sumokėjo grynaisiais į priekį. Mini barą visada laikė užrakintą, nė karto ne-

skambino kambarių tarnybai, nesikalbėjo telefonu su kuo nors išorėje nei žiūrėjo mokamų filmų. Šio svečio sąskaitoje nebus jokių priemokų.

Teko palaukti kelias minutes, kol prie įėjimo prišliaužė į oro uostą vežiojantis autobusas. Vėl pasižiūrėjo į laikrodį. Iki lėktuvas pakils – keturiasdešimt trys minutės. Jis nė kiek nesijaudino, kad pavėluos į „Aeroperu" reisą nr. 63 kelionei į Limą. Buvo tikras, kad šiandien niekas nevyksta laiku.

Išlipęs iš autobuso prie oro uosto pastato, jis iš lėto nužingsniavo link registracijos stalo, kur nenustebo, kai buvo pasakyta, kad reisas į Limą sulaikytas daugiau kaip valandai. Keletas policininkų sausakimšoje, chaotiškoje išvykstančiųjų salėje įtariai nužiūrinėjo kiekvieną keleivį, ir nors Ficdžeraldą kelis kartus sustabdė ir apklausinėjo, o jo lagaminą dusyk apieškojo, galiausiai jam buvo leista toliau eiti prie 47-ųjų vartų.

Sulėtino žingsnius, pamatęs apsaugininkų tempiamą porą vaikinų su kuprinėmis. Tingiai pagalvojo, kiek nekaltų nesiskutusių baltųjų praleis naktį apklausinėjami kamerose, ką anksčiau tą dieną nuveikė. Pareigūnas mėlyna uniforma būdelėje atsivertė Naujosios Zelandijos pasą ir įdėmiai tyrinėjo įklijuotą fotografiją, kurioje pavaizduotas asmuo nenuginčijamai buvo panašus į prieš jį stovintį elegantiškai apsirengusį vyriškį. Jis sugrąžino pasą ir leido Alisteriui Daglasui, civiliui inžinieriui iš Kraistčerčo, pereiti į laukiamąją zoną. Dar po šiokios tokios delsos reisas pagaliau paskelbtas. Stiuardesė palydėjo poną Daglasą į jo vietą pirmosios klasės skyriuje.

– Pageidautumėte taurės šampano, sere?

Ficdžeraldas papurtė galvą.

– Dėkui, ne. Visai tiks paprastas vanduo, – atsakė jis, išmėgindamas savo naujazelandietišką akcentą.

Užsisegė saugos diržą, atsilošė krėsle ir apsimetė skaitantis skrydžiui skirtus žurnalus, kai orlaivis pamažu pajudėjo gumbuotu kilimo ir tūpimo taku. Kadangi prieky jų pakilti laukė ilga eilė lėk-

tuvų, Ficdžeraldas turėjo pakankamai laiko išsirinkti patiekalus, kuriuos valgys, ir filmą, kurį žiūrės, dar gerokai iki tol, kai „Boeing 727“ įsibėgėjo skrydžiui. Ratams pagaliau atsiskyrus nuo žemės, Ficdžeraldas pirmą kartą per tą dieną ėmė atsipalaiduoti.

Kai tik orlaivis pasiekė kreiserinį aukštį, jis padėjo į šalį žurnalą, užsimerkė ir pradėjo mąstyti, ką nutūpus Keiptaune reikės nuveikti.

— Kalba jūsų kapitonas, — iš garsiakalbio niūriai suskambo balsas. — Turiu pranešti žinią, kuri kai kam iš jūsų bus labai nemaloni.

Ficdžeraldas staiga tiesiau atsisėdo. Tokios galimybės — nenumatytai grįžti į Bogotą jis neplanavo.

— Apgailestauju turėdamas jus informuoti, kad šiandien Kolumbiją ištiko nacionalinė tragedija.

Ficdžeraldas nestipriai sugniaužė savo krėslo porankį ir susitelkė siekdamas išlaikyti ramų kvėpavimą.

Kapitonas akimirką padelsė.

— Draugai mano, — rimtai tęsė jis, — Kolumbija patyrė baisų smūgį. — Jis trumpam nutilo. — Brazilija nugalėjo mūsų nacionalinę komandą rezultatu du vienas.

Per saloną nuvilnijo garsus atodūsis, tartum sudužti į artimiausią kalną būtų geresnis variantas. Ficdžeraldo lūpose šmėstelėjo vos pastebima šypsenėlė.

Prie jo šono vėl išdygo stiuardesė.

— Galiu jums atnešti kokio nors gėrimo, pone Daglasai, kai mes jau ore?

— Dėkui, — atsakė Ficdžeraldas. — Manau, vis dėlto išgersiu to šampano.

4



Tomui Lorensui įėjus į sausakimšą salę, visas spaudos korpusas atsistojo.

— Jungtinių Valstijų prezidentas, — paskelbė spaudos sekretorius dėl visa ko, jeigu salėje būtų svečias iš kosmoso.

Lorensas žingtelėjo vieną laiptelį į pakylą ir pasidėjo ant pulto mėlynąjį Endžio Loido aplanką. Jau pažįstamu gestu pamojo žurnalistams, kad jie gali atsisėsti.

— Man malonu pranešti, — laisvu tonu prabilo prezidentas, — kad siunčiu į Kongresą per rinkimų kampaniją Amerikos žmonėms pažadėtą įstatymo projektą.

Mažai kas iš vyresniųjų Baltųjų rūmų korespondentų, sėdinčių priešais jį, bent ką nors užsirašė, nes daugelis jų žinojo, kad jeigu bus medžiagos, vertos išspausdinti, tai, tikėtina, tokią išgirs per klausimams ir atsakymams skirtą laiką, o ne iš kokio nors iš anksto parengto pranešimo. Bet kuriuo atveju įžanginiai prezidento žodžiai jiems bus įteikti su žiniasklaidai skirtu paketu, iki visiems paliekant spaudos konferencijos salę. Seni profesionalai imdavosi parengto teksto tik tuomet, kai jiems tekdavo užpildyti papildomus laikraščio skilties colius.

Bet prezidentas vis tiek jiems priminė, kad priėmus įstatymo projektą dėl ginkluotės sumažinimo, jam atsiras galimybė skirti daugiau biudžeto įplaukų sveikatos apsaugai ir socialinei rūpybai, todėl

pagyvenę amerikiečiai, sulaukę pensinio amžiaus, galėtų tikėtis geresnio gyvenimo.

— Šį įstatymo projektą sveikins bet kuris padorus neabejingas pilietis, ir aš didžiuojuosi, kad esu prezidentas, kuris jį palydės į Kongresą.

Lorensas pakėlė akis nuo teksto ir viltingai nusišypsojo, jausdamas pasitenkinimą, kad šie jo įžanginiai žodžiai buvo pasitikti mažų mažiausia gerai.

Iš visų pusių pasipylė šūksmai „Pone prezidente!". Lorensas atsivertė mėlynąjį aplanką ir žvilgtelėjo į trisdešimt vieną tikėtiną klausimą. Pakėlė akis ir nusišypsojo pažįstamam veidui pirmoje eilėje.

— Barbara, — tarė, parodydamas į veteranę UPI žurnalistę, kuri kaip spaudos korpuso seniūnė turėjo teisę užduoti pirmą klausimą.

Barbara Evans iš lėto atsistojo.

— Dėkui, pone prezidente. — Ji mirksnį patylėjo, o paskui paklausė: — Ar jūs galite patvirtinti, kad CŽV niekaip nesusijusi su Kolumbijos kandidato į prezidentus Rikardo Gusmano nužudymu šeštadienį Bogotoje?

Per salę nuvilnijo susidomėjimo ūžesys. Lorensas įsistebeilijo į trisdešimt vieną niekuo negelbstintį klausimą ir atsakymus, pasigailėdamas, kad taip atsainiai atmetė Lario Haringtono pasisiūlymą išsamiau juos pakomentuoti.

— Džiaugiuosi, Barbara, kad uždavėte šį klausimą, — nė nemirktelėjęs atsakė jis. — Kadangi noriu, jog žinotumėte: kol aš esu prezidentas, tokia prielaida net negali kilti. Mūsų administracija niekada, jokiomis aplinkybėmis, nesikiš į suverenios valstybės demokratinius procesus. Faktiškai dargi šįryt aš pavedžiau valstybės sekretoriui paskambinti pono Gusmano našlei ir perduoti mano asmeninę užuojautą. — Lorensui palengvėjo, kad Barbara paminėjo nužudytojo pavardę, antraip jis nebūtų pajėgęs prisiminti. — Taip pat gal jums, Barbara, bus įdomu žinoti, kad aš jau paprašiau viceprezidento man

atstovauti per laidotuves, kurios, kaip suprantu, įvyks šį savaitgalį Bogotoje.

Pitas Daudas, Slaptosios tarnybos agentas, atsakingas už prezidento apsaugos padalinio darbą, tučtuojau paliko salę perspėti viceprezidento, kol spaudos atstovai dar jo neužpuolė.

Barbara Evans atrodė neįtikinta, bet jai dar nespėjus pateikti antrą klausimą, prezidentas nukreipė savo dėmesį į stovintį paskutinėje eilėje vyriškį, kuris, kaip jis vylėsi, nebus bent kiek suinteresuotas prezidento rinkimais Kolumbijoje. Bet vos tik šis uždavė klausimą, Lorensas pasigailėjo, kad žmogui tai neįdomu.

— Kokie šansai, kad jūsų įstatymo projektui dėl ginkluotės sumažinimo bus pritarta, jeigu atrodo tikėtina, jog Viktoras Zerimskis taps Rusijos prezidentu?

Keturiasdešimt minučių Lorensas atsakinėjo į klausimus apie įstatymo dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo projektą, taip pat pasigirdo reikalavimų, kad nusakytų dabartinį CŽV vaidmenį Pietų Amerikoje ir atskleistų kaip ketina tvarkytis su Viktoru Zerimskiu, jeigu šis vis dėlto taptų Rusijos prezidentu. Kai pasidarė pernelyg akivaizdu, kad apie minėtus dalykus Lorensas išmano ne kažkiek daugiau nei jie patys, įkyrūs rašeivos, užuodę kraują, ėmė jį kamuoti būtent šiais klausimais, visiškai pamiršdami visus kitus, tarp jų ir įstatymo dėl ginkluotės sumažinimo projektą.

Kai Lorensas pagaliau sulaukė prielankaus Filo Ansančio klausimo apie įstatymo projektą, jis įsileido į ilgą diskursą, o paskui neperspėjęs baigė spaudos konferenciją, įkyriems žurnalistams nusišypsodamas ir pasakydamas:

— Dėkui, ponios ir ponai, buvo malonu susitikti — kaip visada.

Daugiau netaręs nė žodžio, atsuko jiems nugarą, skubiai paliko salę ir patraukė Ovalinio kabineto link.

Vos tik Endis Loidas jį prisivijo, prezidentas tyliai suniurnėjo:

— Man reikia tuojau pat pasikalbėti su Lariu Haringtonu. Kai

tik jį surasi, paskambink į Langlį*. Tegul CŽV direktorė per valandą prisistato į mano kabinetą.

— Kažin, pone prezidente, gal būtų išmintingiau... — bandė paprieštarauti personalo viršininkas.

— Per valandą, Endi, — pakartojo prezidentas, net nepasižiūrėdamas į jį. — Jeigu sužinosiu, kad CŽV kaip nors susijusi su tuo nužudymu Kolumbijoje, pakabinsiu Dekster džiūti ant šakos.

— Paprašysiu valstybės sekretoriaus, kad nedelsdamas pas jus atvyktų, pone prezidente, — pasakė Loidas.

Jis įnėrė į gretimą kabinetą, pasiėmė artimiausią telefoną ir surinko Lario Haringtono numerį Valstybės departamente. Net per telefoną teksasietis nesugebėjo užmaskuoti pasitenkinimo, kad taip greitai pasirodė esąs teisus.

Padėjęs telefono ragelį, Loidas grįžo į savo kabinetą, uždarė duris ir kelias minutėles tylomis sėdėjo prie rašomojo stalo. Tiksliai apmąstęs viską, ką reikia pasakyti, surinko numerį, į kurį atsiliepdavo tik vienas asmuo.

— Direktorė, — tepasakė Helena Dekster.

Konoras Ficdžeraldas padavė savo pasą australų muitinės pareigūnui. Būtų ironiška, jeigu dėl dokumento šis suabejotų, nes pirmą kartą per tris savaites jis naudojosi savo tikrąja pavarde. Uniformuotas pareigūnas klaviatūroje sustukseno duomenis, pasitikrino kompiuterio ekrane, paskui nuspaudė dar kelis klavišus.

Nieko nederamo ekrane nepasirodė, tad jis įspaudė turistinę vizą ir pasakė:

— Tikiuosi, maloniai pasisvečiuosite Australijoje, pone Ficdžeraldai.

Konoras jam padėkojo ir nuėjo į bagažo atsiėmimo salę, atsisė-

* Vašingtono priemiestyje Langlyje įsikūrusi Jungtinių Valstijų pagrindinė Centrinės Žvalgybos Valdybos būstinė.

do priešais nejudantį konvejerį ir laukė, kol pasirodys jo bagažas. Jis niekada sau neleisdavo pirmam pereiti muitinės net ir tuomet, kai neturėdavo ko deklaruoti.

Kai vakar nusileido Keiptaune, išlipusį iš lėktuvo Konorą pasitiko senas jo draugas ir kolega Karlas Kuteris. Kitas porą valandų Karlas jį glaustai informavo, o paskui abu mėgavosi ilgais priešpiečiais, aptarinėdami Karlo skyrybas ir ką ketina veikti Megė ir Tara. Per antrą butelį Rastenburgo 1982-ųjų derliaus „Cabernet Savignon" Konoras vos nepavėlavo į savo reisą skristi į Sidnėjų. Neapmuitinamų prekių parduotuvėje jis paskubom parinko savo žmonai ir dukteriai dovanas, pažymėtas „Made in South Africa". Net iš jo paso nesuprastum, kad į Keiptauną atvyko per Bogotą, Limą ir Buenos Aires.

Sėdėdamas bagažo atsiėmimo zonoje ir laukdamas, kol pajudės konvejeris, ėmė mąstyti apie savo gyvenimą per pastaruosius dvidešimt aštuonerius metus.

Konoras Ficdžeraldas užaugo šeimoje, atsidavusioje įstatymui ir tvarkai.

Jo senelis iš tėvo pusės, Oskaras, šitaip pavadintas pagal dar kitą airių poetą*, šimtmečių sandūroje iš Kilkenio emigravo į Ameriką. Kelios valandos po to, kai išsilaipino Elis Ailende, jis patraukė tiesiai į Čikagą ir prisidėjo prie savo pusbrolio, tarnaujančio policijos departamente.

Prohibicijos laikotarpiu Oskaras Ficdžeraldas buvo tarp mažo būrelio farų, nesutikusių imti kyšių iš gangsterių, todėl jam nepavyko tarnyboje pakilti aukščiau seržanto laipsnio. Užtat Oskaras susilaukė penkių dievobaimingų sūnų ir pasidavė tik tuomet, kai vietos kunigas jam pasakė, kad tokia Visagalio valia ir kad jis su Mere

* Čia, matyt, kalbama apie Oskarą Vaildą (Oscar Wilde), prozininką ir poetą, kitas — Desmondas Ficdžeraldas (Desmond Fitzgerald, 1888—1947) airių revoliucionierius, politikas ir poetas.

neturės dukters. Jo žmona liko dėkinga tėvui O'Reiliui už išminties žodžius — iš seržanto algos jau buvo ganėtinai sunku auginti penkis tvirtus vaikinus. Žinokite: jeigu Oskaras kada nors būtų davęs nors centą daugiau, nei jai priklausė iš jo savaitinio atlygio, Merė būtų norėjusi smulkiai išsiaiškinti, iš kur tas atsirado.

Baigę vidurinę, trys Oskaro vaikinai stojo tarnauti į Čikagos policijos departamentą, kur greitai kilo tarnyboje, nors to buvo nusipelnęs jų tėvas. Dar vienas tapo dvasininku, tuo įtikdamas Merei, o jauniausiasis, Konoro tėvas, pagal įstatymą dėl demobilizuotųjų iš armijos Čikagos De Polio universitete studijavo baudžiamąją teisę. Baigęs, jis pradėjo dirbti FTB. 1949-aisiais vedė Kateriną o'Kif, merginą, gyvenusią dvejomis durimis toliau toje pačioje Pietinėje Lou gatvėje. Juodu susilaukė tik vieno vaiko, sūnaus, kurį pakrikštijo Konoru.

Konoras gimė 1951 metų vasario 8 d. Čikagos bendrojoje ligoninėje, ir dar iki kol pradėjo lankyti vietos katalikų mokyklą, paaiškėjo, kad iš jo bus talentingas futbolo* žaidėjas. Konoro tėvas liko sužavėtas, kai jo sūnus tapo Mount Karmelio aukštesniosios mokyklos** komandos kapitonu, bet motina vis tiek versdavo jį iki išnaktų ruošti pamokas.

— Visą gyvenimą futbolo nežaisi, — nuolat jam primindavo ji.

Turėdamas tėvą, kuris visada atsistodavo, kai tik į kambarį įeidavo kokia nors moteris, ir motiną, kone šventąją, kad ir koks mitrus buvo Konoras, priešingos lyties akivaizdoje liko nedrąsus. Kelios merginos iš Maunt Karmelio aukštesniosios labai aiškiai leido Konorui suprasti, ką jam jaučia, bet jis išsaugojo savo nekaltybę, iki paskutinėje klasėje susipažino su Nense. Netrukus po to, kai kažkurią rudens popietę Konoras atvedė Maunt Karmelį į dar vieną pergalę, Nensė nusitempė jį po tribūnomis ir suviliojo. Jeigu ji būtų nusivilkusi visus drabužius, jis išvis pirmą kartą gyvenime būtų pamatęs nuogą moterį.

* Čia ir toliau kalbama apie amerikietiškąjį futbolą.

** Jungtinėse Valstijose — aukštesniųjų (9-12) klasių vidurinė mokykla.

Po mėnesio Nensė paklausė, gal jis norėtų pabandyti su dviem merginomis išsyk.

— Aš išvis nesu turėjęs dviejų merginų, ką jau kalbėti apie dvi išsyk, — atsakė jis.

Regis, Nensei tai nepadarė jokio įspūdžio, ir ji paliko jį.

Kai Konoras laimėjo stipendiją mokytis „Notre Dame" universitete, jis nepriimdavo nė vienos merginos pasiūlymų, skriejančių futbolo komandos žaidėjų pusėn. Jo komandos draugai, atrodo, labai didžiuodavosi, persirengiamajame savo drabužių spintelės durų viduje galėdami pabraižyti vardus merginų, pasidavusių jų apžavams. Į pirmo semestro pabaigą Bretas Koulmenas savo spintelėje turėjo pabraižęs septyniolika vardų. Taisyklė tokia, pamokė jis Konorą: įskaitomas tik įsiskverbimas.

— Nepakaktų viso spintelės durų ploto, jeigu pridėtum ir oralinį seksą, — pridūrė jis.

Baigdamas pirmą kursą, Konoras turėjo pabraižęs tik vieną vardą — „Nensė". Vieną vakarą po treniruotės jis patikrino kitų spinteles ir aptiko, kad Nensės vardas figūruoja beveik kiekvienoje iš jų, kartais skliausteliuose su kitos merginos vardu. Komandos draugai jam būtų užkūrę pirtį už menką rezultatyvumą, jeigu jis nebūtų buvęs geriausias pirmakursis įžaidėjas, kokį „Notre Dame" per dešimtmetį turėjo.

O per pirmąsias kelias dienas antrame kurse viskas pasikeitė.

Kai Konoras atėjo į kassavaitinę pamoką Airių šokių klube, ji avėsi batelius. Jos veido nesimatė, bet tai nelabai buvo svarbu, nes jis nepajėgė atplėšti akių nuo tų ilgų, lieknų kojų. Kaip futbolo didvyris, buvo pripratęs, kad merginos į jį spoksotų, bet dabar viena mergina, kuriai norėjo padaryti įspūdį, tartum nė nejautė Konorą egzistuojant. O dar blogiau — ji išžengė į šokių aikštelę lydima partnerio Deklano o'Keisio, kuriam kaip šokėjui nebuvo lygių. Abu laikėsi visai tiesiomis nugaromis, o jų kojos judėjo taip lengvai, kad apie tai Konoras galėjo tik svajoti.

Kai šokis baigėsi, Konoras vis dar nebuvo išsiaiškinęs jos vardo. O dar blogiau – mergina su Deklanu išėjo anksčiau, nei jis surado būdą, kaip su ja susipažinti. Iš nevilties nusprendė juodu pasekti iki merginų bendrabučio, slinkdamas penkiasdešimt jardų atsilikęs ir visąlaik laikydamasis šešėliuose, kaip jį išmokė tėvas. Jautėsi nemaloniai, kai jie, susikibę rankomis, linksmai šnekučiavosi. Kai abu pasiekė „Le Mans Holo" bendrabutį, ji pabučiavo Deklaną į skruostą ir išnyko viduje už durų. Konoras paklausė savęs: „Kodėl aš daugiau dėmesio skyriau futbolui, o ne šokiams?"

Deklanui patraukus vaikinų bendrabučių link, Konoras leidosi vaikštinėti pirmyn atgal šaligatviu po merginų bendrabučio langais, mąstydamas, ką jam daryti. Galiausiai suspėjo trumpai pamatyti ją, vilkinčią chalatėliu, užtraukiančią užuolaidą, ir dar kelias minutes paslampinėjo, o paskui nenorom sugrįžo į savo kambarį. Atsisėdęs ant lovos galo pradėjo kurti laišką savo motinai. Jai parašė, kad sutiko merginą, kurią ketinąs vesti, nors iš tikrųjų iki šiol dar su ja nekalbėjęs – ir tik pamanyk, net nežinąs, kuo ji vardu. Paseilėjęs ir užklijuodamas voką Konoras mėgino save įtikinti, kad Deklanas o'Keisis jai niekas daugiau, tik šokių partneris.

Per savaitę jis bandė kuo daugiau apie ją sužinoti, bet išsiaiškino labai mažai – tik tiek, kad jos vardas Megė Berk, laimėjo stipendiją mokytis Šventosios Marijos koledže ir dabar pirmame kurse studijuoja meno istoriją. Jis keikėsi, kad niekada per savo gyvenimą nebuvo įkėlęs kojos į jokią dailės galeriją; faktiškai arčiausiai prie tapybos buvo atsidūręs tuomet, kai tėvas jo paprašė nudažyti kiemelio už jų namo Pietinėje Lou gatvėje tvorą. Kaip paaiškėjo, Deklanas susitikinėjo su Mege, kai ji dar mokėsi paskutinėje aukštesniosios mokyklos klasėje, ir buvo ne tik geriausias šokėjas klube, bet taip pat laikomas gabiausiu matematiku universitete. Kitos mokslo įstaigos Deklanui jau siūlė aspirantūros stipendijas – anksčiau, nei paaiškės jo baigiamųjų egzaminų rezultatai. Konoras galėjo tik viltis, kad

Deklanui pasiūlys kuo toliau nuo Saut Bendo* tokią viliojančią vietą, kuriai bus neįmanoma atsispirti.

Kitą ketvirtadienį į šokių klubą Konoras atėjo pats pirmas, ir kai iš persirengiamojo pasirodė Megė su kreminės spalvos palaidinuke ir trumpu juodu sijonėliu, jam teko spręsti tik vieną klausimą — spoksoti aukštyn į tas žalias akis ar žemyn į jos ilgas kojas. Vėlgi visą vakarą jos partneris buvo Deklanas, o Konoras nebylus sėdėjo ant suolo, mėgindamas apsimesti, kad merginos nemato. Po paskutinio šokio abu išsmuko iš klubo. Vėl Konoras nusekė juos iki „Le Mans Holo" ir pastebėjo, kad šįsyk ji nelaiko Deklano už rankos.

Po ilgo pokalbio ir dar vieno bučinio į skruostą Deklanas pasuko vaikinų bendrabučių link. Konoras nudribo ant suoliuko priešais jos langą ir spoksojo į merginų bendrabučio balkoną, nusprendęs laukti, kol pamatys Megę užtraukiant užuolaidas. Bet kai ji pasirodė prie lango, jis jau snaudė.

Konoras pabudo iš gilaus miego. Jis sapnavo, kad Megė stovi priešais jį, vilkinti pižama ir chalatėliu. Krūptelėjęs atsitokėjo, negalėdamas patikėti, įsistebeilijo į ją, bet paskui pašoko ir atkišo ranką.

— Sveika, aš — Konoras Ficdžeraldas.

— Žinau, — atsakė ji ir paspaudė ištiestą jo ranką. — Aš — Megė Berk.

— Žinau.

— Atsiras vietos ant suoliuko? — paklausė ji.

Nuo tos akimirkos Konoras niekada nebežiūrėjo į kokią nors kitą moterį.

Kitą šeštadienį pirmą kartą savo gyvenime Megė atėjo į futbolo rungtynes ir stebėjo puikų Konoro žaidimą su virtine triukų viso stadiono akivaizdoje, kurią Konorui sausakimšai užpildė ši vienintelė moteris.

O kitą ketvirtadienį juodu visą vakarą šoko kartu, laikydamiesi

* Indianos valstijos miestas, kuriame bazuojasi „Notre Dame" universitetas.

už rankų. Prie „Le Mans Holo“ bendrabučio Konoras ją pirmą kartą pabučiavo, paskui priklaupė ant kelio ir pasipiršo. Megė nusijuokė, skaisčiai nuraudo ir įbėgo vidun. Pakeliui į vaikinų bendrabučius Konoras irgi juokėsi, bet tik iki tol, kol pastebėjo už medžio užsiglaudusį Deklaną.

Nuo to laiko Konoras ir Megė drauge leisdavo kiekvieną laisvą minutę. Ji sužinojo apie įskaitinius kamuolio prispaudimus prie žemės, galines zonas ir perdavimus į šonus, o jis — apie Belinį, Berninį ir Luinį. Kitus trejus metus kiekvieną ketvirtadienio vakarą jis klaupdavosi priešais ją ant kelio ir piršdavosi. Kai jo komandos draugeliai klausinėdavo, kodėl ant savo drabužių spintelės durelių nepabraižė jos vardo, Konoras atsakydavo paprastai:

— Nes aš ją vesiu.

Kai Konoras paskutinius metus mokėsi universitete, Megė pagaliau sutiko tapti jo žmona — bet tik po to, kai pati išlaikys egzaminus.

— Man teko šimtą keturiasdešimt vieną kartą pirštis, kad praregėtum šviesą, — pergalingai pareiškė jis.

— Ak, liaukis, Konorai Ficdžeraldai, — atšovė ji. — Kai prisėdau prie tavęs ant to suoliuko, jau žinojau, kad visą gyvenimą praleisiu su tavimi.

Juodu susituokė dvi savaitės po to, kai Megė baigė koledžą *suma cum laude**. Po dešimties mėnesių gimė Tara.

* Su pagyrimu (*lot.*)

5



— Nejau jums atrodo, kad aš patikėsiu, jog CŽV net *nežinojo* apie svarstomą pasikėsinimą nužudyti?

— Tikrai taip, sere, — ramiai patvirtino CŽV direktorė. — Tą pat akimirką, kai tik sužinojome apie nužudymą, per kelias sekundes susisiekiau su Nacionalinio saugumo patarėju, o šis, kaip suprantu, pranešė tiesiogiai jums į Kamp Deividą.

Prezidentas suskato žingsniuoti po Ovalinį kabinetą. Šitai suteikdavo ne tik daugiau laiko pagalvoti, bet ir paprastai priversdavo jo svečius sunerimti. Daugelis žmonių įžengdami į Ovalinį kabinetą jau ir taip nervindavosi. Kartą jo sekretorius jam pasakė, kad keturi iš penkių lankytojų prieš pat susitikimą su prezidentu pirmiau užsukdavo į tualetą. Bet Lorensas abejojo, ar sėdinti priešais moteris žinojo, kur apskritai yra artimiausias tualetas. Jeigu Rožių sodelyje būtų sprogusi bomba, Helena Dekster veikiausiai tik būtų kilstelėjusi išpuoselėtą antakį. Iki šiol ji atsilaikė vadovaujant trims prezidentams, nors, pasak gandų, jie visi mėgino atstatydinti CŽV direktorę.

— Ir kai ponas Loidas paskambino man ir pasakė, kad jūs reikalaujate paaiškinti smulkiau, — tęsė Dekster, — aš nurodžiau savo pavaduotojui Nikui Gutenburgui susisiekti su mūsų žmonėmis ten vietoje, Bogotoje, ir nuodugniai išsiaiškinti, kas iš tikrųjų šeštadienio popietę įvyko. Gutenburgas vakar baigė ataskaitą.

Ji patapšnojo aplanką sau ant kelių.

Lorensas liovėsi žingsniavęs ir sustojo ties Abraomo Linkolno portretu, kabančiu virš židinio. Pažvelgė į Helenos Dekster sprandą. Ji ir toliau laikė įbedusi žvilgsnį tiesiai priešais save.

CŽV direktorė vilkėjo elegantišku, gražiai pasiūtu tamsiu kostiumėliu su paprasta kreminės spalvos palaidine. Ji retai nešiodavo papuošalus, net ir ypatingomis progomis. Trisdešimt dvejų metų amžiaus, ją prezidentas Fordas paskyrė direktoriaus pavaduotoja — tai turėjo būti laikina priemonė, siekiant numaldyti feministų lobistus prieš 1976 metų rinkimus. Kaip vėliau paaiškėjo, pats Fordas buvo laikinas. Po visos virtinės trumpai pareigas ėjusių direktorių, kurie arba atsistatydindavo, arba pasitraukdavo į pensiją, ponia Dekster galiausiai užėmė geidžiamą postą. Vašingtono šiltnamio atmosferoje sklandė daug gandų apie jos kraštutines dešiniąsias pažiūras ir taikytus metodus siekiant šio paaukštinimo, bet nė vienas senatorius nedrįso suabejoti jos paskyrimu. Ji *suma cum laude* buvo baigusi Brin Moro moterų koledžą ir Pensilvanijos universiteto Teisės fakultetą, o paskui įsidarbino vienoje iš žymiausių Niujorko teisės firmų. Po bylinėjimusi pasibaigusių, bet galiausiai sureguliuotų teisme virtinės kivirčų su firmos valdyba dėl laiko trukmės, per kurią moterys tampa partnerėmis, ji priėmė pasiūlymą dirbti CŽV.

Gyvenimą Valdyboje ji pradėjo Operatyviniame direktorate ir galiausiai pakilo ligi direktoriaus pavaduotojos. Iki savo paskyrimo ji įsigijo daugiau priešų nei draugų, bet metams slenkant pirmieji tartum išnyko: arba buvo atleisti, arba anksti pasitraukė į pensiją. Kai paskyrė direktore, jai ką tik buvo sukakę keturiasdešimt. *Washington Post* Dekster apibūdino kaip galva pramušusią akmeninę sieną, bet tai lažybų tarpininkams nesutrukdė siūlyti lažinius, kiek dienų ji išsilaikys savo poste. Netrukus dienas jie pakeitė į savaites, o paskui — ir į mėnesius. Dabar jie ėmė lažinius dėl to, ar ji, kaip CŽV vadovė, išsilaikys ilgiau nei Dž. Edgaras Huveris — FTB.

Įsikūręs Baltuosiuose rūmuose Tomas Lorensas per kelias dienas suprato, kaip aršiai Dekster priešinsis, jei jis mėgintų kontroliuo-

ti jos veiklos sritį. Jeigu jis paprašydavo ataskaitų apie įslaptintus dalykus, dažnai trukdavo savaites, kol tos pagaliau atsidurdavo ant jo stalo, o kai taip nutikdavo, jos pasirodydavo esančios ilgos, padrikos, nuobodžios ir jau pasenusios. Ir jeigu jis ją išsikviesdavo į Ovalinį kabinetą paaiškinti kokių nors neatsakytų klausimų, Helena sugebėdavo elgtis taip, kad palyginti su ja, net kurčnebylys atrodytų kalbus. Jo mygama išsisukinėdavo, siekdama laimėti laiko — matyt, ketino eiti pareigas dar gerokai po to, kai rinkėjai prezidentą jau seniai bus pašalinę.

Bet tik tuomet, kai Lorensas pasiūlė savo kandidatą į atsilaisvinusią vietą Aukščiausiajame Teisme, suprato, kokia mirtinai pavojinga gali būti Helena Dekster. Per kelias dienas ji pristatė medžiagą, kurioje konkrečiai nurodyta, kodėl netinkamas jo siūlomas kandidatas.

Lorensas ir toliau atkakliai laikėsi savojo kandidato — vieno iš senesnių draugų. Bet dieną iki to, kai šis turėjo užimti siūlomas pareigas, buvo rastas savo garaže pasikoręs. Vėliau jis sužinojo, kad ta konfidenciali medžiaga buvo išsiuntinėta kiekvienam Senato Atrankos komiteto nariui, bet Lorensas taip ir nesugebėjo įrodyti, kas tai padarė.

Kelis kartus Endis Loidas jį perspėjo, kad jeigu bandys pašalinti iš posto Dekster, verčiau tegul pasirūpina tokiu svariu įrodymu, tarsi reikėtų įtikinti visuomenę Motiną Teresę Šveicarijos banke turėjus sąskaitą, pastoviai papildomą organizuoto nusikalstamumo sindikatų.

Lorensas atsižvelgė į personalo viršininko nuomonę. Bet dabar jis manė, kad jeigu galėtų įrodyti CŽV sąsają su Rikardo Gusmano nužudymu, apie ką net nepasivargino informuoti prezidento, per kelias dienas Dekster tektų atlaisvinti savo darbo stalą.

Jisai sugrįžo prie savo kėdės ir čiuptelėjo mygtuką po rašomojo stalo kraštu. Galės Endis klausytis pokalbio arba vėliau vakare išgirsti iš įrašo magnetofono juostelėje. Lorensas suvokė, kad Dekster tiksliai žino jo užmačias, ir įtarė, kad nepakeičiamojoje rankinėje, kurią ji visada turėdavo su savimi, nėra lūpdažio, kvepalų ir pudrinės, ką

paprastai nešiojasi dauguma moterų, tačiau visada būna įrašomas kiekvienas pokalbio skiemuo.

– Kadangi jūs atrodote taip gerai viską žinanti, – atsisėdęs pasakė prezidentas, – galbūt galėtumėte mane smulkiau informuoti, kas iš tikrųjų atsitiko Bogotoje.

Helena Dekster nuleido negirdom jo sarkastišką toną ir pasiėmė nuo kelių aplanką. Šio baltame viršelyje su CŽV logotipu skersai stambiomis raidėmis buvo išspausdinti žodžiai: „SKIRTA TIK PREZIDENTUI".

Ji atvertė aplanką.

– Kelių šaltinių patvirtinta, kad nužudymą įvykdė vienintelis ginkluotas profesionalas, – perskaitė ji.

– Įvardinkite bent vieną iš tų šaltinių, – metė prezidentas.

– Mūsiškis kultūros atašė Bogotoje, – atsakė direktorė.

Lorensas kilstelėjo antakius. Pusėje Amerikos ambasadų visame pasaulyje kultūros atašė ten buvo pasiųsti CŽV – paprasčiausiai, kad tiesiogiai pranešinėtų Helenai Dekster į Langlį, nesikonsultuojant su vietiniu ambasadoriumi, ką jau kalbėti apie Valstybės departamentą. Daugelis jų būtų manę, kad siuita „Spragtukas"* – patiekalas, kurį galima rasti kokio nors ekskliuzyvinio restorano valgiaraštyje.

Prezidentas atsiduso.

– Ir, *jo* nuomone, kas atsakingas už nužudymą?

Dekster pervertė kelis puslapius aplanke, ištraukė fotografiją ir pastūmė per Ovalaus kabineto rašomąjį stalą. Prezidentas pažvelgė į elegantiškai apsirengusio, iš pažiūros klestinčio pusamžio vyriškio nuotrauką.

– Ir kas gi jis?

– Karlosas Valesas. Vadovauja antram pagal dydį narkotikų karteliui Kolumbijoje. Žinoma, didžiausiąjį kontroliavo Gusmanas.

– Ar Valesas buvo apkaltintas?

* Sutrumpinta, orkestrinė P. Čaikovskio baleto versija.

— Deja, kelios valandos po to, kai policija gavo jo arešto orderį, Valesas buvo nužudytas.

— Kaip patogu.

Direktorė nė nenuraudo. Lorensas pagalvojo: jos atveju tai net nebūtų įmanoma. Kad nuraustum, reikia turėti kraujo.

— Ar tas vienišas žudikas turi pavardę? O gal jis irgi žuvo kelios akimirkos po to, kai teismas išdavė orderį...

— Ne, sere, jis dar visai gyvas, — tvirtai replikavo direktorė. — Jo vardas Dirkas van Rensbergas.

— Kas apie jį žinoma? — paklausė Lorensas.

— Pietų Afrikos pilietis. Dar neseniai gyveno Durbane.

— Dar neseniai?

— Taip. Tuoj po nužudymo jis pasislėpė pogrindyje.

— Aišku, tai būtų visai lengva padaryti, jeigu niekada nebuvai labai pastebimas, — pasakė prezidentas ir laukė, kaip sureaguos direktorė, bet jos veidas išliko abejingas, tad galiausiai jis paklausė: — Kolumbijos valdžios atstovai pavirtina jūsų ataskaitą apie tai, kas atsitiko, ar mūsų kultūros atašė yra vienintelis informacijos šaltinis?

— Ne, pone prezidente. Didžiumą savo žvalgybinių duomenų mes perėmėme iš Bogotos policijos viršininko. Faktiškai jis jau turi sulaikęs vieną iš Van Rensbergo bendrininkų, kuris dirbo padavėju viešbutyje „El Belvedere“ — kaip tik iš to pastato buvo šauta. Jis areštuotas koridoriuje kelios akimirkos po to, kai padėjo žudikui pasprukti krovininiu liftu.

— O mes ką nors žinome, kur Van Rensbergas išvyko po nužudymo?

— Regis, jis išskrido į Limą, prisidengęs Alisterio Daglaso pavarde, o paskui su tuo pačiu pasu keliavo į Buenos Aires. Po to mes pametėme jo pėdsaką.

— Ir aš abejoju, ar jūs kada nors jį surasite.

— O, aš nebūčiau tokia pesimistiška, pone prezidente, — pasakė Dekster, nepaisydama Lorenso tono. — Samdyti žudikai linkę būti

vienišiai, po tokios reikšmingos užduoties dažnai pradingsta mėnesiams. Paskui, pajutę, kad pavojus praėjo, vėl pasirodo.

— Ką gi, — tarė prezidentas, — leiskite jus patikinti, kad šiuo atveju aš tą pavojų ketinu ilgiau palaikyti. Kai mudu kitąsyk susitiksime, ko gero, galėsiu jums pateikti savo ataskaitą.

— Labai lauksiu jos, — rėžė Dekster klasės chuligano, visai nebijančio mokyklos direktoriaus, balsu.

Prezidentas nuspaudė mygtuką po savo rašomuoju stalu. Po minutėlės į duris pasibeldė ir į kabinetą įėjo Loidas.

— Pone prezidente, po kelių minučių turite susitikti su senatoriumi Bedeliu, — tarė jis, nekreipdamas dėmesio į čia esančią Heleną Dekster.

— Taigi aš jus paliksiu, pone prezidente, — atsistodama pasakė CŽV direktorė.

Ji padėjo aplanką ant prezidento stalo, pasiėmė rankinę ir daugiau netarusi nė žodžio išėjo iš kabineto.

Prezidentas tylėjo, iki ji paskui save uždarė duris, o paskui pasisuko į savo personalo viršininką.

— Netikiu nė vienu čia parašytu žodžiu, — sumurmėjo jis, numesdamas aplanką į padėklą išneštiniems raštams, o Loidas įsidėmėjo jį pasiimti, kai tik šeimininkas paliks kabinetą. — Manau, geriausia, ką mes galime pasiekti, — tai įdiegti jai Dievo baimę. Tuomet gal nemėgins vykdyti dar vienos panašios operacijos, kol aš esu Baltuosiuose rūmuose.

— Prisimenant, kaip ji elgdavosi su jumis, kai dar buvote senatorius, pone prezidente, aš daug už tai nestatyčiau.

— Kadangi vargu ar galiu nusamdyti žudiką, kad ją pašalintų, ką man siūlote daryti?

— Mano nuomone, ji paliko jums dvi alternatyvas, pone prezidente. Galite arba ją atleisti ir susidurti su Senato tyrimu, arba susitaikyti su pralaimėjimu, patikėti jos versija apie įvykius Bogotoje ir tikėtis, kad kitą kartą bus jūsų viršus.

— Galėtų būti ir trečia alternatyva, — tyliai ištarė prezidentas.

Loidas įdėmiai klausėsi, nemėgindamas pertraukti savo boso. Netrukus paaiškėjo, kad prezidentas nemažai svarstė, kaip būtų galima pašalinti Heleną Dekster iš CŽV direktorės posto.

Žvelgdamas į ekraną su informacija apie pristatomą bagažą, Konoras susimąstė. Konvejeris jau pradėjo mesti krovinius iš jo reiso, ir keleiviai žengtelėjo į priekį atsiimti pirmųjų krepšių.

Jis vis dar krimtosi, kad negalėjo būti su šeima, kai gimė duktė. Nors ir abejojo, ar Jungtinių Valstijų politika Vietname išmintinga, Konoras buvo toks pat patriotas kaip ir visi jo artimieji. Savanoriu užsirašė karo tarnybon ir laukdamas, kol Megė baigs mokslus universitete, pats baigė karininkų mokyklą. Galiausiai jiedviem liko laiko tik susituokti ir keturių dienų medaus mėnesiui, o tada jaunesnysis leitenantas Konoras Ficdžeraldas 1972 metų liepą išvyko į Vietnamą.

Dveji metai Vietname dabar tebuvo tolimas prisiminimas. Paaukštintas iki vyresniojo leitenanto, paimtas Vietkongo į nelaisvę, pabėgęs ir kartu išgelbėjęs kito žmogaus gyvybę — visa tai atrodė taip seniai, kad kone sugebėjo save įtikinti to iš tikrųjų nė nebuvus. Penki mėnesiai po to, kai sugrįžo į tėvynę, prezidentas jį apdovanojo aukščiausiu šalies karinio pasižymėjimo ženklu — Garbės ordinu, bet po aštuoniolikos nelaisvės mėnesių Vietname jis tik džiaugėsi likęs gyvas ir vėl gyvenantis su mylima moterimi. Ir tą pat akimirką, vos tik pamatęs Tarą, įsimylėjo antrą kartą.

Po savaitės, kai sugrįžo į Valstijas, Konoras pradėjo dairytis darbo. Kai jau buvo pasikalbėjęs dėl vietos CŽV Čikagos teritoriniame biure, netikėtai pasirodė kapitonas Džeksonas, buvęs jo kuopos vadas, ir pakvietė dirbti į specialųjį padalinį Vašingtone. Konorą perspėjo, kad jeigu sutiktų prisidėti prie elitinės Džeksono grupės, atsirastų darbo aspektų, apie kuriuos jis su niekuo negalėtų kalbėtis, net ir su savo žmona. Sužinojęs, ko iš jo tikimasi, Konoras pasakė turįs

pagalvoti, tik tada priims sprendimą. Jis aptarė problemą su šeimos kunigu tėvu Greihamu, kuris jam patarė paprastai: „Niekada nedaryk to, ką laikai negarbinga, net ir vardan savo šalies."

Kai Megei pasiūlė darbą Džordžtauno universiteto Priėmimo skyriuje, Konoras suprato, kaip Džeksonas buvo pasiryžęs jį užverbuoti. Kitą dieną jis parašė savo buvusiam kuopos vadui, kad su džiaugsmu įstosiąs į „Merilando draudimą" kaip operatyvinis stažuotojas.

Būtent nuo tada prasidėjo apgaulės.

Po kelių savaičių Konoras, Megė ir Tara persikėlė gyventi į Džordžtauną. Eivono aikštėje jie surado nedidelį namą, kurį išsimokėjo armijos algos čekiais. Megė nepatikėjo, kad vyras žuvo, tad pinigus pervedinėjo į Konoro banko sąskaitą.

Tomis pirmomis dienomis Vašingtone šeima buvo nusiminusi tik dėl to, kad Megei, patyrusiai du persileidimus, ginekologas patarė susitaikyti su faktu, jog jie turėsią tik vieną vaiką. Įvyko trečias persileidimas, ir Megė galiausiai patikėjo gydytoju.

Nors jie gyveno susituokę jau trisdešimt metų, Megė vis dar sugebėdavo sužadinti Konorui geismą, paprasčiausiai nusišypsodama ir perbraukdama ranka jam per nugarą. Jis žinojo, kad kai išeis iš muitinės ir pamatys ją laukiančią atvykstančiųjų salėje, viskas bus kaip ir pirmąjį kartą. Nusišypsojo pagalvojęs, kad ji į oro uostą veikiausiai atvažiavo bent valandą iki nusileidžiant pagal tvarkaraštį jo lėktuvui.

Ant konvejerio pasirodė jo lagaminas. Konoras pasigriebė jį ir patraukė išėjimo link.

Perėjo žaliuoju ruožu būdamas tikras, kad jeigu jo bagažą ir apieškos, muitininką ne itin sudomins maža medinė antilopė, kuriai ant pėdos užrašyta „Made in South Africa".

Kai jis išžengė į laukiamąją salę, minioje iškart pastebėjo žmoną ir dukterį. Paspartinęs žingsnius, nusišypsojo savo dievinamai moteriai. Kodėl ji išvis antrą kartą į jį pasižiūrėjo, ne tik kad sutiko už jo tekėti? Dar plačiau šypsodamasis ją apkabino.

— Kaip laikaisi, brangioji? — paklausė jis.

— Atgijau tik tuomet, kai sužinojau, kad laimingai grįžti iš užduoties, — sukuždėjo ji.

Nuleidęs negirdomis žodį „laimingai“, jis pasisuko į kitą savo gyvenimo moterį — šiek tiek aukštesnę originalo kopiją, tokiais pačiais raudonais plaukais ir žybsinčiomis žaliomis akimis, bet ramesnio temperamento. Vienturtė duktė Konorą stipriai apkabino ir pabučiavo į skruostą, priversdama jį pasijausti dešimt metų jaunesniu.

Krikštydamas Tarą dvasiškasis tėvas Greihamas Visagalio paprašė, kad vaiką apdovanotų Megės išvaizda ir... Megės protu. Tarai augant, jos pažymiai mokykloje ir sužavėti atsisukančių jaunuolių žvilgsniai įrodė, kad dvasiškasis tėvas buvo ne tik kunigas, bet ir pranašas. Konoras netrukus liovėsi kovojęs su srautu garbintojų, belsdavusių į jų mažučio namo Džordžtaune paradines duris ir nė nesivargindavo atsiliepti telefonu: beveik visada skambindavo dar vienas jaunuolis, jis kalbėdavo sukaustytu liežuviu ir vildavosi, kad jo duktė sutiks ateiti į pasimatymą.

— Kaip sekėsi Pietų Afrikoje? — paklausė Megė, įsikibusi savo vyrui į parankę.

— Mandelai mirus, ten pasidarė dar nesaugiau, — atsakė Konoras. Per ilgus priešpiečius Keiptaune iš Karlo Kuterio jis buvo gavęs išsamią informaciją apie problemas, su kuriomis susiduria Pietų Afrika, ir šią dar papildė iš savaitės laikraščių, kai skrido į Sidnėjų. — Daugelyje didžiųjų miestų nusikalstamumas toks didelis, kad jau įstatymais nebedraudžiama sutemus vairuotojams važiuoti šviečiant raudonam šviesoforo signalui. Mbekis stengiasi kaip įmanydamas, bet bijau, kad man teks pasiūlyti kompanijai nutraukti investicijas toje pasaulio dalyje — bent kol būsime įsitikinę, kad ten neįsiplieks pilietinis karas.

— *Sugriūva viskas, žemė nebelaiko, ir siautėja anarchija be saiko**, — pacitavo Megė.

* Iš V. B. Jeitso (W. B. Yeats) eilėraščio „Antrasis atėjimas“ (versta Lanio Breilio, Šiaurės Atėnai, 2014 gruodžio 5, p. 6).

— Nemanau, kad Jeitsas kada nors lankėsi Pietų Afrikoje, — atsiliepė Konoras.

Kaip dažnai norėdavo pasakyti Megei visą tiesą ir paaiškinti, kodėl tiek daug metų melavo. Bet nebuvo lengva. Tegul ji namuose yra šeimininkė, bet ten, kitoje vietoje, — jo viršininkai ir jis visada paklusdavo absoliutaus tylėjimo kodeksui. Per daugelį metų mėgino save įtikinti, kad žmonai pačiai bus geriausia, jeigu nežinos visos tiesos. Bet kai ji nejučia ištardavo tokius žodžius kaip „užduotis" ir „laimingai", Konoras suvokdavo ją žinant kur kas daugiau, nei pati prisipažindavo. Gal jis kalbėdavo per miegą? Tačiau netrukus jau nebereikės apgaudinėti. Megė to dar nežinojo, bet Bogota buvo paskutinė jo užduotis. Per atostogas Konoras užsimins, kad tikisi paaukštinimo tarnyboje, o tai reikš, kad teks mažiau keliauti.

— O sandėris? — paklausė Megė. — Pavyko jį sutvarkyti?

— Sandėrį? O taip, viskas vyko beveik pagal planą, — atsakė Konoras.

Tai buvo arčiausia tiesos, kiek jis galėjo jai pasakyti.

Konoras užsisvajojo, kaip kitas dvi savaites lepinsis saulėje. Jiems einant pro laikraščių stendą, jo akis pagavo maža antraštė dešiniojoje *Sydney Morning Herald* skiltyje:

Amerikos viceprezidentas vyks į laidotuves Kolumbijoje

Kai jie išėjo iš atvykstančiųjų pasitikimo salės į šiltą vasaros dieną ir patraukė parkavimo aikštelės link, Megė paleido savo vyro parankę.

— Kur tu buvai, kai Keiptaune sprogo bomba? — paklausė Tara.

Keiptaune Kuteris nieko neužsiminė apie bombą. Ar galės jis kada nors atsipalaiduoti?

6



Vairuotojui jis nurodė vežti prie Nacionalinės galerijos.

Kai taksi pajudėjo nuo Baltųjų rūmų personalo tarnybinio įėjimo, uniformuotas Slaptosios tarnybos pareigūnas, budintis sargybos būdelėje, atidarė sutvirtintus metalinius vartus ir, pažinęs Konorą, atidavė pagarbą. Taksistas pasuko į Valstybės aikštę, nuvažiavo tarp Pietinio kiemo ir Elipsės, o paskui – pro Komercijos departamentą.

Po kelių minučių taksi sustojo prie rytinio galerijos įėjimo. Keleivis nuskubėjo per grįstą įvažą ir ėmė kopti akmeniniais laiptukais. Atsidūręs ant viršutiniojo sustojo ir žvilgtelėjo sau per petį pasigrožėti didžiule Henrio Muro* skulptūra, dominuojančia kitapus aikštės, taip pat ir pasitikrinti, ar kas nors jo neseka. Nebuvo tuo įsitikinęs, bet, kita vertus, juk jis – ne profesionalas.

Įėjo į pastatą ir pasuko kairėn į viršų dideliais marmuriniais laiptais, vedančiais į antro aukšto galerijas, kur jaunystėje praleido tiek daug valandų. Didelės salės knibždėte knibždėjo mokinių, bet savaitgalio rytą tai nebuvo neįprasta. Eidamas septyniasdešimt pirmosios salės link jis žvalgėsi į pažįstamus Homerio**, Belouzo*** ir

* Henry Spencer Moore (1898–1986) – britų skulptorius, kūręs monumentalias statulas.

** Winslow Homer (1835–1910) – Jungtinių Valstijų tapytojas marinistas.

*** George Wesley Bellows (1882–1925) – amerikiečių tapytojas.

Hoperio* paveikslus, pasijausdamas lyg namie — tokio pojūčio jis niekada nepatirdavo Baltuosiuose rūmuose. Perėjo į šešiasdešimt šeštą salę vėl pasigėrėti Ogasto Sent Godenso** „Memorialu pulkininkui Šo ir 5-ajam Masačusetso pulkui". Pirmą kartą, kai jis pamatė tą masyvų natūralaus dydžio frizą, daugiau nei valandą stovėjo priešais pakerėtas. Šiandien jam galėjo skirti tik kelias akimirkas.

Kadangi jis neištvėrė nestabtelėdamas, truko dar ketvirtį valandos, kol pasiekė rotondą pastato centre. Greitai praėjo pro Merkurijaus statulą ir nusileido laiptais žemyn, sugrįžo atgal pro knygynėlį, kitu laiptų maršu vėl nubėgo žemyn ir nuskubėjo požeminiu koridoriumi, galiausiai išniro Rytiniame sparne. Ten vėl pasikėlė laiptais, praėjo po kabančiu nuo lubų didžiuliu Kolderio*** mobiliu, paskui pro sukamąsias duris prasistūmė laukan ir pateko į akmenimis grįstą įvažą. Dabar jau buvo tikras, kad niekas jo neseka. Jis įšoko į pirmo iš eilės taksi automobilio galą. Žvilgtelėjęs pro langą, kitoje aikštės pusėje pamatė automobilį, kuriuo atvažiavo, ir jame sėdintį vairuotoją.

— Į restoraną „A. V.", Niujorko aveniu.

Taksi pasuko kairėn į Pensilvanijos aveniu, paskui Šeštąja gatve šiaurės link. Jis mėgino surikiuoti mintis ir džiaugėsi, kad per kelionę taksistas neperša savo nuomonės apie dabartinę administraciją, o ypač — apie prezidentą.

Jie pasuko kairėn į Niujorko aveniu ir taksi iškart pradėjo lėtinti greitį. Dar prieš sustojant jis padavė taksistui dešimties dolerių banknotą, išlipo į gatvę ir užtrenkė automobilio dureles, nelaukęs grąžos.

Jis nuėjo po raudonos, baltos ir žalios spalvų tentu, nepaliekančiu abejonių dėl restorano savininko kilmės, ir pastūmęs atidarė duris. Palaukė kelias sekundes, kol akys priprato prie apšvietimo ar

* Edward Hopper (1882—1967) — įžymus amerikiečių tapytojas ir estampų kūrėjas.

** Augustus Saint-Gaudens (1848—1907) — amerikiečių skulptorius, pagarsėjęs savo paminklais Pilietinio karo didvyriams.

*** Alexander Calder (1898—1975) — amerikiečių skulptorius.

tikriau – prie prieblandos, ir su palengvėjimu atsiduso pamatęs, kad viduje tuščia, išskyrus vienintelį žmogų, sėdintį prie staliuko tolimajame salės gale ir delnais apglėbusį pusiau nugertą stiklinę pomidorų sulčių. Iš elegantiško, gerai pasiūto kostiumo visai nepamanytum, kad tai bedarbis. Nors vyriškis tebebuvo sportiško sudėjimo, dėl per anksti plinkančio viršugalvio jis atrodė vyresnio amžiaus nei pagal savo dosjė. Jųdviejų akys susitiko, ir vyriškis linktelėjo. Paskui atėjo pas jį ir atsisėdo priešais.

– Aš – Endis... – prabilo jis.

– Klausimas, pone Loidai, ne kas jūs esate, o pirmiausia – kodėl prezidento personalo viršininkas norėtų mane pamatyti? – pasakė Krisas Džeksonas.

– O kokia jūsų kaip specialisto veiklos sritis? – paklausė Stiuartas Makenzis.

Megė žvilgtelėjo į savo vyrą – žinojo, kad jam nepatiks toks brovimasis į jo profesinį gyvenimą.

Konoras suvokė, kad Tara negalėjo perspėti naujo, dukters kerams pasidavusio jaunikaičio, kad neaptarinėtų su jos tėvu jo darbo.

Iki šios akimirkos jis neprisiminė, kad kada nors labiau buvo mėgavęsis priešpiečiais. Žuvimi, pagauta turbūt vos kelios valandos prieš jiems atsisėdant prie kampinio staliuko mažoje Kronulos paplūdimio kavinėje. Vaisiais, niekada nemačiusiais konservantų ar uždarytais į skardinėles, ir alumi, kuris, jis vylėsi, eksportuojamas ir į Vašingtoną. Konoras nugėrė gurkšnį kavos ir atsilošė kėdėje, stebėdamas banglentininkus vos už šimto jardų – gailėjosi to sporto neatradęs prieš dvidešimtį metų. Stiuartas buvo nustebęs, kokios geros fizinės formos Taros tėvas, kai pirmą kartą išmėgino banglentę. Konoras blefavo jam pasakydamas, kad mankštinasi du ar tris kartus per savaitę. Du ar tris kartus per dieną – būtų buvę arčiau tiesos.

Nors niekada nemanys, kad kas nors gali būti pakankamai tinkamas jo dukteriai, Konoras turėjo pripažinti, jog per pastarąsias kelias dienas pamėgo jauno teisininko draugiją.

— Dirbu draudimo versle, — atsakė jis, nujausdamas, kad duktė Stiuartui bent tiek bus papasakojusi.

— Taip, Tara sakė, kad esate vyresnysis vykdytojas, bet ji nesileido į smulkmenas.

Konoras nusišypsojo.

— Todėl, kad mano specializacija — pagrobimai bei išpirkos, ir turiu tokį pat požiūrį dėl konfidencialumo su klientais, kokį jūsų profesijos atstovai laiko savaime suprantamą.

Jis pagalvojo, ar po tokių žodžių jaunasis australas liausi klausinėjęs.

— Skamba kur kas įdomiau nei daugelis eilinių atvejų, dėl kurių iš manęs laukiama patarimų, — pasakė Stiuartas, mėgindamas iš jo ištraukti dar daugiau.

— Devyniasdešimt procentų to, ką darau, yra gryna rutina ir nuobodybė, — išsisuko Konoras. — Net įtariu, kad turiu dorotis su dar daugiau popierizmo, nei tenka jums.

— Bet man tai netenka keliauti į Pietų Afriką.

Tara neramiai žvilgtelėjo į tėvą — žinojo, jam nepatiks, kad perdavė tokią informaciją palyginti visiškam pašaliečiui. Bet Konoras niekuo neišsidavė, kad tai jį suerzino.

— Taip, turiu pripažinti, mano darbe esama vienos kitos kompensacijos.

— Ar būtų pažeistas kliento konfidencialumas, jeigu supažindintumėte su kokiu nors tipišku atveju?

Megė jau buvo beįsiterpianti su savo daug kartų išbandyta replika, tačiau Konoras pats noriai atsakė:

— Mūsų kompanijos klientai — kelios korporacijos, turinčios plačių interesų užjūryje.

— Kodėl tie klientai nepasitelkia firmų iš juos dominančios šalies? Juk šių specialistai tikriausiai geriau įsigilinę į vietines aplinkybes.

— Konai, — įsiterpė Megė. — Man rodos, tu jau degi saulėje. Gal grįžtam į viešbutį, kol neparaudai kaip vėžys.

Neįtikinamas žmonos įsiterpimas Konorą pralinksmino, ypač kai pastarąją valandą ji buvo jį privertusi užsidėti skrybėlę.

— Niekada nebūna taip paprasta, — atsakė jis jaunajam teisininkui. — Pavyzdžiui, imkime tokią kompaniją kaip „Coca-Cola" — kuriai, beje, mes neatstovaujame. Jie turi biurų visame pasaulyje, samdo dešimtis tūkstančių darbuotojų. Kiekvienoje šalyje paskyrę vyresniuosius vykdytojus ir daugelis jų gyvena su šeimomis.

Megė negalėjo patikėti, kad Konoras taip giliai įsileido į pokalbį. Jie sparčiai artėjo prie klausimo, kuris visada akimirksniu sustabdo bet kokius tolesnius kamantinėjimus.

— Bet mes Sidnėjuje taip pat turime aukštos kvalifikacijos žmonių, gebančių atlikti tokį darbą, — pasakė Stiuartas, pasilenkdamas į priekį dar įpilti Konorui kavos. — Šiaip ar taip, grobimas ir išpirka nėra nežinomi net ir Australijoje.

— Ačiū, — padėkojo Konoras ir apmąstydamas pastaruosius žodžius vėl gurkštelėjo kavos.

Stiuarto atkaklumas neblėso — kaip geras prokuroras jis kantriai laukė vildamasis, kad liudytojas kuriuo nors momentu netyčia prasitars.

— Tiesą sakant, manęs niekada nekviečia, jeigu neiškyla komplikacijų.

— Komplikacijų?

— Tarkime, kad kompanijos veikla plėtojama šalyje, kur klesti nusikalstamumas, tad pagrobimai ir išpirkos gana dažnas reiškinys. Pagrobia tos kompanijos vadovą — nors labiau tikėtina, kad jo žmoną, nes ji ne taip gerai saugoma.

— Ir tuomet įsikišate jūs?

— Ne, nebūtinai, juk vietinė policija irgi gali turėti daug patir-

ties sprendžiant tokias problemas, be to, daugelis firmų ne itin pageidauja, kad kas nors įsikištų iš kitur, ypač jeigu pagalba atvyksta iš Valstijų. Dažnai aš tik nuskrendu į šalies sostinę ir pradedu savo privačius tyrimus. Jeigu anksčiau būnu lankęsis toje pasaulio dalyje ir užmezgęs ryšius su vietine policija, aš galbūt pranešu, kad atvykau, bet net ir tuomet laukiu, kol paprašys mano pagalbos.

— O jeigu nepaprašo? — įsiterpė Tara.

Stiuartas nustebo, kad ji, matyt, niekada anksčiau nebuvo uždavusi savo tėvui tokio klausimo.

— Tokiu atveju tenka veikti pačiam vienam, — atsakė Konoras, — ir visas reikalas tampa kur kas pavojingesnis.

— Bet jeigu policija nedaro jokios pažangos, kodėl jie galėtų nenorėti jūsų pagalbos? Juk tikriausiai žino apie išskirtinę jūsų patirtį, — paklausė Stiuartas.

— Todėl, kad neretai policija pati tam tikru mastu gali būti įsivėlusi.

— Aš ne visai suprantu, — pasakė Tara.

— Vietinė policija galėtų gauti išpirkos dalį, — spėjo Stiuartas, — todėl jiems nepatiktų bet koks svetimųjų kišimasis. Taip pat jie galėtų manyti, kad suinteresuota užsienio kompanija visai pajėgi susimokėti.

Konoras linktelėjo. Sparčiai pradėjo aiškėti, kodėl Stiuartas gavo darbą vienoje iš prestižiškiausių Sidnėjaus teisės firmų, užsiimančių baudžiamosiomis bylomis.

— Taigi, ką jūs darote, jeigu manote, kad galbūt vietinė policija ima nuo išpirkos savo dalį? — toliau smalsavo Stiuartas.

Tara pasigailėjo neperspėjusi Stiuarto, kad su savo klausinėjimais nenueitų per toli, nors ji labai greitai pastebėjo, kad australai nesupranta, kas yra „per toli“.

— Kai taip atsitinka, reikia svarstyti galimybę pačiam pradėti derybas, nes jeigu tavo klientą nužudys, beveik garantuotai tyrimas

bus atliekamas atmestinai, ir mažai tikėtina, kad pagrobėjus kada nors sučiups.

— Ir jei sutiktumėte derėtis, kokia būtų jūsų pradinė taktika?

— Na, tarkime, pagrobėjas reikalauja milijono dolerių — jie visada prašo apvalios sumos ir paprastai Jungtinių Valstijų doleriais. Kaip ir bet kurio profesionalaus derybininko, visų pirmiausia mano pareiga — kuo geriau susitarti. Ir svarbiausia — užsitikrinti, kad kompanijos tarnautojas nepatirtų jokios žalos. Bet aš niekada nepradėčiau derybų, jeigu jausčiau, kad mano klientas galėtų būti paleistas, kompanijai nesumokant nė cento. Kuo daugiau sumoki, tuo didesnė tikimybė, kad nusikaltėlis veiksmus pakartos po kelių mėnesių, jis gali pagrobti ir tą patį asmenį.

— O ar dažnai pasiekiate derybų stadiją?

— Maždaug penkiasdešimt procentų atvejų. Tuomet pamatai — turi reikalą su profesionalais arba ne. Kuo ilgiau tempsi derybas, tuo labiau tikėtina, kad diletantas pradės nerimauti ir bus sučiuptas. O po kelių dienų dažnai jiems pradeda patikti pagrobtas asmuo, todėl pasidaro kone neįmanoma įgyvendinti savo pirminio plano. Pavyzdžiui, Peru ambasados apgula baigėsi tuo, kad ten buvo surengtas šachmatų turnyras ir teroristai laimėjo.

Visi trys nusijuokė, ir Megei šiek tiek palengvėjo.

— Profai ar diletantai siunčia paštu ausis? — su kreiva šypsena paklausė Stiuartas.

— Man džiugu prisipažinti, kad neatstovavau kompanijai, vedusiai derybas dėl pono Gečio anūko išlaisvinimo*. Tačiau net ir tada, kai turiu reikalą su profais, stipriausios kortos vis tiek lieka mano rankose.

* Čia kalbama apie amerikiečių pramonės magnato, šykštuolio milijardieriaus Polo Gečio (Paul Getty) aštuoniolikmečio anūko Džono pagrobimą 1973 m. Romoje. Seneliui atsisakius mokėti išpirką (17 mln. dolerių), pagrobėjai nupjovę atsiuntė jam anūko ausį, pagrasindami ir toliau siųsti po dalį. Getis vyresnysis nusileido, bet sumokėjo mažiau — 2,9 mln. dolerių (nuo tiek neišskaičiuojami mokesčiai), ir Džonas buvo sugrąžintas.

Konoras nepastebėjo, kad jo žmona ir duktė taip ir neišgėrė savo kavos.

— Prašom, tęskite, — paragino Stiuartas.

— Ką gi, daugeliu atvejų pagrobimai būna vienkartinis reikalas, ir nors juos beveik visada vykdo profesionalus nusikaltėlis, jis gali turėti mažai arba visai neturėti patirties, kaip derėtis tokiomis aplinkybėmis. Profesionalūs nusikaltėliai beveik visada pernelyg pasitiki savimi. Įsivaizduoja galintys viską sutvarkyti. Gan panašu į advokatą, manantį, kad ir pats gali atidaryti restoraną, nes jame maitinasi tris kartus per dieną.

Stiuartas nusišypsojo.

— Tad dėl ko jie susitaria, kai suvokia, kad to legendinio milijono negaus?

— Galiu kalbėti tik iš savo patirties, — atsakė Konoras. — Paprastai aš baigiu, įteikdamas apie ketvirtį reikalautos sumos — naudotais sužymėtais banknotais. Buvo keli atvejai, kai teko susitarti dėl pusės pradinės sumos. Tik sykį sutikau atiduoti visą sumą. Bet, advokate, norėdamas save pateisinti, sakau: tuo konkrečiu atveju net salos ministras pirmininkas atsirėžė dalį.

— Kiek pagrobėjų lieka nenubausta?

— Per pastaruosius septyniolika metų mano tvarkytų atvejų — tik trys, o tai apytikriai sudaro aštuonis procentus.

— Nebloga grąža. O kiek klientų praradote?

Nūnai juodu buvo beįžengią į tokią sritį, kur net Megė nedrįsdavo gilintis, ir dabar ji neramiai pasimuistė ant kėdės.

— Jeigu vis dėlto prarandi klientą, kompanija mūru stoja už tave, — pasakė Konoras ir šiek tiek patylėjo. — Bet niekam neleidžiama patirti nesėkmės dusyk.

Megė atsistojo, pasisuko į Konorą ir tarė:

— Einu paplaukioti. Niekas nenori palaikyti man kompanijos?

— Ne, aš norėčiau darsyk pabandyti su lenta, — atsakė Tara, uoliai talkindama savo motinos pastangoms baigti tą įkyrų klausinėjimą.

— Kiek kartų šįryt jau nukritai? — paklausė Konoras, tuo patvirtindamas, kad ir jam atrodo, jog pavojingą pokalbį laikas baigti.

— Kokius dešimt ar daugiau, — prisipažino Tara. — Tas buvo blogiausias.

Ji išdidžiai parodė į didelę mėlynę sau ant dešinės šlaunies.

— Kodėl jai leidote taip rizikuoti, Stiuartai? — papriekaištavo Megė ir vėl atsisėdo, stengdamasi geriau įsižiūrėti į mėlynę.

— Kadangi man tai suteikė progą ją gelbėti ir pasirodyti didvyriu.

— Perspėju, Stiuartai, iki savaitės pabaigos ji įvaldys banglentę ir galiausiai ims gelbėti jus patį, — nusijuokė Konoras.

— Puikiai žinau, — atsakė Stiuartas. — Bet kai tik taip atsitiks, ketinu ją supažindinti su šuoliais nuo uolos, prisirišus elastine virve.

Megė akivaizdžiai nubalo ir žvilgtelėjo į Konorą.

— Nesijaudinkite, ponia Ficdžerald, — skubiai pridūrė Stiuartas. — Iki to laiko jūs jau būsite sugrįžę į Ameriką.

Nė vienas iš jų nenorėjo, kad apie tai būtų priminta.

Tara įsikibo Stiuartui į parankę.

— Eime, Supermene. Metas surasti tinkamą bangą, kad vėl galėtum mane gelbėti.

Stiuartas pašoko. Pasisukęs į Konorą, tarė:

— Jeigu kada nors išgirsite, kad pagrobė jūsų dukterį, aš nereikalausiu išpirkos ir nepanorėsiu susitarti — nei Jungtinių Valstijų doleriais, nei kokia nors kita valiuta.

Tara nuraudo.

— Einam, — paragino, ir juodu nubėgo per pliažą lūžtančių bangų link.

— Ir pirmą kartą man atrodo, kad nebandysiu derėtis, — pasirąžydamas ir nusišypsodamas Megei pasakė Konoras.

— Jis mielas jaunikaitis, — pakomentavo Megė, paimdama jo ranką. — Labai gaila, kad ne airis.

— Galėtų būti ir blogiau, — atsakė Konoras, atsikeldamas nuo kėdės. — Jeigu jis būtų anglas.

Megė nusišypsojo, ir juodu patraukė bangų mūšos link.

– Žinai, šįryt ji grįžo namo penktą.

– Tik man nesakyk, kad guli nesumerkdama akių visą naktį, kai tik tavo duktė išeina į pasimatymą, – nusišiepė Konoras.

– Tyliau, Konorai Ficdžeraldai, ir pasistenk atsiminti, kad ji – mūsų vienturtė.

– Ji jau nebe vaikas, Mege, – atrėmė jis. – Suaugusi moteris ir mažiau nei už metų bus daktarė Ficdžerald.

– Ir, žinoma, tu dėl jos nesijaudini.

– Juk žinai, kad jaudinuosi, – atsakė Konoras, apkabindamas ją per pečius. – Bet jeigu ji užmezgusi romaną su Stiuartu – nors tai joks mano reikalas – būtų galėję būti ir kur kas blogiau.

– Aš pradėjau miegoti su tavimi tik tuomet, kai mudu susituokėme, ir net tuomet, kai man pranešė, kad tu Vietname dingai be žinios, niekados nė nežvilgtelėdavau į kitą vyrą. Ir ne todėl, kad stigo dėmesio.

– Žinau, brangioji, – pasakė Konoras. – Bet iki to laiko jau buvai įsitikinusi, kad esu nepamainomas.

Konoras paleido žmoną ir nubėgo į bangas neabejodamas, kad ji visada nuo jo teatsilieka vos žingsniu. Kai galiausiai jį pasivijo, buvo padususi.

– Deklanas o'Keisis man pasipiršo gerokai anksčiau nei...

– Žinau, brangioji, – atsakė jis, pažvelgdamas į žalias žmonos akis ir nubraukdamas nuo jos veido užkritusią plaukų sruogą. – Ir nebūna dienos, kad aš nedėkočiau Dievui, kad tu manęs laukei. Tik tai ir palaikė mane gyvą, kai Vietname buvau patekęs į nelaisvę. Tai ir mintis pamatyti Tarą.

Konoro žodžiai Megei priminė apie sielvartą, kokį patyrė dėl persileidimų ir pagaliau suvokusi, kad nebegalės turėti daugiau vaikų. Ji užaugo didelėje šeimoje ir pati troško turėti nemažą šeimyną. Ji niekaip nepajėgė susitaikyti su paprasta savo motinos filosofija – tokia Dievo valia.

Kol Konoras kariavo Vietname, ji su Tara patyrė daug laimingų valandų. Bet kai tik jis sugrįžo, mažylė pernakt prisirišo prie tėvo, ir nors Megė tebeliko dukteriai artima, ji žinojo, kad niekada jau nebeturės tokio ryšio su Tara, kokiu mėgavosi Konoras.

Kai Konoras įsidarbino „Merilando draudime" vadybininku stažuotoju, Megę vyro sprendimas suglumino. Ji visada manė, kad Konoras, kaip ir jo tėvas, norės dirbti teisėsaugos srityje. Tai buvo anksčiau, prieš jam paaiškinant, kam iš tikrųjų dirbs. Nors jis nelabai įsileido į smulkmenas, vis dėlto jai pasakė, kas mokės algą ir ką reiškia būti neoficialiu priedangos agentu, arba NPA. Ji visus tuos metus ištikimai saugojo jo paslaptį, nors tai, kad negalėjo kalbėtis su draugais ir kolegomis apie savo vyro profesiją, kartais būdavo šiek tiek nesmagu. Bet Megė nusprendė, kad toks nepatogumas nedidelis palyginti su tuo, kiek žmonos verčiamos ištverti, kai vyrai be galo smulkiai pasakoja apie savo darbą. Žinoma, nuotykius pašalyje veikiau būdavo linkę nutylėti.

Ji tik vylėsi, kad duktė kada nors suras tokį, kuris sutiks kiaurą naktį laukti parke ant suoliuko, vien tik kad galėtų pamatyti ją užtraukiant užuolaidas.

7



Džeksonas užsirūkė cigaretę ir įdėmiai klausėsi kiekvieno žodžio, kuriuos ketino pasakyti žmogus iš Baltųjų rūmų.

Galiausiai baigęs iš anksto parengtą kalbą, Loidas nugėrė gurkšnį *acqua minerale* ir laukė pirmo buvusio CŽV direktoriaus pavaduotojo klausimo.

Džeksonas peleninėje užgesino cigaretę.

– Galiu paklausti, kodėl manėte, kad esu tinkamas šiai užduočiai atlikti?

Loidas nesijautė užkluptas netikėtai. Jis jau buvo nusprendęs: jeigu Džeksonas užduos būtent tokį klausimą, paprasčiausiai išklosiantis tiesą.

– Mes žinome, kad jūs atsisakėte savo posto CŽV, nes... išsiskyrė nuomonės, – jis pabrėžė žodžius, – su Helena Dekster, nors reputacija Valdyboje buvo nepriekaištinga, ir iki tol jus laikė labiausiai tikėtinu jos įpėdiniu. Bet nuo tada, kai atsistatydinote, – dėl priežasčių, kurios iš pažiūros atrodo šiek tiek keistos, – regis, jums nepavyko rasti savo kvalifikacijų verto darbo. Mes įtariame, kad prie to kažkaip prisidėjo ir Dekster.

– Tereikia vieno telefono skambučio, – pasakė Džeksonas, – žinoma, neoficialiai, ir staiga pamatai, kad buvai pašalintas iš visų galutinių pretendentų į darbą sąrašų. Aš visada vengiu negražiai kalbėti apie gyvuosius, bet Helenos Dekster atžvilgiu mielai darau iš-

imtį. — Jis užsirūkė kitą cigaretę. — Suprantate, Dekster mano, kad Tomo Lorenso pareigos — antros pagal svarbą Amerikoje, — tęsė. — Tai *ji* tikroji tikėjimo gynėja, paskutinė tautos tvirtovė, o išrinkti politikai, jos akimis, yra ne daugiau kaip tik laikinas nepatogumas, kurį anksčiau ar vėliau rinkėjai pašalins.

— Prezidentas ne kartą pats tuo įsitikino, — šiek tiek jausmingai patvirtino Loidas.

— Prezidentai ateina ir išeina, pone Loidai. Lažinuosi, kad kaip ir mes visi, jūsų bosas yra žmogus, ir galite neabejoti, kad Dekster turės apie jį dosjė, kur surašytos visos priežastys, kodėl Lorensas netinka antrai kadencijai. Beje, ji turės beveik tokią pat storą ir apie jus.

— Vadinasi, mums teks kurti savo pačių dosjė, pone Džeksonai. Nieko negaliu sugalvoti tinkamesnio šiai užduočiai atlikti.

— Nuo ko turėčiau pradėti?

— Pasidomėti, kas kaltas dėl Rikardo Gusmano nužudymo praeitą mėnesį Bogotoje, — atsakė Loidas. — Mes turime pagrindą manyti, kad į tai galėjo būti įsivėlusi CŽV — tiesiogiai ar netiesiogiai.

— Be prezidento žinios? — nusistebėjo Džeksonas.

Loidas linktelėjo. Išsiėmęs iš portfelio aplanką, pastūmė per stalą. Džeksonas jį atsivertė.

— Neskubėkite, — įspėjo Loidas, — turėsite viską įsiminti.

Džeksonas įniko skaityti, ir dar nė nebaigęs pirmo puslapio, pakomentavo:

— Jeigu manysime, kad ten veikė šaulys vienišius, mėginti gauti bent kokios patikimos informacijos faktiškai neįmanoma. Tokie tipai nepalieka adreso, kur jiems persiųsti laiškus. — Džeksonas trumpai patylėjo. — Bet jeigu mes *iš tiesų* turime reikalą su CŽV, tai Dekster prieš mus yra įgijusi dešimties dienų pranašumą. Veikiausiai kiekvieną magistralę, galinčią nuvesti prie žudiko, ji jau pavertė akligatviu, nebent...

— Nebent?..— pakartojo Loidas.

— Aš nesu vienintelis, kuriam ta moteris daugelį metų nuodijo

gyvenimą. Tiesiog galimas daiktas, kad Bogotoje galėtų bazuotis... — Jis nutilo. — Kiek aš turiu laiko?

— Po trijų savaičių naujasis Kolumbijos prezidentas atvyks oficialaus vizito į Vašingtoną. Būtų gerai, kad tuo metu mes jau ką nors turėtume.

— Jau bunda senų laikų jausmas, — pasakė Džeksonas, užspausdamas į peleninę savo cigaretę. — Tik šįsyk papildomas malonumas, kad Dekster oficialiai yra priešingoje pusėje. — Jis užsirūkė kitą cigaretę. — Kam aš dirbsiu?

— Oficialiai — savo iniciatyva, bet neoficialiai — jūs dirbate man. Jums bus mokama tiek pat kiek tuomet, kai palikote Valdybą. Į jūsų sąskaitą pinigai įplauks kas mėnesį, nors dėl savaime suprantamų priežasčių jūsų pavardė nefigūruos jokiose knygose. Aš susisieksiu su jumis, kai tik...

— Ne, pone Loidai, — pertraukė Džeksonas, — tai aš susisieksiu su *jumis*, kai turėsiu pranešti ką nors svarbaus. Dvipusiai kontaktai padvigubina riziką būti aptiktiems. Man tik reikia nesusekamo telefono numerio.

Ant stalo servetėlės Loidas užrašė septynis skaičius.

— Šiuo numeriu pasieksite mane asmeniškai, net ne per sekretorę. Po vidurnakčio ryšys automatiškai nukreipiamas į telefoną prie mano lovos. Galite man skambinti dieną naktį. Jums nereikės kvaršinti sau galvos dėl laiko skirtumo, kai būsite užsienyje, nes man nesvarbu, jei būsiu pažadintas.

— Pravartu žinoti, — pasakė Džeksonas. — Mat aš nemanau, kad Helena Dekster kada nors miega.

Loidas nusišypsojo.

— Viską aptarėme?

— Ne visai, — atsakė Džeksonas. — Kai iš čia išeisite, pasukite dešinėn, o paskui — iš karto į kitą dešinį skersgatvį. Nesigręžiokite ir nesistabdykite taksi, kol nebūsite nuėjęs bent keturių kvartalų. Nuo

šiol privalote mąstyti kaip Dekster, ir atsiminkite — ji tuo užsiima trisdešimt metų. Yra tik vienas žmogus, kurį žinau esant geresnį už ją.

— Tikiuosi, tai jūs.

— Deja, ne, — išsigynė Džeksonas.

— Tik nesakykite, kad jis jau dirba su Dekster.

Džeksonas linktelėjo.

— Nors yra artimiausias mano draugas, jeigu Dekster jam įsakytų mane nužudyti, mieste neatsirastų draudimo kompanijos, kuri išduotų mano gyvybės draudimo polisą. Jeigu viliatės, kad juos abu pranoksiu, reikėtų būti įsitikinusiems, jog per tuos pastaruosius aštuonis mėnesius neapsamanojau.

Abu vyrai atsistojo.

— Viso labo, pone Loidai, — atsisveikino Džeksonas, abiem paspaudžiant vienas kitam ranką. — Apgailestauju, kad šis mūsų susitikimas — pirmas ir paskutinis.

— O aš maniau, kad mudu susitarėme... — tarė Loidas, su nerimu pažvelgdamas į savo užverbuotąjį.

— Bendradarbiauti, ne susitikinėti, pone Loidai. Suprantate, dviejų susitikimų Dekster nelaikys atsitiktinumu.

Loidas linktelėjo.

— Lauksiu iš jūsų žinių.

— Ir, pone Loidai, — pridūrė Džeksonas, — daugiau nebesilankykite Nacionalinėje galerijoje, nebent turėtumėte vienintelį tikslą — pasižiūrėti paveikslų.

Loidas susiraukė.

— Kodėl? — paklausė.

— Kadangi septyniasdešimt pirmoje salėje snaudžia sargas, pasodintas tą dieną, kai jus paskyrė eiti šias pareigas. Viskas surašyta jūsų dosjė. Jūs ten lankotės kartą per savaitę. Hoperis tebėra jūsų mėgstamiausias tapytojas?

Loidui išdžiūvo burna.

— Tai Dekster jau žino apie šį susitikimą?

— Ne, — nuramino jį Džeksonas. — Šįsyk jums pasisekė. Šiandien sargui išeiginė.

Nors Konoras daug sykių yra matęs savo dukterį verkiant, kai ji buvo maža — įsipjovus koją, dėl užgautos savimeilės ar paprasčiausiai nepasiekus, kad būtų pagal jos norus, — šįkart buvo visai kitaip. Kol ji glaudėsi prie Stiuarto, Konoras dėjosi labai susidomėjęs laikraščių kioske išrikiuotais bestseleriais ir mąstė apie besibaigiančias atostogas — vienas iš smagiausių, kokias gyvenime prisiminė. Jis priaugo kelis svarus svorio ir beveik sugebėjo įvaldyti banglentę, nors rečiau galėdavo didžiuotis, nei nukrisdavo. Per pastarąsias dvi savaites Stiuartą iš pradžių pamėgo, o paskui ėmė gerbti. Ir net Megė kasryt jam nebeprimindavo Tarą praėjusią naktį nesugrįžus į savo kambarį. Jis suprato savo žmoną tegul ir nenoromis pritariant dukters romanui.

Nuo laikraščių stendo Konoras išsirinko *Sydney Morning Herald* ir pasklaidė puslapius, užmesdamas akį tik į antraštes, iki priėjo skyrių „Tarptautinės naujienos“. Žvilgtelėjo į Megę, mokančią pinigus už kažkokius suvenyrus, kurių jie niekada nedemonstruos ir net neketins kam nors padovanoti. Jie neabejotinai galiausiai atsidurs dvasiškojo tėvo Greihamo kalėdinėje labdaros mugėje.

Konoras vėl nuleido akis į laikraštį. Puslapio apačioje per tris skiltis driekėsi antraštė: „Triuškinamas Hereros laimėjimas Kolumbijos prezidento rinkimuose“. Jis perskaitė apie vienašališką naujojo prezidento pergalę prieš Nacionalinės partijos iškeltą kandidatą, paskutinę minutę pakeitusį Rikardą Gusmaną. Herera, toliau buvo rašoma straipsnyje, artimiausiu laiku planuoja vizitą į Ameriką aptarti su prezidentu Lorensu problemų, su kuriomis šiuo metu susiduria Kolumbija. Tarp svarbiausių temų...

— Kaip manai, Džoanai tas tiks?

Konoras žvilgtelėjo į žmoną, iškėlusią rankoje Keno Douno* estampą su Sidnėjaus uosto vaizdu.

— Kaip jai šiek tiek per modernus, manyčiau.

— Tad mums teks ką nors jai nupirkti iš neapmuitintų prekių lėktuve.

— Paskutinį kartą kviečiame į 816 „United Airlines“ reisą skrydžiui į Los Andželą, — po visą oro uostą nuaidėjo balsas. — Visus, dar neįsėdusius į orlaivį, prašome tuojau pat atvykti prie dvidešimt septintųjų vartų.

Konoras ir Megė suskato žingsniuoti didžiulės iškabos „Išvykimas“ link, stengdamiesi laikytis kelis žingsnius prieky savo dukters ir Stiuarto, taip tvirtai susikibusių, lyg dalyvautų porų su surištomis kojomis lenktynėse. Jiems praėjus pasų kontrolę, Konoras šiek tiek atsiliko, o Megė nuskubėjo toliau laukiančiųjų zonos link pasakyti pareigūnui prie vartų, kad tuoj ateis paskutiniai du keleiviai.

Kai po kelių akimirkų iš už kampo pasirodė Tara, Konoras švelniai apkabino ją per pečius.

— Suprantu, tai ne itin kokia paguoda, bet mudu su tavo mama manome, kad jis... — Konoras užsikirto.

— Žinau, — kūkčiodama pasakė ji. — Kai tik grįšiu į Stanfordą, iškart paprašysiu, kad man leistų baigti disertaciją Sidnėjaus universitete.

Konoras pastebėjo prie vartų į lėktuvą savo žmoną šnekantis su stiuardese.

— Ji taip bijo skristi? — Megei šnibždtelėjo stiuardesė, pamačiusi kūkčiojant jaunąją moterį.

— Ne. Tik jai teko kai ką palikti, ko muitinė nepraleistų.

*

* Ken Done (g. 1940 m.) — australų menininkas ir dizaineris.

Beveik per visą keturiolikos valandų skrydį iš Sidnėjaus į Los Andželą Megė miegojo. Tara visada stebėdavosi, kaip ji taip sugeba. Pati tepajėgdavo tik snūstelėti, kad ir kiek surytų tablečių. Ji tvirtai laikėsi tėvo rankos. Jis jai šypsojosi, bet nekalbėjo.

Tara irgi jam šypsojosi. Kiek pajėgė prisiminti, tėvas jai buvo viso gyvenimo centras. Jai visai nerūpėjo, kad galbūt nesutiks žmogaus, kuris užimtų jo vietą; juolab jeigu tokį surastų, tėvas nepajėgtų su tuo susitaikyti. Dabar, kai šitaip atsitiko, jai palengvėjo pamačius, kokio iš jo sulaukia palaikymo. Jeigu jau apie tai kalbama, paaiškėjo, kad didesnę problemą sudaro jos motina.

Tara žinojo, kad jeigu viskas būtų pagal motiną, ji tebebūtų skaisti ir galbūt dar tebegyventų namuose. Tik vienuoliktoje klasėje ji nustojo tikėjusi, kad pasibučiavus su vaikinu, gali pastoti. O paprotino viena klasės draugė, pakišusi gerokai aptrintą knygos „Sekso džiaugsmas“ egzempliorių. Kas naktį, susirietusi po antklodėmis su žibintuvu, Tara versdavo puslapius.

Bet nekaltybę ji prarado tik baigusi Stoun Ridžo mokyklą – ir jeigu visos kitos jos bendraklasės kalbėjo tiesą, tai buvo paskutinė iš jų. Tara kartu su tėvais išvyko seniai pažadėton kelionėn į jos prosenelių gimtinę. Vos tik jie išsilaipino Dubline, ji iškart įsimylėjo Airiją ir tos šalies žmones. Pirmą vakarą, jiems vakarieniaujant viešbutyje, tėvui pasakė nesuprantanti, kodėl tiek daug airių buvo nepatenkinti tėvynėje ir nusprendė emigruoti.

Juos aptarnaujantis jaunas padavėjas pažvelgė žemyn į ją ir pacitavo:

„Airiams niekad nebuvo gerai.“ –
„Tu taip sakai? Vadinas, pakvaišai.
Airiams buvo gerai, kai visi, brolyt,
Galėjo kardą ir plunksną valdyt.“

— Volteris Savidžas Landoras*, — pasakė Megė. — Bet ar žinote, kokia kita eilutė?

Padavėjas nusilenkė ir pasakė:

*O kai Tara** iškilo taip aukštai...*

Tara paraudo, o Konoras nusikvatojo. Padavėjas atrodė suglumęs.

— Tai mano vardas, — paaiškino Tara.

Padavėjas nusilenkė, o paskui nurinko lėkštes. Kol jos tėvas mokėjo už vakarienę, o motina ėmė iš rūbinės paltą, padavėjas Taros paklausė, ar ji norėtų su juo išgerti „Pas Galagerį", kai jis baigs darbą. Tara mielai sutiko.

Kitas porą valandų savo kambaryje ji žiūrėjo seną filmą, o tuoj po vidurnakčio nutykino laiptais apačion. Liamo pasiūlyta alinė buvo vos už kelių šimtų jardų toliau gatvėje, ir, įėjusi vidun, Tara jį rado laukiantį prie baro. Liamas negaišo laiko ir ėmėsi ją pažindinti su „Guiness" alaus malonumais. Ji nenustebo sužinojusi, kad vaikinas prieš paskutinį kursą Triničio koledže, kur studijavo airių poetus, per atostogas ėmėsi padavėjo darbo. Tačiau Liamui buvo netikėta, kaip gerai ji sugeba cituoti Jeitsą, Džoisą, Vaildą ir Singą***.

Kai po poros valandų jis parlydėjo ją atgal į viešbučio numerį, švelniai pabučiavo į lūpas ir paklausė:

— Ar ilgai viešėsi Dubline?

— Dar dvi dienas, — atsakė ji.

— Tad veltui negaiškime nė minutėlės.

Po trijų beveik bemiegių naktų Tara išvyko į Kilkenį, senelio Oskaro gimtinę, jausdamasi turinti teisę pridurti vieną kitą išnašą knygoje „Sekso džiaugsmas".

* Walter Savage Landor (1775—1864) — anglų poetas ir eseistas.

** Tara — kalva Airijoje, pastarosios istorijoje turėjusi svarbų vaidmenį. Pavyzdžiui, pirmus penkis mūsų eros amžius ant jos stovėjo pilis, kurioje gyveno airių karaliai — tarp jų ir karalius Kormakas (valdė 254—277 m.), pirmas Airijos įstatymų kūrėjas.

*** John Millington Synge (1871—1909) — airių dramaturgas.

Kai Liamas nunešė jų krepšius į išsinuomotą automobilį, Konoras jam davė dosnių arbatpinigių ir šnibžtelėjo:

— Dėkui tau.

Tara paraudo.

Mokydamasi Stanfordo universiteto antrame kurse Tara turėjo, jeigu galima taip pasakyti, romaną su studentu mediku. Bet tik tuomet, kai vyrukas pasipiršo, ji suprato nenorinti su juo nugyventi viso gyvenimo. Ir neprireikė nė metų — Stiuartas visiškai užvaldė jos širdį.

Juodu susipažino atsitrenkę vienas į kitą. Kalta buvo ji — nežiūrėjo, kai jis ant lentos skriejo žemyn didžiulės bangos priekyje. Abu kūlvirsčiais nusirito į šonus. Jo keliama iš vandens, Tara tikėjosi labai pelnytos užgaulių tirados.

Bet vaikinas tik nusišypsojo ir pasakė:

— Ateityje pasistenkite laikytis toliau nuo greitosios eismo juostos.

Vėliau tą pačią dieną ji iškrėtė tokį pat triuką, bet šįsyk tyčia, ir jis tai suprato.

Nusijuokęs pasakė:

— Palikote man dvi galimybes: arba man teks pradėti jus mokyti, arba galime nueiti išgerti kavos. Antraip kitą sykį mudu, ko gero, susitiksime vietinėje ligoninėje. Kurį variantą renkatės?

— Pradėkime nuo kavos.

Tara su Stiuartu norėjo permiegoti jau tą pačią naktį, ir iki to laiko, kai po dešimties dienų turėjo išvykti, jau gailėjosi, kad privertė jį laukti tris naktis. Iki savaitės pabaigos...

— Kalba lėktuvo kapitonas. Jau pradedame leistis į Los Andželą.

Krūptelėjusi, Megė pabudo, pasitrynė akis ir nusišypsojo dukteriai.

— Buvau užmigusi? — paklausė.

— Pakilus lėktuvui, — atsakė Tara.

Kai visi atsiėmė bagažą, Tara atsisveikino su tėvais ir nuėjo į

jungiamąjį reisą skristi į San Franciską. Jai išnykus atvykstančiųjų ir išvykstančiųjų keleivių minioje, Konoras pašnibždėjo Megei:

— Nenustebčiau, jeigu ji apsisuktų ir sėstų į lėktuvą, skrendantį atgal į Sidnėjų.

Megė linktelėjo.

Juodu patraukė vidaus skrydžių terminalo link ir įsėdo į naktinio reiso lėktuvą. Šįkart Megė užmigo anksčiau, nei buvo baigta demonstruoti saugos procedūrų vaizdajuostė. Jiems skrendant skersai visų Jungtinių Valstijų, Konoras mėgino nuvyti mintis apie Tarą su Stiuartu ir susitelkti į tai, ką būtina atlikti, kai tik sugrįš į Vašingtoną. Po trijų mėnesių turėjo būti išbrauktas iš veikiančiųjų agentų sąrašo, bet vis dar nenumanė, į kurį skyrių ketinama jį perkelti. Baiminosi minties, kad pasiūlys darbą centrinėje būstinėje nuo devintos ryto iki penktos, o tai reiškė, kad turės skaityti paskaitas jauniems operatyvininkams apie savo praktinę patirtį. Jis jau perspėjo Džoaną, kad pasitrauks iš darbo, jeigu nebus pasiūlyta ko nors įdomesnio. Konoras iš prigimties netinkamas mokytojauti.

Per pastaruosius metus girdėjo užuominų apie svarstomą jo kandidatūrą į vieną ar du postus pirmose linijose, bet vėliau bosas nieko nepaaiškinęs atsistatydino. Nepaisant dvidešimt aštuonerių tarnybos metų ir kelių padėkų, dabar, kai Krisas Džeksonas pasitraukė iš Kompanijos, Konoras žinojo, kad jo ateitis gali būti ne tokia saugi, kaip anksčiau įsivaizdavo.

8



— Esi tikras, kad Džeksonu galima pasitikėti?

— Ne, pone prezidente, nesu. Bet neabejoju dėl vieno dalyko: Džeksonas neapkenčia — kartoju, neapkenčia — Helenos Dekster taip pat kaip ir jūs.

— Ką gi, tai prilygsta asmeninei rekomendacijai, — pripažino prezidentas. — Dar kas tave paskatino jį pasirinkti? Mat jeigu neapykanta Helenai Dekster — pagrindinė tinkamumo šiam darbui sąlyga, tikriausiai kandidatų buvo nemažai.

— Jis turi ir kitų privalumų. Tarnybinis karininko Vietname ir kontržvalgybos vadovo lapas, taip pat jo, kaip CŽV direktoriaus pavaduotojo, reputacija.

— Tai kodėl jis vis dėlto atsistatydino, kai prieš akis turėjo tokią perspektyvią karjerą?

— Įtariu, kad Dekster jautė tą truputį pernelyg perspektyvią, ir jis buvo bepradedąs atrodyti kaip rimtas pretendentas į jos postą.

— Jeigu jis sugebės įrodyti, kad tai ji davė įsakymą nužudyti Rikardą Gusmaną, ir dabar galėtų toks būti. Panašu, kad pasirinkai geriausią šiai užduočiai atlikti žmogų, Endi.

— Džeksonas man pasakė, kad yra vienas dar geresnis.

— Tai užverbuokime ir jį, — pasiūlė prezidentas.

— Tokia mintis ir man kilo. Bet paaiškėjo, kad jis jau dirba Dekster.

— Na, jis bent nežinos, kad Džeksonas mums dirba. Ką dar pasakė?

Loidas atsivertė aplanką ir pradėjo prezidentui pasakoti, apie ką kalbėjosi su buvusiu CŽV direktorės pavaduotoju.

Jam baigus, Lorensas pakomentavo:

— Tai sakai, kad turiu tik sėdinėti sukiodamas nykščiu ir laukti, kol Džeksonas ką nors atkapstys?

— Tokios buvo jo sąlygos, pone prezidente, jeigu mes norime, kad imtųsi šios užduoties. Ir nujaučiu, kad Džeksonas nėra iš tų žmonių, kurie sėdėtų ir sukiotų *savo* nykščius.

— Verčiau tegul ir nebūna, nes kiekvienos papildomos Dekster dienos Langlyje man yra per daug. Tikėkimės, kad Džeksonas sugebės mums įteikti tiek virvės, kad galėtume ją viešai pakarti. Ir, kad jau apie tai prakalbome, surenkime egzekuciją Rožių sode.

Personalo viršininkas nusijuokė.

— Tai galėtų atnešti dvigubą naudą: dar keli respublikonai balsuotų palaikydami mus dėl Saugių gatvių ir Nusikalstamumo mažinimo įstatymų projektų.

Prezidentas nusišypsojo.

— Kas toliau? — paklausė jis.

Loidas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Jau kuris laikas fojė laukia senatorius Bedelis.

— Ko jis nori?

— Viliasi su jumis pasikalbėti apie savo siūlomas naujausias pataisas Ginkluotės sumažinimo įstatymo projektui.

Prezidentas susiraukė.

— Atkreipėte dėmesį, kiek balų Zerimskis surinko per naujausią viešosios nuomonės apklausą?

*

Vos tik Megė pasuko jų dviaukščio namuko Džordžtaune spynos raktą ir abu įėjo vidun, ji suskato rinkti numerį 650*. Konoras ėmėsi išpakuoti daiktus, klausydamasis savo žmonos ir dukters pokalbio.

— Tik paskambinau tau pranešti, kad mes laimingai sugrįžome, — pamėgino pasiaiškinti Megė.

Konorui sukėlė šypseną neįtikinamas žmonos gudravimas. Tara buvo pernelyg įžvalgi, kad tuo patikėtų, bet jis žinojo, kad ir duktė vaidins, palaikydama motinos žaidimą.

— Dėkui, kad paskambinai, mam. Gera tave girdėti.

— Pas tave viskas gerai? — paklausė Megė.

— Taip, kuo puikiausia, — atsakė Tara, o paskui kelias minutes mėgino užuolankomis motiną patikinti, kad neketina imtis ko nors karštakošiška. Įsitikinusi, kad Megė nusiramino, ji paklausė: — Tėtis kur nors arti?

— Čia pat.

Megė per lovą padavė telefoną Konorui.

— Gali man padaryti paslaugą, tėti?

— Būtinai.

— Prašau, paaiškink mamai, kad nesiruošiu kaip nors kvailai elgtis. Kai sugrįžau, Stiuartas jau du kartus skambino ir kadangi planuoja, — ji užsikirto, — Kalėdoms atskristi į Valstijas, esu beveik tikra, kad iki to laiko pratempsiu. Beje, tėti, pamaniau, verčiau tave perspėsiu, kad jau žinau, ko norėčiau Kalėdoms.

— Ir ko, brangioji?

— Kad ateinančius aštuonis mėnesius apmokėtum mano telefono skambučius į užjūrį. Jaučiu, kad tai gali atsieiti brangiau, nei nupirkti pavažinėtą automobilį, kurį man žadėjai, jeigu apsiginsiu disertaciją.

Konoras nusijuokė.

* Kalifornijos San Francisko įlankos regiono telefonų kodas.

— Tad verčiau gauk tą paaukštinimą, apie kurį minėjai, kai buvome Australijoje. Ate, tėti.

— Ate, brangioji.

Konoras padėjo ragelį ir raminamai nusišypsojo Megei. Jau bene dešimtą kartą buvo besakąs žmonai, kad nustotų jaudintis, kai vėl suskambo telefonas. Jis pakėlė ragelį spėdamas, kad darsyk išgirs Taros balsą. Bet apsiriko: ne jos.

— Atleiskite, kad trukdau jus vos tik parvykusį, — prašneko Džoana, — bet ką tik man paskambino bosė, ir iš jos žodžių panašu, kad tai kažin kas ypatinga. Per kiek laiko galite prisistatyti?

Konoras pasižiūrėjo į laikrodį.

— Būsiu pas jus už dvidešimties minučių, — pasakė ir padėjo ragelį.

— Kas skambino? — paklausė Megė, toliau išsipakuodama daiktus.

— Džoana. Jai tik reikia, kad pasirašyčiau porą svarbių dokumentų. Neturėčiau labai ilgai užtrukti.

— Velnias, — tarė Megė. — Užmiršau lėktuve nupirkti jai dovaną.

— Pakeliui į biurą surasiu ką nors.

Konoras skubiai paliko kambarį, nubėgo laiptais žemyn ir išpuolė iš namo, Megei nė nespėjus daugiau ko nors paklausti. Įsėdo į seną šeimos tojotą, tik šiek tiek užtruko, kol variklis springdamas atgijo. Galiausiai jis išvairavo „seną tanką“, kaip Tara tą mašiną vadindavo, į Dvidešimt devintąją gatvę. Po penkiolikos minučių pasuko kairėn į M gavę, o paskui — dar kairėn, dingdamas nuovaža žemyn į niekaip nepaženklintą požeminį garažą.

Konorui įžengus į pastatą, budintis apsaugininkas kilstelėjo ranką prie savo kepurės snapelio ir pasakė:

— Sveiki sugrįžę, pone Ficdžeraldai. Iki pirmadienio nesitikėjau jūsų pamatyti.

— Vadinasi, netikėta mums abiem, — atsakė Konoras ir juokais

jam taip pat atidavęs pagarbą pasuko liftų eilės link. Pasikėlė į septintą aukštą. Kai išžengė į koridorių, jį šypsena pasitiko priimamojo sekretorė, sėdinti prie stalo po lentele su ryškiomis raidėmis išspausdintu užrašu: „Merilando draudimo kompanija". Pirmo aukšto informacijos lentoje buvo nurodyta, kad garbioji firma užima septintą, aštuntą, devintą ir dešimtą aukštus.

— Kaip malonu jus matyti, pone Ficdžeraldai, — suulbo sekretorė. — Jūsų laukia lankytoja.

Konoras nusišypsojo, linktelėjo ir patraukė koridoriumi tolyn. Užsukęs už kampo pastebėjo prie jo kabineto durų stovinčią Džoaną. Iš jos veido spėjo, kad moteris jau kurį laiką laukė. Paskui prisiminė Megės žodžius prieš jam išeinant iš namų — neatrodė, kad dovana Džoanai dabar svarbiausia.

— Prieš kelias minutes atvyko bosė, — pasakė Džoana, palaikydama jam atidariusi duris.

Konoras įskubėjo į savo kabinetą. Kitapus jo rašomojo stalo sėdėjo moteris, jo žiniomis, niekada nepasiimanti atostogų.

— Atleiskite, direktore, kad priverčiau jus laukti, — atsiprašė jis. — Aš tik...

— Turime problemą, — tepasakė Helena Dekster, pastumdama jam per stalą aplanką.

— Tik duokite pakenčiamą nuorodą, ir aš atliksiu visą pagrindinį darbą, — pasakė Džeksonas.

— Kad tik galėčiau, Krisai, — atsiduso Bogotos policijos viršininkas. — Bet vienas ar du jūsų buvę kolegos man aiškiai pareiškė, kad dabar esate *persona non grata**.

— Visada maniau, kad jums nusispjaut į tokias subtilybes, — pasakė Džeksonas, dar įpildamas policijos viršininkui viskio.

* Diplomatų kalba — nepageidaujamas asmuo (*lot.*).

— Krisai, turite suprasti, kad kai atstovavote savo vyriausybei, buvo lošiama atidengtomis kortomis.

— Jeigu gerai prisimenu, įskaičiuojant ir padėkos duoklę jums.

— Tai žinoma, — atsainiai metė policininkas. — Bet jūs pirmas turėtumėte suprasti, kad išlaidas vis dėlto būtina padengti. — Jis nugėrė iš savo krištolinės stiklinės. — Ir kaip pats labai gerai žinote, infliacija Kolumbijoje yra labai didelė. Alga nepadengia net kasdienių mano išlaidų.

— Ar iš to mažučio pamokslo, turėčiau suprasti, kad procentas lieka toks pat, net jeigu esi *persona non grata*?

Policijos viršininkas išlenkė paskutinį lašą savo viskio, nusišluostė ūsus ir pasakė:

— Krisai, ir jūsų, ir mūsų šalyje prezidentai ateina ir nueina, bet seni draugai lieka.

Džeksonas jam blankiai šyptelėjo, paskui išsiėmė iš vidinės švarko kišenės voką ir pastūmė po staliuku. Policijos viršininkas pasižiūrėjo, kas jo viduje, atsisegė kitelio kišenę ir paslėpė voką nuo akių.

— Matau, naujieji šeimininkai, deja, jums nesuteikia tokios plačios laisvės, kai kalbama apie... išlaidas.

— Vienos nedidukės nuorodos, tik tiek prašau, — pakartojo Džeksonas.

Policijos viršininkas iškėlė savo tuščią stiklinę, palaukė, kol barmenas ją pripils iki kraštų ir nugėrė dar vieną ilgą mauką.

— Mano nuomonė tokia, Krisai: jeigu ieškai ko nors pigiau nusipirkti, geriausia pradėti nuo lombardo. — Jis nusišypsojo, išlenkė stiklinę iki dugno ir atsikėlė nuo staliuko. — Ir prisimenant dilemą, su kuria šiuo metu susiduriate, senas mano drauge, pradėčiau nuo San Viktorinos rajono ir nesivarginčiau dairytis kur nors toliau nei parduotuvėlės vitrina.

*

Baigęs skaityti konfidencialaus memorandumo detales, Konoras pastūmė aplanką atgal direktorei.

Pirmas jos klausimas jį užklupo netikėtai:

— Kiek jums liko iki pasitraukiant iš tarnybos į pensiją?

— Nuo ateinančių metų sausio pirmos būsiu išbrauktas iš aktyviai veikiančiųjų sąrašo, bet, savaime suprantama, aš tikiuosi likti kompanijoje.

— Šiuo metu ne visai lengva bus pritaikyti jūsų ypatingus talentus, — dalykiškai pasakė Dekster. — Vis dėlto turiu laisvą vietą, į kurią, manau, galėčiau jus rekomenduoti.— Ji šiek tiek patylėjo. — Mūsų biuro Klivlande vadovo.

— Klivlande?

— Taip.

— Po dvidešimt aštuonerių tarnybos kompanijai metų, — prabilo Konoras, — aš vis dėlto tikėjausi, kad galėtumėte man rasti ką nors Vašingtone. Esu tikras, jūs žinote, kad mano žmona — Džordžtauno universiteto Priėmimo skyriaus dekanė. Jai būtų beveik neįmanoma surasti tolygų postą... Ohajyje.

Stojo ilga tyla.

— Norėčiau padėti, — tuo pačiu šaltoku tonu tarė Dekster, — bet šiuo metu Langlyje jums nieko nėra tinkamo. Jeigu vis dėlto priimtumėte paskyrimą į Klivlandą, galbūt po poros metų būtų įmanoma jus sugrąžinti čia.

Konoras stebeilijo per stalą į moterį, kuriai tarnavo pastaruosius dvidešimt šešerius metus, skaudžiai suvokdamas, kad ji dabar smogia jam tuo pačiu mirtinu durklu, kuriuo jau yra persmeigusi tiek daug jo kolegų. Bet vis dėlto kodėl — juk jis visada paraidžiui vykdo jos įsakymus? Konoras žvilgtelėjo į aplanką. Nejau prezidentas pareikalavo, kad kas nors būtų paaukotas po to, kai žurnalistai jį taip įkyriai klausinėjo apie CŽV veiklą Kolumbijoje? Ar Klivlandas turi būti atpildas už visus tuos jo tarnybos metus?

— Gal yra kokia nors kita alternatyva? — paklausė jis.

Direktorė nedvejojo.

— Visada galėtumėte pasirinkti anksčiau išeiti į pensiją.

Jos tonas nuskambėjo taip, lyg siūlytų pakeisti šešiasdešimtmetį durininką savo daugiabutyje.

Konoras sėdėjo tylus, nepajėgdamas patikėti tuo, ką girdi. Visą savo gyvenimą jis paaukojo kompanijai, ir kaip daugybės jos tarnautojų, jo gyvybė ne kartą kabojo ant plauko.

Helena Dekster atsistojo.

— Galbūt duosite man žinią, kai apsispręsite.

Daugiau netarusi nė žodžio, ji išėjo iš kambario.

Kurį laiką Konoras sėdėjo vienas prie savo rašomojo stalo, mėgindamas suvokti direktorės žodžių reikšmę. Prisiminė Krisą Džeksoną, kai papasakojo apie beveik identišką pokalbį su ja prieš aštuonis mėnesius. Tik pastarajam vieta buvo pasiūlyta Milvokyje.

— Šitaip tikrai negalėjo man atsitikti, — prisiminė tuomet Kriso žodžius. — Galų gale juk esu komandos žaidėjas, ir niekas negalėtų manęs įtarti siekiant jos pareigų.

Bet Konoras padarė dar didesnę nuodėmę. Vykdydamas Dekster įsakymus, jis nenorom tapo jos galimo nuopuolio priežastimi. Jeigu jo nebebus kur nors arti, kad direktorei keltų nepatogumų, ji galėtų ir vėl išsilaikyti. Kiek gerų agentų per visus tuos metus paaukota ant jos ego altoriaus? — klausė jis savęs.

Konoro apmąstymus pertraukė į kabinetą įėjusi Džoana. Jai nė nereikėjo sakyti, kad susitikimas baigėsi prastai.

— Gal kuo nors galiu padėti? — tyliai paklausė ji.

— Ne, niekuo, dėkui, Džoana. — Ir trumpai patylėjęs pridūrė: — Žinai, netrukus turėsiu pasitraukti iš aktyviųjų sąrašo.

— Nuo sausio pirmos, — pridūrė ji. — Bet kai turite tokią patirtį, kompanija tikrai jums pasiūlys didelį rašomąjį stalą, civilizuotas darbo valandas ir galbūt dar priedo ilgakoję sekretorę.

— Atrodo, ne, — papurtė galvą Konoras. — Vienintelės pareigos,

kurias direktorė turi man numačiusi, – vadovauti Klivlando biurui ir tikrai nieko neužsiminė apie ilgakoję sekretorę.

– Klivlando? – pakartojo Džoana, negalėdama patikėti.

Konoras linktelėjo.

– Kalė.

Jis žvilgtelėjo į ilgai tarnavusią sekretorę, nepajėgdamas paslėpti nuostabos. Per devyniolika metų pirmą kartą išgirdo ją pavartojant tokį stiprų žodį, ir dar apie direktorę. Pažvelgusi jam į akis, Džoana paklausė:

– Ką pasakysite Megei?

– Nežinau. Bet pastaruosius dvidešimt aštuonerius metus ją apgaudinėjau, tad tikrai sugebėsiu ką nors sugalvoti.

Krisui Džeksonui atidarius duris, dzingtelėjo varpelis, perspėdamas lombardo savininką, kad kažkas atėjo į patalpas.

Bogotoje – daugiau kaip šimtas lombardų, ir didžiuma jų susitelkusi San Viktorinos rajone. Džeksonas dar tiek nebuvo vaikščiojęs nuo tada, kai tarnavo jaunesniuoju agentu. Net pradėjo svarstyti, ar tik senas draugas policijos viršininkas nebus jo pasiuntęs į bergždžias paieškas. Bet jis ėjo ir ėjo, nes žinojo, jog būtent šis policininkas visada pasistengdavo, kad ateityje būtų dar vienas banknotų prikimštas vokas.

Eskobaras pakėlė akis iš už savo vakarinio laikraščio. Seniokas manė visada galįs atspėti, net prieš klientui pasiekus prekystalį, ar šis atėjo pirkti ar parduoti. Užtekdavo pamatyti akis, drabužių pasiuvimą, net kaip žengia jo link. Vien tik pažvelgęs į šį konkretų poną jis liko patenkintas, kad per anksti neuždarė savo įstaigėlės.

– Labą vakarą, gerbiamasis, – pasveikino Eskobaras, atsikeldamas nuo taburetės – jis visada pridurdavo „gerbiamasis“, kai manydavo atėjus pirkėją. – Kuo galiu jums padėti?

– Tas šautuvas lange...

— A, taip. Matau, jūs labai pastabus. Tai iš tiesų kolekcininko egzempliorius. — Eskobaras atkėlė prekystalio viršų ir nuėjo prie vitrinos. Paėmęs iš jos dėklą ir atnešęs ant prekystalio, leido klientui iš arčiau apžiūrėti šio turinį.

Džeksonui užteko tik probėgšmais žvilgtelėti į rankų darbo karabiną, kad žinotų, iš kur jis yra. Nenustebo aptikęs, kad vienas šovinys iššautas.

— Kiek už jį prašote?

— Dešimt tūkstančių dolerių, — atsakė Eskobaras, atpažinęs amerikietišką akcentą. — Negaliu atiduoti pigiau. Manęs jau daug kas teiravosi.

Tris dienas tąsęsis po karštą ir drėgną miestą, Džeksonas nebuvo nusiteikęs derėtis. Bet tiek grynųjų prie savęs neturėjo, o paprasčiausiai išrašyti čekį ar apmokėti kredito kortele negalėjo.

— O jeigu dabar palikčiau užstatą, o pirkinį atsiimčiau rytoj iš pat ryto? — paklausė jis.

— Žinoma, gerbiamasis, — atsakė Eskobaras. — Bet už šį ypatingą daiktą norėčiau dešimties procentų įnašo.

Džeksonas linktelėjo ir iš vidinės švarko kišenės išsiėmė piniginę. Ištraukęs iš jos kelis senus banknotus, pastūmė per prekystalį.

Lombardininkas pamažu suskaičiavo dešimt šimto dolerių banknotų, įsidėjo į kasos aparatą ir išrašė kvitą.

Džeksonas pasižiūrėjo į atidarytą dėklą, nusišypsojo, išėmė panaudotą šovinį ir įsimetė jį į kišenę.

Seniokas suglumo — ne dėl Džeksono poelgio, bet todėl, kad būtų galėjęs prisiekti, jog kai nupirko šautuvą, visos dvylika kulkų buvo savo vietose.

— Aš tuojau pat viską susipakuočiau ir rytoj jau būčiau pas tave, jeigu ne mano tėvai, — tvirtino Tara.

— Neabejoju, jie suprastų, — atsakė Stiuartas.

— Galbūt, — sutiko Tara. — Bet vis tiek jausčiausi kalta dėl to, kiek per visus tuos metus aukojosi mano tėvas, kad galėčiau baigti savo disertaciją. Ką jau kalbėti apie mano mamą. Ją turbūt ištiktų širdies smūgis.

— Bet tu žadėjai išsiaiškinti, ar mokslo vadovė leistų tau baigti savo daktarinę Sidnėjuje.

— Dėl mano mokslo vadovės ne problema. Svarbiausia — fakulteto dekanas.

— Dekanas?

— Taip. Kai vakar mano mokslo vadovė išdėstė šią mintį, dekanas atkirto, kad apie tai negali būti nė kalbos. — Stojo ilga tyla, o paskui Tara pasitikslino: — Stiuartai, tu klausaisi?

— Žinoma, klausausi, — atsakė jis, ir pasigirdo toks sunkus atodūsis, koks nebūtų padaręs gėdos net ir Šekspyro įsimylėjėliui.

— Tik aštuoni mėnesiai, — priminė jam Tara. — Galiu net pasakyti, kiek liko dienų. Ir nepamiršk: juk atskrisi Kalėdoms.

— Labai to laukiu, — pasakė Stiuartas. — ir viliuosi, kad tavo tėvai nemano, jog užsikarsiu.

— Liaukis. Jie apsidžiaugė, kai pasakiau, kad atvyksi pas mus. Kaip ir pats gerai žinai, mama tave dievina, be to, tu esi pirmas vyras, apie kurį tėtis palankiai atsiliepia.

— Jis — nuostabus žmogus.

— Ką turi galvoje?

— Spėju, pati gerai žinai, ką turiu galvoje.

— Verčiau baigiam plepėti, antraip tėčiui teks siekti paaukštinimo tarnyboje vien tam, kad galėtų apmokėti mano telefono sąskaitas. Beje, kitąsyk tau eilė skambinti.

Stiuartas apsimetė nepastebėjęs, kaip staigiai Tara pakeitė temą.

— Man visada atrodo keista, — tęsė ji, — kad tu vis dar darbe, o aš jau kietai miegu.

— Na, galiu sugalvoti tik vieną būdą, kaip tai pakeisti, — atsakė Stiuartas.

*

Jam atidarius duris, įsijungė signalizacija. Kelioninis laikrodis prekybos patalpoje išmušė antrą, kai jis nustūmė į šalį karoliukų užuolaidą ir įžengė į parduotuvėlę. Įsistebeilijo į stovą vitrinoje. Karabino ten nebebuvo.

Per kelias minutes surado jį paslėptą po prekystaliu.

Patikrino kiekvieną detalę ir pastebėjęs, kad vieno šovinio nėra, pasikišo dėklą po pažastimi ir taip pat greitai pasišalino, kaip buvo įėjęs. Nė kiek nesibaimino, kad galėtų būti nutvertas: policijos viršininkas patikino, jog apie įsilaužimą bent trisdešimt minučių nebus pranešta. Prieš uždarydamas paskui save duris žvilgtelėjo į kelioninį laikrodį ant lentynos: dvylika minučių trečios.

Vargu ar policijos viršininką būtų galima kaltinti, kad jo senas draugas neturėjo prie savęs pakankamai grynųjų šautuvui nusipirkti. Ir bet kuriuo atveju jis ne prieš antrą kartą paimti užmokestį už tą pačią informaciją. Ypač kai valiuta — doleriai.

Ji jam pripylė antrą puodelį kavos.

— Mege, aš svarstau pasitraukti iš kompanijos ir ieškotis darbo, kur man nereikėtų tiek daug keliauti.

Jis žvilgtelėjo per virtuvės stalą ir laukė, kaip žmona sureaguos.

Megė vėl padėjo kavinuką ant šildytuvo, atsigėrė iš savo puodelio kavos ir tik paskui prašneko:

— Kodėl būtent dabar? — paklausė paprastai.

— Vadovė pasakė, kad man nebeskirs darbo su pagrobimais bei išpirkomis, mane pakeis jaunesniu žmogumi. Tokia kompanijos politika, kai esu tokio amžiaus.

— Bet žmogui, turinčiam tokią kaip tavo patirtį, kompanijoje galėtų pasiūlyti daugybę kitų darbų.

— Ji ir pasiūlė, — pripažino Konoras, — galimybę vadovauti mūsų teritoriniam biurui Klivlande.

— Klivlande? — Megė negalėjo patikėti. Kurį laiką tylėjo, o paskui tyliai paklausė: — Kodėl gi vadovė taip staiga panoro tavęs atsikratyti?

— O, nėra taip blogai. Galų gale, jeigu atmetu pasiūlymą, man vis tiek priklauso gauti visą pensiją, — bandė nuraminti Konoras, nesistengdamas atsakyti į jos klausimą. — Šiaip ar taip, Džoana mane patikino, kad Vašingtone yra keletas stambių draudimo kompanijų, kurios labai mielai įdarbintų žmogų, turintį tokią kaip mano patirtį.

— Bet tik ne ta, kurioje šiuo metu dirbi, — kirto Megė, atidžiai žiūrėdama į savo vyrą.

Konoras atrėmė jos žvilgsnį, bet nesugalvojo įtikinamo atsakymo.

Stojo dar ilgesnė tyla.

— Nemanai, kad atėjo metas pasakyti man visą tiesą? — paklausė Megė. — O gal paprasčiausiai lauki, kad kaip klusni žmona patikėčiau kiekvienu tavo žodžiu?

Konoras nunarino galvą ir tylėjo.

— Tu niekada neslėpei fakto, kad „Merilando draudimas" — ne kas kita kaip CŽV priedanga. Ir apie tai aš tavęs niekada nekamantinėjau. Bet pastaruoju metu net gerai užmaskuotos tavo kelionės paliko tau ant batų šiek tiek purvo.

— Ne visai suprantu, — netvirtai atsakė Konoras.

— Kai atsiėmiau iš valyklos tavo kostiumą, ten man pasakė aptikę kišenėje šitą. — Megė padėjo ant stalo mažutę monetą. — Man paaiškino, kad tokios cirkuliuoja tik Kolumbijoje.

Konoras spoksojo į dešimties pesų monetą, kurios užtektų tik vietiniam telefono skambučiui Bogotoje.

— Daugelis žmonų iš karto padarytų vienintelę išvadą, Konorai Ficdžeraldai, — toliau varė Megė. — Bet nepamiršk, jau daugiau kaip trisdešimt metų tave pažįstu ir gerai suprantu, kad tokiai apgaulei nesiryžtum.

— Pažadu tau, Mege...

— Žinau, Konorai. Aš visada taikiausi su tuo, kad turi būti svari priežastis, kodėl tuos visus metus nebūdavai su manimi iki galo atviras. — Pasilenkusi per stalą, ji paėmė savo vyro ranką ir pridūrė: — Bet jeigu dabar be jokios akivaizdžios priežasties tave išmes į šiukšlyną, ar tau neatrodo, kad turiu teisę sužinoti, ką būtent veikei tuos dvidešimt aštuonerius metus?

Džeksonas paprašė taksisto sustoti prie lombardo ir laukti. Užtruksiąs tik kelias minutes, pasakė, o paskui reikės jį nuvežti į oro uostą.

Vos tik įžengė į lombardą, į prekybos patalpą iš pagalbinės įskubėjo Eskobaras. Atrodė susijaudinęs. Pamatęs, koks įėjo klientas, jis nulenkė galvą, be žodžių stuktelėjo kasos aparato klavišą ir ištraukė stalčių. Pamažu išėmė dešimt šimto dolerių banknotų ir atkišo per prekystalį.

— Turiu jūsų atsiprašyti, gerbiamasis, — pasakė, pažvelgdamas į aukštąjį amerikietį, — deja, šautuvą naktį kažkuriuo metu pavogė.

Džeksonas liko be žado.

— Keisčiausia, — toliau kalbėjo Eskobaras, — kad tas, kuris jį pavogė, nepasiėmė pinigų.

Džeksonas nieko nesakė. Kai klientas išėjo, Eskobaras nejučia pagalvojo, kad jis neatrodė labai nustebęs.

Taksi važiuojant į oro uostą, Džeksonas įkišo ranką į švarko kišenę ir išsiėmė panaudotą šovinį. Galbūt jis ir nesugebės įrodyti, kas nuspaudė gaiduką, bet dabar nė kiek neabejojo, kas davė įsakymą nužudyti Rikardą Gusmaną.

9



Sraigtasparnis švelniai nutūpė ant žolės lopinio šalia Atspindinčiojo tvenkinio tarp Vašingtono ir Linkolno memorialų. Rotoriaus mentėms lėtėjant, iš sraigtasparnio išsilankstė ir nukrito trumpi laiptukai. „Nighthawk" durelės atsilapojo ir pasirodė prezidentas Herera, pasipuošęs paradine uniforma, kurią vilkėdamas jis atrodė panašus į antraplanį personažą B kategorijos filme. Stovėjo išsitempęs „ramiai", atsakydamas į išrikiuotų pasitikti jūrų pėstininkų atiduodamą pagarbą, o paskui nuėjęs įlipo į savo šarvuotą „Cadillac" limuziną. Motorizuotam kortežui skriejant Septynioliktąja gatve, abipus ant visų stiebų plevėsavo Kolumbijos, Jungtinių Valstijų ir Kolumbijos apygardos vėliavos.

Tomas Lorensas, Laris Haringtonas ir Endis Loidas jo laukė pietiniame Baltųjų rūmų portike.

„Kuo geriau pasiūtas munduras, kuo spalvingesnis diržas, kuo daugiau medalių, tuo menkesnės svarbos šalis", pagalvojo Lorensas, žengtelėdamas į priekį pasitikti svečio.

— Antonijau, mielas senas mano drauge, — ištarė Lorensas, Hererai jį apkabinus, nors juodu anksčiu buvo susitikę tik sykį.

Herera galiausiai paleido rūmų šeimininką, ir Lorensas pasisuko jam pristatyti Haringtoną ir Loidą. Prezidentinei grupelei patraukus į Baltuosius rūmus, sužybsėjo fotoaparatų blykstės ir pradėjo suktis kamerose vaizdajuostės. Koridoriuje po Džordžo Vašingtono

portretu visu ūgiu buvo padaryta dar keletas nuotraukų spaudžiant rankas ir šypsantis.

Po privalomo trijų minučių pozavimo fotografams prezidentas įsivedė svečią į Ovalųjį kabinetą. Kol buvo paduota kolumbietiškos kavos ir dar pafotografuota, jie nesikalbėjo apie ką nors ypatinga, bet kai galiausiai liko vieni, valstybės sekretorius pradėjo kreipti pokalbį apie dabartinius abiejų šalių santykius. Lorensas buvo dėkingas už šįryt Lario suteiktą glaustą informaciją, todėl galėjo autoritetingai kalbėti apie ekstradicijos susitarimus, šių metų kavos derlių, narkotikų problemas, net apie vienos amerikiečių kompanijos Bogotoje statomą metro, įeinantį į pagalbos užsienio šalims paketą.

Kai valstybės sekretorius išplėtė diskusiją iki apmokėjimo paskolų, kurias Jungtinės Valstijos suteikė doleriais Kolumbijai, ir importo bei eksporto pariteto stokos tarp abiejų šalių aptarimo, Lorensas pagavo save mintimis nuklystant į problemas, su kuriomis šiandien jam dar teks susidurti.

Įstatymo projektas dėl ginkluotės sumažinimo strigo komisijoje, ir Endis jį jau perspėjo, kad balsų tikrai nepakanka. Veikiausiai jam reikės asmeniškai susitikti su keliais kongresmenais, jei nori turėti bent kokių šansų šį prastumti. Jisai suvokė, kad tie ritualiniai apsilankymai į Baltuosius rūmus paprastai būna ne kas kita kaip tik savimeilės paglostymas, idant išrinktieji atstovai, sugrįžę į savo apygardas, galėtų informuoti rinkėjus, — jeigu jie demokratai, — kokius artimus turi santykius su prezidentu, arba, — jeigu jie respublikonai, — kaip prezidentas priklausomas nuo jų paramos, kad galėtų prastumti bet kokį įstatymą. Likus mažiau nei metams iki kadencijos vidurio rinkimų, Lorensas žinojo, kad per ateinančias savaites teks surengti nemažai nenumatytų susitikimų.

Jis krūptelėjo, Heteros žodžių sugrąžintas į dabartį:

— ... ir už tai ypač turiu būti dėkingas jums, pone prezidente.

Kolumbijos lyderio veidas nušvito plačia šypsena, o trys įtakingiausi Amerikos vyrai, negalėdami patikėti, sužiuro į jį.

— Gal teiktumėtės pakartoti, Antonijau? — paprašė prezidentas, ne visai tikras, ar teisingai išgirdo savo svečią.

— Kadangi esame Ovaliniame kabinete, Tomai, pasinaudodamas privatumu, tik norėjau pasakyti, kaip vertinu jūsų asmeninį vaidmenį išrenkant mane.

— Kiek metų jūs išdirbote „Merilando gyvybės draudime", pone Ficdžeraldai? — paklausė valdybos pirmininkas.

Tai buvo pirmas jo klausimas pokalbyje dėl darbo. Šis pokalbis jau tęsėsi ilgiau nei valandą.

— Gegužę bus dvidešimt aštuoneri metai, pone Tompsonai, — atsakė Konoras, žvelgdamas tiesiai į žmogų, sėdintį per vidurį didžiulio stalo priešais jį.

— Jūsų tarnybinė anketa labai įspūdinga, — pasakė moteris, sėdinti pirmininkui iš dešinės. — Ir atestacijos nepriekaištingos. Tad turiu paklausti, kodėl norite palikti dabartinę darbovietę. Ir galbūt dar svarbiau: kodėl „Merilando gyvybės draudimas", regis, leidžia jums išeiti?

Vakar prie vakarienės Konoras aptarė su Mege, kaip į šį klausimą derėtų atsakyti.

— Paprasčiausiai pasakyk jiems tiesą, — patarė ji. — Ir nebandyk meluoti, to niekada gerai nemokėjai.

Kitokio patarimo jis nė nesitikėjo.

— Vienintelė greita galimybė būti paaukštintam tarnyboje reikštų persikelti į Klivlandą, — atsakė jis, — ir negaliu prašyti žmonos, kad atsisakytų savo darbo Džordžtauno universitete. Ohajyje jai būtų sunku rasti tolygią vietą.

Trečias pokalbyje dalyvaujantis valdybos narys linktelėjo.

Megė iš anksto Konorą buvo informavusi, kad vieno komisijos nario sūnus mokosi paskutiniame Džordžtauno universiteto kurse.

— Nemanau, kad turime ilgiau jus užlaikyti, — pasakė pirminin-

kas. – Tik norėčiau jums, pone Ficdžeraldai, padėkoti, kad pas mus šiandien apsilankėte.

– Man buvo malonu, – tarė Konoras, stodamasis išeiti.

Jo nuostabai, valdybos pirmininkas atsikėlė nuo ilgo stalo, apėjo aplink ir sustojo priešais.

– Gal jūs su žmona kitą savaitę kurią nors pavakarę sutiktumėte papietauti su mumis? – paklausė lydėdamas Konorą prie durų.

– Mielai, sere, – atsakė Konoras.

– Benai, – pataisė jį pirmininkas. – Niekas mūsų kompanijoje „Washington Provident"* manęs nevadina „seru", ir juolab nė vienas iš vyresniųjų bendradarbių. – Jis nusišypsojo ir šiltai paspaudė Konorui ranką. – Paprašysiu savo sekretorės, kad rytoj rytą jums paskambintų į įstaigą ir patikslintų datą. Nekantrauju susipažinti su jūsų žmona – Mege, tiesa?

– Taip, sere, – atsakė Konoras. – Ir kiek patylėjęs, pridūrė: – Aš irgi nekantrauju susipažinti su jūsų žmona, Benai.

Baltųjų rūmų personalo viršininkas pakėlė raudono karštosios linijos telefono ragelį, bet ne iškart atpažino balsą.

– Turiu šiokios tokios informacijos, kuri jums gali pasirodyti naudinga. Atleiskite, kad truko taip ilgai.

Loidas skubiai pasičiupo tuščią geltoną bloknotą ir nutraukė flomasterio dangtelį. Jam nereikėjo spaudinėti jokių mygtukų – kiekvienas šiuo specialiu telefonu vykstantis pokalbis buvo automatiškai įrašinėjamas.

– Ką tik sugrįžau po dešimties dienų Bogotoje, pasirodo, kažkas ten labai stengėsi, kad durys būtų ne tik užtrenkiamos man prieš nosį, bet užrakinamos ir dar užstumiamos skląsčiu.

* Čia: kompanija ar įmonė, besirūpinanti pensijų, draudimo bei investicinių fondų tvarkymu ir priežiūra (*angl.* finansų terminas).

— Vadinasi, Dekster sužinojo, ką ruošiatės daryti, — pasakė Loidas.

— Lažinčiausi, kelios minutės po to, kai pasikalbėjau su vietos policijos viršininku.

— Ar tai reiškia, kad ji taip pat žino, kam dirbate?

— Ne, šitame fronte aš užsimaskavau ir štai kodėl man prireikė tiek laiko su jumis vėl susisiekti. Ir galiu jums pažadėti, kad po to, kai pavedžiojau už nosies vieną iš jos jaunesniųjų parankinių, ji niekada nesugebės perprasti, ką aš informuoju. Mūsų kultūros atašė dabar seka kiekvieną žinomą kvaišalų baroną Bogotoje, kiekvieną žemesnįjį pareigūną Narkotikų departamente ir pusę vietinės policijos pajėgų. Jo ataskaita užpildys tiek daug puslapių, kad jie visą mėnesį ją skaitys, ką jau kalbėti apie tai, jog sumotų, kokį velnią aš ten veikiau.

— Aptikote ką nors, kas tiesiai nurodytų į Dekster?

— Nieko, dėl ko ji nesugebėtų išsisukti, kaip visada pūsdama miglą į akis. Bet visi įkalčiai leidžia manyti, kad prie to nužudymo prisidėjo CŽV.

— Tą mes jau žinome, — pasakė Loidas. — Prezidentui keblu tai, kad nors mūsų informatoriaus reputacija nepriekaištinga, jis niekada negalėtų pasirodyti liudytojo vietoje, nes pats iš nužudymo gavo tiesioginės naudos. Ar turite ką nors, ką būtų galima drąsiai pateikti teismui?

— Tik Bogotos policijos viršininką, o jo reputacija tikrai nėra švari. Jeigu jis turėtų duoti parodymus teisme, niekada negalėtum būti garantuotas, kurią pusę galiausiai palaikys.

— Tai kaipgi jūs galite būti toks tikras, kad įsivėlusi CŽV?

— Mačiau karabiną, iš kurio, nė kiek neabejoju, buvo nušautas Gusmanas. Į mano rankas net pateko panaudotas šovinys, kurio kulka į jį pataikė. Negana to, aš, ko gero, žinau, kas pagamino tą karabiną. Šiame versle jis geriausias ir yra nusamdytas dirbti nedideliam būreliui NPA.

— NPA?

— Neoficialiems priedangos agentams, nesusijusiems su jokia vyriausybine agentūra. Štai kodėl CŽV gali neigti ką nors nutuokianti apie jų veiklą, jeigu įvykiai pakrypsta negerai.

— Vadinasi, žudikas — CŽV tarnybos agentas, — padarė išvadą Loidas.

— Panašu. Nebent paaiškės, kad jį Dekster prieš kelias dienas jau išleido į pensiją.

— Ką gi, štai žmogus, kurio pavardę turėtume įtraukti į savo algalapį.

Stojo ilga tyla, o paskui Džeksonas prašneko:

— Galbūt jūs šitaip tvarkote reikalus Baltuosiuose rūmuose, pone Loidai, bet šis žmogus buvusio darbdavio neišduos, kad ir kokią didelę papirką jam pasiūlytumėte. Nepaveiks jo ir grasinimai: jums nieko nepasakys, net jeigu ir įremtumėte jam į galvą pistoletą.

— Kaip galite būti toks tikras?

— Jis su manim tarnavo Vietname, ir net Vietkongas nesugebėjo nieko iš jo išgauti. Jeigu iš tiesų norite žinoti, tai tik jo dėka tebesu gyvas. Šiaip ar taip, Dekster jau bus jį įtikinusi, kad įsakymai jai eina tiesiai iš Baltųjų rūmų.

— Galėtume jam pasakyti, kad ji meluoja.

— Taip tik kiltų pavojus jo paties gyvybei. Ne, turiu įrodyti, kad Dekster įsivėlusi, bet taip, kad jis nesužinotų, ko mes siekiame. Ir tai nebus lengva.

— Ir kaip jūs ketinate tai padaryti?

— Nueisiu į vakarėlį, skirtą jo pasitraukimo į pensiją proga.

— Jūs rimtai?

— Taip, nes ten bus viena persona, mylinti jį labiau, nei savo šalį. Ir ji galbūt norės pasikalbėti. Susisieksiu su jumis.

Džeksonas išjungė telefoną.

*

Nikas Gutenburgas, CŽV direktoriaus pavaduotojas, įžengęs į Ficdžeraldų namų svetainę pirmiausia pastebėjo Krisą Džeksoną, savo pirmtaką, įsigilinusį į pokalbį su Džoana Benet. Gal jai pasakoja, kieno pavedimu jis dirbo Bogotoje? Gutenburgas norėjo nugirsti, apie ką juodu kalbasi, bet pirma privalu pasisveikinti su šeimininkais.

— Kompanijoje pasiliksiu dar devynis mėnesius, — sakė Džoana. — Tuomet turėsiu teisę į visą pensiją. Paskui viliuosi vėl dirbti su Konoru jo naujoje tarnyboje.

— Aš ką tik apie tai išgirdau, — atsakė Džeksonas. — Atrodo idealu. Kaip Megė man sakė, jam nebereikės tiek daug keliauti.

— Teisybė, bet jis oficialiai dar nepriimtas, — paaiškino Džoana. — Ir jūs įsivaizduojate, kaip Konoras jaučiasi, kol dar ne viskas išspręsta. Bet „Washington Provident" valdybos pirmininkas jį su Mege pakvietė rytoj pietų. Manau, iš to galima daryti prielaidą, kad jis tą darbą gavo. Nebent, žinoma, ponas Tompsonas paprasčiausiai nori keturiese sužaisti bridžo partiją.

— Kaip gerai, kad atėjote, Nikai, — šiltai pasitiko Konoras, paduodamas direktoriaus pavaduotojui stiklą mineralinio vandens „Perrier" — mat jam nereikėjo priminti, kad Gutenburgas alkoholio negeria nė lašo.

— Nieku gyvu tokios progos nebūčiau praleidęs, Konorai, — atsakė Gutenburgas.

Pasisukęs į žmoną, Konoras paaiškino:

— Mege, čia Nikas Gutenburgas, mano kolega. Jis dirba...

— Nuostolių sureguliavimo skyriuje, — skubiai įsiterpė Gutenburgas. — Jūsų vyro „Merilando gyvybės draudime" mums labai stigs, ponia Ficdžerald, — pridūrė jis.

— Na, esu tikra, kad jūsų keliai vėl susieis, — nusišypsojo Megė, — nes juk Konoras imasi darbo toje pačioje verslo srityje.

— Tai dar nepatvirtinta, — pasakė Konoras. — Bet kai tik taip įvyks, jūs pirmas sužinosite, Nikai.

Gutenburgo akys vėl nukrypo į Džeksoną, ir kai šis pasitraukė nuo Džoanos Benet, Gutenburgas per kambarį nuslinko pas ją.

— Man džiugu girdėti, kad liekate mūsų kompanijoje, Džoana, — tokia įžanga pradėjo jis. — Maniau, gal mus paliksite ir išeisite pas Konorą į jo naują darbą.

— Ne, liksiu firmoje, — pasakė Džoana, ne visai tikra, kiek direktoriaus pavaduotojas žino.

— Aš tik pamaniau, kad jei Konoras tęs toje pačioje verslo sferoje...

„Išsirengei šniukštinėti“, — pagalvojo Džoana.

— Aš to dar nežinau, — tvirtai pasakė ji.

— Su kuo Džeksonas ten kalbasi? — paklausė Gutenburgas.

Džoana pažvelgė per kambarį. Ji labai norėjo pasakyti, kad nenutuokia, bet žinojo, jog šį kartą taip neišsisuks.

— Tai dvasiškasis tėvas Greihamas, Ficdžeraldų vietinės parapijos kunigas iš Čikagos, ir Tara, Konoro duktė.

— O ką ji veikia? — paklausė Gutenburgas.

— Baigia daktarinę Stanforde.

Gutenburgas sumojo tuščiai gaištantis laiką, bandydamas iš Konoro sekretorės išpešti bent kokios tikros informacijos. Vis dėlto ji su Konoru dirbo beveik dvidešimt metų, tad galima neabejoti, kam yra lojali — nors jos dosjė nėra nieko, kas leistų manyti, kad jųdviejų santykiai daugiau nei profesiniai. Žvelgdamas į panelę Benet jis įtarė, kad, ko gero, ji paskutinė keturiasdešimt penkerių metų amžiaus skaistuolė Vašingtone. Kai Konoro duktė nuėjo prie gėrimų stalo vėl prisipilti taurės, daugiau netaręs nė žodžio, Gutenburgas paliko Džoaną.

— Aš — Nikas Gutenburgas, — prisistatė jai, atkišdamas ranką. — Jūsų tėvo kolega.

— Aš — Tara, — atsakė ji. — Jūs dirbate miesto centro biure?

— Ne, bazuojuosi priemiestyje, — paaiškino Gutenburgas. — O jūs vis dar Vakarų pakrantėje, rašote disertaciją?

— Taip, — patvirtino ji, šiek tiek nustebusi. — O jūs? Už kokią veiklos sritį kompanijoje esate atsakingas?

— Už nuostolių sureguliavimą. Tai gana nuobodu, palyginti su tuo, ką veikia jūsų tėvas, bet juk kas nors turi likti namuose ir tvarkyti popierius, — įsiteikiamai nusijuokęs pasakė jis. — Beje, man malonu girdėti apie naują jūsų tėčio darbovietę.

— Aišku, mama patenkinta, kad tokia prestižinė firma jį taip greit pasičiupo. Nors tai kol kas neoficialu.

— Jis dirbs Vašingtone? — paklausė Gutenburgas ir gurkštelėjo mineralinio.

— Taip, kompanija įsikūrusi vos du kvartalai nuo jo ankstesnės darbovietės... — Tara nutilo, išgirdusi garsų bildesį. Pasisukusi ji pamatė Krisą Džeksoną beldžiant į stalą, kad atkreiptų į save svečių dėmesį.

— Atleiskite, — šnibžtelėjo ji. — Tai ženklas man vėl imtis oficialių šio vakaro pareigų.

Ji skubiai nuėjo, o Gutenburgas grįžtelėjo pasiklausyti savo pirmtako Langlyje.

— Ponios ir ponai, — pradėjo Krisas. Palaukė, kol visi nutilo, o tada tęsė: — Man garbė pakelti tostą už du savo seniausius bičiulius — Konorą ir Megę. Per visus tuos metus Konoras nuolatos įrodydavo esąs tas žmogus, iš kurio labiausiai buvo galima tikėtis, kad įklampins mane į bėdą.

Svečiai nusijuokė. Kažkuris šūktelėjo:

— Visiška tiesa.

O kitas pridūrė:

— Ta problema man žinoma.

— Bet kai tik atsiduri bėdoje, aš nepažįstu nieko patikimesnio, kas tave iš jos ištrauktų.

Šie žodžiai buvo pasveikinti aplodismentais.

— Pirmą kartą mes susitikome...

Gutenburgas pajuto ir išgirdo suzvimbiant pranešimų gaviklį

ir skubiai jį išsitraukė iš dėklo prie diržo. „Troy asap“* – perskaitė žinutę. Jis uždarė aparatėlio dangtelį ir išsmuko į koridorių. Lyg būtų nuosavuose namuose, susirado artimiausią telefoną ir surinko numerį, nesantį jokioje telefonų knygoje. Dar nė nesugaudė šaukimo signalas, kai balsas atsiliepė:

– Direktorė.

– Gavau jūsų žinutę, bet kalbu nesaugia linija.

Jam nereikėjo pasisakyti, kas esąs.

– Tai, ką turiu jums pranešti, po kelių valandų žinos visas pasaulis.

Gutenburgas tylėjo – atsakydamas tik sugaišintų laiko.

– Prieš septyniolika minučių nuo širdies priepuolio mirė Jelcinas, – pasakė Helena Dekster. – Tučtuojau prisistatykite į mano kabinetą ir atšaukite viską, ką esate numatęs kitas dvi paras.

Linijoje stojo tyla. Joks skambutis nesaugia linija į Dekster kabinetą netrukdavo ilgiau kaip keturiasdešimt penkias sekundes. Ant jos rašomojo stalo gulėjo chronometras.

Gutenburgas padėjo ant svirtelės telefono ragelį ir spruko pro paradines duris, nepasivargindamas atsisveikinti su šeimininke. Vairuotojas jau vežė jį bulvaru atgal į Langlį, kai Krisas pakėlė taurę ir tarė:

– Už Konorą ir Megę, kad ir kas ateityje jų laukia.

Visi svečiai pakėlė taures.

– Už Konorą ir Megę.

* „Atsakyti kuo skubiau“.

10



— Aš jums tiksliai pasakysiu, iš kur gavau informaciją, — tarė Tomas Lorensas. — Iš paties Kolumbijos prezidento. Herera man asmeniškai padėkojo už mano vaidmenį jį išrenkant.

— Vargu ar tai įrodymas, — šaltai atrėmė Helena Dekster, nė kiek neišsiduodama.

— Abejojate mano žodžiu? — prezidentas nesistengė paslėpti pykčio.

— Žinoma, ne, pone prezidente, — ramiai atsakė Dekster. — Bet jeigu kaltinate Valdybą vykdant slaptas operacijas be jūsų žinios, tai, tikiuosi, ne vien remdamasis Pietų Amerikos politiko žodžiais.

Prezidentas palinko į priekį.

— Siūlau jums atidžiai pasiklausyti visai neseniai šiame kabinete įvykusio pokalbio įrašo, — pasakė jis. — Kadangi tai, ką netrukus išgirsite, man pasirodė kaip tiesa — su kuria, įtariu, pastaraisiais metais ne per dažniausiai susidurdavote.

Direktorės veidas išliko bejausmis, tik Nikas Gutenburgas, sėdintis jai iš dešinės, neramiai pasimuistė ant kėdės. Prezidentas linktelėjo Endžiui Loidui. Šis nuspaudė kampe ant prezidento stalo pastatyto magnetofono mygtuką.

— Gal teiktumėtės smulkiau paaiškinti?

— Žinoma, nors, neabejoju, nepasakysiu jums nieko, ko jūs

dar nežinotumėte. Mano vienintelis tikras varžovas, Rikardas Gusmanas, buvo patogiai pašalintas iš kovos, iki rinkimų likus vos dviem savaitėms.

— *Juk jūs nesakote...* — Lorenso balsas.

— *Na, jeigu ten buvo ne jūsų žmonės, tai juo labiau ne mano.* — įsiterpė Herera, prezidentui dar nebaigus sakinio.

Stojo tokia ilga tyla, kad Gutenburgas pagalvojo, jog pokalbis jau baigėsi, bet kadangi Lorensas ir Loidas nejudėjo, spėjo išgirsiantis tęsinį.

— *Ar turite kokį nors faktinį įrodymą, kuris susietų nužudymą su CŽV?* — galiausiai paklausė Loidas.

— *Pagal kulką, kuria buvo nušautas Gusmanas, buvo atsektas karabinas, parduotas lombarde, prieš žudikui pasprunkant iš šalies. Vėliau karabiną iš lombardo pašalino vienas jūsų operatyvininkas ir su diplomatiniu bagažu paštu išsiuntė į Ameriką.*

— *Kaip jūs dėl to galite būti toks tikras?*

— *Mano policijos viršininkas man, matyt, kur kas atviresnis, nei CŽV — jums.*

Endis Loidas išjungė magnetofoną. Helena Dekster pažvelgė į prezidentą — jis varstė ją akimis.

— Na? — paklausė Lorensas. — Kaip šį kartą paaiškinsite?

— Tas pokalbis neįrodo, kad su Gusmano nužudymu kaip nors susijusi CŽV, — ramiai atsakė ji. — Tai tik leidžia manyti, kad Herera mėgina pridengti žmogų, vykdžiusį jo įsakymus.

— Spėju, jūs kalbate apie žudiką vienišių, nuo to laiko patogiai prašapusį kažkur Pietų Afrikoje, — sarkastiškai įgėlė prezidentas.

— Kai tik atsiras galimybė, pone prezidente, mes tą žmogų surasime ir tuomet galėsime jums pateikti įrodymą, kurio reikalavote.

— Nekaltas žmogus, nušautas kokiame nors Johanesburgo skersgatvyje, man nebus pakankamas įrodymas, — atkirto Lorensas.

— Man taip pat, — sutiko Dekster. — Kai aš nurodysiu žmogų,

atsakingą už nužudymą, nebus jokios abejonės, kam jis dirbo, — jos balse nuskambėjo susierzinimo gaidelė.

— Jeigu nesugebėtumėte to padaryti, — tarė prezidentas, — nenustebčiau, jeigu šis įrašas, — jis patapšnojo magnetofoną, — galiausiai atsidurtų rankose kurio nors *Washington Post* reporterio, pasižyminčio ne per didžiausia meile CŽV. Galėsime palikti jam spręsti: Herera dengia save ar paprasčiausiai sako tiesą. Vienaip ar kitaip jums teks atsakyti į daugybę nepatogių klausimų.

— Jeigu taip kada nors atsitiktų, ko gero, ir jums pačiam tektų atsakyti į vieną ar du, pone prezidente, — nė nemirktelėjusi atrėmė Dekster.

Prezidentas atsikėlė nuo kėdės ir piktai pažiūrėjo į ją.

— Leiskite jums aiškiai pasakyti: aš reikalauju neabejotino įrodymo, kad vis dėlto egzistuoja jūsiškis dingęs pietų afrikietis. Ir jeigu per dvidešimt aštuonias dienas jums nepavyks jo susekti, tikiuosi ant savo stalo išvysti jūsų abiejų atsistatydinimo pareiškimus. O dabar — lauk iš mano kabineto.

Daugiau netarę nė žodžio, direktorė ir jos pavaduotojos atsistojo ir paliko kabinetą. Abu tylėjo, iki įsitaisė ant užpakalinės Dekster automobilio sėdynės. Jiems išvažiavus iš Baltųjų rūmų teritorijos, ji nuspaudė savo porankio mygtuką, ir aukštyn užslinko patamsinto stiklo pertvara, kad vairuotojas — vyresnysis operatyvininkas — negalėtų girdėti vykstančio pokalbio.

— Ar išsiaiškinote, kokia kompanija su Ficdžeraldu kalbėjosi dėl darbo?

— Taip, — atsakė Gutenburgas.

— Vadinasi, jums teks paskambinti tos kompanijos valdybos pirmininkui.

*

— Aš esu Nikas Gutenburgas, CŽV direktorės pavaduotojas. Galbūt panorėsite su manimi susisiekti. Valdybos telefonų komutatoriaus numeris 703 482 1100. Jeigu pasakysite operatorei pavardę, ji jus sujungs tiesiai su mano kabinetu.

Jis padėjo telefono ragelį.

Per daugelį metų Gutenburgas patyrė, kad į tokius skambučius kone be išimties atskambinama, dažniausiai nepraėjus nė minutei, ir ta mažutė gudrybė beveik visada jam suteikdavo pranašumo.

Jis sėdėjo prie savo rašomojo stalo ir laukė. Praėjo dvi minutės, bet jis nepradėjo jaudintis. Žinojo, kad šis džentelmenas norės pasitikrinti numerį. Kai tik įsitikins, kad jis iš tikrųjų CŽV komutatoriaus, Gutenburgo pozicijos bus dar tvirtesnės.

Kai po trijų minučių telefonas išties suskambo, Gutenburgas palaukė dar kurį laiką ir tik paskui atsiliepė.

— Labą rytą, pone Tompsonai, — tarė, dar nė neišgirdęs, su kuo kalba. — Esu dėkingas, kad taip greitai man paskambinote.

— Nėr už ką, pone Gutenburgai, — pasakė „Washington Provident“ valdybos pirmininkas.

— Pone Tompsonai, manau, kad reikalas, dėl kurio turiu su jumis pasikalbėti, delikatus. Būčiau jūsų neieškojęs, jeigu nemanyčiau, kad tai bus naudinga ir jūsų interesams.

— Dėkoju, — pasakė Tompsonas. — Kuo galiu padėti?

— Jūs neseniai kalbėjotės su kandidatais, pretenduojančiais užimti Pagrobimų ir išpirkų skyriaus vadovo vietą. Šiame poste būtini aukščiausio lygio sąžiningumo standartai.

— Be abejo, — sutiko Tompsonas. — Bet, manau, mes į šią vietą suradome idealų žmogų.

— Nenumanau, ką pasirinkote eiti šias pareigas, bet turėčiau jus informuoti, kad šiuo metu mes atliekame tyrimą dėl vieno iš pretendentų į šią vietą, ir jeigu byla galiausiai atsidurtų teisme, tai galėtų ne per geriausiai atsiliepti jūsų firmai. Tačiau, pone Tompsonai, jeigu

jūs esate įsitikinę suradę tinkamą žmogų, CŽV tikrai nenori stoti jam skersai kelio.

— Nagi, minutėlę, pone Gutenburgai. Jeigu jums žinoma kas nors, apie ką ir aš turėčiau žinoti, su džiaugsmu tai išklausyčiau.

Padaręs šiokią tokią pauzę, Gutenburgas prašneko:

— Galiu paklausti, aišku, griežtai konfidencialiai, kandidato, kuriam ketinate pasiūlyti šią vietą, pavardės?

— Tikrų tikriausiai galite, nes aš nė kiek neabejoju dėl jo reputacijos, praeities ar padorumo. Mes ketiname pasirašyti sutartį su ponu Konoru Ficdžeraldu.

Stojo ilga tyla, ir Tompsonas pasitikrino:

— Jūs dar klausotės, pone Gutenburgai?

— Taip, pone Tompsonai. Kažin ar surastumėte laiko apsilankyti pas mane Langlyje? Manau, turėčiau jus išsamiau informuoti apie tyrimą dėl apgaulės, su kuriuo šiuo metu dirbame. Jūs galbūt panorėtumėte pasidomėti kai kuriais konfidencialiais dokumentais, patekusiais mums į rankas.

Šįsyk atėjo eilė Tompsonui patylėti.

— Man nemalonu tai girdėti. Nemanau, kad būtina pas jus atvykti, — negarsiai ištarė pirmininkas. — O jis atrodė toks tinkamas kandidatas.

— Aš taip pat jaučiuosi nesmagiai, kad teko jums paskambinti, pone Tompsonai. Bet jūs labiau ant manęs pyktumėte, jeigu to nebūčiau padaręs, ir visas tas apgailėtinas reikalas galiausiai pasirodytų pirmame *Washington Post* puslapyje.

— Negaliu dėl to su jumis nesutikti, — pasakė Tompsonas.

— Norėčiau pridurti, — tarė direktoriaus pavaduotojas, — nors, žinoma, tai nesusiję su mūsų tiriamu atveju, kad nuo tada, kai pradėjau dirbti CŽV, esu „Washington Provident“ polisų savininkas.

— Malonu girdėti, pone Gutenburgai. Ir norėčiau pridurti, kaip aš vertinu kruopščiai atliekamas jūsų pareigas.

— Tikiuosi, kad bent kiek pagelbėjau, pone Tompsonai. Viso labo, sere.

Gutenburgas padėjo ragelį ir tuojau nuspaudė arčiausio telefono klavišą „1“.

— Klausau?

— Nemanau, kad „Washington Provident“ vis dėlto pasiūlys Ficdžeraldui darbą.

— Gerai. Kodėl mums šitaip visko nepalikus tris dienas, paskui *jūs* galėsite jam pranešti apie naują užduotį.

— Kodėl reikia laukti tris dienas?

— Matyt, nesate skaitęs Froido straipsnio apie maksimalų pažeidžiamumą.

Apgailestaujame, turėdami jums pranešti...

Konoras jau trečią kartą skaitė laišką, kai ant jo rašomojo stalo suskambo telefonas. Jautėsi priblokštas, negalėjo patikėti. Kas gi atsitiko? Pietūs pas Tompsonus praėjo kuo maloniausiai. Kai kelios minutės iki vidurnakčio juodu išvyko, atsisveikindamas Benas pasiūlė ateinantį savaitgalį sužaisti golfą „Degančiojo medžio“ klube, o Elizabeta Tompson pakvietė Megę išgerti kavos, kol vyrai vaikysis baltus kamuoliukus. Kitą dieną jo advokatas paskambino ir pasakė, kad „Washington Provident“ jam atsiųstoje peržiūrėti sutartyje yra tik keli nežymūs pataisymai.

Konoras pakėlė ragelį.

— Klausau, Džoana.

— Skambina direktorės pavaduotojas.

— Sujunk, — pavargusiu balsu pasakė jis.

— Konoras? — pasitikslino balsas, kuriuo jis niekada nepasitikėdavo. — Atsitiko kai kas svarbaus, ir direktorė manęs paprašė nedelsiant jus informuoti.

— Žinoma, — pasakė Konoras, ne visai įsisąmonindamas Gutenburgo žodžius.

— Gal sutariam trečią valandą, įprastoje vietoje?

— Žinoma, — pakartojo Konoras.

Išgirdęs linijoje spragtelėjimą, jis ilgai laikė ragelį rankoje. Perskaitė laišką ketvirtą kartą ir nusprendė Megei nieko nesakyti, kol nebus įtrauktas į galutinį pretendentų sąrašą kokiai nors kitai darbo vietai užimti.

Į Lafajeto skverą Konoras atvyko pirmas ir atsisėdo ant suoliuko, iš kur tiesiai priešais matėsi Baltieji rūmai. Po kelių minučių kitame suoliuko gale prisėdo Nikas Gutenburgas. Konoras pasistengė nė nežvilgtelėti jo pusėn.

— Pats prezidentas pareikalavo, kad šios užduoties turėtumėte imtis jūs, — sumurmėjo Gutenburgas, įdėmiai žvelgdamas Baltųjų rūmų link. — Jis nori mūsų geriausio žmogaus.

— Bet juk po dešimties dienų aš palieku kompaniją, — pasakė Konoras.

— Taip, direktorė jį informavo. Bet prezidentas užsispyrė, kad padarytume viską, kas įmanoma, jog jus įkalbėtume pasilikti, iki ši užduotis bus įvykdyta.

Ficdžeraldas tylėjo.

— Konorai, rinkimų Rusijoje baigtis galėtų nulemti laisvojo pasaulio ateitį. Jeigu išrinks tą psichą Zerimskį, pernakt atsinaujins šaltasis karas. Prezidentas galėtų užmiršti savo įstatymo projektą dėl ginkluotės sumažinimo, o Kongresas reikalautų padidinti gynybos biudžetą, ir tai mus privestų iki bankroto.

— Bet Zerimskis viešosios nuomonės apklausose vis dar gerokai atsilieka, — pasakė Konoras. — Argi nesitikima, kad Černopovas neabejotinai laimės?

— Būtent šitaip gali atrodyti dabar, — atrėmė Gutenburgas. — Bet iki rinkimų dar trys savaitės, ir prezidentas, — jis pabrėžė tą žodį, stebeilydamas į Baltuosius rūmus, — mano, kad rusų elektoratas toks permainingas, jog visko galėtų atsitikti. Jam būtų daug ramiau, jei žinotų, kad jūs esate ten, — tam atvejui, jeigu prireiktų jūsų ypatingos patirties.

Konoras niekaip nesureagavo.

— Jeigu nerimaujate dėl savo naujo darbo, — toliau kalbėjo Gutenburgas, — mielai šnektelėčiau su vadovu kompanijos, kurioje ketinate įsidarbinti, ir jam paaiškinčiau, kad tai tik trumpalaikė užduotis.

— Nebūtina, — atsakė Konoras. — Bet man reikės šiek tiek laiko apie tai pagalvoti.

— Žinoma, — sutiko Gutenburgas. — Kai pagalvosite, prašom paskambinti direktorei ir pasakyti, ką nusprendėte.

Jis atsistojo ir nuėjo Faraguto skvero link.

Po kelių minučių Konoras nužingsniavo priešinga kryptimi.

Endis Loidas pakėlė raudonojo telefono ragelį. Šįsyk jis iškart atpažino balsą.

— Beveik neabejoju, kad žinau, kas įvykdė užduotį Bogotoje, — pasakė Džeksonas.

— Jis dirbo CŽV? — paklausė Loidas.

— Taip.

— Ar turite pakankamai įrodymų Kongreso žvalgybos komiteto nariams įtikinti?

— Ne, neturiu. Beveik visi mano turimi įrodymai būtų atmesti kaip netiesioginiai. Bet sudėjus viską kartu, mano nuomone, esama pernelyg daug sutapimų.

— Pavyzdžiui?

— Agentas, kurį įtariu nuspaudus gaiduką, buvo atleistas iš darbo netrukus po to, kai prezidentas Ovaliniame kabinete pasimatė su Dekster ir pareikalavo informacijos, kas atsakingas už Gusmano nužudymą.

— Nepriimtina net kaip netiesioginis įrodymas.

— Gal ir ne. Bet tas pats agentas jau turėjo imtis naujų pareigų „Washington Provident" kompanijoje kaip Pagrobimų ir išpirkų skyriaus vadovas, kai staiga, visai nieko nepaaiškinus, jam atsakyta.

— Antras sutapimas.

— Yra ir trečias. Po trijų dienų Gutenburgas susitiko su agentu, apie kurį kalbame, Lafajeto skvere ant suoliuko.

— Kodėl panorėjo jį priimti atgal?

— Kad įvykdytų dar vieną vienintelę užduotį.

— Ar mes bent kiek numanome, kokia ta užduotis?

— Ne. Bet nenustebčiau, kad dėl to jis atsidurtų labai toli nuo Vašingtono.

— Ar galite kaip nors sužinoti kur?

— Šiuo metu — ne. Net jo žmona nežino.

— Gerai, pasižiūrėkime, kaip jiems galėtų atrodyti, — tarė Loidas. — Kaip manote, ką šiuo metu darytų Dekster, siekdama pridengti savo subinę?

— Prieš atsakydamas į šį klausimą, turėčiau žinoti, kuo baigėsi jos paskutinis susitikimas su prezidentu, — pasakė Džeksonas.

— Prezidentas jai ir Gutenburgui davė dvidešimt aštuonias dienas įrodyti, kad CŽV nebuvo susijusi su Gusmano nužudymu, ir pateikti tvirtą įrodymą, kas *iš tikrųjų* jį nušovė. Prezidentas taip pat nepaliko jokių abejonių, kad jeigu jie to nepadarys, jis pareikalaus abu atsistatydinti ir paviešins visus savo turimus įrodymus per *Washington Post*.

Po ilgos tylos Džeksonas vėl prašneko:

— Tai reiškia, kad mūsų minimam agentui liko gyventi mažiau kaip mėnuo.

— Ji niekada nepašalintų vieno iš savo žmonių, — pasakė Loidas, negalėdamas patikėti.

— Nepamirškite, kad jis — NPA. CŽV skyrius, kuriame dirba, oficialiai net neegzistuoja, pone Loidai.

— Tas vyrukas — geras jūsų draugas, tiesa? — paklausė Loidas.

— Taip, — tyliai patvirtino Džeksonas.

— Tad verčiau pasistenkite, kad jis išliktų gyvas.

— Laba diena, direktore. Čia Konoras Ficdžeraldas.

— Laba diena, Konorai. Kaip malonu jus vėl girdėti, — pasakė Dekster šiltesniu tonu nei per ankstesnį jųdviejų susitikimą.

— Direktoriaus pavaduotojas paprašė manęs jums paskambinti, kai tik priimsiu sprendimą dėl to reikalo, apie kurį mudu pirmadienį kalbėjomės.

— Taip, — grįždama prie savo įprasto glausto stiliaus burbtelėjo Dekster.

— Sutinku imtis tos užduoties.

— Džiugu tai išgirsti.

— Su viena sąlyga.

— Ir kokia gi ji?

— Reikalausiu įrodymo, kad ta operacija sankcionuota prezidento.

Stojo ilga tyla, paskui Dekster tarė:

— Informuosiu prezidentą, ko jūs reikalaujate.

— Kaip visa tai veikia? — paklausė direktorė.

Ji neprisiminė, kada pastarąjį kartą lankėsi Langlio operatyvinės techninės tarnybos laboratorijoje.

— Iš tikrųjų visai paprastai, — atsakė profesorius Zigleris, CŽV

techninės tarnybos vadovas ir, pasisukęs į kompiuterių bloką, nuspaudė kelis klavišus. Ekrane pasirodė Tomo Lorenso veidas.

Kelias sekundes Dekster ir Gutenburgas pasiklausė prezidento žodžių, o tada paklausė:

– Kas čia tokio ypatinga? Mes ir anksčiau esame girdėję Lorensą sakant kalbą.

– Galbūt, – pripažino Zigleris, – bet jūs niekada nesate girdėję būtent tokios jo kalbos.

– Ką norite tuo pasakyti?

Profesoriaus veidu šmėstelėjo bemaž vaikiška pasitenkinimo šypsenėlė.

– Savo kompiuteryje aš sukaupiau – kodinis jo pavadinimas „Tomis" – daugiau nei tūkstančio prezidento kalbų, interviu radijui ir televizijai, taip pat telefoninių pokalbių per pastaruosius dvejus metus įrašų. Kiekvienas žodis ar frazė, jo pavartoti per tą laiką, yra saugomi šiame atminties banke. Ir štai ką tai reiškia: aš galiu taip padaryti, kad jis sakytų kalbą bet kokia jūsų pasirinkta tema. Galiu net nuspręsti, kokia yra jo pozicija vienu ar kitu klausimu.

Dekster ėmėsi svarstyti galimybes.

– Jeigu „Tomiui" būtų užduotas klausimas, ar jis sugebėtų įtikinamai atsakyti? – paklausė ji.

– Spontaniškai tai ne, – pripažino Zigleris. – Bet jeigu jūs bent kiek įsivaizduotumėte klausimus, į kuriuos iš jo būtų tikimasi atsakymų, manau, apgaučiau ir pačią Lorenso motiną.

– Ir tai nebūtų taip sunku, kaip jūs galbūt manote, – pasakė Zigleris. – Šiaip ar taip, jeigu *jums* prezidentas turėtų paskambinti, tikriausiai jo neklaustumėte apie dolerio kursą arba ką valgė pusryčių, ar ne? Daugeliu atvejų jūs žinotumėte, kodėl jis skambina. Nenumanau, dėl ko jums galėtų prireikti „Tomio", bet jeigu turėtumėte parengti įžanginius ir baigiamuosius žodžius, taip pat ir, tarkime, penkiasdešimt klausimų ar formuluočių, į kuriuos tikriausiai jam

tektų atsakyti, galėčiau beveik garantuoti, kad jis sugebėtų vesti gana patenkinamą pokalbį.

— Mes tikrai galime tai padaryti, — pasakė Gutenburgas.

Direktorė pritariamai linktelėjo ir paklausė Ziglerio:

— Vis dėlto kam sukurta tokia įranga?

— Ji paruošta tam atvejui, jeigu prezidentas numirtų Amerikai įsitraukus į karą, o mums reikėtų, kad priešas manytų jį tebesant gyvą. Bet „Tomis" naudingas ir dėl daugelio kitų dalykų, direktore. Pavyzdžiui...

— Aš tuo neabejoju, — pertraukė jį direktorė.

Zigleris atrodė nusivylęs — mat suvokė, kad direktorės jam skiriamas dėmesys baigiasi.

— Kiek laiko jums reikėtų parengti konkrečią programą? — paklausė Gutenburgas.

— Kiek laiko jums truktų nuspręsti, ką prezidentui reikia pasakyti? — irgi klausimu atrėmė Zigleris, ir į jo veidą sugrįžo vaikiška šypsena.

Ji laikė pirštu nuspaudusi vidaus telefono mygtuką, kol galiausiai Konoras prie savo rašomojo stalo pakėlė ragelį.

— Kas atsitiko, Džoana? Nesu kurčias.

— Skambina Ruta Person, asmeninė prezidento sekretorė.

Ir Konoras išgirdo moters balsą:

— Kalbu su Konoru Ficdžeraldu?

— Aš klausau, — atsakė Konoras.

Delnas, kuriame laikė ragelį, suprakaitavo. Taip niekada neatsitikdavo, kai jis laukdavo nuspausti gaiduką.

— Su jumis nori pasikalbėti prezidentas.

Linijoje spragtelėjo.

— Laba diena, — tarė pažįstamas balsas.

— Laba diena, pone prezidente.

— Manau, žinote, kodėl jums skambinu?

— Taip, sere, žinau.

Profesorius Zigleris nuspaudė mygtuką „Įžangos žodžiai". Direktorė ir jos pavaduotojas sulaikė kvapą.

— Pamaniau, kad turiu jums paskambinti ir pasakyti, kokia svarbia laikau šią užduotį. — *Pauzė.* — Kadangi man nekyla abejonių, kad esate kaip tik tinkamas žmogus jai įvykdyti. — *Pauzė.* — Taigi aš tikiuosi, kad sutiksite imtis atsakomybės.

Zigleris nuspaudė mygtuką „Palaukti".

— Vertinu jūsų pasitikėjimą manimi, pone prezidente, — atsakė Konoras, — ir esu dėkingas, kad nepagailėjote laiko man asmeniškai paskambinti.

— *Numeris vienuolika,* — tarė Zigleris, mintinai žinantis visus atsakymus.

— Man atrodė, kad tai mažiausia, ką esamomis aplinkybėmis galiu padaryti.

Pauzė.

— Dėkui, pone prezidente. Nors ponas Gutenburgas mane patikino apie jūsų suinteresuotumą ir šiandien direktorė pati man paskambino tai patvirtinti, kaip žinote, aš vis tiek maniau, kad negaliu imtis tos užduoties, kol nebūsiu tikras, kad įsakymas atėjo tiesiogiai iš jūsų.

— *Numeris septyni.*

— Visiškai suprantu jūsų nerimą.

Pauzė.

— *Numeris devyniolika.*

— Kai visa tai baigsis, galbūt jūs su žmona apsilankysite pas mane Baltuosiuose rūmuose — tai yra, jeigu direktorė jums leis.

Pauzė.

— *Numeris trys,* — staigiai metė Zigleris.

Prezidentas garsiai nusikvatojo.

Konoras šiek tiek atitraukė nuo ausies ragelį.

— Mums bus garbė, sere, — pasakė jis, kvatojimui nutilus.

— *Baigiamieji žodžiai*, — pranešė Zigleris.

— Gerai. Lauksiu jūsų sugrįžtant. — *Pauzė.* — Aš dažnai pagalvoju, kad labai liūdna, kai Amerika ne visada įvertina savo didvyrius. — *Pauzė.* — Malonu buvo su jumis pasikalbėti. Viso labo.

— Viso labo, pone prezidente.

Telefono ragelį Konoras tebelaikė delne, kai į kabinetą įėjo Džoana.

— Taigi subliūško dar vienas mitas, — tarė ji.

Konoras padėjo ragelį ir klausiamai pažvelgė į savo sekretorę.

— Kad prezidentas į kiekvieną kreipiasi vardu.

11



Gutenburgas jam padavė didelį rudą voką, kurio viduje buvo keturi pasai, trys oro linijų bilietai ir pluoštas banknotų švariomis kupiūromis.

— Ar turiu už visa tai pasirašyti? — paklausė Konoras.

— Ne. Kadangi dėl to visko teko šiek tiek skubintis, popierius sutvarkysime, kai grįšite. Nuvykęs į Maskvą, turite nueiti į Zerimskio rinkimų štabą ir ten parodyti savo kaip neetatinio reporterio iš Pietų Afrikos kredencialus. Jie jums duos spaudai paruoštą paketą su detaliu jo kelionių, susijusių su rinkimais, grafiku.

— Ar Maskvoje turiu kontaktą?

— Taip. Ešlį Mičelą. — Gutenburgas šiek tiek padvejojo. — Tai pirma jo svarbi užduotis, todėl buvo informuotas vien apie tai, kas būtina žinoti. Jam taip pat nurodyta užmegzti su jumis ryšį tik tuomet, kai tam bus duota žalia šviesa, ir tokiu atveju Mičelas parūpins jums ginklą.

— Kieno gamybos ir kokio modelio?

— Kaip paprastai — pagal užsakymą pagamintas „Remington 700“, — pasakė Gutenburgas. — Bet jeigu viešosios nuomonės apklausose Černopovas vis tiek pirmaus, nesitikiu, kad prireiks jūsų paslaugų, ir tokiu atveju kitą dieną po rinkimų grįšite į Vašingtoną. Bijau, kad ši misija gali pasirodyti panaši į muilo burbulą.

— Tikėkimės, — tarė Konoras ir paliko direktoriaus pavaduotoją nepaspaudęs atsisveikinant jam rankos.

— Deja, ranka man buvo užlaužta taip aukštai už nugaros, kad negalėjau atsisakyti, — teisinosi žmonai Konoras, dėdamas į lagaminą dar vienus mėlynus marškinius.

— Būtum galėjęs atsisakyti, — atrėmė Megė. — Galėjai pasakyti, kad pradedi naują darbą nuo ateinančio mėnesio pirmos dienos, ir tai būtų buvusi pakankamai įtikinama dingstis. — Ji trumpam nutilo. — Kaip sureagavo Benas Tompsonas?

— Buvo labai supratingas, — atsakė Konoras. — Jam jokia problema, jeigu pradėsiu dirbti mėnesį vėliau. Atrodo, gruodis — visada ramus metas.

Konoras smarkiau paspaudė drabužius, svarstydamas, kaip dar įtalpins plastikinį maišelį su prausimosi reikmenimis. Jau gailėjosi Megei neleidęs už jį sukrauti daiktus, bet nenorėjo, kad ji aptiktų kelis dalykus, nederančius prie jo sukurto pasakojimo apie kelionę. Jis visu svoriu užsėdo lagamino dangtį, Megė spragtelėjo užraktą, ir juodu juokdamiesi nukrito ant lovos. Konoras apkabino ją ir mažumėlę per ilgai nepaleido.

— Viskas gerai, Konorai? — tyliai paklausė ji.

— Kuo puikiausiai, aukseli, — atsakė jis, palaisvindamas glėbį.

Jis paėmė lagaminą ir nunešė į apačią.

— Kaip gaila, kad čia nebūsiu Padėkos dieną. Nepamiršk pasakyti Tarai, kad nekantrauju pasimatyti su ja per Kalėdas, — pasakė Megei, palydėjusiai jį laukan pro paradines duris.

Jis sustojo prie automobilio, kurio ji anksčiau niekada nematė.

— Taip pat ir su Stiuartu, — priminė ji.

— Taip, žinoma, — sutiko jis, keldamas į bagažinę lagaminą. — Bus gera vėl jį pamatyti.

Darsyk apkabino žmoną. Šį kartą pasistengė per ilgai jos nelaikyti glėbyje.

— Dievuliau, ką Tarai per Kalėdas padovanosime? — staiga susirūpino Megė. — Visai apie tai nepagalvojau.

— Jeigu būtum mačiusi jos paskutinę telefono sąskaitą, nebūtų reikėję nė galvoti, — pasakė Konoras, įsėsdamas prie vairo.

— Neprisimenu šito automobilio, — nusistebėjo Megė.

— Jis priklauso kompanijai, — paaiškino Konoras ir pasuko degimo spynos raktelį. — Beje, gal praneštum tėvui Greihamui, kad jam teks susirasti kitą bridžo partnerį žaisti keturiese šeštadienį? Sudie, aukseli.

Daugiau netaręs nė žodžio, jis įstūmė pavarą ir pamažu išvairavo automobilį į gatvę. Nemėgo Megei sakyti „sudie" ir visada stengdavosi, kad jųdviejų atsisveikinimai truktų kuo trumpiau. Pasižiūrėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį. Jam sukant už kampo į Kembridžo aikštę ir oro uosto link, ji tebestovėjo įvažos gale, mojuodama ranka.

Kai pasiekė prieigos prie Daleso oro uosto kelio galą, jam nereikėjo ieškoti rodyklės į ilgalaikio parkavimo aikštelę. Nusileido pandusu, išsimušė automate taloną ir susirado vietą tolimajame kampe. Užrakinęs automobilį patraukė oro uosto įėjimo link ir eskalatoriumi užvažiavo vieną laiptų maršą į salę, kur buvo „United Airlines" keleivių registracijos stalas.

— Dėkui, pone Peri, — pasakė uniformuota registratorė, patikrinusi jo bilietą. — Reisas 918 beveik paruoštas priimti keleivius. Prašom eiti prie vartų C7.

Perėjęs saugos kontrolę, Konoras įlipo į vagonėlį, vežantį prie viduriniojo terminalo. Ten atsisėdo tolimame laukiančiųjų zonos kampe, ir kai keleiviai buvo pakviesti lipti į lėktuvą, jis užsiėmė savo įprastą vietą prie lango arčiau oro lainerio galo. Po dvidešimties minučių klausėsi, kaip kapitonas aiškino, kad nors lėktuvas vėliau išskris, jie kažkaip stebuklingai nutūps pagal tvarkaraštį.

O tuo pat metu terminale vienas jaunas vyriškis tamsiai mėlynu kostiumu surinko savo mobiliajame numerį.

— Taip? — atsiliepė balsas.

— Iš „Karietinės“ skambina agentas Salivanas. Paukštukas išskrido.

— Gerai. Kai tik įvykdysite visą užduotį, vėl praneškite.

Linija nutilo.

Jaunasis vyriškis išjungė savo mobilųjį ir eskalatoriumi nusileido į cokolinį aukštą. Nuėjo prie automobilio tolimajame ilgalaikio parkavimo požeminio garažo gale, atsirakino jį, išvažiavo viršun, apmokėjo už saugojimo taloną ir pasuko į rytus.

Po trisdešimties minučių jis sugrąžino raktelius automobilių nuomos parke ir pasirašė kasdieniame žurnale. Iš įrašo galėjai matyti, kad transporto priemonė buvo paimta jo vardu ir taip pat jo vardu sugrąžinta.

— Esate absoliučiai įsitikinęs, kad nebus jokio pėdsako jį apskritai egzistavus? — paklausė direktorė.

— Visiškai jokio, — patikino Gutenburgas. — Nepamirškite, kad jis visų pirmiausia — NPA, todėl niekada nefigūravo kompanijos knygose.

— O kaip dėl jo žmonos?

— Kodėl ji turėtų ką nors įtarti? Jo mėnesio atlyginimas pervedamas į jų bendrą banko sąskaitą. Jai daugiau neturėtų rūpėti. Kiek jai reikia žinoti, jis atsistatydino iš dabartinės savo vietos ir nuo sausio pirmos įsidarbins „Washington Provident“.

— Dar yra jo sekretorė.

— Aš ją perkėliau į Langlį, kad būtų man po akimis.

— Į kokį skyrių?

— Artimųjų Rytų.

— Kodėl Artimųjų Rytų?

— Kadangi ji turės sėdėti mūsų įstaigoje darbo valandomis, nuo vakaro šeštos iki trečios paryčiui. Ir kitus aštuonis mėnesius ketinu apkrauti ją darbu tiek, kad bus pernelyg pavargusi galvoti apie ką nors kitką, nei ką veiks išėjusi į pensiją.

— Gerai. Kur šiuo metu Ficdžeraldas?

Gutenburgas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Pusiaukelėje virš Atlanto. Maždaug už keturių valandų nusileis Londono Hitrou.

— O automobilis?

— Jau sugrąžintas į parką. Šiuo metu perdažomas ir prikabinamos naujos registracijos numerių lentelės.

— O kaip jo biuras M gatvėje?

— Pernakt bus iškraustytas ir tą aukštą pirmadienį perduosime nekilnojamojo turto agentams.

— Regis, jūs apie viską pagalvojote, išskyrus tai, kas atsitiks, kai jis grįš į Vašingtoną, — pasakė direktorė.

— Jis negrįš į Vašingtoną, — patikino Gutenburgas.

Konoras atsistojo į ilgą laukiančiųjų pereiti pasų kontrolę, eilę. Kai galiausiai pasiekė stalą, jo pasą patikrinęs pareigūnas tarė:

— Tikiuosi, Britanijoje praleisite dvi malonias savaites, pone Peri.

Anketos langelyje su klausimu „Kiek laiko ketinate būti Jungtinėje Karalystėje?“ ponas Peris įrašė „14 dienų“. Bet kitą rytą į oro uostą grįš ponas Lilistrandas.

Išeinantį iš trečiojo terminalo ir įsėdantį į autobusą važiuoti iki Viktorijos tarpmiestinių autobusų stoties jį stebėjo du vyriškiai. Po keturiasdešimt dviejų minučių tie patys du vyriškiai matė jį atsistojant į eilę prie išsirikiavusių taksi. Atskirai jie sekė juodąjį taksi iki viešbučio „Kensington Park“, kur vienas iš jųdviejų registratūroje jam jau buvo palikęs paketą.

— Gal man yra kokių nors laiškų? — paklausė Konoras, pasirašydamas registracijos blanką.

— Taip, pone Lilistrandai, — patvirtino registratorius. — Šįryt vienas džentelmenas jums paliko štai šitą.

Jis padavė Konorui didžiulį rudą voką.

— Jūsų kambarys — du šimtai vienuoliktas. Budėtojas užneš jūsų bagažą.

— Dėkui, aš pats, — atsakė jis.

Vos tik įžengęs į numerį, Konoras atplėšė voką. Viduje buvo lėktuvo bilietas į Ženevą Teodoro Lilistrando vardu ir šimtas Šveicarijos frankų. Išsinėręs iš švarko, jis atsigulė ant lovos, bet nors ir buvo išsisėmęs, užmigti nepajėgė. Įjungė televizorių ir ėmė perjunginėti programas, — anot Taros, nardyti po kanalus, — bet negelbėjo ir tai.

Jis niekada nemėgo laukimo taktikos. Per tą laiką tik apninka abejonės. Vis stengėsi sau priminti, kad tai bus paskutinė jo misija. Pradėjo mąstyti apie Kalėdas su Mege ir Tara — taip pat ir su Stiuartu. Jam nepatiko, kad neleidžiama su savimi turėti fotografijų, — visada tenka juos įsivaizduoti. O labiausiai nepakentė, kad negali paimti telefono ir pasikalbėti su kuriuo nors iš jų kada panorėjęs.

Konoras gulėjo ant lovos, kol sutemo. Paskui išėjo iš savo naktinio kalėjimo kameros ieškotis ko nors pavalgyti.

Iš laikraščių kiosko prie gatvės kampo nusipirko *Evening Star* ir neskubiu žingsniu užsuko į perpus pilną itališką restoranėlį prie Didžiosios gatvės Kensingtone.

Padavėjas palydėjo prie ramaus staliuko salės kampe. Apšvietimas buvo vos toks, kad galėtum skaityti laikraštį. Jis užsisakė dietinės — becukrės — kokakolos su daug ledo. Britai niekada nesupras, ką reiškia „su daug ledo“, tad jis nenustebo, kai po kelių minučių padavėjas atnešė aukštą stiklą su plūduriuojančiais trim ledo kubeliais ir plonutį griežinėlį citrinos.

Jis užsisakė *cannelloni** ir salotų. Įdomu, kad ir kur būtų užsienyje, visada užsisako Megės mėgstamų patiekalų, kurie jam primena ją.

— Svarbiausia, prieš pradėdamas savo naują darbą, turi įsigyti padorų, pagal užsakymą siūtą kostiumą, — jam pasakė Tara, kai juodu paskutinį kartą kalbėjosi. — Noriu eiti kartu su tavimi, kad galėčiau parinkti marškinius ir kaklaraiščius.

„Savo naują darbą." Jis vėl pagalvojo apie tą laišką. *Apgailestaujame, turėdami jums pranešti...* Kad ir kiek kartų jį skaitė, vis nepajėgė sumąstyti priežasties, kodėl ponas Tompsonas persigalvojo. Tiesiog galai nesueina.

Jis ėmėsi skaityti pirmąjį laikraščio puslapį: devyni kandidatai varžosi rinkimuose dėl pirmojo Londono mero posto. Keista, pagalvojo Konoras, argi jie ne visada turėjo merą — o kaip Dikas Vitingtonas**? Konoras pažvelgė į pretendentų fotografijas ir jų pavardes, bet tos nieko jam nesakė. Vienas iš jų po poros savaičių valdys Anglijos sostinę, o kur jis pats tuo metu bus?

Už sąskaitą susimokėjo grynaisiais ir paliko arbatpinigių, kurie nesuteiktų padavėjui pagrindo jį prisiminti. Sugrįžęs į numerį viešbutyje, įjungė televizorių ir kelias minutes žiūrėjo komediją, kuri jam nebuvo juokinga. Pabandęs pažiūrėti dar kelis filmus, jis užsnūdo, bet miegojo su pertrūkiais. Tačiau guodė mintis, kad jam geriau nei tiems dviem vyriškiams ant šaligatvio — tie išvis nemiegos. Vos tik nusileidęs Hitrou oro uoste, jis juos pastebėjo.

Pasižiūrėjo į laikrodį. Kelios minutės po vidurnakčio, Vašingtone — kelios minutės po septintos. Įdomu, ką šį vakarą veikia Megė?

*

* Ilgi vamzdeliniai makaronai (*it.*)

** Richard Whittington (1354—1423) — legendinė Anglijos figūra, tris kadencijas Londono lordas meras XIV ir XV amžių sandūroje, pagal testamentą palikęs didžiulį savo turtą labdaros organizacijoms.

— O kaip Stiuartas? — paklausė Megė.

— Vis dar ten, — atsakė Tara. — Į Los Andželą atskris už penkiolikos dienų. Aš laukiu nesulaukiu.

— Jūs abu atskrisite tiesiai čia?

— Ne, mama, — atsakė Tara stengdamasi, kad jos balsas nenuskambėtų irzliai. — Kaip jau kelis kartus tau sakiau, mes išsinuomosime automobilį ir važiuosime palei Vakarų pakrantę šiaurėn. Stiuartas dar nėra buvęs Amerikoje, todėl nori pamatyti Los Andželą ir San Franciską. Prisimeni?

— Važiuokite atsargiai, gerai?

— Mama, aš jau devyneri metai važinėju ir dar negavau nė vieno baudos talono, o to negalima pasakyti apie tave ar tėtį. Na, nesijaudink. Ką šį vakarą veiki?

— Klausysiuosi Plasido Domingo „Bohemoje". Nusprendžiau palaukti, kol tavo tėvas išvyks iš miesto, ir tik tuomet nueiti į operą, nes žinau, kad jis užmigtų dar nepasibaigus pirmam veiksmui.

— Eini viena?

— Taip.

— Ką gi, būk atsargi, mama, ir pasistenk nesėdėti pirmose šešiose eilėse.

— Kodėl? — nekaltai paklausė ji.

— Mat koks nors turtuolis gražuoliukas galėtų nušokti iš vienos kurios ložės ir tave išprievartauti.

Megė nusijuokė.

— Laikau save deramai perspėta.

— Kodėl nepaprašai Džoanos, kad eitų drauge? Tuomet abi galėtumėte visą vakarą kalbėtis apie tėtį.

— Paskambinau jai į įstaigą, bet, matyt, pakeistas telefono numeris. Pabandysiu vėliau jai paskambinti į namus.

— Iki, mam, pasikalbėsime rytoj, — pasakė Tara. Ji žinojo: kol tėtis išvykęs, motina jai skambins kasdien.

Kai Konoras iškeliaudavo į užsienį ar ištaikydavo laisvą vakarą

pažaisti su tėvu Greihamu bridžo klube, Megė mėgindavo atsigriebti universitetinėje veikloje – pradedant nuo GULP (Džordžtauno universiteto šiukšlių tvarkymo patrulio), kurio buvo narė steigėja, ir baigiant Gyvosios moterų poezijos draugija bei Airių šokių klase, kur mokydavo jaunimą. Matydama studentus, šokančius tiesiomis nugaromis, trypiančius padais, ji prisimindavo Deklaną o'Keisį. Dabar jis buvo orus profesorius, katedros vedėjas Čikagos universitete. Taip ir liko nevedęs ir kasmet per Kalėdas jai atsiųsdavo atviruką ir dar vieną nepasirašytą – Valentino dieną. Sena rašomoji mašinėlė su kreiva „e" visada jį išduodavo.

Ji vėl paėmė telefono ragelį ir surinko Džoanos namų numerį, bet ten niekas neatsiliepė. Paskui Megė pasigamino lengvos mišrainės ir viena pavalgė virtuvėje. Įdėjusi lėkštę į indaplovę, darsyk paskambino Džoanai... ir vėl niekas neatsiliepė. Tuomet sėdo į automobilį ir išvažiavo į Kenedžio centrą. Bilietą vienam visada lengva gauti, kad ir koks garsus tenoras svečiuotųsi.

Pirmu „Bohemos" veiksmu Megė liko itin sužavėta, tik gailėjosi, kad neturi su kuo pasidalyti įspūdžiais. Uždangai nusileidus, įsimaišė į publiką, traukiančią fojė link. Kai prisiartino prie žmonių apgulto baro, pamanė lyg pastebėjusi Elizabetą Tompson. Prisiminė, kad toji moteris buvo pakvietusi kavos, bet paskui taip ir nebepaskambino. Tai pasirodė keista, nes tąkart kvietimas nuskambėjo labai nuoširdžiai.

Benas Tompsonas pasisuko ir pagavo jos žvilgsnį. Nusišypsojusi, Megė nuėjo prie jų.

– Kaip malonu jus matyti, Benai, – tarė.

– Ir jus taip pat, ponia Ficdžerald, – atsakė jis, bet ne tokiu šiltu tonu, kokį ji prisiminė iš pietų prieš dvi savaites.

Ir kodėl jis jos nepavadino Mege?

Nesumišusi, ji drąsiai varė toliau:

– Domingas nuostabus, kaip jūs manote?

– Taip, ir mums nepaprastai pasisekė iš Sen Luiso prisivilioti Leonardą Slatkiną, – pasakė Benas Tompsonas.

Megė nustebo, kad jis nepasisiūlė jai nupirkti ko nors atsigerti, o kai galiausiai pati užsisakė apelsinų sulčių, dar labiau suglumo, jam nepasisiūlius už jas sumokėti.

— Konoras taip nekantriai laukia, kada galės prisidėti prie jūsų visų dirbti „Washington Provident“, — pasakė ji ir gurkštelėjo sulčių.

Elizabeta Tompson atrodė nustebusi, bet niekaip nepakomentavo.

— Ypač jis dėkingas jums, Benai, kad leidote jam mėnesiui atidėti darbo pradžią, taip suteikdamas galimybę galutinai suderinti tą savo ankstesnės firmos nebaigtą kontraktą.

Elizabeta buvo besižiojanti kažką pasakyti, bet tuo metu suzvimbė skambutis — iki antro veiksmo pradžios liko trys minutės.

— Na, verčiau grįžkim į savo vietas, — tarė Benas Tompsonas, nors jo žmona buvo tik perpus nugėrusi iš savo stiklinės sulčių. — Malonu buvo vėl pasimatyti su jumis, ponia Ficdžerald. — Jis tvirtai suėmė savo žmoną už parankės ir nukreipė žiūrovų salės link. — Tikiuosi, jūs mėgausitės ir antru veiksmu.

Megė antru veiksmu nesimėgavo. Nepajėgė susikaupti — mintyse vis sukosi ką tik fojė įvykęs pokalbis. Bet kad ir kiek kartų visa tai permąstydavo, niekaip nepajėgė suderinti Beno Tompsono laikysenos su jo elgesiu vos prieš dvi savaites, jai lankantis jų namuose. Jeigu tik ji būtų žinojusi, kaip su Konoru susisiekti, būtų sulaužiusi viso jų gyvenimo taisyklę ir jam paskambinusi. Tad padarė geriausia, ką galėjo. Tą pačią minutę, kai parvažiavo namo, vėl paskambino Džoanai Benet.

Šaukimo signalas vis gaudė ir gaudė.

Kitą rytą Konoras atsikėlė anksti. Grynaisiais apmokėjo sąskaitą už viešbutį, susistabdė pravažiuojantį taksi ir jau buvo pakeliui į Hitrou, kai aukšto budėtojas suprato, kad jis jau išvyko. Septintą keturiasdešimt įsėdo į „Swissair“ reisą Nr. 839 skristi į Ženevą. Skrydis

truko truputėlį mažiau nei dvi valandas, ir kai orlaivio ratai palietė žemę, persuko savo laikrodį į dešimtą trisdešimt. Trumpo postovio metu pasinaudojo „Swissair“ pasiūlymu ir nusiprausė po dušu. Į „ekskliuzyvų patogumų kampelį“ — taip buvo apibūdinama kompanijos prospekte — jis įžengė kaip Teodoras Lilistrandas, investicijų bankininkas iš Stokholmo, o po keturiasdešimties minučių iš jos išniro kaip Pitas de Viljersas, laikraščio *Johanesburg Mercury* reporteris. Nors iki skrydžio jam dar liko prastumti bent valandą, Konoras nenaršė po neapmuitintų prekių parduotuves, o tik nusipirko prancūzišką bandelę ir puodelį kavos viename iš brangiausių pasaulyje restoranų.

Galų gale jis nuėjo prie 23-iųjų vartų. Prie „Aeroflot“ reiso į Sankt Peterburgą didelės eilės nebuvo. Kai po kelių minučių keleivius pakvietė užimti vietas, jis nusigavo į orlaivio galą. Atsisėdęs pradėjo mąstyti, ką reikės nuveikti kitą rytą, kai traukinys atvyks į Maskvą, geležinkelio stotyje. Mintimis vėl perlėkė paskutinį direktoriaus pavaduotojo instruktažą, klausdamas savęs, kodėl Gutenburgas kelis sykius pakartojo: „Tik neįkliūkite. Bet jeigu taip atsitiktų, absoliučiai neikite, kad esate kaip nors susijęs su CŽV. Nesijaudinkite, kompanija visada jumis pasirūpins.“

Vien visiškai žaliems naujokams būdavo primenama apie Vienuoliktą Dievo įsakymą.

— Lėktuvas į Sankt Peterburgą ką tik išskrido, ir mūsų paketas jame.

— Gerai, — tarė Gutenburgas. — Turite dar ką nors pranešti?

— Man regis, ne, — atsakė jaunas CŽV agentas ir kiek padvejojo. — Nebent...

— Nebent ką? Nagi, klokit.

— Aš tik pamaniau, kad atpažinau dar kai ką, įsėdusį į lėktuvą.

— Ką tokį? — bloškė Gutenburgas.

— Neprisimenu pavardės ir nesu visiškai tikras, kad tai buvo jis. Negalėjau rizikuoti ir ilgiau nei kelioms sekundėms atitraukti nuo Ficdžeraldo akių.

— Jeigu prisiminsite, kas ten toks buvo, tuojau pat man paskambinkite.

— Taip, sere.

Jaunasis vyriškis išjungė savo mobilųjį ir patraukė prie 9-ųjų vartų. Po kelių valandų jis vėl sėdės prie savo rašomojo stalo Berne ir eis kultūros atašė prie Amerikos ambasados pareigas.

— Labą rytą. Čia Helena Dekster.

— Labą rytą, direktore, — su įtampa atsakė Baltųjų rūmų personalo viršininkas.

— Pamaniau, prezidentas tuoj pat norės sužinoti, kad žmogus, kurį jis prašė mūsų atsekti Pietų Afrikoje, vėl pajudėjo.

— Nesu tikras, ar jus supratau, — pasakė Loidas.

— Mūsiškio biuro Johanesburge vadovas ką tik mane informavo, kad prieš dvi dienas Gusmano žudikas įsėdo į „South African Airways“ reisą skristi į Londoną. Su savimi turėjo pasą, išduotą Martino Perio vardu. Londone jis tik pernakvojo. Kitą rytą sėdo į „Swissair“ reisą skrydžiui į Ženevą, pasinaudodamas pasu, išduotu Teodoro Lilistrando vardu.

Šįkart Loidas jos nepertraukė. Galų gale jis juk galės iš naujo perleisti įrašo juostelę, jeigu prezidentas norės tiksliai žinoti, ką ji pasakė.

— Ženevoje jis įsėdo į „Aeroflot“ reisą skristi į Sankt Peterburgą. Šįkart turėjo Pietų Afrikos pasą Pito de Viljerso vardu. Iš Sankt Peterburgo naktiniu traukiniu jis išvyko į Maskvą.

— Į Maskvą? Kodėl į Maskvą? — paklausė Loidas.

— Jeigu teisingai prisimenu, Rusijoje netrukus vyks rinkimai.

*

Kai lėktuvas nutūpė Sankt Peterburge, Konoro laikrodis rodė be dešimt šešias. Vyriškis nusižiovavo, pasirąžė ir laukė, kol lėktuvas dar šiek tiek pariedėjęs sustos, o tuomet persuko laikrodžio rodykles į vietinį laiką. Pasižiūrėjo pro langą — oro uostas skendėjo prietemoje, nes nebuvo pusės elektros lempučių. Silpnai snyguriavo, ir snaigės tuoj pat tirpo. Šimtui pavargusių keleivių teko laukti dar dvidešimt minučių, kol atvyko autobusas jų nuvežti į terminalą. Kai kurie vis tiek nesikeitė, kad ir kas vadovavo — KGB ar organizuoti nusikaltėliai. Amerikiečiai pastaruosius galiausiai pavadino „Mafya“, kad nebūtų maišoma su itališka jų versija.

Lėktuvą Konoras paliko paskutinis ir buvo paskutinis, išlipęs iš autobuso.

Žmogus, keliavęs to paties reiso pirmąja klase, skubiai puolė į eilės priekį, kad galėtų pirmas pereiti imigracijos ir muitinės kontrolę. Jis džiaugėsi, kad Konoras tiksliai laikosi visų nustatytų taisyklių. Vos tik išlipęs iš autobuso, tas vyriškis nėsyk neatsigręžė. Žinojo, kad Konoro akys be paliovos lakstys į visas puses.

Po trisdešimties minučių iš oro uosto išėjęs į duobėtą gatvę, Konoras susistabdė pirmą pasitaikiusį laisvą taksi ir paprašė, kad nuvežtų į Maskvos geležinkelio stotį.

Pirmosios klasės keleivis sekė paskui Konorą į kasų salę, kuri labiau būtų tikusi operos teatrui nei geležinkelio stočiai. Jis atidžiai stebėjo, kuriuo traukiniu Konoras važiuos. Bet šešėlyje stovėjo dar vienas žmogus, tiksliai žinantis net numerį miegamosios kupė, kurią Konoras užsiims.

Tą vakarą amerikiečių kultūros atašė Sankt Peterburge perleido kitam asmeniui kvietimą į Kirovo baletą, kad galėtų informuoti Gutenburgą, kada Ficdžeraldas įsėdo į naktinį Maskvos traukinį. Jo lydėti traukinyje nebūtina, nes Ešlis Mičelas, jo kolega sostinėje, kitą rytą lauks Leningrado stoties ketvirtame perone patvirtinti, kad Ficdžeraldas pasiekė savo kelionės tikslą. Kultūros atašė buvo aiškiai pasakyta, kad ši operacija — Ešlio Mičelo.

— Vieną bilietą pirmosios klasės miegamojoje kupė į Maskvą, — angliškai kasininkui pasakė Konoras.

Kasininkas per medinį barjerą pastūmė bilietą ir nusivylė, kai klientas padavė dešimties tūkstančių rublių banknotą. Mat jis tikėjosi, kad šis keleivis suteiks jam progą šiek tiek pasipelnyti iš valiutų keitimo kurso — antrą kartą tą vakarą.

Konoras pasitikrino bilietą, o paskui patraukė Maskvos ekspreso link. Per žmonių spūstį perone prasibrovė pro kelis senus žalius vagonus, atrodančius lyg būtų pagaminti dar prieš 1917 metų revoliuciją, sustojo prie savojo, pažymėto K, ir padavė įėjimą į vagoną užtvėrusiai palydovei bilietą. Ji komposteriu šiame išmušė skylutę ir pasitraukė į šalį, leisdama jam įlipti. Konoras nuėjo vagono koridoriumi, ieškodamas savo kupė — nr. 8. Suradęs įjungė šviesą ir užsirakino iš vidaus: ne baimindamasis, kad gali apiplėšti banditai, kaip labai dažnai būdavo pranešama amerikietiškoje spaudoje, bet todėl, kad jam reikėjo dar kartą pakeisti savąją asmens tapatybę.

Dar Ženevos oro uoste jis matė skaisčiaveidį jauną vyriškį, stovintį po švieslente, skelbiančia apie atvykstančius reisus, ir nusistebėjo, iš kur šiais laikais suranda jų užverbuoti. Sankt Peterburge jis nesivargino atpažinti agento: žinojo, kad kas nors ten patikrins jo atvykimą ir dar kas nors lauks jo Maskvos stoties perone. Gutenburgas jau buvo instruktavęs apie agentą Mičelą, kurį apibūdino kaip gana žalią ir nežinantį apie Ficdžeraldo kaip NPA statusą.

Traukinys Sankt Peterburgą paliko tiksliai be vienos minutės vidurnaktį, ir ritmiškas vagono ratų stuksenimas į bėgius netrukus pradėjo Konorą migdyti. Krūptelėjęs, jis atsibudo ir pasižiūrėjo į laikrodį: ketvirta trisdešimt septynios. Per pastarąsias tris naktis daugiausia, kiek jam pavyko numigti.

Paskui prisiminė savo sapną: sėdėjo Lafajeto aikštėje ant suoliuko priešais Baltuosius rūmus ir kalbėjosi su kažkuo, taip nėsyk ir nepažvelgusio į jį. Praėjusios savaitės jo susitikimas su direktoriaus

pavaduotoju buvo atgamintas žodis žodin, bet apie ką kalbėjosi, jis neprisiminė, ir tai vis kirbėjo galvoje. Kaip tik tuomet, kai Gutenburgas priėjo prie sakinio, kurį Konoras norėjo dar kartą išgirsti, jis atsibudo.

Kai aštuntą trisdešimt trys ryto traukinys įvažiavo į Maskvos stotį, jis nė kiek nebuvo priartėjęs prie tos mįslės įminimo.

— Kur esate? — paklausė Endis Loidas.

— Kalbu iš telefono būdelės Maskvoje, — atsakė Džeksonas. — Per Londoną, Ženevą ir Sankt Peterburgą. Vos tik išlipęs iš traukinio, jis mus privertė gainiotis vėją laukuose. Greičiau nei per dešimt minučių sugebėjo atsikratyti mūsų žmogaus Maskvoje. Jeigu ne aš būčiau mokęs jį mėtyti pėdas, būtų nusikratęs iškart ir manęs.

— Kur galiausiai jis apsistojo? — paklausė Loidas.

— Įsiregistravo į nedidelį viešbutuką šiauriniame miesto pakraštyje.

— Jis vis dar ten?

— Ne, po valandos išėjo, bet buvo taip gerai užsimaskavęs, kad net aš pats jo vos nepaleidau iš akių. Jeigu ne jo eisena, ko gero, būtų pasprukęs nuo manęs.

— Kur jis pasuko?

— Pasirinko dar vieną aplinkinį maršrutą ir galiausiai įžengė į Viktoro Zerimskio rinkimų kampanijos štabą.

— Kodėl Zerimskio?

— Dar nežinau, bet iš pastato išėjo nešinas Zerimskio kampanijos popieriais. Paskui spaudos kioske nusipirko žemėlapį ir artimiausiame restorane pavalgė. Popiet išsinuomojo mašiną ir sugrįžo į savo viešbutį. Nuo to laiko iš ten neišėjo.

— O, Dieve mano, — staiga tarė Loidas. — Šįsyk tai bus Zerimskis.

Kitame linijos gale stojo ilga pauzė, bet paskui Džeksonas vėl prabilo:

— Ne, pone Loidai, to negali būti.

— Kodėl?

— Jis niekada nesutiktų įvykdyti tokios slaptos užduoties, nebent gautų įsakymą tiesiogiai iš Baltųjų rūmų. Pakankamai seniai jį pažįstu, kad būčiau dėl to tikras.

— Pasistenkite nepamiršti, kad jūsų draugas įvykdė lygiai tokią pačią užduotį Kolumbijoje. Be abejo, Dekster sugebėjo jį įtikinti, kad šitą operaciją taip pat sankcionavo prezidentas.

— Galėtų būti ir kitoks scenarijus, — tyliai ištarė Džeksonas.

— Būtent?

— Kad jie planuoja nužudyti ne Zerimskį, o Konorą.

Loidas užsirašė tą vardą į savo geltonąjį bloknotą.

Antra knyga

Vienišius

12



— Amerikietis?

— Taip, — patvirtino Džeksonas, nepasižiūrėdamas žemyn, iš kur sklinda tas spigus balsas.

— Ko nors reikia?

— Ne, dėkui, — atsisakė jis, vis neatitraukdamas akių nuo paradinių viešbučio durų.

— Juk tikrai jums ko nors reikia. Amerikiečiams visada tai šio, tai to reikia.

— Man nieko nereikia. Nagi, eik šalin, — tvirtai pasakė Džeksonas.

— Ikrų? *Matriošką?* Generolo uniformos? Kailinės kepurės? Moters?

Džeksonas pirmą kartą pažvelgė į vaikinuką. Šį nuo galvos ligi kojų dengė trimis dydžiais per didelė avikailio striukė. Ant galvos turėjo triušio kailio ausinę, ir sulig kiekviena minute Džeksonas jautė, kad ir jam tokios reikia. Vaikinuko šypsena atidengė dvi vietas, kuriose trūko dantų.

— Moters? Penktą valandą ryto?

— Moteriai kaip tik tas laikas. Bet galbūt labiau pageidautumėte vyro?

— Kiek tau moka už paslaugas?

— Kokias paslaugas? — įtariai paklausė vaikinukas.

— Kaip pasiuntinio.

— Pasiuntinio?

— Tuomet padėjėjo.

— Padėjėjo?

— Asistento.

— A, turite galvoje partnerį, kaip amerikietiškuose filmuose.

— Gerai, taigi, kai jau išsiaiškinome, kaip tavo darbas vadinasi, gudruti, prisipažink kiek už jį gauni?

— Per dieną? Per savaitę? Per mėnesį?

— Per valandą.

— O kiek siūlote?

— Tikras mažas verteiva, ar ne?

— Mokomės iš amerikiečių, — atšovė vaikinukas su vypsniu nuo ausies iki ausies.

— Vieną dolerį, — pasiūlė Džeksonas.

Vaikinukas nusijuokė.

— Galbūt aš ir gudrutis, bet jūs — komikas. Dešimt dolerių.

— Bet juk tai plėšikavimas.

Pirmą kartą vaikinukas atrodė suglumęs.

— Duosiu tau du.

— Šešis.

— Keturis.

— Penkis.

— Sutarta, — sutiko Džeksonas.

Vaikinukas aukštai iškėlė dešinį delną — kažkas panašaus jo matyta amerikietiškuose filmuose. Džeksonas pliaukštelėjo jį savuoju. Sandėris buvo sukirstas. Vaikinukas iškart pasižiūrėjo į savąjį „Rolex“ firmos laikrodį.

— Na, o kuo tu vardu? — paklausė Džeksonas.

— Sergejus, — atsakė vaikinukas. — O tu?

— Džeksonas. Kiek tau metų, Sergejau?

— O kiek duotum?

— Baik kvailioti ir pasakyk savo amžių.

— Keturiolika.

— Nė dienos daugiau kaip devyneri.

— Trylika.

— Dešimt.

— Vienuolika.

— Gerai, — tarė Džeksonas, — tikiu, kad vienuolika.

— O kiek tau? — griežtai paklausė vaikinukas.

— Penkiasdešimt ketveri.

— Gali būti, — pasakė Sergejus.

Per nežinia kiek dienų Džeksonas pirmą kartą nusijuokė.

— Kodėl taip gerai kalbi angliškai? — paklausė jis, vis nenuleisdamas akių nuo viešbučio durų.

— Mano motina ilgai gyveno su amerikiečiu. Pernai jis sugrįžo į Valstijas, bet mūsų nepasiėmė.

Šįsyk Džeksonas patikėjo, kad vaikinukas sako tiesą.

— Na, tai koks darbas, partneri? — paklausė Sergejus.

— Mes nenuleidžiame akių nuo vieno žmogaus, apsistojusio šiame viešbutyje.

— Jis draugas ar priešas?

— Draugas.

— Mafiozas?

— Ne, dirba geručiams.

— Nesielk su manimi kaip su vaiku, — pareiškė Sergejus ir jo balse nuskambėjo šiokia tokia irzli gaidelė. — Juk mudu partneriai, nepamiršk.

— Gerai, Sergejau. Jis draugas, — pasakė Džeksonas, ir kaip tik tuo metu duryse pasirodė Konoras. — Nejudėk.

Džeksonas uždėjo ranką vaikinukui ant peties.

— Tai jis? — paklausė Sergejus.

— Taip, tai jis.

— Malonaus veido. Gal geriau norėčiau dirbti jam.

*

Viktorui Zerimskiui diena prasidėjo nekaip, o dar tik vos kelios minutės po aštuntos. Jis pirmininkavo Komunistų partijos Centro komiteto posėdžiui, kuriame instruktažą vedė Dmitrijus Titovas, jo rinkimų štabo vadovas.

— Į Maskvą atvyko tarptautinė stebėtojų grupė prižiūrėti rinkimų eigos, — kalbėjo Titovas. — Jie turi sekti, kad nebūtų klastojami balsavimo rezultatai, bet jų vadovas jau pripažino, kad kai elektoratas toks didžiulis ir taip plačiai išsidėstęs, nėra galimybių pastebėti kiekvieno rinkimų tvarkos pažeidimo.

Titovas baigė savo pranešimą pasakydamas, kad dabar, kai draugas Zerimskis pagal viešosios nuomonės apklausas iškopė į antrą vietą, į Černopovo kampaniją mafija meta dar daugiau pinigų.

Pasiglostęs vešlius ūsus, Zerimskis apžvelgė paeiliui kiekvieną sėdintįjį prie apvalaus stalo.

— Kai aš būsiu prezidentas, — pasakė jis atsikeldamas iš pirmininkaujančiojo vietos, — vieną po kito visus tuos mafijos išperas sumesiu į belangę. Paskui visą likusį gyvenimą jie skaičiuos tik akmenis.

Centro komiteto nariai jau daug kartų buvo girdėję savo lyderį švaistantis mafijos terminu, bet niekuomet viešai nieko neįvardijant.

Kresnas raumeningas vyras Zerimskis trenkė kumščiu į stalą.

— Rusijai būtina grįžti prie senųjų vertybių, už kurias mus gerbia visas pasaulis.

Priešais jį sėdintys dvidešimt vienas žmogus sutartinai linktelėjo, nors visi buvo girdėję tuos žodžius kartojamus jau daugiau nei penkis pastaruosius mėnesius.

— Per dešimt metų mes nieko nedarėme, tik importavome blogiausia, ką Amerika gali pasiūlyti.

Visi tebelinksėjo, įsmeigę į jį akis.

Zerimskis persibraukė delnu vešlius juodus plaukus, atsiduso ir nudribo atgal ant kėdės. Pažvelgė per stalą į savo štabo vadovą.

— Ką šįryt aš veikiu?

— Lankotės Puškino muziejuje, — atsakė Titovas. — Jūsų laukiama dešimtą.

— Atšaukit. Visiškas laiko švaistymas, kai iki rinkimų likusios tik aštuonios dienos. — Jis vėl trenkė kumščiu į stalą. — Aš turėčiau būti gatvėse, kur žmonės galėtų mane matyti.

— Betgi muziejaus direktorius kreipėsi į vyriausybę dėl dotacijos žymiausių rusų tapytojų kūriniams restauruoti, — priminė Titovas.

— Tuščias liaudies pinigų švaistymas, — bloškė Zerimskis.

— O Černopovas buvo kritikuotas, kad apkarpo subsidijas menui, — toliau kalbėjo štabo vadovas.

— Gerai, suteiksiu jiems penkiolika minučių.

— Kas savaitę Puškino muziejų aplanko dvidešimt tūkstančių žmonių, — pridūrė Titovas, žiūrėdamas į mašinėle spausdintus užrašus ant stalo priešais save.

— Tebūnie trisdešimt minučių.

— O praėjusią savaitę Černopovas per televiziją jus apkaltino, kad esate neišsilavinęs prasčiokas.

— *Kaip* apkaltino? — suriko Zerimskis. — Aš studijavau Maskvos universitete teisę, kai Černopovas dar buvo paprastas kolūkietis.

— Žinoma, tai tiesa, pirmininke, — sutiko Titovas, — bet iš mūsų atliktų vidinių visuomenės nuomonės apklausų matyti, kad daugelis mano kitaip ir Černopovo žodžių įsiklauso.

— Vidinės apklausos? Dar vienas dalykas, už kurį turime dėkoti amerikiečiams.

— Jos padėjo Tomui Lorensui tapti prezidentu.

— Kai būsiu išrinktas, man nereikės apklausų, kad išsilaikyčiau poste.

Konorą menas sužavėjo, kai Megė jį vedžiojosi po dailės galerijas, abiem dar mokantis koledže. Iš pradžių jis eidavo kartu, kad ga-

lėtų ilgiau būti drauge su ja, bet per kelias savaites tapo atsivertėliu. Kai tik juodu drauge kur nors iškeliaudavo, jis mielai Megę lydėdavo į bet kurią jos pasirinktą dailės galeriją, ir netrukus po to, kai persikėlė gyventi į Vašingtoną, abu tapo Korkorano dailės galerijos bičiuliais ir Filipso kolekcijos gerbėjais. Kol Zerimskį po Puškino muziejų vedžiojo jo direktorius, Konoras turėjo labai stengtis, kad savo dėmesio nenukreiptų į daugybę šedevrų, o susitelkęs stebėtų komunistų lyderį.

Kai dar praėjusio amžiaus devintą dešimtmetį Konorą pirmą kartą pasiuntė į Rusiją, arčiausiai, kiek iki žmonių atsidurdavo koks nors politikas, tai tik įsitaisęs mauzoliejaus tribūnoje per Gegužės pirmosios demonstracijas. Bet dabar, kai masės galėjo rinktis iš balsavimo biuletenių, staiga pasidarė būtina tiems, kurie tikėjosi būti išrinkti, sukinėtis tarp žmonių, net išklausyti jų nuomonių.

Galerija buvo sausakimša publikos kaip Kuko stadionas per „Redskins“ rungtynes, ir kur tik Zerimskis pasirodydavo, minia prasiskirdavo, lyg jis būtų Mozė, žengiantis prie Raudonosios jūros. Kandidatas lėtai slinko tarp maskviečių, nekreipdamas dėmesio į paveikslus ir skulptūras, o teikdamas pirmenybę į jį tiesiamoms rankoms.

Zerimskis buvo žemesnis, nei atrodė fotografijose, ir jį supo palyda iš dar žemesnių padėjėjų, kad jis atrodytų aukštesnis. Konoras prisiminė prezidento Trumeno komentarą dėl ūgio: „Jeigu jau kalbama apie colius, vaikine, tai tau turėtų rūpėti tik kakta, — kartą jis pasakė vienam studentui iš Misūrio. — Geriau turėti kelis papildomus colius tarp viršunosės ir plaukų linijos, nei tarp čiurnos ir kelio girnelės.“ Konoras pastebėjo, kad Zerimskio tuštybė neprisidėjo prie gebėjimo tinkamai rengtis. Kostiumas buvo prastai pasiūtas, marškinių rankogaliai ir apykaklė apibrizgę. Konoras pagalvojo: kažin ar išmintinga Puškino muziejaus direktoriui vilkėti pagal užsakymą siūtą dailų kostiumą, be to, ir akivaizdžiai siūtą ne Maskvoje.

Nors Konoras žinojo, kad Viktoras Zerimskis gudrus ir išsilavi-

nęs žmogus, netrukus paaiškėjo, jog pastaraisiais metais dailės galerijose jis veikiausiai apsilankydavo nedažnai. Skubindamasis per minią kartkartėmis durdavo pirštu kokios nors drobės link ir garsiai žiūrovams įvardydavo dailininką. Kelis sykius jis apsiriko, bet publika vis tiek pritariamai linksėjo. Jis paliko be dėmesio nuostabų Rubensą ir labiau susidomėjo minioje stovinčia, ant rankų laikančia ir glaudžiančia prie savęs mažylį moterimi nei genialumu, su kuriuo tokia pat scena buvo pavaizduota paveiksle už jos. Kai Zerimskis paėmė mažylį ant rankų, ketindamas kartu su šio motina papozuoti fotografams, Titovas jam patarė žingtelėti dešinėn. Šitaip į kadrą patektų ir Mergelė Marija. Tokią nuotrauką įdėti į pirmąjį puslapį nepajėgtų atsispirti joks laikraštis.

Perėjęs pustuzinį salių ir įsitikinęs, kad visi Puškino muziejaus lankytojai žino jį čia esant, Zerimskis ėmė nuobodžiauti ir savo dėmesį perkėlė į sekiojančius iš paskos žurnalistus. Pirmo aukšto laiptų aikštelėje jisai surengė improvizuotą spaudos konferenciją.

— Prašom, klauskite manęs, ko norite, — pasakė, rūsčiai nužvelgdamas šutvę.

— Kaip reaguojate į naujausius viešosios nuomonės apklausos rezultatus, pone Zerimski? — paklausė *The Times* korespondentas Maskvoje.

— Jie keičiasi teisinga kryptimi.

— Atrodo, jūs dabar antras ir todėl vienintelis realus Černopovo konkurentas! — šūktelėjo kitas žurnalistas.

— Rinkimų dieną *jis* bus vienintelis *mano* konkurentas, — atkirto Zerimskis.

Jo palyda pareigingai nusijuokė.

— Kaip manote, ar Rusija turėtų vėl tapti komunistine valstybe, pone Zerimski? — nuskambėjo neišvengiamas klausimas, ištartas su amerikietišku akcentu.

Suktas politikas buvo ganėtinai budrus, kad patektų į tokius spąstus.

— Jeigu tai reikštų grįžti prie didesnio įdarbinimo lygio, mažesnės infliacijos ir geresnio gyvenimo, tai atsakymas privalo būti „taip".

Jo žodžiai nuskambėjo gana panašiai kaip respublikonų kandidato per pirminius Amerikos rinkimus.

— Betgi kaip tik tai Černopovas tvirtina esant dabartine vyriausybės politika.

— Dabartinė vyriausybės politika, — atrėmė Zerimskis, — užtikrinti, kad ministrui pirmininkui į jo banko sąskaitą Šveicarijoje toliau plūstų doleriai. Tie pinigai priklauso Rusijos liaudžiai, štai kodėl jis netinka tapti mūsų prezidentu. Esu informuotas, kad kai žurnalas *Fortune* paskelbs savo naujausią turtingiausių žmonių sąrašą, Černopovas užims septintą vietą. Išrinkite Černopovą prezidentu, ir per penkerius metus iš pirmos vietos jis išspirs Bilą Geitsą. Ne, drauge mano, — pridūrė jis. — Netrukus jūs pamatysite, kad rusų žmonės neabejotinai balsuos už tai, jog sugrįžtų tie laikai, kai mes buvome labiausiai gerbiama pasaulyje valstybė.

— Ir kurios labiausiai bijomasi? — pasiūlė kitas žurnalistas.

— Man tai geriau, nei visas pasaulis paprasčiausiai mūsų nepaiso, — pasakė Zerimskis.

Dabar žurnalistai užsirašinėjo kiekvieną jo žodį.

— Kodėl tavo draugas taip domisi Viktoru Zerimskiu? — kitame salės gale šnibžtelėjo Sergejus.

— Tu per daug klausinėji, — atsakė Džeksonas.

— Zerimskis — blogas žmogus.

— Kodėl? — paklausė Džeksonas, nenuleisdamas akių nuo Konoro.

— Jeigu bus išrinktas, sukiš tokius kaip aš į kalėjimą, ir mes visi grįšime į „gerus senus laikus". O jis tuo metu Kremliuje kirs ikrus ir mauks degtinę.

Zerimskis pajudėjo galerijos išėjimo link, o muziejaus direktorius ir palyda mėgino nuo jo neatsilikti. Kandidatas sustojo ant apatinio laiptelio, kad būtų nufotografuotas didžiulės Gojos drobės „Kris-

tus nuimamas nuo kryžiaus“ fone. Paveikslas Konorą taip sukrėtė, kad jo vos nepargriovė sekiojanti minia.

— Tau patinka Goja, Džeksonai? — sukuždėjo Sergejus.

— Ne tiek daug jo paveikslų mačiau, — prisipažino amerikietis. — Bet taip, — patvirtino jis, — šitas tikrai nuostabus.

— Saugykloje jie turi dar kelis, — pasakė Sergejus. — Visada galėčiau suveikti... — jis patrynė nykščiu į pirštus.

Džeksonas vaikėzui būtų niuktelėjęs, jeigu taip nebūtų atkreipęs į save dėmesio.

— Taviškis vėl pajudėjo, — staiga pasakė Sergejus.

Žvilgtelėjęs Džeksonas pamatė Konorą dingstant pro šoninį galerijos išėjimą, o įkandin jo — Ešlį Mičelą.

Konoras sėdėjo graikiškame restorane prie Prečinstenkos gatvės ir galvojo apie tai, ką šiandien pamatė. Nors Zerimskį nuolat supo būrys galvažudžių, šaudančių į visas puses akimis, jis vis tiek nebuvo taip gerai saugomas kaip lyderiai Vakaruose. Kai kurie iš jo asmens sargybinių galbūt drąsūs ir nuovokūs, bet tik trys atrodė turintys bent kokią nors patirtį saugoti pasaulinio masto valstybininką. Ir visą laiką budėti jie negalėjo.

Jis bandė virškinti gana prastą musaką*, peržiūrinėdamas Zerimskio kelionių maršrutą iki pat rinkimų dienos. Per ateinančias aštuonias dienas kandidatas skirtingose vietose viešai pasirodys dvidešimt septynis kartus. Kol padavėjas priešais jį ant stalo pastatė puodelį juodos kavos, Konoras jau buvo sudaręs trumpąjį sąrašą tik trijų svarstytinų vietų, jeigu Zerimskio pavardę reikėtų pašalinti iš rinkimų biuletenių.

Jis pasižiūrėjo į laikrodį. Tą vakarą Zerimskis kreipsis į partijos sueigą Maskvoje. Kitą rytą traukiniu keliaus į Jaroslavlį, kur dalyvaus

* Graikiškas patiekalas — kepta su baklažanais aviena.

gamyklos atidaryme, o paskui grįš į sostinę ir apsilankys Didžiojo teatro baleto spektaklyje. Iš ten naktiniu traukiniu važiuos į Sankt Peterburgą. Konoras jau nusprendė sekti paskui Zerimskį į Jaroslavlį. Jis taip pat užsisakė bilietus į baletą ir į Sankt Peterburgo traukinį.

Gurkšnodamas kavą mąstė apie Ešlį Mičelą Puškino muziejuje, smunkantį už artimiausios kolonos, kai tik Konoras žvilgtelėdavo jo pusėn, ir stengėsi nesusijuokti. Jau nusprendė netrukdyti Mičelui jį sekti dieną, — kai kada šis galėtų būti ir naudingas, — bet neleis jam sužinoti, kur miega naktį. Žvilgtelėjęs pro langą, pamatė kultūros atašė sėdintį ant suoliuko ir skaitantį *Pravda*. Jis nusišypsojo. Profesionalas visada turėtų sugebėti sekti savo grobį, pats likdamas nematomas.

Džeksonas iš vidinės švarko kišenės išsiėmė piniginę, ištraukė šimto rublių banknotą ir padavė vaikinukui.

— Nupirk ko nors pavalgyti, bet tik nemėgink artintis prie to restorano, — pasakė, galva kryptelėdamas kitapus gatvės.

— Niekada nesu buvęs restorane. Ko norėtum?

— To paties kaip ir tu.

— Sparčiai pagauni, Džeksonai, — metė Sergejus ir nuskuodė.

Džeksonas apsidairė gatvėje į vieną ir kitą pusę. Vyriškis, sėdintis ant suoliuko ir skaitantis *Pravda* buvo be palto. Jis turbūt pamanė, kad sekama tik šiltoje, malonioje aplinkoje, bet dieną prieš tai pametęs Ficdžeraldą iš akių, aiškiai nieku gyvu negalėjo rizikuoti pasitraukdamas iš vietos. Ausys ir veidas jam paraudo nuo šalčio, bet šalia nebuvo nieko, kas atneštų ko nors pavalgyti. Džeksonas abejojo, ar rytoj jie pamatys jį.

Po kelių minučių Sergejus sugrįžo, nešinas dviem popieriniais maišeliais. Vieną padavė Džeksonui.

— Didysis „Makas“ su prancūziškomis bulvytėmis ir kečupu.

— Kodėl man atrodo, kad jeigu Zerimskis taps prezidentu, už-

darys visus „McDonald‘s“? — balsu pasamprotavo Džeksonas, o paskui atsikando mėsainio.

— Ir pamaniau, kad galbūt norėtum šitos, — pasakė Sergejus, jam paduodamas karininko kepurę iš triušio kailio.

— Ar visa tai telpa į šimtą rublių? — paklausė Džeksonas.

— Ne, kepurę aš pavogiau, — dalykiškai atsakė Sergejus. — Pamaniau, jos jums reikia labiau nei jam.

— Mus abu gali areštuoti.

— Mažai tikėtina, — nuramino Sergejus. — Rusijoje per du milijonus kareivių. Pusei jų mėnesiais nemoka algos, ir daugelis už šimtą rublių parduotų savo seserį.

Džeksonas pasimatavo kepurę — puikiai tiko. Rydami savo priešpiečius nesikalbėjo, laikė akis įbedę į restoraną kitapus gatvės.

— Matai tą vyrą, sėdintį ant suoliuko ir skaitantį *Pravda*, Džeksonai?

— Taip, — patvirtino šis.

— Šįryt jis buvo galerijoje.

— Tu irgi sparčiai pagauni, — pagyrė Džeksonas.

— Nepamiršk, kad mano motina rusė, — atšovė Sergejus. — Beje, kieno pusėje tas vyriškis ant suoliuko?

— Žinau, kas jam moka, — atsakė Džeksonas, — bet kieno yra pusėje — ne.

13



Į Lenino salę Konoras atvyko su paskutiniais dalyviais. Užsiėmė vietą gale, spaudai rezervuotoje dalyje, ir stengėsi būti mažiau pastebimas. Nesusilaikė neprisiminęs paskutinio karto, kai Rusijoje dalyvavo politiniame susirinkime. Anuomet jis irgi atėjo pasiklausyti komunistų kandidato, bet tai buvo laikai, kai rinkimų biuletenyje figūravo tik viena pavardė. Galbūt dėl šios priežasties balsavimo dieną rinkėjų aktyvumas tesiekė 17 procentų.

Konoras apsižvalgė po salę. Nors kandidatas turėjo atvykti dar už penkiolikos minučių, visos sėdimosios vietos jau buvo užimtos, o praėjimai beveik pilni stovinčiųjų. Salės priekyje po sceną zujo keli tvarkdariai, užtikrindami, kad viskas būtų taip, kaip tikisi lyderis. Vienas senis į salės gilumą tempė didžiulį krėslą.

Partijos ištikimųjų susibūrimas nebūtų galėjęs labiau kontrastuoti su politiniu amerikiečių suvažiavimu. Delegatai, jei iš tiesų jie buvo delegatai, vilkėjo pilkais vienodais drabužiais. Atrodė pusbadžiai ir sėdėjo tylūs laukdami, kol pasirodys Zerimskis.

Konoras nuleido galvą ir paskubomis suskato į bloknotą rašytis kažkokias pastabas; jis visai neturėjo noro veltis į pokalbį su žurnaliste sau iš kairės. Korespondentui, sėdinčiam iš kitos pusės, ji jau spėjo pasisakyti, kad atstovaujanti *Istanbul News,* vieninteliam Turkijoje anglų kalba leidžiamam laikraščiui, ir kad jos redaktorius manantis, jog būtų katastrofa, jeigu Zerimskis išvis taptų prezidentu.

Moteris varė toliau – pasakojo neseniai pranešusi, kad komunistų kandidatas vis dėlto gali laimėti. Jeigu ji būtų paklaususi Konoro nuomonės, jam būtų tekę sutikti. Šansų, kad jis galėtų įvykdyti savo užduotį, sulig kiekviena valanda mažėjo.

Po kelių sekundžių turkė žurnalistė ėmė škicuoti Zerimskio portretą. Jos laikraštis, matyt, neišgalėjo sau leisti prabangos turėti fotografą, ir veikiausiai kliovėsi elektroninėmis paslaugomis bei tuo, ką atkapstys jų reporterė. Konoras gavo pripažinti, kad piešinys buvo gana panašus į modelį.

Jis vėl apsidairė po salę. Ar būtų įmanoma ką nors nužudyti tokioje sausakimšoje patalpoje? Ne, jeigu tikiesi pasprukti. Kita galimybė – prisigauti prie Zerimskio, kol jis automobilyje, bet neabejotina, kad politikas gerai saugomas. Joks profesionalas nesvarstytų apie bombą, nes dažnai baigiasi tuo, kad užmušami nekalti žmonės, o taikinio nepavyksta eliminuoti. Jeigu jis nori turėti bent kokį šansą pasprukti, teks kliautis stiprios galios šautuvu atviroje erdvėje. Nikas Gutenburgas jį patikino, kad pagal užsakymą pagamintas „Remington 700“ bus saugiai pristatytas į Jungtinių Valstijų ambasadą Maskvoje dar gerokai anksčiau, nei pats ten nuvyks – dar vienas piktnaudžiavimo diplomatiniu bagažu pavyzdys. Jeigu Lorensas duos įsakymą, jie paliks jam pačiam nuspręsti dėl laiko ir vietos.

Dabar, jau detaliai išstudijavęs Zerimskio pasirodymų maršrutą ir tvarkaraštį, Konoras nusprendė, kad pirmiausia reikėtų pasirinkti Severodvinską, kur komunistų lyderis kreipsis į mitingą laivų statykloje dvi dienos iki rinkimų. Konoras jau pradėjo nagrinėti konstrukcijas keliamųjų kranų, naudojamų rusų dokuose, ir galimybę viename iš jų ilgai slėptis.

Žmonių galvos pradėjo suktis salės galo link, ir Konoras apsižvalgė aplinkui. Grupė vyrų prastai pasiūtais kostiumais ir pūpsančiais po pažastimis iškilumais buvo beužpildantys užpakalinę salės dalį ir akimis naršė patalpą prieš įžengiant jų lyderiui.

Konoras matė, kad jų metodai primityvūs ir neveiksmingi, bet

kaip ir visos saugumo pajėgos turbūt tikėjosi, kad vien savo buvimu ir skaičiumi privers bet kurį piktadarį dusyk pagalvoti prieš mėginant ko nors imtis. Jis pasižiūrėjo į veidus — trys profesionalai vėl ėjo savo pareigas.

Staiga iš galo pratrūko garsūs aplodismentai, lydimi džiugių šūksnių. Zerimskiui įžengus, partiečiai visi kaip vienas atsistojo sveikinti savo lyderio. Net žurnalistams teko atsistoti, kad bent trumpam gautų jį pamatyti. Zerimskio judėjimas scenos link tolydžio nutrūkdavo — mat jis vis stabtelėdavo paspausti tiesiamų rankų. Galiausiai lyderis pasiekė pakylą, ir triukšmas tapo kone kurtinantis.

Senyvas pirmininkas, kantriai laukęs salės priekyje, užvedė Zerimskį laiptukais į sceną ir palydėjo didžiulio krėslo link. Vos tik Zerimskis atsisėdo, seniokas žengtelėjo prie mikrofono, o publika vėl užėmė savo vietas ir nuščiuvo.

Pirmininkas ne itin vykusiai pristatė „būsimą Rusijos prezidentą“ ir kuo ilgiau kalbėjo, tuo klausytojai labiau bruzdėjo. Zerimskio palyda, stovinti jam už nugaros, ėmė mindžikuoti ir atrodė pradedantys irzti. Baigiamąja gražbylyste seniokas apibūdino kalbėsiantįjį kaip „savaime suprantamą draugo Vladimiro Iljičiaus Lenino darbų tęsėją“. Jis pasitraukė į šalį, užleisdamas vietą savo lyderiui, kuris neatrodė tikras, kad palyginimas su Leninu labai tinkamai parinktas.

Zerimskiui atsistojus ir iš scenos gilumos pamažu einant prie mikrofono, publika vėl atgijo. Jis iškėlė rankas aukštyn, ir sugriaudėjo dar garsesni sveikinimo šūksniai.

Konoras vis neatitraukė akių nuo Zerimskio. Kruopščiai dėmėjosi kiekvieną jo judesį, laikyseną, pozas. Kaip ir visi energingi žmonės, jis nė mirksnį nenustovėjo ramiai.

Pajutęs, kad sveikinimai užsitęsė gerokai per ilgai, Zerimskis pamojo susirinkusiesiems vėl sėstis. Konoras įsidėmėjo, kad visas tas vyksmas nuo pradžios iki galo užtruko šiek tiek daugiau nei tris minutes.

Zerimskis nepradėjo kalbėti, kol visi neatsisėdo atgal į vietas ir neįsivyravo visiška tyla.

— Draugai, — tvirtu balsu prašneko jis, — man didelė garbė stovėti čia priešais salę kaip jūsų kandidatui. Sulig kiekviena diena aš vis labiau ir labiau suvokiu, kad Rusijos žmonės reikalauja naujo starto. Nors kai kas iš mūsų piliečių trokšta grįžti prie ankstesnio totalitarinio režimo, koks buvo praeityje, dauguma nori matyti teisingesnį paskirstymą turto, sukurto jų gabumais ir sunkiu triūsu.

Klausytojai vėl pratrūko ploti.

— Niekada nepamirškime, — toliau kalbėjo Zerimskis, — kad Rusija ir vėl gali tapti labiausia gerbiama pasaulyje valstybe. Jeigu kitos šalys dėl to nors kiek abejoja, man tapus prezidentu, šios abejonės joms bus pragaištingos.

Žurnalistai paskubomis rašėsi, o salė suskato džiūgauti dar garsiau. Praėjo beveik dvidešimt sekundžių, kol Zerimskis vėl galėjo kalbėti.

— Pažvelkite į Maskvos gatves, draugai. Taip, pamatysite mersedesų, BMW ir jaguarų. Betgi kas jais važinėja? Tik saujelė privilegijuotųjų. Būtent ta saujelė tikisi, kad bus išrinktas Černopovas, ir jie galės toliau mėgautis gyvenimo būdu, iki kokio nė vienas šioje salėje net negali turėti vilčių pakilti. Atėjo metas, mano bičiuliai, kad šis turtas — *jūsų* turtas — būtų padalytas daugeliui, o ne saujelei. Aš laukiu tos dienos, kai Rusija pagaliau turės daugiau šeimos automobilių nei limuzinų, daugiau žvejybos valčių nei jachtų ir daugiau ligoninių nei sąskaitų Šveicarijos bankuose.

Ir vėl klausytojai jo žodžius pasveikino ilgais aplodismentais.

Kai triukšmas galiausiai nutilo, Zerimskis pažemino balsą, bet kiekvienas jo žodis vis tiek pasiekė net patį salės galą.

— Kai aš tapsiu jūsų prezidentu, ne savo sąskaitas atidarinėsiu Šveicarijos bankuose, o gamyklas visoje Rusijoje. Laiką leisiu ne ilsėdamasis prabangiose *dačose*, bet dieną naktį dirbdamas savo kabinete. Aukosiuos tarnaudamas jums, ir man pakaks prezidento algos,

aš neimsiu kyšių iš nesąžiningų verslininkų, kurių vienintelis interesas – grobstyti šalies lobius.

Šįsyk aplodismentai nugriaudėjo tokie entuziastingi, kad truko daugiau nei minutę, kol Zerimskis galėjo tęsti.

– Salės gale, – pasakė jis, drūtu pirštu parodydamas į susirinkusius žurnalistus, – yra pasaulio žiniasklaidos atstovų. – Padaręs pauzę ir išlenkęs lūpas pridūrė: – Ir galiu pasakyti, kad jie čia pageidaujami.

Šios frazės aplodismentai nepalydėjo.

– Tačiau leiskite jiems priminti, kad kai aš tapsiu prezidentu, jiems teks būti Maskvoje ne tik prieš rinkimus, bet nuolat. Kadangi tuomet Rusija nelauks pranešimų spaudai iš Didžiojo Septyneto, kada tik šis susitiks, o ir vėl bus svarbi pasaulinių reikalų dalyvė. Jeigu būtų išrinktas Černopovas, amerikiečiams labiau rūpėtų Meksikos, o ne Rusijos nuomonė. Ateityje prezidentas Lorensas turės įsiklausyti, ką *jūs* sakote, o ne tik saldžiažodžiauti pasaulinei spaudai, kaip jis myli Borisą.

Per salę nuvilnijo juokas.

– Jis gali kiekvieną vadinti vardu, bet į mane kreipsis „pone prezidente".

Konoras žinojo, kad Amerikos žiniasklaida tą repliką paskelbs nuo pakrantės iki pakrantės ir kad kiekvienas tos kalbos žodis bus kruopščiai analizuojamas Ovaliniame kabinete.

– Liko aštuonios dienos, draugai mano, iki žmonės nuspręs, – toliau varė Zerimskis. – Tad kiekvieną to laiko minutę stenkimės užtikrinti, kad balsavimo dieną pasiektume triuškinamą pergalę. Pergalę, kuri visam pasauliui pasiųs žinią, kad Rusija vėl yra galinga valstybė, su kuria globalinėje scenoje reikia skaitytis. – Sulig kiekvienu žodžiu jo balsas vis aukštėjo. – Bet nedarykite to dėl manęs. Nedarykite to ir dėl komunistų partijos. Darykite tai dėl būsimos rusų kartos, tuomet jie galės atlikti savo vaidmenį kaip didžiausios pasaulio nacijos piliečiai. Kai atiduosite savo balsą, būsite tai pada-

rę žinodami, kad mes darsyk leidome žmonėms pasijausti valstybėje jėga. — Jis trumpam nutilo ir apžvelgė salę. — Prašau jūsų tik vieno dalyko — suteikti garbę vadovauti tiems žmonėms. — Pažeminęs balsą beveik iki šnabždesio, baigė žodžiais: — Siūlau save kaip jūsų tarną.

Zerimskis žengtelėjo atbulas ir iškėlė rankas. Klausytojai visi kaip vienas pašoko iš savo vietų. Efektinga kalbos pabaiga truko keturiasdešimt penkias sekundes, ir per tą laiką jis nė mirksnio neišstovėjo ramiai. Iš pradžių judėjo dešinėn, paskui — kairėn, kaskart vis pakeldamas tai vieną, tai kitą ranką, bet niekada ilgiau nei kelias sekundes. Paskui žemai nusilenkė ir, dvylika sekundžių tokia poza išbuvęs, staiga visu augumu atsitiesė ir taip pat suskato ploti.

Dar vienuolika minučių jis išbuvo scenos centre, vis kartodamas ir kartodamas tuos pačius kelis gestus. Pajutęs, kad iš klausytojų išspaudė visus aplodismentus, kiek tik galėjo, jis su palyda iš paskos laiptukais nulipo nuo scenos ir patraukė viduriniu salės praėjimu. Triukšmas dar labiau sustiprėjo ir dar daugiau rankų tiesėsi į jį. Lėtai slinkdamas salės galo link, Zerimskis jas spaudė, kiek pajėgė. Konoras vis nenuleido nuo jo akių. Net palikus Zerimskiui salę, sveikinimo šūksniai skambėjo ir nenutilo, iki publika pradėjo skirstytis.

Konoras įsidėmėjo keletą Zerimskiui būdingų galvos ir rankų judesių, dažnai pasikartojančias manieras. Jis jau pastebėjo, kad tam tikrus gestus nuolat palydi vis tos pačios frazės, ir žinojo, kad netrukus sugebės jas iš anksto numatyti.

— Tavo draugas ką tik išėjo, — sušnibždėjo Sergejus. — Man sekti jį?

— Nebūtina, — atsakė Džeksonas. — Mes žinome, kur jis nakvoja. Įsidėmėk, tas vargšelis, sekiojantis jį iš paskos kelis žingsnius atsilikęs, kokią valandą gaus smagiai patrepsėti.

— Ką toliau darome? — paklausė Sergejus.

— Pamėgink šiek tiek numigti. Jaučiu, rytoj bus ilga diena.

— Tu man dar nesumokėjai už šią dieną, — pasakė Sergejus, at-

kišdamas delną. — Devynios valandos po šešis dolerius — iš viso bus penkiasdešimt šeši doleriai.

— Manau, turėtum žinoti: aštuonios valandos po penkis dolerius, — pasakė Džeksonas. — Bet gražiai pamėginai mane apmauti.

Jis padavė Sergejui keturiasdešimt dolerių.

— O rytoj? — suskaičiavęs ir įsidėjęs į kišenę banknotus, paklausė jo jaunasis partneris. — Kuriuo laiku man prisistatyti?

— Susitinkame prie jo viešbučio penktą ryto, ir nevėluok. Spėju, mes seksime Zerimskį keliaujant į Jaroslavlį, paskui grįžtant į Maskvą, o iš ten — į Sankt Peterburgą.

— Tau pasisekė, Džeksonai. Sankt Peterburge aš gimiau ir nėra nieko, ko apie tą miestą nežinočiau. Bet įsidėmėk — už Maskvos ribų imu dvigubai.

— Žinok, Sergejau, jeigu šitaip toliau kelsi kainą, tapsi nebepaklausus.

14



Minutę po pirmos Megė išvažiavo iš universiteto parkavimo aikštelės. Pasuko kairėn į Prospekto gatvę, pristabdė tik prieš pirmą „Stop“ ženklą, o paskui paspaudė greičiau. Pietų pertraukai turėjo tik valandą, ir jeigu nepavyks surasti laisvos vietos pastatyti automobilį prie restorano, sutrumpės jųdviejų susitikimo laikas. O šiandien jai buvo reikalinga kiekviena tos valandos minutė.

Ne dėl to, kad kas nors iš jos personalo Priėmimo skyriuje skųstųsi, kad pasiėmė laisvą popietę. Po dvidešimt aštuonerių metų darbo universitete, — pastaruosius šešerius kaip Priėmimo skyriaus dekanė, — jeigu ji atgaline data pateiktų pretenziją dėl kompensacijos už viršvalandžius, Džordžtauno universitetas turėtų dėl to išleisti specialų potvarkį, nes pritrūktų lėšų.

Dievai šiandien buvo jai palankūs. Kaip tik viena moteris jau judėjo iš parkavimo vietos keli jardai nuo restorano, kur jiedvi sutarė susitikti. Už valandos stovėjimą Megė į mokėjimo automatą įmetė keturias dvidešimt penkių centų monetas.

Įėjusi į „Café Milano“, metrdoteliui pasakė savo pavardę.

— Taip, žinoma, ponia Ficdžerald, — tarė jis ir ją palydėjo iki staliuko prie lango, kur sėdėjo moteris, garsėjanti kaip niekada niekur nevėluojanti.

Megė pabučiavo moterį, pastaruosius devyniolika metų dirbusią Konoro sekretore, ir atsisėdo priešais ją. Džoana turbūt mylėjo

Konorą labiau nei kurį nors kitą vyrą, ir už tą meilę jai niekada nebuvo atlyginta daugiau nei atsitiktiniu pakštelėjimu į skruostą ir dovanomis per Kalėdas, bet ir tas visada galų gale nupirkdavo Megė. Nors Džoana dar nebuvo penkiasdešimties, jos praktiški tvido kostiumėliai, žemakulniai bateliai ir trumpai nukirpti kaštoniniai plaukai bylojo ją seniai atsisakius pastangų suvilioti priešingą lytį.

— Aš jau išsirinkau, — tarė Džoana.

— Aš irgi žinau, ką užsisakysiu, — pasakė Megė.

— Kaip laikosi Tara? — paklausė Džoana, užversdama jai paliktą meniu.

— Tebesišlaisto ten, kaip ji pati sako. Aš tik tikiuosi, kad baigs savo disertaciją. Nors Konoras niekada Tarai to į akis nepasakytų, liktų labai nuviltas, jeigu ji nebaigtų.

— Jis šiltai atsiliepia apie Stiuartą, — pasakė Džoana, kai jai prie šono išdygo padavėjas.

— Taip, — šiek tiek liūdnai sutiko Megė. — Panašu, turėsiu susitaikyti su mintimi, kad mano vienturtė gyvena už trylikos tūkstančių mylių. — Ji pakėlė akis į padavėją. — Man *canneloni* ir salotų.

— O man — vermišelių, — paprašė Džoana.

— Ko nors išgerti, ponios? — viltingai paklausė padavėjas.

— Ne, dėkui, — tvirtai atsisakė Megė. — Tik stiklą vandens.

Džoana pritariamai linktelėjo.

— Taip, Konoras ir Stiuartas gerai sutaria, — padavėjui pasišalinus, patvirtino Megė. — Stiuartas atvyksta pas mus Kalėdoms, tad turėsi progą su juo susipažinti.

— Labai to laukiu, — pasakė Džoana.

Megė jautė, kad ji norėjo dar kažką pridurti, bet po tiek daug jų pažinties metų žinojo, kad beprasmiška moterį mygti. Jeigu tai svarbu, Džoana pasakys, kai bus tam pasirengusi.

— Kelias pastarąsias dienas mėginau tau prisiskambinti. Tikėjausi, gal norėtum drauge su manimi nueiti į operą ar kurį nors

vakarą apsilankyti pas mane pietų, bet, atrodo, mudvi vis prasilenkdavome.

— Dabar, kai Konoras paliko kompaniją, biuras M gatvėje uždarytas, o mane perkėlė atgal į pagrindinę būstinę, — paaiškino Džoana.

Megę sužavėjo Džoanos apgalvotai pasirinkti žodžiai. Jokios užuominos apie tai, kur nei kam dirbanti ir kokios dabar jos pareigos, kai nebėra Konoro sekretorė.

— Jokia paslaptis, kad Konoras viliasi tave galiausiai pereisiant pas jį į „Washington Provident", — pasakė Megė.

— Norėčiau. Bet nėra prasmės planuoti, kol mes nežinome, kas vyksta.

— Kaip suprasti „vyksta"? — paklausė Megė. — Konoras jau priėmė Beno Tompsono pasiūlymą. Jis turi sugrįžti prieš Kalėdas, kad sausio pradžioje galėtų pradėti eiti pareigas savo naujoje darbovietėje.

Sekė ilga tyla, o tada Megė pašnibždom ištarė:

— Vadinasi, darbo „Washington Provident" jis vis dėlto negavo.

Atėjo padavėjas su jų patiekalais.

— Gal šiek tiek parmezano, madam? — paklausė, padėdamas lėkštes ant stalo.

— Dėkui, — atsakė Džoana, įbedusi akis į savo patiekalą.

— Štai kodėl praėjusį ketvirtadienį operoje Benas Tompsonas taip šaltai su manimi elgėsi. Jis net nepasisiūlė sumokėti už gėrimą.

— Apgailestauju, — pasakė Džoana, padavėjui palikus jas vienas. — Aš maniau, kad tu žinai.

— Neatsiprašinėk. Konoras mane būtų informavęs tuoj pat po kito pokalbio dėl darbo ir paskui pasakęs, kad tas kur kas geresnis nei „Washington Provident" pasiūlytasis.

— Kaip gerai jį pažįsti, — nusistebėjo Džoana.

— Kartais pagalvoju, kad išvis jo nepažįstu, — prisipažino Megė. — Šiuo metu net nežinau, kur jis yra ir ką ketina veikti.

— Nė ką daugiau už tave ir aš žinau. Pirmą kartą per devyniolika metų prieš išvykdamas jis man nieko nepasakojo.

— Šį kartą yra kitaip, tiesa, Džoana? — paklausė Megė, žvelgdama tiesiai į ją.

— Kodėl taip sakai?

— Jis man užsiminė keliaujantis į užsienį, bet išvyko be paso. Spėju, kad tebėra Amerikoje. Bet kodėl...

— Kad nepasiėmė paso, dar neįrodo, kad jis ne užsienyje, — pertraukė Džoana.

— Galbūt ir ne, — sutiko Megė. — Bet šįsyk buvo pirmas kartas, kai jis jį paslėpė ten, kur, žinojo, aš surasiu.

Po kelių minučių vėl pasirodė padavėjas ir nurinko jų lėkštes.

— Gal pageidautumėte deserto? — paklausė jis.

— Aš ne, — atsisakė Džoana. — Tik kavos.

— Man irgi, — pritarė Megė. — Juodos, be cukraus.

Ji pasižiūrėjo į laikroduką — iki pietų pertraukos pabaigos liko šešiolika minučių. Tad nejudindama lūpų pasakė:

— Džoana, niekada anksčiau tavęs neprašiau pažeisti konfidencialumo, bet yra kai kas, ką turiu žinoti.

Džoana atsigręžė į langą ir žvilgtelėjo į dailios išvaizdos jauną vyriškį, pastarąsias keturiasdešimt minučių kitapus gatvės beramstantį namo sieną. Pamanė anksčiau kažkur jį mačiusi.

Be septynių minučių antrą išėjusi iš restorano Megė nepastebėjo, kaip tas pats jaunas vyriškis išsiėmė iš kišenės mobilųjį telefoną ir surinko numerį, niekur neįtrauktą į abonentų sąrašus.

— Klausau? — atsiliepė Nikas Gutenburgas.

— Ponia Ficdžerald su Džoana Benet ką tik papietavo „Café Milano“ Prospekto gatvėje. Jos buvo drauge keturiasdešimt septynias minutes. Aš įrašiau kiekvieną jų pokalbio žodį.

— Gerai, tuoj pat atneškite įrašą man į kabinetą.

Kai Megė užbėgo laiptais į Priėmimo skyrių, laikrodis universiteto kieme rodė be vienos minutės antrą.

*

Maskvoje tuo metu buvo be vienos dvidešimt antra. Konoras mėgavosi Didžiojo teatro atliekamu „Žizel“ baleto finalu. Bet skirtingai nei dauguma žiūrovų, jis teatrinius žiūronus laikė visąlaik nukreiptus ne į virtuozišką primabalerinos pasirodymą, bet kartkartėmis vis žvilgtelėdavo į dešinę ir pasitikrindavo, ar Zerimskis tebesėdi savo ložėje. Konoras žinojo, kaip mėgautųsi Megė vilisių šokiu — trisdešimt šešių vestuvinėmis suknelėmis vilkinčių jaunų nuotakų dvasių piruetais mėnesienoje. Jisai stengėsi nepasiduoti jų daugybės *plié** ir arabeskų kerams, o susitelkti į tai, kas dedasi Zerimskio ložėje. Jam išvykus iš miesto, Megė dažnai nueidavo į baletą, ir ji pralinksmėtų sužinojusi, kad Rusijos komunistų lyderis per vieną vakarą pasiekė tai, ko jai nepavyko padaryti per trisdešimt metų: nusitempti vyrą į teatrą.

Konoras tyrinėjo žmones ložėje. Zerimskiui iš dešinės sėdėjo Dmitrijus Titovas. Iš kairės — senyvas vyriškis, pristatęs publikai Zerimskį vakarykštį vakarą, prieš jam sakant kalbą Lenino salėje. Už jų šešėlyje stūksojo trys asmens sargybiniai. Konoras pamanė, kad dar bent dvylika stovi koridoriuje už ložės durų.

Bilietai į spektaklius didžiuliame teatre su gražiomis balkonų eilėmis ir parteriu, kuriame paauksuotos kėdės buvo apmuštos raudonu pliušu, būdavo išparduoti keletą savaičių iki spektaklio. Bet Megės teorija tiko ir Maskvai — visada galėdavai gauti vieną atliekamą bilietą net paskutinę minutę.

Kelios akimirkos prieš dirigentui užimant savo vietą orkestro duobėje, publika pratrūko ploti. Pakėlęs galvą nuo savo programos, Konoras pamatė vieną ar du žmones rodant į ložę antrame balkonų aukšte. Zerimskis puikiai ištaikė laiką įeiti. Jis stovėjo ložės priekyje mojuodamas ranka ir šypsodamasis. Šiek tiek mažiau nei pusė publikos atsistojo ir sveikino garsiais šūksniais, o kiti liko sėdėti, kai kurie mandagiai plodami, kai kurie — toliau šnekučiuodamiesi, lyg

* Klasikinio baleto judesys, kai keliai sulenkti, o nugara tiesi (*pranc.*).

jo teatre nė nebūtų. Taip pasitvirtino viešosios nuomonės apklausų tikslumas – Černopovas šiuo metu lenkė savo varžovą vos keliais procentiniais punktais.

Užuolaidai pakilus, Konoras greitai pamatė Zerimskį baletu domintis beveik tiek pat, kiek daile. Kandidatui tai buvo dar viena ilga diena, ir Konoras nenustebo, kad kartkartėmis šis delnu prisidengia žiovulį. Anksti rytą traukiniu jis išvyko į Jaroslavlį ir tuojau pat pradėjo vykdyti savo programą, apsilankydamas drabužių fabrike miesto pakraštyje. Po valandos palikęs profesinių sąjungų atstovus, greitomis suvalgė sumuštinį prieš užsukdamas į vaisių turgų, paskui – į vieną mokyklą, milicijos nuovadą ir ligoninę, vėliau sekė neplanuotas pasivaikščiojimas po miesto aikštę. Galiausiai skubiai vėl buvo nuvežtas į geležinkelio stotį ir įšoko į specialiai dėl jo sulaikytą traukinį.

Zerimskio skelbiama dogma visiems, kam buvo įdomu klausytis, nuo ankstesniosios dienos nelabai pasikeitė, išskyrus tai, kad „Maskva" buvo pakeista „Jaroslavliu". Apsilankant fabrike Zerimskį supantys žaliūkai atrodė dar prastesni nei tie, kurie jį saugojo, kai sakė kalbą Lenino salėje. Buvo aišku, kad vietiniai neketino įsileisti į savo teritoriją nė vieno maskviečio. Konoras padarė išvadą, kad pasikėsinimas į Zerimskio gyvybę kur kas geriau pasisektų už sostinės ribų. Tam reikėtų būti pakankamai dideliame mieste, kad jame pradingtum, ir ganėtinai išdidžiame, jog trims profesionalams iš Maskvos neleistų diktuoti sąlygas.

Zerimskio apsilankymas laivų statykloje Severodvinske už kelių dienų Konorui atrodė geriausia galimybė.

Net traukinyje atgal į Maskvą Zerimskis nesiilsėjo. Sukvietė į savo vagoną užsienio žurnalistus dar vienai spaudos konferencijai. Bet dar prieš kam nors suspėjus užduoti klausimą, jis pareiškė:

– Matėte vėliausias viešosios nuomonės apklausas, pagal kurias aš gerokai lenkiu generolą Borodiną ir šiuo metu atsilieku nuo Černopovo tik vienu punktu?

— Bet jūs anksčiau mums visada rekomenduodavote į viešosios nuomonės apklausas nekreipti dėmesio, — drąsiai atsiliepė vienas iš žurnalistų.

Zerimskis rūsčiai jį nužvelgė.

Konoras stovėjo už žurnalistų grūsties ir toliau tyrinėjo būsimą prezidentą. Žinojo turintis numatyti Zerimskio veido išraišką, judesį ir manierą, taip pat sugebėti žodis žodin atkartoti jo kalbą.

Kai po keturių valandų traukinys atvyko į Jaroslavlio stotį Maskvoje, Konorui kirbėjo jausmas, kad kelionės metu jį sekė dar kažkas, ne tik Mičelas. Turėdamas dvidešimt aštuonerių metų patirtį, jis dėl tokių dalykų retai apsirikdavo. Buvo bepradedąs savęs klausinėti, ar tik Mičelas nėra pernelyg akivaizdus ir galbūt yra dar kas nors profesionalesnis. Jeigu yra, tai ko siekiama? Vakar jam pasivaideno, kad kažkas, matytas ir anksčiau, šmėstelėjo skersai kelio. Jis nenorėjo būti paranojikas, bet kaip ir visi profesionalai, sutapimais netikėjo.

Iš geležinkelio stoties kruopščiai mėtydamas pėdas Konoras sugrįžo į viešbutį. Buvo tikras, kad jo niekas nesekė. Bet, kita vertus, to nė nereikėjo, jeigu žinoma, kur jis apsistojęs. Kraudamasis krepšį mėgino išvyti tas mintis iš galvos. Šiąnakt tikrai atsikratys savo sekėjų — nebent, aišku, jie tiksliai žino, kur jis išsiruošė. Šiaip ar taip, jeigu žino, kodėl jis yra Rusijoje, tereikia sekti Zerimskio judėjimo maršrutu. Po kelių minučių Konoras išsiregistravo iš viešbučio, susimokėdamas grynaisiais.

Penkis kartus keitė taksi, kol iš paskutinio išlipo prie teatro. Paliko savo krepšį senei, sėdinčiai pusrūsio rūbinėje, ir iš jos išsinuomojo teatrinius žiūronus. Tai, kad paliko krepšį, garantuos, jog žiūronai bus sugrąžinti.

Galiausiai, spektaklio pabaigoje nusileidus uždangai, Zerimskis atsistojo ir dar kartą pamojavo publikai. Reakcija buvo ne visai tokia pat entuziastinga kaip anąkart, bet Konoras pamanė, kad kandidatas išvyko jausdamas, jog Didžiajame teatre apsilankyti buvo verta. Žengdamas žemyn teatro laiptais, Zerimskis garsiai informavo besi-

skirstančią publiką, kaip liko sužavėtas puikiu Jekaterinos Maksimovos pasirodymu.

Zerimskio ir jo palydos prie teatro laukė virtinė automobilių, ir jis įsmuko į trečiojo galą. Motorizuotas kortežas ir milicijos eskortas skubiai jį nugabeno į kitą traukinį, laukiantį Leningrado stotyje. Konoras pastebėjo, kad milicininkų su motociklais padaugėjo nuo dviejų iki keturių.

Daugelis aiškiai pradėjo manyti, kad jis, ko gero, bus naujasis prezidentas.

Konoras į geležinkelio stotį atvyko keliomis minutėmis vėliau nei Zerimskis. Jis parodė apsaugininkui spaudos atstovo leidimą ir nusipirko bilietą į Sankt Peterburgo ekspresą, išvykstantį dvidešimt trečią penkiasdešimt devynios. Atsidūręs miegamojoje kupė, užsirakino duris, įjungė šviesą virš gulto ir pradėjo nagrinėti Zerimskio apsilankymo Sankt Peterburge maršrutą.

Kitame vagone traukinio gale kandidatas peržiūrinėjo šį maršrutą su savo rinkimų štabo vadovu.

— Dar vienas „pirmiausia, ką turiu daryti ryt, iki paskiausia, ką turiu daryti vakare“, — niurnėjo jis.

Beje, Titovas į maršrutą vėliau dar buvo įrašęs apsilankymą Ermitaže.

— Kodėl turėčiau vargintis Ermitaže, jei Sankt Peterburge būsiu tik kelias valandas?

— Kadangi jūs nuvykote į Puškino muziejų, tad jeigu neaplankysite Rusijos įžymiausiojo, tai įsižeis Sankt Peterburgo piliečiai.

— Džiaukimės, kad išvyksime prieš pakylant uždangai Kirovo teatre.

Zerimskis žinojo, kad pats svarbiausias dienos susitikimas bus su generolu Borodinu ir aukščiausiąja karine vadovybe Kelskovo kareivinėse. Jeigu pavyktų įtikinti generolą atsiimti savo kandidatūrą

iš prezidentinių lenktynių ir paremti jį, Zerimskį, tuomet kariškiai — beveik du su puse milijono — tikrai persimestų į jo pusę, ir didysis prizas atitektų jam. Jis jau planavo Borodinui pasiūlyti gynybos ministro postą, bet sužinojo Černopovą jam pažadėjus tą patį. Praėjusį pirmadienį Černopovas nuvyko pasimatyti su generolu, bet nieko nepešė, ir Zerimskis tai palaikė geru ženklu. Jis ketino pasiūlyti Borodinui kai ką, kam šis nepajėgtų atsispirti.

Konoras irgi suvokė, kad rytojaus susitikimas su kariškių lyderiu galėtų nulemti Zerimskio ateitį. Kelios minutės po antros valandos nakties jis užgesino lemputę virš gulto ir užmigo.

Mičelas taip pat išjungė savo kupė lemputę, kai tik traukinys pajudėjo iš stoties, bet nemiegojo.

Sergejus nepajėgė nuslėpti jaudulio, kai sužinojo, kad keliaus Sankt Peterburgo ekspresu. Atsekė savo partnerį į jųdviejų kupė it patenkintas šunytis. Kai Džeksonas atstūmė duris, pareiškė:

— Čia daugiau vietos nei pas mane bute.

Jis užšoko ant vieno gulto, nusispyrė batus ir užsitraukė antklodes, nė nepasivargindamas nusivilkti drabužių.

— Šitaip sutaupysiu laiko: nereikės nei praustis, nei rengtis, — paaiškino, kai Džeksonas kabino savo švarką ir kelnes ant ploniausio pakabo, kokį kada nors buvo matęs.

Amerikiečiui taisantis miegoti, Sergejus alkūne pašluostė aprasojusį langą, padarydamas skritulį, pro kurį galėtų spoksoti. Kol traukinys lėtai nepajudėjo iš stoties, jis nepratarė nė žodžio.

Džeksonas užsiropštė ant gulto ir išjungė savąją lemputę.

— Kiek kilometrų iki Sankt Peterburgo, Džeksonai?

— Šeši šimtai trisdešimt.

— O kiek laiko važiuosime?

— Aštuonias su puse valandos. Mums prieš akis dar viena ilga diena, tad pabandyk numigti.

Sergejus irgi užgesino savo lemputę, bet Džeksonas nemiegojo. Jis dabar beveik tiksliai žinojo, kodėl jo draugą išsiuntė į Rusiją.

Helena Dekster akivaizdžiai norėjo pašalinti Konorą sau iš kelio, bet Džeksonas nenumanė, kiek toli ji eis, gelbėdama savo kailį.

Šiandien popiet jis mėgino paskambinti Endžiui Loidui į mobilųjį, bet nepavyko. Nenorėjo skambinti iš viešbučio, todėl nusprendė dar kartą pabandyti kitą dieną po to, kai Zerimskis bus pasakęs savo kalbą Laisvės aikštėje, ir Vašingtonas bus jau atsibudęs. Kai tik Loidas sužinos, kas vyksta, Džeksonas neabejojo, kad gaus sankciją nutraukti tą operaciją, kol dar ne vėlu. Jis užsimerkė.

— Tu vedęs, Džeksonai?

— Ne, išsiskyręs, — atsakė jis.

— Dabar Rusijoje kasmet vis daugiau skyrybų nei Valstijose. Ar žinojai, Džeksonai?

— Ne. Bet per pastarąsias porą dienų supratau, kad tai tik viena iš tų beverčių informacijų, kurias nešiojiesi toj savo galvoj.

— O kaip vaikai? Turi jų?

— Nė vieno, — atsakė Džeksonas. — Aš praradau...

— Kodėl tau neįsisūnijus manęs? Tuomet su tavimi grįžčiau į Ameriką.

— Nemanau, kad net Tedas Terneris galėtų sau leisti *tave* įsisūnyti. Nagi, miegok, Sergejau.

Vėl sekė ilga tyla.

— Dar vieną klausimą, Džeksonai?

— Kaip man tave užčiaupti?

— Kodėl šitas žmogus tau toks svarbus?

Džeksonas kurį laiką tylėjo, o paskui atsakė:

— Prieš dvidešimt devynerius metus Vietname išgelbėjo man gyvybę, tad, manau, galėčiau sakyti, kad už tuos metus esu jam skolingas. Supratai?

Sergejus gal ir būtų atsakęs, bet jau kietai miegojo.

15



Vladimiras Bolšenkovas, Sankt Peterburgo milicijos viršininkas, ir taip turėjo rūpesčių, kad kvaršintų sau galvą dėl keturių mįslingų telefono skambučių. Pirmadienį mieste lankėsi Černopovas ir paralyžiavo transporto eismą, pareikalavęs, kad jo automobilių kortežas būtų ne mažesnis nei velionio prezidento.

Borodinas atsisakė leisti savo žmonėms palikti kareivines, kol jiems nebus išmokėtos algos, ir dabar, kai buvo panašu, kad jis iškrito iš lenktynių dėl prezidento posto, vėl pradėjo sklisti gandai apie karinį perversmą.

— Nesunku numatyti, kurį miestą Borodinas norės perimti pirmiausia, — Sankt Peterburgo merą perspėjo Bolšenkovas.

Kad per rinkimų kampaniją galėtų dorotis su terorizmo grėsme, jam teko sukelti ant kojų visą milicijos valdybą. Jeigu kuris nors iš kandidatų turėtų būti nužudytas, tikrai taip neatsitiktų jo atsakomybės teritorijoje. Vien tik per šią savaitę valdyba sulaukė dvidešimt septynių grasinimų pasikėsinti į Zerimskio gyvybę. Milicijos viršininkas juos atmetė kaip įprastus maniakų ir psichų išsišokimus — iki vienas jaunas leitenantas rytą išblyškęs įpuolė pas jį į kabinetą, labai greitai berdamas žodžius.

Viršininkas sėdėjo ir klausėsi magnetofono įrašo, kurį leitenantas padarė vos prieš kelias akimirkas. Pirmas telefono skambutis pa-

siekė devintą dvidešimt keturios – penkiasdešimt viena minutė po to, kai Zerimskis atvyko į miestą.

– Šiandien popiet bus pasikėsinta į Zerimskio gyvybę, – pranešė vyro balsas su akcentu, kurio kilmę Bolšenkovui prastai sekėsi nustatyti – galbūt iš Centrinės Europos, bet tikrai ne rusiškas.

– Kai Zerimskis kreipsis į mitingą Laisvės aikštėje, į jį mėgins pasikėsinti mafijos nusamdytas šaulys. Po kelių minučių aš vėl paskambinsiu ir viską išdėstysiu smulkiau, bet kalbėsiuosi tik su Bolšenkovu.

Linijoje stojo tyla. Žmogus kalbėjo taip trumpai, kad nebuvo įmanoma atsekti, iš kur skambinta. Bolšenkovas iškart sumojo, kad jie turi reikalą su profesionalu.

Po vienuolikos minučių paskambina antrąsyk. Leitenantas blefavo kiek galėjo ilgiau, jis tvirtino, kad dabar mėginama surasti viršininką, bet skambintojas nesileido į ilgas kalbas:

– Po kelių minučių aš vėl paskambinsiu. Tik pasistenkite, kad Bolšenkovas lauktų prie telefono. Čia jūs bergždžiai eikvojate laiką, ne aš.

Kaip tik tuomet leitenantas įsiveržė į viršininko kabinetą. Bolšenkovas vienam iš Zerimskio talkininkų aiškino, kodėl jo automobilių kortežui nebus priskirta tiek pat policijos motociklininkų, kiek saugojo Černopovą. Bolšenkovas kaipmat užspaudė cigaretę į peleninę ir nuskubėjo į Kovos su terorizmu padalinį. Po devynių minučių anonimas vėl paskambino.

– Turite čia Bolšenkovą?

– Bolšenkovas klauso.

– Žmogus, kurio reikia ieškoti, bus apsimetęs žurnalistu, atstovaujančiu neegzistuojančiam Pietų Afrikos laikraščiui. Šįryt jis atvyko į Sankt Peterburgą ekspresu iš Maskvos. Veikia vienas. Po trijų minučių vėl jums paskambinsiu.

Po trijų minučių pokalbio klausytis susirinko visa valdyba.

– Neabejoju, kad šiuo metu jau visas Sankt Peterburgo milicijos Kovos su terorizmu padalinys gaudo kiekvieną mano žodį, – pa-

leido įžanginę salvę skambintojas. – Tad leiskite šiek tiek jums pagelbėti. – Žudikas – apie metro aštuoniasdešimt penkių centimetrų ūgio, mėlynų akių ir vešlių smėlio spalvos plaukų. Veikiausiai jis bus užsimaskavęs. Nežinau, kuo vilkės, bet jūs turite bent kiek paplušėti, kad užsidirbtumėte algas.

Linija nutilo.

Kitą pusvalandį visas padalinys vis iš naujo klausėsi įrašų magnetofono juostelėje. Staiga valdybos viršininkas užspaudė į peleninę dar vieną cigaretę ir pasakė:

– Paleiskite trečią įrašą dar kartą.

Jaunasis leitenantas nuspaudė magnetofono mygtuką, stebėdamasis, ką jo bosas pagavo, o jie visi praleido pro ausis.

– Sustabdykite, – vos po kelių sekundžių paliepė viršininkas. – Taip ir maniau. Persukite atgal ir skaičiuokite.

„Ką skaičiuoti?“ – norėjo paklausti leitenantas, nuspausdamas magnetinės juostelės persukimo atgal mygtuką, bet šįsyk įrašo fone jis išgirdo silpnus kelioninio laikrodžio dūžius.

Jis persuko juostelę atgal dar kartą, ir jie vėl klausėsi.

– Du dūžiai, – pasakė leitenantas. – Jeigu jie rodo laiką po vidudienio, vadinasi, mūsų informatorius skambina iš Tolimųjų Rytų.

Milicijos viršininkas nusišypsojo:

– Aš taip nemanau. Labiau tikėtina, kad skambinta antrą nakties iš rytinės Amerikos pakrantės.

Megė pakėlė telefono prie savo lovos ragelį ir surinko numerį 650. Šaukiamieji signalai sugaudė tik porą kartų, ir tuojau pat buvo atsiliepta.

– Tara Ficdžerald, – pasigirdo žvalus balsas.

Jokio „Alio, labas vakaras“ ar patvirtinimo, kad skambintojas surinko teisingą numerį. Tik trumpai prisistatyta, kad niekam nereikėtų gaišti laiko. „Visai kaip tėvas“, – pagalvojo Megė.

– Čia mama, aukseli.

– Sveika, mam. Ką, automobilis vėl sulūžo ar kas nors rimtesnio?

– Nieko, aukseli. Tik pasiilgau tavo tėvo, – susijuokdama atsakė ji. – Tikėjausi, turėsi laiko šnektelėti.

– Na, tu ilgiesi tik *vieno* vyro, – pasakė Tara, stengdamasi kalbėti lengvu tonu. – O aš – dviejų.

– Galbūt, bet tu bent žinai, kur Stiuartas yra, ir gali jam paskambinti, kada panorėjusi. O mano bėda, kad visai nenumanau, kur tavo tėvas pasidėjo.

– Tai nieko nauja, mam. Mes abi žinome, kaip elgtis, kai tėtis išvykęs. Iš moterų tikimasi, kad sėdėtų namie ir pareigingai lauktų sugrįžtant savo pono. Tipinga airėms...

– Taip, žinau. Bet dėl šios konkrečios kelionės man neramu, – prisipažino Megė.

– Esu tikra, nėra ko nerimauti, mama. Galų gale, juk jis išvykęs tik savaitę. Prisimink, kiek daug kartų pasirodydavo, kai tu to mažiausiai tikėdavaisi. Visada maniau, kad jis tyčia taip klastingai elgiasi, norėdamas patikrinti, ar neturi meilužio.

Megė netvirtai nusijuokė.

– Dar kažkas tau kelia nerimą, ar ne, mam? – tyliai paklausė Tara. – Pasakysi kas?

– Radau man adresuotą laišką, paslėptą viename iš jo stalčių.

– Senasis romantikas, – pajuokavo Tara. – Ką gi jis rašo?

– Visai nenumanau. Aš jo neatplėšiau.

– Dėl Dievo meilės, kodėl?

– Kadangi jis ant voko užrašė: „Iki gruodžio septynioliktos neatplėšti."

– Mam, turbūt ten tik kalėdinis atvirukas, – nerūpestingai spėjo Tara.

– Abejoju, – atrėmė Megė. – Neteko girdėti apie vyrus, kurie savo žmonoms dovanoja kalėdinius atvirukus rudame voke, paslėptame stalčiuje.

— Jeigu dėl to taip nerimauji, esu tikra, tėtis norėtų, kad tu jį atplėštum. Tuomet sužinotum, kad be reikalo jaudinaisi.

— Iki gruodžio septynioliktos — ne, — tyliai pasakė Megė. — Jeigu Konoras parvyktų anksčiau ir sužinotų, kad atplėšiau, jis...

— Kada jį suradai?

— Šįryt. Tarp jo sportinių drabužių komodos stalčiuje, kurio beveik niekada neatidarau.

— Aš tai būčiau atplėšusi iškart, jeigu būtų adresuotas man, — pasakė Tara.

— Žinau, kad tu taip padarytum, — pripažino Megė, — bet aš vis tiek manau, kad geriau kelias dienas tegu dar ten paguli. Padėsiu jį atgal į stalčių. Jeigu Konoras staiga pasirodytų, jis taip ir nesužinotų, kad aptikau laišką.

— Gal man parskristi į Vašingtoną?

— Kodėl?

— Kad padėčiau atplėšti.

— Nekvailiok, Tara.

— Nėra nieko kvailiau, nei sėdėti ir spėlioti, kas galėtų būti voko viduje.

— Galbūt tu teisi.

— Jeigu nežinai, kaip pasielgti, mama, kodėl tau nepaskambinus Džoanai ir nepaklausus jos patarimo?

— Aš jau skambinau.

— Ir ką ji pasiūlė?

— Atplėšti.

Bolšenkovas prisėdo ant rašomojo stalo krašto operacijų kambario priekyje ir pažvelgė į dvidešimt kruopščiai parinktų vyrų. Paskui brūkštelėjo degtuką ir užsirūkė jau septintą tą rytą cigaretę.

— Kiek žmonių šiandien turėtų susirinkti aikštėn? — paklausė jis.

— Galima tik spėti, šefe, — atsakė vyriausias laipsniu uniformuotas milicininkas. — Bet, tikėtina, iki šimto tūkstančių.

Milicininkai pradėjo tarp savęs šnabždėtis.

— Tylos! — griežtai pareikalavo viršininkas. — Kodėl tiek daug, kapitone? Černopovui pavyko surinkti tik septyniasdešimt penkis tūkstančius.

— Zerimskis populiaresnis, be to, dabar, kai viešosios nuomonės apklausos rezultatai rodo jo kilimą, gali būti, kad pritrauks daugiau žmonių.

— Kiek milicininkų galite skirti budėti aikštėje?

— Visus iki vieno, kiek turime, šefe, aš atšaukiau visus išleistus iš tarnybos. Jau išdalijau to žmogaus aprašymus ir, tikiuosi, mums pavyks jį sučiupti dar nė nepasiekusį aikštės. Bet nedaug iš mūsų turi tokios stambios operacijos patirties.

— Jeigu aikštėje tikrai susirinks šimtas tūkstančių žmonių, — pasakė Bolšenkovas, — tai ir man toji operacija bus pirma tokia. Ar visi jūsų milicininkai žino, kaip atpažinti tą žmogų?

— Taip, tačiau jis gali būti užsimaskavęs. Be to, yra daug aukštų užsieniečių, mėlynakių ir šviesiaplaukių. Ir nepamirškite, kad žmonėms nepaaiškinta, kodėl jis ieškomas apklausti. Mums nereikia, kad kiltų panika.

— Sutinku. Bet nenoriu jo nubaidyti, kad paskui mėgintų antrą kartą. Ar kas nors turi daugiau kokios informacijos?

— Taip, šefe, — atsiliepė jaunas vyrukas, atsirėmęs į galinę kambario sieną.

Viršininkas užgesino cigaretės nuorūką ir linktelėjo jam.

— Oficialiai rinkimų kampaniją nušviečia trys Pietų Afrikos žurnalistai. Pagal informatoriaus mums pateiktą apibūdinimą galima spręsti, kad tai tas, kuris prisistato Pitu de Viljersu.

— Kompiuteryje kas nors apie jį yra?

— Ne, — atsakė jaunasis milicininkas. — Bet Johanesburgo policija itin noriai bendradarbiauja su mumis. Savo archyvuose jie

turi tris žmones tokia pavarde, o jų nusikaltimų diapazonas — nuo smulkios vagystės iki bigamijos, bet nė vienas iš jų neatitinka mūsų turimo apibūdinimo, be to, du iš jų šiuo metu sėdi už grotų. Johanesburgo policija nenumano, kur galėtų būti trečiasis. Jie taip pat paminėjo sąsają su Kolumbija.

— Kokia sąsaja su Kolumbija?

— Prieš kelias savaites CŽV išsiuntinėjo slaptą aplinkraštį su smulkmenomis apie kandidato į prezidentus nužudymą Bogotoje. Regis, jie atsekė žudiką iki Pietų Afrikos, o paskui pametė jo pėdsaką. Aš paskambinau savo kontaktiniam asmeniui į CŽV, bet jis tegalėjo man pranešti, kad jie žino tą žmogų vėl pajudėjus ir kad paskutinį kartą jis matytas, kai sėdo į lėktuvą, skrendantį į Ženevą.

— Tik tiek man ir reikia žinoti, — pasakė milicijos viršininkas. — Nemanai, kad buvo kas nors panašaus į Viljersą, kai Zerimskis šį rytą lankėsi Ermitaže?

— Ne, šefe, — atsiliepė kitas balsas, — bent ne iš spaudos korpuso. Ten buvo dvidešimt trys žurnalistai ir tik du iš jų apytikriai atitiko aprašymą. Vienas — Klifordas Saimondsas, CNN žinių vedėjas, o kitas daug metų man pažįstamas. Žaidžiu su juo šachmatais.

Visi kambaryje nusijuokė, ir įtampa šiek tiek atlėgo.

— O kaip dėl pastatų stogų ir langų? — paklausė viršininkas.

— Paskyriau dvylika žmonių stebėti stogus aplink aikštę, — raportavo lengvosios ginkluotės grupės vadas. — Daugelis pastatų — valstybinės įstaigos, prie kiekvieno įėjimo ir išėjimo pastačiau civiliniais drabužiais apsirengusius milicininkus. Jeigu kas nors, atitinkantis tą apibūdinimą, pabandytų patekti į aikštę ar į bet kurį iš pastatų su vaizdu į ją, čia pat vietoje būtų areštuotas.

— Saugokitės, kad nesulaikytumėte kokio nors aukšto rango užsieniečio ir nesukeltumėte mums dar didesnių nemalonumų. Bus klausimų?

— Taip, šefe. Ar nesvarstėte atšaukti mitingą?

— Svarsčiau ir nusprendžiau to nedaryti. Jeigu atšaukčiau mi-

tingą kiekvienąsyk, kai sulaukiu grasinimo nužudyti visuomenės veikėją, mūsų telefono linijas užkimštų skambučiai visokių primityvių radikalų, kurie tik ir siekia sukelti sąmyšį. Šiaip ar taip, tai galėtų būti ir klaidingas aliarmas. Ir net jeigu De Viljersas bastosi po miestą, pamatęs mus mitingo teritorijoje, jis galėtų persigalvoti. Bus daugiau klausimų?

Niekas nė nekrustelėjo.

— Jeigu kuris iš jūsų ką nors pastebėtų, ir aš sakau — bet ką, noriu, kad tučtuojau man praneštumėte. Tepadeda Dievas tam žmogui, kuris man po visko pasakys: „Aš jums apie tai neužsiminiau, šefe, nes tuo metu nemaniau, kad yra svarbu.“

Skusdamasis Konoras laikė televizorių įjungtą. Hilari Bouker* žiūrovams skaitė naujausias žinias apie tai, kas vyksta valstijose. Ginkluotės sumažinimo įstatymo projektas Atstovų rūmuose atsilaikė vos trijų balsų persvara. Tomas Lorensas vis tiek tvirtino, kad tai sveiko proto pergalė. Kita vertus, žinovai jau žėrė perspėjimus, kad įstatymas susidurs su aršesniu pasipriešinimu per svarstymus Senate.

— Visai ne, — per savo trumpą rytmetinę spaudos konferenciją susirinkusius žurnalistus patikino prezidentas.

Konoras nusišypsojo.

— Atstovų rūmai tik vykdo rinkėjų valią, ir aš neabejoju, kad Senatas norės elgtis lygiai taip pat.

Prezidentą pakeitė daili ryškiai raudonplaukė mergina, kuri Konorui priminė Megę. „Pagal savo darbo pobūdį būčiau turėjęs vesti žinių pranešėją“, — kadaise Megei yra pasakęs jis.

— O dabar, kad daugiau sužinotume apie artėjančius rinkimus Rusijoje, kreipiamės į Klifordą Saimonsą, mūsų korespondentą Sankt Peterburge.

* Hillary Bowker — populiari CNN televizijos žurnalistė ir komentatorė.

Konoras liovėsi skutęsis ir įsistebeilijo į televizoriaus ekraną.

— Viešosios nuomonės apklausos rodo, kad du pagrindiniai kandidatai — ministras pirmininkas Černopovas ir Komunistų partijos lyderis Viktoras Zerimskis dabar žengia koja kojon. Komunistų kandidatas šiandien po vidudienio kreipsis į mitingą Laisvės aikštėje, kur, kaip numato milicija, susirinks net šimtas tūkstančių žmonių. Šįryt ponas Zerimskis susitiks su generolu Borodinu, kuris, tikimasi, netrukus paskelbs, kad pasitraukia iš prezidento rinkimų lenktynių, atsižvelgdamas į prastą savo pasirodymą per naujausias viešosios nuomonės apklausas. Dar vis lieka neaišku, kurį iš dviejų pirmaujančiųjų jis parems, ir nuo šio sprendimo gali priklausyti rinkimų rezultatas. Čia Klifordas Saimondsas, *CNN International*, iš Sankt Peterburgo.

Ekrane vėl pasirodė Hilari Bouker veidas.

— O dabar — orai, — su plačia šypsena paskelbė ji.

Konoras išjungė televizorių, nes jo nedomino, kokia temperatūra bus Floridoje. Jis dar užsitepė muilo putų ant skruosto šerių ir toliau skutosi. Nusprendė neiti į rytinę Zerimskio spaudos konferenciją, kuri bus ne kas kita, kaip tik jo atstovo spaudai panegirika, ką bosas nuveikė dar prieš pusryčius, nei apsilankyti Ermitaže, kur beveik visą laiką turės slapstytis nuo Mičelo. Vertėtų susitelkti į pagrindinį viešą Zerimskio pasirodymą. Konoras jau susirado patogų restoraną vakariniame aikštės pakraštyje. Nors užeiga savo virtuve negarsėjo, bet turėjo privalumą — buvo antrame aukšte, iš kur vėrėsi vaizdas į visą Laisvės aikštę. O dar svarbiau — restorane buvo užpakalinis įėjimas, todėl jam nereikės patekti į aikštę anksčiau nei būtina.

Palikęs viešbutį, iš artimiausios telefono būdelės jis paskambino į restoraną ir dvyliktai valandai užsisakė kampinį staliuką prie lango. Paskui leidosi ieškoti, kur išsinuomoti automobilį, ir tai padaryti Sankt Peterburge buvo dar sunkiau nei Maskvoje. Po keturiasdešimties minučių jis nuvažiavo į miesto centrą ir paliko mašiną požeminėje parkavimo aikštelėje vos pora šimtų metrų nuo Laisvės

aikštės. Jis jau buvo nusprendęs po Zerimskio pasirodymo grįžti į Maskvą automobiliu. Tokiu būdu išsiaiškins, ar kas nors jo neseka. Laiptais pasiekęs gatvę, neskubiu žingsniu patraukė iki artimiausio viešbučio. Budinčiam registratoriui įkišęs į delną dvidešimties dolerių banknotą paaiškino, esą jam reikia kambario maždaug valandai, kad galėtų nusi prausti ir persirengti.

Kai be dešimties minučių dvyliktą liftu vėl nusileido į vestibiulį, registratorius iš pradžių jo nepažino. Konoras pas jį paliko kelioninį krepšį ir pasakė sugrįšiantis apie ketvirtą atsiimti. Kišdamas po savo stalu kepšį, registratorius pirmą kartą ten pastebėjo ir portfelį. Kadangi abu turėjo prisegtas korteles su ta pačia pavarde, jis juos pastatė kartu.

Konoras pamažu patraukė šalutine gatve, lygiagrečia su Laisvės aikšte. Praėjo pro du milicininkus, apklausiančius aukštą šviesiaplaukį užsienietį. Į Konorą niekas įdėmiau nė nežvilgtelėjo, kai jis prasmuko pastato vidun ir liftu pasikėlė į restoraną antrame aukšte. Pasakė salės administratoriui pavardę ir tuojau pat buvo palydėtas prie kampinio staliuko. Atsisėdo nugara į daugumą kitų valgytojų, užtat matė puikų vaizdą iš viršaus aikštėje apačioje.

Mąstė apie Tomą Lorensą ir svarstė, kiek dar laiko prireiks, kol apsispręs, kada jam išeiti iš restorano, kai šalia išdygo padavėjas ir padavė meniu. Konoras žvilgtelėjo pro langą ir nustebo pamatęs, kad aikštė jau pildosi, nors iki Zerimskio kalbos dar buvo likusios dvi valandos. Minioje jis pastebėjo keletą civiliais drabužiais apsirengusių milicininkų. Vienas ar du iš jaunesniųjų jau šliejosi prie statulų ir įdėmiai žvalgėsi po aikštę. Bet ko gi jie ieško? Nejau milicijos viršininkas pernelyg atsargus, o gal Zerimskio kalbos metu tikisi kokio nors pobūdžio demonstracijos?

Sugrįžo padavėjas.

— Gal teiksitės užsisakyti, pone, — paprašė jis. — Milicija mums nurodė prieš antrą valandą uždaryti restoraną.

— Tuomet man mažutį žlėgtainį, — pasakė Konoras.

16



— Kaip manai, kur jis šiuo metu? — paklausė Sergejus.

— Bus kur nors ten, bet jeigu gerai jį pažįstu, po šimts, tokioje minioje beveik neįmanoma jo surasti, — atsakė Džeksonas. — Lyg ieškotum adatos šieno kupetoje.

— Ar kas nors kada nors pametė adatą šieno kupetoje?

— Nevaizduok gudručio ir daryk tai, už ką gauni pinigus, — subarė Džeksonas. — Išmokėsiu tau dešimties dolerių premiją, jeigu sugebėsi jį pastebėti. Prisimink, jis gali būti gerokai pakeitęs išvaizdą.

Sergejus staiga kur kas labiau susidomėjo aikštėje šurmuliuojančia minia.

— Matai tą vyrą ant viršutinio laiptelio šiauriniame kampe? — paklausė. — Kalbantį su milicininku.

— Taip, — atsakė Džeksonas.

— Tai Vladimiras Bolšenkovas, milicijos viršininkas. Doras žmogus, nors yra antras iš įtakingiausių Sankt Peterburge asmenų.

— Kas pirmas? — paklausė Džeksonas. — Meras?

— Ne, jo brolis Josifas. Miesto mafijos vadeiva.

— Ar tai nesukelia šiokio tokio interesų konflikto?

— Ne. Sankt Peterburge tave gali areštuoti tik tokiu atveju, jeigu nepriklausai mafijai.

— Iš kur tos visos tavo žinios?

— Iš mano mamos. Ji su abiem miegojo.

Džeksonas nusijuokė, ir juodu toliau stebėjo Bolšenkovą kalbantis su uniformuotu milicininku. Džeksonui būtų buvę naudinga nugirsti pokalbį. Dėtųsi tai Vašingtone, CŽV sugebėtų nutverti kiekvieną jų apsikeistą žodį.

— Matote tuos jaunus vyrus, besiramstančius į statulas? — paklausė vyresnysis milicijos karininkas, stovintis šalia Bolšenkovo.

— Matau, o ką?

— Tik dėl visa ko: jeigu atrodytų keista, kodėl jų nesulaikiau, jie priklauso mano grupei ir geriau mato minią nei dar kas nors. Pasižiūrėkite už savęs, viršininke: dešrainių pardavėjas, du vyrai su karučiais, prekiaujantys gėlėmis ir keturi laikraščių pardavėjai — jie visi mano žmonės. Ir arčiau nei už kvartalo stovi dvylika autobusų, pilnų uniformuotų milicininkų, kuriuos kaipmat galima išsikviesti. Taip pat bus dar šimtas civiliniais drabužiais apsirengusių pareigūnų, nuo kitos valandos tai atslenkančių į aikštę, tai vėl pasišalinančių. Visi išėjimai iš aikštės pridengti, ir per kelias pėdas nuo kiekvieno, gerai matančio aikštę, laikysis kuris nors iš mano žmonių.

— Jeigu jis toks geras, kaip man atrodo, bus jau susiradęs vietą, apie kurią nė nepagalvojote, — atsakė milicijos viršininkas.

Konoras užsisakė puodelį kavos ir toliau stebėjo, kas vyksta aikštėje. Nors iki kandidato atvykimo dar liko pusė valandos, aikštė jau buvo sausakimša — pradedant Zerimskio gerbėjais ir baigiant paprastais smalsuoliais. Jam buvo linksma stebėti, kaip dešrainių prekeivis stengėsi nuslėpti, kad jis iš tikrųjų yra milicininkas. Vargšas sulaukė dar ir žodingo nusiskundimo — veikiausiai užmiršo pridėti kečupo. Konoras perkėlė savo dėmesį į tolimąjį aikštės pakraštį. Dabar teliko neužimta vienintelė zona — nedidelė pakyla spaudos atstovams. Jis nusistebėjo, kodėl po aikštę sukinėjasi kur kas daugiau ci-

viliniais drabužiais apsirengusių detektyvų, nei būtina atsitiktiniam praeiviui sulaikyti, kad šis neužklystų į rezervuotą plotą. Kažkas čia ne taip. Konoro dėmesį trumpam atitraukė padavėjo atnešta ir priešais jį ant staliuko padėta kava. Jis pasižiūrėjo į laikrodį. Zerimskis jau turėtų būti baigęs susitikimą su generolu Borodinu. Susitikimo rezultatas bus šį vakarą svarbiausia naujiena visuose žiniasklaidos tinkluose. Konoras svarstė, ar sugebės iš Zerimskio laikysenos atspėti, kad sandėris pavyko.

Jis paprašė sąskaitos ir jos laukdamas paskutinį kartą susitelkė į vyksmą apačioje. Joks profesionalas Laisvės aikštės niekada nelaikytų tinkama vieta šūviui į taikinį. Be visų jo jau aptiktų problemų, milicijos viršininko kruopštumas kiekvienam stebinčiajam buvo akivaizdus. Nepaisant to, Konoras jautė, kad vien tik didžiulė žmonių masė jam suteikia geriausią iš iki šiol turėtų progų stebėti Zerimskį iš arti, ir kaip tik todėl jis nusprendė šį kartą nesėdėti tarp spaudos atstovų.

Sąskaitą apmokėjo grynaisiais, nuėjo į mažutę rūbinę ir padavė merginai numeriuką. Rūbininkė padavė jam paltą ir skrybėlę, o Konoras jai kyštelėjo penkis rublius arbatpinigių. Senyvi žmonės visada palieka nedaug arbatpinigių, kažkur jis buvo skaitęs.

Konoras įsiliejo į didelį būrį tarnautojų, plūstančių iš įstaigų pirmame aukšte ir, matyt, išleistų dalyvauti mitinge. Visi įstaigų vadovai mylios atstumu nuo aikštės veikiausiai susitaikė su mintimi, kad šiandien popiet darbo nedaug bus padaryta. Du civiliniais drabužiais apsirengę milicininkai, stovintys keli jardai nuo durų, atidžiai tyrinėjo išeinančius tarnautojus, bet oras buvo toks šaltas, kad visi slėpė savo veidus. Konoras pasijuto plūstančios minios nešamas į šaligatvį.

Laisvės aikštė jau buvo sausakimšai prisigrūdusi žmonių. Konoras mėgino prasisprausti pro juos ir nusigauti kuo arčiau tribūnos. Mitingo dalyvių turėjo būti gerokai per septyniasdešimt tūkstančių. Žinojo – milicijos viršininkas turėtų melstis, kad užgriūtų audra, bet

Sankt Peterburge buvo tipiška žiemos diena — šalta, žvarbi ir giedra. Jis pažvelgė virve aptvertos spaudos atstovų zonos link, kur galėjai pastebėti žymų pagyvėjimą. Nusišypsojo pamatęs Mičelą jo įprastoje vietoje — apie dešimt pėdų nuo ten, kur Konoras būtų įsitaisęs. Ne šiandien, drauge mano. Bent šįkart Mičelas vilkėjo šiltu paltu, o jo galvą saugojo tinkamas dangalas.

— Gera diena kišenvagiams, — tarstelėjo Sergejus, apžvelgdamas minią.

— Ar jie rizikuotų, kai tiek milicijos? — paklausė Džeksonas.

— Visada užtaikysi ant *mento*, kai mažiausiai tau reikia, — pasakė Sergejus. — Aš jau mačiau kelis senus ilgapirščius, išsmunkančius su piniginėmis. Bet jie policijos, atrodo, nedomina.

— Galbūt jai ir be jų užtenka rūpesčių, kai minią sudaro beveik šimtas tūkstančių ir bet kuriuo momentu turi atvykti Zerimskis.

Sergejaus akys apsistojo ties milicijos viršininku.

— Kurgi jis? — klausė Bolšenkovas seržanto su nešiojamąja radijo stotele.

— Prieš aštuoniolika minučių išėjo iš susitikimo su Borodinu ir dabar jį veža čionai. Turėtų čia būti maždaug už septynių minučių.

— Taigi po septynių minučių prasidės mūsų problemos, — pasakė viršininkas, pasižiūrėdamas į laikrodį.

— Nemanote, kad mūsų ieškomasis veikiau pabandytų šauti į Zerimskį, kol šis dar automobilyje?

— Jokių šansų, — atkirto viršininkas. — Mes turime reikalą su profesionalu. Jis nė nesvarstys apie judantį taikinį, ypač neperšaunamame automobilyje. Be to, tiksliai nežinotų, kurioje transporto priemonėje Zerimskis sėdės. Ne, persekiotojas kažkur ten, minioje, dėl to neabejoju. Nepamirškite, kad pastarąjį sykį, kai jis kažką pana-

šaus darė, taikinys stovėjo atviroje erdvėje. Šitaip beveik neįmanoma pataikyti ne į tą žmogų; o kai aplink didžiulė minia, turi geresnius šansus pasprukti.

Konoras pamažu brovėsi pakylos link. Jis užmetė akį į minią aplinkui ir atpažino dar kelis milicininkus. Zerimskis dėl to neturės nieko prieš: milicijos darbuotojai gerokai papildys publiką. Zerimskiui terūpi surinkti daugiau mitingo dalyvių, nei Černopovas surinko.

Konoras apžiūrėjo stogus. Ant jų koks tuzinas snaiperių pro žiūronus žvalgė minią. Jie nebūtų aiškiau matomi, net jeigu vilkėtų ryškiai geltonas liemenes. Taip pat apie pora šimtų uniformuotų milicininkų buvo išsidėstę aikštės perimetru. Milicijos viršininkas aiškiai kliovėsi atgrasymo strategija.

Prie pastatų aplink aikštę langų buvo prisigrūdę įstaigų tarnautojų, besistengiančių kuo geriau matyti, kas dedasi lauke. Konoras dar kartą pasižiūrėjo į virve aptvertą jau bepradedančią pildytis spaudos atstovams skirtą zoną. Milicininkai kruopščiai tikrino visų jų kredencialus – nieko neįprasta, išskyrus tai, kad kai kurių žurnalistų paprašyta nusimauti kepures. Konoras stebėjo dar kelias sekundes. Visi, kuriais suabejota, turėjo du bendrus bruožus: buvo vyrai ir visi aukšti. Tai privertė jį sustoti kaip įbestam. Paskui akies kampučiu jis už kelių žingsnių nuo savęs pastebėjo minioje Mičelą ir susiraukė. Kaip jaunasis agentas jį atpažino?

Staiga, visai be jokio perspėjimo, už jo kilo garsus staugimas, lyg scenoje pasirodžius roko žvaigždei. Jis apsisuko ir stebėjo motorizuotą Zerimskio kortežą pamažu stumiantis palei tris aikštės kraštus ir sustojant šiaurvakariniame kampe. Minia entuziastingai plojo, nors veikiausiai kandidato nematė, nes visų automobilių langai buvo tamsinti. „Zil" limuzinų durelės atsidarė, bet negalėjai žinoti, ar tarp išlipančiųjų yra Zerimskis, nes jį supo labai daug augalotų asmens sargybinių.

Kai po kelių akimirkų kandidatas galiausiai užlipo laiptais į tribūną, minia suskato dar garsiau sveikinti ir pasiekė kulminaciją, jam išėjus į scenos priekį. Ten jis sustojo ir pamojavo ranka į vieną ir kitą pusę. Šiuo metu Konoras jau būtų galėjęs pasakyti, kiek žingsnių nužengs, paskui apsisuks ir vėl pamos.

Žmonės šokinėjo aukštyn žemyn, vildamiesi geriau pamatyti, bet Konoras nekreipė dėmesio į beprotišką triukšmą aplinkui. Nenuleido akių nuo milicininkų — daugelis jų žiūrėjo ne į sceną, o į minią. Jie aiškiai ieškojo kažkokio objekto — arba, greičiau, subjekto. Jam galvoje šmėstelėjo mintis, bet iškart ją atmetė. Ne, negali būti. Prasideda paranoja. Kadaise jam vienas agentas veteranas yra pasakęs, kad visada būna blogiausia, kai vykdai savo paskutinę užduotį.

Bet jeigu tau kiltų nors kokių abejonių, taisyklė visada ta pati: traukis iš pavojingos zonos. Jis apsidairė po aikštę, ramiai pasverdamas, pro kur reikėtų pasišalinti. Laukdama Zerimskio kalbos, minia palengva rimo. Konoras nusprendė pradėsiąs judėti šiaurinio aikštės galo link tuoj pat, kai pratrūks ilgi aplodismentai. Šitaip mažiau tikėtina, kad bus pastebėtas smunkantis per minią. Jis kone instinktyviai žvilgtelėjo pasitikrinti, kur laikosi Mičelas. Šis tebestovėjo keli jardai jam iš dešinės, gal šiek tiek arčiau, nei tuomet, kai pirmą kartą jį pastebėjo.

Iškeltomis rankomis Zerimskis priėjo prie mikrofono, leisdamas miniai suprasti, kad tuoj pradės kalbėti.

— Pamačiau adatą, — šnibžtelėjo Sergejus.

— Kur? — reikliai paklausė Džeksonas.

— Tenai, apie dvidešimt žingsnių nuo tribūnos. Kitaip nusidažęs plaukus ir eina kaip senis. Iš tavęs man priklauso dešimt dolerių.

— Kaip iš tokio nuotolio jį atskyrei?

— Jis vienintelis mėgina palikti aikštę.

Džeksonas jam padavė dešimties dolerių banknotą.

Zerimskis sustojo priešais mikrofoną. Maskvoje jį pristatęs senyvas vyriškis liko sėdėti vienas scenos gilumoje. Zerimskis neleido, kad antrą kartą būtų padaryta tokia pati klaida.

— Draugai, — skambiai kreipėsi jis, — man didelė garbė čia kalbėti kaip jūsų iškeltam kandidatui. Sulig kiekviena praeinančia diena aš vis labiau suvokiu...

Apžvelgęs minią, Konoras vėl pamatė Mičelą. Šis buvo dar žingsnį pasistūmėjęs jo link.

— Nors kai kurie iš mūsų piliečių trokšta grįžti į ankstesnius totalitarizmo laikus, didžioji dauguma...

„Pakeisti tik pavieniai žodžiai šen bei ten", — pagalvojo Konoras ir pastebėjo Mičelą žingtelėjus dar arčiau jo.

— ... nori matyti teisingesnį paskirstymą turto, sukurto jų gebėjimais ir sunkiu triūsu.

Miniai pratrūkus džiugiais šūksniais, Konoras greitai pajudėjo kelis žingsnius dešinėn. Kai aplodismentai vėl nutilo, jis sustingo, nekrustelėdamas nė vienu raumeniu.

— Kodėl tas žmogus ant suoliuko seka tavo draugą? — paklausė Sergejus.

— Kadangi jis — ne profesionalas, — atsakė Džeksonas.

— Arba profesionalas, gerai žinantis, ką daro? — spėjo Sergejus.

— Dieve mano, tik nesakyk, kad prarandu nuovoką, — pyktelėjo Džeksonas.

— Iki šiol jis padarė viską, tik tavo draugo dar nepabučiavo, — pasakė Sergejus.

— Pasižiūrėkite į Sankt Peterburgo gatves, draugai, — toliau varė Zerimskis. — Taip, jūs pamatysite mersedesus, BMW ir jaguarus, tačiau kas juos vairuoja? Tik saujelė privilegijuotųjų...

Miniai vėl pratrūkus aplodismentais, Konoras žengtelėjo kelis žingsnius aikštės šiaurinio galo link.

— Aš laukiu dienos, kai ši šalis bus pasaulyje ne vienintelė, kur limuzinų daugiau nei šeimyninių automobilių...

Konoras žvilgtelėjo atgal ir pamatė Mičelą pajudėjus dar du ar tris žingsnius jo link. Kokį žaidimą čia žaidžia?

— ... ir kur sąskaitų Šveicarijos bankuose daugiau nei ligoninių.

Konoras nusprendė, kad per kitą aplodismentų protrūkį turės jo atsikratyti.

— Manau, mes jį užfiksavome, — pasakė civiliniais drabužiais apsirengęs milicininkas, žiūronais žvalgantis minią.

— Kur, kur? — griežtai paklausė Bolšenkovas, pačiupdamas iš jo žiūronus.

— Ties dvylikta valanda, penkiasdešimt metrų tolyn, visiškai sustingęs. Priešais moterį su raudona skara. Neatrodo kaip nuotraukoje, bet kai tik prapliumpa aplodismentai, jis pajuda taip mikliai, kaip tokio amžiaus žmogui neįprasta.

Bolšenkovas sufokusavo žiūronus.

— Matau jį, — tarė ir po kelių sekundžių pridūrė: — Ko gero, kaip tik jis. Liepkite tiems dviem ties pirma valanda prieiti ir jį sulaikyti, taip pat nurodykite porai, esančiai dvidešimt metrų prieky jo, juos pridengti. Viską kuo greičiau užbaikime.

Jaunasis milicininkas atrodė sunerimęs.

— Jeigu suklysime, — pridūrė viršininkas, — prisiimsiu atsakomybę.

— Niekada nepamirškime, — tęsė Zerimskis, — kad Rusija ir vėl gali tapti didžiausia pasaulyje galybe.

Mičelas dabar buvo vos žingsnį nuo Konoro, o šis labai stengėsi dėtis jo nematantis. Dar kelios sekundės, ir kils ilgos ovacijos, kai Zerimskis pasakys miniai, ką darys, kai taps prezidentu. Daugiau jokių banko sąskaitų, papildomų nesąžiningų verslininkų kyšiais, — šie žodžiai visada sulaukdavo garsiausio pritarimo. Ir tuomet Konoras prašapsiantis ir tuo užtikrinsiantis, kad Mičelas bus perkeltas prie kanceliarinio darbo kokiame nors moskitų knibždančiame pasaulio užkampyje.

— ... aš pasiaukojamai tarnausiu jums ir visiškai tenkinsiuosi

prezidento alga, o ne imsiu kyšius iš nedorų verslininkų, kurių vienintelis tikslas – grobstyti valstybės turtą.

Minia pratrūko pritarimo šūksmais. Konoras staigiai apsisuko ir pajudėjo į dešinę. Jau buvo pasistūmėjęs beveik tris žingsnius, bet pirmas milicininkas sugriebė jį už kairės rankos. Po sekundės kitas čiupo jį iš dešinės. Jis buvo pargriautas ant žemės, bet nebandė priešintis. Pirma taisyklė: kai neturi ko slėpti, nesipriešink areštuojamas. Rankos jam buvo užlaužtos už nugaros, ir ant riešų tarkštelėjo antrankiai. Aplink tris vyrus ant žemės nedideliu ratu pradėjo spiestis minia. Ši intermedija žmones dabar labiau domino nei Zerimskio žodžiai. Mičelas šiek tiek atsitraukė ir laukė neišvengiamo klausimo: „Kas jis toks?"

– Mafijos smogikas, – į arčiausiųjų ausis šnibždtelėjo jis ir pajudėjo atgal, spaudos atstovų atitvaro link, tolydžio murmėdamas žodžius „mafijos smogikas".

– Mielieji piliečiai, leiskite man jus patikinti, kad jeigu būsiu išrinktas prezidentu, galėsite būti garantuoti dėl vieno dalyko...

– Jūs areštuotas, – pasakė trečias vyriškis, kurio Konoras nematė, nes nosimi buvo prispaustas prie žemės.

– Išveskite jį, – paliepė tas pats autoritetingas balsas.

Konorą nutempė šiaurinio aikštės galo link.

Zerimskis pastebėjo bruzdesį minioje, bet kaip senas profas jo nepaisė.

– Jeigu būtų išrinktas Černopovas, amerikiečiams labiau rūpėtų Meksikos, o ne Rusijos nuomonė, – neužsikirsdamas toliau kalbėjo jis.

Džeksonas nė sekundei nenuleido akių nuo Konoro, kai minia skubiai prasiskyrė, atlaisvindama kelią milicininkams.

– Draugai mano, liko tik šešios dienos, iki žmonės nuspręs...

Mičelas greitai pasitraukė nuo sambrūzdžio ir patraukė link spaudos atstovų atitvaro.

– Nedarykite to mano labui. Nedarykite to ir dėl Komunistų partijos. Pasistenkite dėl būsimos rusų kartos...

Milicijos automobilis, supamas keturių motociklininkų, pajudėjo iš aikštės.

— Tuomet jie galės atlikti savo vaidmenį kaip didžiausios pasaulio tautos piliečiai. Prašau jūsų tik vieno dalyko — suteikti garbę vadovauti tiems žmonėms. — Šį kartą jis nutilo, iki įsitikino pagavęs visų aikštėje susirinkusiųjų dėmesį, ir tuomet tyliai baigė žodžiais: — Siūlau save kaip jūsų tarną.

Jis žingtelėjo atgal, ir staiga milicijos sirenų kauksmą nustelbė šimto tūkstančių balsų staugesys.

Džeksonas pažvelgė spaudos atstovų atitvaro link. Pamatė, kad žurnalistai kur kas labiau susidomėję išnykstančia milicijos mašina, nei dažnai kartojamais Zerimskio žodžiais.

— Rusų mafijos smogikas, — savo kolegą informavo turkų žurnalistė kažkur iš minios nugirstu „faktu“, kurį vėliau cituos kaip gautą iš „autoritetingo šaltinio“.

Mičelas žiūrėjo į virtinę televizijos operatorių, filmuojančių tolstančią milicijos mašiną blyksinčiu mėlynu švyturėliu, kol toji galiausiai išnyko iš akių. Jo žvilgsnis apsistojo ties vienu žmogumi, su kuriuo turėjo pasikalbėti. Jis kantriai laukė, kol Klifordas Saimondsas pasižiūrės jo pusėn. Kai galiausiai anas taip ir padarė, Mičelas pamojavo parodydamas, kad nori skubiai su juo šnektelėti. Per džiugiai sveikinančią minią CNN reporteris greitai atėjo pas Amerikos kultūros atašė.

Zerimskis pasiliko pakylos viduryje, gerdamas į save minios liaupses. Visai neketino pasišalinti, kol žmonės tebestaugia pritardami.

Mičelą Saimondsas įdėmiai išklausė. Už dvylikos minučių turėjo išeiti į eterį. Šypsena jo veide sulig kiekviena sekunde vis platėjo.

— Jūs absoliučiai tikras? — paklausė, Mičelui baigus kalbėti.

— Ar kada nors anksčiau esu jus apvylęs? — atrėmė Mičelas, nutaisęs įsižeidusio balsą.

— Ne, — atsiprašomai pasakė Saimondsas. — Niekada.

— Bet šią informaciją turite slėpti nuo ambasados.

— Žinoma. Tačiau ką man įvardyti savo šaltiniu?

— Sumanią ir stropią Sankt Peterburgo miliciją. Tai mažiausia, ką neigs jos viršininkas.

Saimondsas nusijuokė.

— Verčiau jau grįšiu pas savo prodiuserį, informaciją ketinu pranešti per rytmetines žinias.

— Gerai, — pasakė Mičelas. — Tik prisiminkite — kad niekas manęs neatsektų.

— Ar *aš* kada nors *jus* apvyliau? — atšovė Saimondsas ir apsisukęs nuskubėjo spaudos atitvaro link.

Mičelas smuko šalin priešinga kryptimi. Buvo dar viena ausis, į kurią jam reikėjo pakuždėti savo istoriją, ir tai turėjo būti padaryta, iki Zerimskis nulips nuo pakylos.

Asmens sargybinių užtvara saugojo, kad koks nors entuziastingas rėmėjas neprasibrautų pernelyg arti kandidato. Mičelas pamatė jo atstovą spaudai, vos už kelių metrų besimėgaujantį sveikinimais, kurie iš visų pusių skriejo jo lyderiui.

Puikia rusų kalba Mičelas vienam sargybiniui pasakė, su kuo jam reikia pasikalbėti. Žaliūkas apsisuko ir šūktelėjo spaudos atstovui. „Jeigu Zerimskis bus išrinktas, — pagalvojo Mičelas, — jo administracija ne itin pasižymės subtilumu.“ Atstovas spaudai iškart davė ženklą praleisti amerikietį, ir šis įžengė į atitvertą zoną pas dar vieną savo šachmatų partnerį. Glaustai jį informavo, kad de Viljersas buvo užsimaskavęs seniu, ir iš kurio viešbučio išėjo, prieš pasukdamas į restoraną.

Į dienos pabaigą Ficdžeraldui ir Džeksonui veikiausiai paaiškėjo, kad abu turėjo reikalą su tikru profesionalu.

17



Prezidentas ir personalo viršininkas vienudu sėdėjo Ovaliniame kabinete ir žiūrėjo ankstyvąsias rytmečio žinias. Per Klifordo Saimondso pranešimą nė vienas iš jų nepratarė nė žodžio.

— Šiandien Sankt Peterburge, Laisvės aikštėje, komunistų lyderiui Viktorui Zerimskiui sakant kalbą, sulaikytas tarptautinis teroristas. Kol kas neįvardytas žmogus laikomas liūdnai pagarsėjusiame „Kryžių“ kalėjime Sankt Peterburgo centre. Vietos milicija neatmeta galimybės, kad tai gali būti tas pats asmuo, kuris siejamas su neseniai įvykdytu Rikardo Gusmano, kandidato į Kolumbijos prezidentus, nužudymu. Manoma, kad milicijos sulaikytas vyriškis kelias dienas sekė Zerimskį jo rinkimų kampanijos kelionių po šalį metu. Dar tik praėjusią savaitę jis *Time* žurnalo apibūdintas kaip brangiausias samdomas žudikas Vakaruose. Manoma, rusų mafija jam pasiūlė milijoną dolerių, kad pašalintų Zerimskį iš prezidento rinkimų varžybų. Jam areštuoti, milicijai prireikė net keturių žmonių, kad pajėgtų susidoroti.

Paskui buvo parodyta filmuota medžiaga apie tai, kaip jis buvo minioje sučiuptas ir išgabentas, bet geriausias kadras, kokį pavyko operatoriams nufilmuoti, — tai kailinės kepurės dengiamas teroristo pakaušis. Ekrane vėl pasirodė Saimondso veidas.

— Komunistų kandidatas toliau tęsė savo kalbą, nors sulaikymas vyko vos keli jardai nuo tribūnos. Vėliau Zerimskis pagyrė Sankt

Peterburgo miliciją už stropumą bei profesionalumą ir pasižadėjo, kad nors ir kiek kartų būtų kėsinamasi į jo gyvybę, vis tiek neatsisakys kovos su organizuotu nusikalstamumu. Pagal naujausios viešosios nuomonės apklausas šiuo metu Zerimskis žengia beveik lygiai su ministru pirmininku Černopovu, bet daugelio stebėtojų nuomone, šiandieninis incidentas sustiprins pirmojo populiarumą finiše prieš rinkimus.

Kelios valandos iki mitingo Zerimskis privačiai susitiko su generolu Borodinu pastarojo štabe šiauriniame miesto pakraštyje. Niekas nežino, kuo baigėsi pokalbis, bet generolo atstovai neneigia, kad jis netrukus padarys pareiškimą, ar ketina toliau tęsti savo kampaniją dėl prezidento posto ir — o tai galbūt dar svarbiau — katram iš dviejų likusių kandidatų pažadės paramą, jeigu pats pasitrauktų. Čia Klifordas Saimondsas, *CNN International*, iš Laisvės aikštės Sankt Peterburge.

— Pirmadienį Senatas toliau tęs debatus apie įstatymo projektą dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo...

Prezidentas nuspaudė nuotolinio valdymo pultelio mygtuką, ir televizorius ekranas užtemo.

— Ir tu man sakai, kad jų areštuotasis žmogus niekaip nesusijęs su rusų mafija, o yra CŽV agentas?

— Taip, laukiu, kad Džeksonas paskambintų ir patvirtintų, jog tai tas pats žmogus, kuris nužudė Gusmaną.

— Ką gi aš pasakysiu spaudai, jeigu mane ims apie tai klausinėti?

— Teks blefuoti, nereikia, kad kas nors žinotų, jog jų sulaikytas žmogus — vienas iš mūsiškių.

— Bet tai visam laikui pribaigtų Dekster su jos šūdeliu pavaduotoju.

— Ne, jeigu tvirtintumėte nieko apie tai nežinojęs, nes tokiu atveju pusė populiacijos jus laikytų CŽV kvailinamu mulkiu. Bet jeigu prisipažinsite iš tiesų žinojęs, kita pusė populiacijos pareikalautų

jūsų apkaltos. Tad siūlau jums kol kas tik pasakyti, kad susidomėjęs laukiate rinkimų Rusijoje rezultatų.

— Ir dar kaip, — pritarė Lorensas. — Mažiausia, ko man reikia, kad tas bjaurus fašistėlis Zerimskis taptų prezidentu. Pernakt sugrįžtume prie Žvaigždžių karų.

— Manau, kaip tik todėl Senatas vilkina jūsų įstatymo projekto dėl ginkluotės sumažinimo tvirtinimą. Jie nenori priimti galutinio sprendimo, kol nežinos rinkimų Rusijoje rezultato.

Lorensas linktelėjo.

— Jeigu išties tai vienas iš mūsiškių, kurį įkišo į tą prakeiktą tardymo izoliatorių Sankt Peterburge, turime ką nors daryti, ir net greitai. Nes jei Zerimskis vis dėlto taps prezidentu, tai tegul jam padeda Dievas, nes aš neįstengsiu jam padėti.

Konoras tylėjo. Sėdėjo įspraustas tarp dviejų milicininkų ant užpakalinės milicijos automobilio sėdynės. Jis žinojo, kad tie jauni vyrai neturi nei pakankamai aukšto laipsnio, nei valdžios jo klausinėti. Tai vyks vėliau, ir tardys kas nors kitas, turintis daugiau juostelių munduro atlapuose.

Jiems įvažiuojant pro didžiulius medinius „Kryžių" kalėjimo vartus į akmenimis grįstą kiemą, pirmiausia, ką pamatė Konoras, — tai, kad jo jau laukia. Trys stambūs pečiūkai kalinių apranga žengtelėjo į priekį, atplėšė užpakalines automobilio dureles, kone nuraudami nuo vyrių, ir ištempė jį lauk. Abipus jo sėdėję jauni milicininkai atrodė pasibaisėję.

Trys galvažudžiai greitai nubogino jį per kiemą į ilgą niūrų koridorių. Ir tuomet prasidėjo spyriai ir smūgiai. Konoras būtų protestavęs, bet jų leksikoną, atrodo, sudarė vien keiksmai. Tolimajame koridoriaus gale vienas iš jų atidarė sunkias plienines duris, o kiti du įmetė jį į mažutę kamerą. Konoras nemėgino priešintis, kai jie pirma nuavė jam batus, paskui nusegė laikrodį, atėmė vestuvinį žiedą ir piniginę — iš tos jie nieko nesužinos.

Konoras iš lėto pasikėlė ant kojų ir atsargiai palankstė galūnes,

mėgindamas pasitikrinti, ar nesulaužyti kaulai. Regis, jokio ypatingo sužalojimo nepadaryta, nusprendė jis, nors mėlynės jau pradėjo rastis. Jis apsidairė po kamerą, ne didesnę už miegamąją kupė, kurioje keliavo iš Maskvos. Pažaliavusios plytų sienos atrodė lyg nedažytos nuo pat amžiaus pradžios.

Patekęs į nelaisvę Vietname, pusantrų metų Konoras gyveno kur kas ankštesnėje erdvėje. Tuomet jam duoti įsakymai buvo aiškūs: priešo tardomas, pasisakyk tik pavardę, laipsnį ir asmens numerį. Tačiau tokios taisyklės nebuvo taikomos žmonėms, gyvenantiems pagal vienuoliktą įsakymą:

Neįkliūk. Bet jeigu taip atsitiktų, neik, kad turi bent ką nors bendra su CŽV. Nesijaudink – kompanija visada tavimi pasirūpins.

Konoras suvokė, kad esamu atveju gali pamiršti „įprastus diplomatinius kanalus“, nors dėl to ir garantavo Gutenburgas. Dabar, jam tysant mažutėje kameroje ant gulto, viskas labai gražiai stojosi į vietą.

Jo neprašyta pasirašyti už grynuosius nei už automobilį. Ir dabar jis prisiminė sakinį, kurį vis mėgino atgaminti iš savo proto užkaborių. Pakartojo jį žodis žodin: *Jeigu nerimaujate dėl savo naujo darbo, mielai šnektelėčiau su vadovu kompanijos, kurioje ketinate įsidarbinti, ir jam paaiškinčiau, kad tai tik trumpalaikė užduotis.*

Kaipgi Gutenburgas žinojo, kad su juo kalbėtasi dėl naujo darbo ir kad jis turėjo reikalą tiesiogiai su kompanijos vadovu? Žinojo, nes jau buvo šnektelėjęs su Benu Tompsonu. Štai priežastis, kodėl jie atsiėmė savo pasiūlymą.

„Apgailestaujame, bet turime jums pranešti...“

O dėl Mičelo, tai jis būtų turėjęs giliau įžvelgti po ta angeliška bažnytinio choro berniuko išore. Bet jį tebeglumino prezidento telefono skambutis. Kodėl Lorensas tuomet nė karto nesikreipė į jį vardu? Ir jo sakiniai buvo šiek tiek be ryšio, o juokas — truputėlį per garsus.

Net dabar jam buvo sunku patikėti, kiek toli Helena Dekster pasirengusi nueiti, kad išgelbėtų savo kailį. Jis įsistebeilijo į lubas. Pirmiausia, jeigu prezidentas jam nė neskambino, vadinasi, nėra jokios vilties, kad bus paleistas iš „Kryžių“. Dekster sėkmingai pašalino vienintelį žmogų, kuris galėtų ją demaskuoti, o Lorensas bejėgis ką nors padaryti.

Besąlygiškas CŽV operatyvininko kodekso laikymasis padarė Konorą savanoriu pėstininku jos išlikimo plane. Joks ambasadorius dėl jo nereikš diplomatinių protestų. Niekas jam neperdavinės siuntinių su maistu. Teks pačiam pasirūpinti savimi, kaip kadaise buvo Vietname. Ir vienas iš jį sulaikiusių jaunų milicininkų jau pasakė, su kokia dar problema Konoras susidurs: per aštuoniasdešimt ketverius metus iš „Kryžių“ iki šiol niekas nepabėgo.

Iki milicijos automobilis dingo iš akių, Džeksonas pasiliko aikštėje. Jis siuto ant savęs. Galiausiai apsisuko ir išžygiavo iš džiūgaujančios minios. Žengė taip sparčiai, kad Sergejus gavo bėgti, norėdamas suspėti drauge. Jaunasis rusas jau suprato, kad dabar ne metas klausinėti. Visų, pro kuriuos gatvėje jie ėjo, lūpose buvo žodis „mafija“. Sergejui palengvėjo, kai Džeksonas liovėsi ėjęs ir susistabdė taksi.

Džeksonas galėjo tik žavėtis, kaip gerai — be abejo, vadovaujamas Dekster ir Gutenburgo — Mičelas atliko visą operaciją. Tai buvo klasikinis CŽV dūris, bet tik su vienu skirtumu: šįkart nukentėjo saviškis, negailestingai paliktas nykti svetimos šalies kalėjime.

Jis bandė negalvoti, ką Konoras turės iškęsti, tik susitelkė į pranešimą, kurį netrukus perduos Endžiui Loidui. Jeigu tik būtų galėjęs su šiuo susisiekti vakar naktį, gal būtų gavęs leidimą atšaukti Konoro misiją. Jo mobilusis vis dar neveikė, tad teks rizikuoti ir pasinaudoti telefonu iš savo viešbučio numerio. Po dvidešimt devynerių metų jam suteikta proga sugrąžinti seną skolą. Ir jis nesugebėjo to padaryti.

Taksi sustojo prie Džeksono viešbučio. Jis susimokėjo taksistui už kelionę ir įbėgo vidun. Nelaukęs lifto, užšuoliavo laiptais į antrą

aukštą ir puolė koridoriumi į 132 numerį. Sergejus jį prisivijo tik tuomet, kai įkišęs raktą jau rakino duris.

— Sveikinu, — pasakė Dekster, kai tik Gutenburgas įžengė į šios kabinetą.

Atsisėsdamas priešais savo bosę direktoriaus pavaduotojas nusišypsojo ir padėjo ant jos rašomojo stalo aplanką.

— Ką tik žiūrėjau naujausių ABC ir CBS žinių santraukas, — pasakė ji. — Abi leido įvykio Laisvės aikštėje Saimondso versiją. Dar nenujaučiate, kaip rytoj spauda išpūs šią istoriją?

— Jai jau nebeįdomu. Neiššauta nė šūvio, niekam neužvožta kumščiu, o įtariamasis, kaip paaiškėjo, buvo neginkluotas. Ir niekas nė neužsimena, kad areštuotasis gali būti amerikietis. Rytoj šiuo laiku istorija užims tik pirmuosius Rusijos laikraščių puslapius.

— Kaip reaguosime į spaudos klausimus?

— Pasakysime jiems, kad tai rusų vidaus problema ir kad Sankt Peterburge nusamdyti ginkluotą žudiką atsieina pigiau, nei nusipirkti padorų rankinį laikrodį. Žurnalistams patarsiu paskaityti praėjusio mėnesio *Time* straipsnį apie rusų Krikštatėvį, kad suprastų, su kokiomis problemomis ten susiduriama. Jeigu mane mygs, nurodysiu į Kolumbiją. Jeigu dar atkakliau spaus, išmesiu Pietų Afriką. Alkaniems redaktoriams to pakaks, kad galėtų užpildyti kelias savo laikraščio skiltis.

— Ar kuris nors iš televizijos tinklų rodė filmuotą medžiagą apie Ficdžeraldą po to, kai jis buvo areštuotas?

— Tik jo pakaušį, ir net tuomet jis buvo apsuptas milicininkų. Antraip, galite neabejoti, jį būtų vis rodę ir rodę.

— Kokia tikimybė, kad jis išstos viešai ir padarys mus kompromituojantį pareiškimą, o spauda nesiliaus tuo domėtis?

— Faktiškai jokios. Net jeigu ir surengtų jam teismą, užsienio spaudos tikrai neįsileistų. O jeigu būtų išrinktas Zerimskis, Ficdžeraldas niekada nebeiškeltų kojos iš „Kryžių“.

— Parengėte ataskaitą Lorensui? — paklausė Dekster. — Galite būti tikras, jis mėgins įrodyti, kad dukart du lygu šeši.

Gutenburgas pasilenkė į priekį ir paplekšnojo ant direktorės stalo padėtą aplanką.

Ji atsivertė šį ir ėmė skaityti. Skleisdama puslapius neparodė jokių emocijų. Pasiekusi pabaigą, ji užvertė aplanką ir leido sau nežymiai šyptelėti, o paskui pastūmė jį atgal per stalą.

— Žiūrėkit, kad tai būtų jūsų pasirašyta ir nedelsiant nusiųsta į Baltuosius rūmus, — pasakė ji, — nes, kad ir kokių abejonių prezidentui šiuo momentu galėtų kilti, kai Zerimskis taps prezidentu, jis niekada nebenorės liesti šios temos.

Gutenburgas pritariamai linktelėjo.

Helena Dekster per rašomąjį stalą pažvelgė į savo pavaduotoją.

— Gaila, kad mums teko paaukoti Ficdžeraldą, — pasakė. — Bet jeigu tai padės, kad būtų išrinktas Zerimskis, vienu šūviu būsime nušovę du zuikius. Kongresas atmes Lorenso įstatymo projektą dėl ginkluotės sumažinimo, o Baltieji rūmai mažiau kišis į CŽV veiklą.

Konoras nukėlė nuo gulto kojas, basas pėdas padėjo ant akmeninių grindų ir atsistojo, pasitikdamas lankytoją.

Milicijos viršininkas ilgai užsitraukė cigaretę ir išpūtė dūmus aukštai į orą.

— Bjaurus įprotis, — pasakė nepriekaištinga anglų kalba. — Žmona nuolatos mane graužia, kad mesčiau rūkyti.

Konoras niekaip nesureagavo.

— Aš — Vladimiras Bolšenkovas, miesto milicijos viršininkas, ir pamaniau, kad galėtume šiek tiek pasišnekėti, prieš pradedant ką nors protokoluoti.

— Aš — Pitas de Viljersas, Pietų Afrikos pilietis. Dirbu laikraščiui *Johannesburg Journal* ir noriu pasimatyti su savo ambasadoriumi.

— Ką gi, štai čia mano pirma problema, — pasakė Bolšenkovas su nusvirusia iš lūpų kampo cigarete. — Matote, netikiu, kad esate Pitas de Viljersas. Beveik esu tikras, kad jūs ne Pietų Afrikos pilietis, ir tikrai žinau, kad neatstovaujate *Johannesburg Journal,* nes ten tokio laikraščio nėra. Ir kaip tik dėl to mes pernelyg negaišinsime vienas kitam laiko. Iš autoritetingiausių šaltinių žinau, kad nebuvote nusamdytas mūsiškės mafijos. Taip pat prisipažįstu: dar nežinau, kas toks jūs esate, ar net iš kurios šalies atvykote. Bet kad ir kas jus siuntė, pavartosiu šnekamąją kalbą, nudrėbė jus giliai į mėšlą. Ir, jeigu galiu taip pasakyti, iš labai didelio aukščio.

Konoras nė nemirktelėjo.

— Bet galiu jus patikinti: su manim taip nepasielgs. Taigi, jeigu jaučiatės nepajėgus man padėti, kai klausinėju, nelieka nieko kita, kaip tik palikti jus čia pūti, o aš toliau maudysiuos šlovėje, kurios šiuo metu nepelnytai gaunu.

Konoras vis tiek tylėjo.

— Matau, kad man nesiseka jus įtikinti, — pasakė milicijos viršininkas. — Jaučiu pareigą jums priminti, kad čia ne Kolumbija ir kad aš nekeisiu savo lojalumo priklausomai nuo to, su kuo paskiausiai kalbėjausi ar kuris man pasiūlys storiausią pluoštą dolerių. — Jis šiek tiek patylėjo, vėl užsitraukė cigaretę, o paskui pridūrė: — Įtariu, kad tai vienas iš daugelio mums bendrų dalykų.

Jis apsisuko ir pajudėjo kameros durų link, bet paskui sustojo.

— Palieku jus viską apmąstyti. Tačiau jumis dėtas, aš per ilgai nedelsčiau. — Jis padaužė į duris. — Ir leiskite man patikinti jus, kad ir kas toks būtumėte, — pridūrė, kai durys atsidarė, — kol aš esu Sankt Peterburgo milicijos viršininkas, nebus pirštų laužymų nei kankinimo suolo ar kitokių įmantrių tardymo būdų: aš jiems nepritariu, tai ne mano stilius. Bet negaliu jums pažadėti, kad viskas bus gana draugiška, jeigu mūsų prezidentu išrinks Viktorą Zerimskį.

Milicijos viršininkas užtrenkė kameros duris, ir Konoras išgirdo spynoje pasisukant raktą.

18



Prie viešbučio sustojo trys balti BMW. Iš kiekvieno automobilio ant šaligatvio iššoko po žaliūką, sėdėjusį šalia vairuotojo. Jie atidžiai apžvalgė gatvę. Įsitikinę, kad pavojaus nėra, atidarė užpakalines vidurinio automobilio dureles ir leido išlipti Aleksejui Romanovui. Aukštas jaunas vyras, vilkintis ilgą juodą paltą, nesidairydamas į šalis skubiai nuėjo į viešbutį. Kiti trys nusekė iš paskos, pusračiu jį apsupę.

Pagal apibūdinimą telefonu Romanovas iškart atpažino aukštą amerikietį, stovintį vestibiulio vidury ir, atrodytų, kažko laukiantį.

— Ponas Džeksonas? — gerkliniu akcentu pasiteiravo Romanovas.

— Taip, — patvirtino Džeksonas.

Būtų paspaudęs Romanovui ranką, bet šis staiga apsisuko ir patraukė atgal, paradinių durų link.

Kai Džeksonas išžengė į gatvę, visų trijų automobilių varikliai veikė, o durelės buvo atlapotos. Džeksoną žaliūkai palydėjo prie vidurinio automobilio užpakalinių durelių ir įsodino tarp vyriškio, nenorėjusio paspausti jam rankos, ir kito tokio pat tylaus, bet tik stambesnio.

Trys automobiliai nučiuožė į vidurinę eismo juostą, ir visos kitos transporto priemonės, lyg burtų lazdele pamojus, pasitraukė jiems iš kelio. Regis, tik šviesoforams nebuvo svarbu, kas tokie važiuoja. Kol

mažas motorizuotas kortežas skriejo per miestą, Džeksonas vėl save iškeikė. Viso šito nereikėtų, jeigu prieš parą jam būtų pavykę prisiskambinti Loidui. Bet kiekvienas gudrus po laiko, pagalvojo jis – su tokia dovana gimę tik politikai.

– Tau reikia susitikti su Nikolajumi Romanovu, – tarė Sergejus.

Jis surinko savo motinos telefono numerį, ir kai kitame linijos gale atsiliepė, vaikinukas elgėsi taip, kaip Džeksonas dar nebuvo matęs. Kalbėjo pagarbiai, klausėsi atidžiai ir nėsyk nepertraukė. Po dvidešimties minučių jis padėjo telefono ragelį.

– Manau, ji paskambins, – pasakė Sergejus. – Bėda ta, kad negali priklausyti „įteisintiems vagims", – arba mafijai, kaip tu juos vadini, – kol nesi keturiolikos metų. Ta pati taisyklė galioja ir Aleksejui, Caro vienturčiui.

Paskui Sergejus paaiškino paprašęs, kad Džeksonui būtų leista susitikti su Caru, „įteisintų vagių" vadeiva. Šita organizacija buvo įkurta, kai Rusiją valdė tikrasis caras, ir išsilaikė, tapusi pasaulyje labiausiai bauginančia ir gerbiama nusikaltėlių organizacija.

– Mano motinai, vienai iš nedaugelio moterų, Caras padarys išimtį – sutiks kalbėtis. Ji jo paprašys, kad tave išklausytų, – pasakė Sergejus.

Suskambo telefonas, ir jis tuojau pat pagriebė ragelį. Atidžiai klausydamasis, ką turėjo pranešti motina, išblyško ir ėmė drebėti. Kurį laiką dvejojo, bet galiausiai sutiko su tuo, ką ji siūlė. Kai padėjo ragelį, jo ranka vis dar virpėjo.

– Ar jis sutiko su manimi pasimatyti? – paklausė Džeksonas.

– Taip, – tyliai atsakė Sergejus. – Rytoj rytą tavęs paimti atvažiuos du vyrai. Aleksejus Romanovas, Caro sūnus, jo įpėdinis po mirties, ir Stepanas Ivanickis, Aleksejaus pusbrolis, trečias pagal rangą.

– Tai kokia problema?

– Kadangi jie tavęs nepažįsta, iškėlė vieną sąlygą.

— Kokią?

— Jeigu Carui pasirodys, kad tuščiai gaišini jam laiką, tie du vyrai sugrįš ir sulaužys man koją, kad daugiau nekvaršinčiau jiems galvos.

— Tad verčiau pasistenk čia nebūti.

— Jeigu manęs čia nebus, jie nuvažiuos pas mano motiną ir koją sulaužys jai. O kai sučiups mane, sulaužys abi kojas. Toks nerašytas mafijos įstatymas.

Džeksonas pagalvojo, kad gal susitikimą reikėtų atšaukti. Nenorėjo, kad Sergejus gyvenimą baigtų su ramentais. Bet vaikinukas jam pasakė, jog atšaukti per vėlu. Jis sutikęs su jų sąlygomis.

Džeksonui užteko tik žvilgtelėti į šalia iš dešinės sėdintį Stepaną Ivanickį, Caro sūnėną, kad įsitikintų, jog koją sulaužyti šiam — tik akimirkos darbas, o apie tai pamirštų jis dar greičiau.

BMW automobiliai išvažiavo už miesto, ir mažutė motorizuota kolona padidino greitį beveik iki šimto kilometrų per valandą. Kildami vingiuotais keliais į kalvas, jie nedaug sutiko kitų transporto priemonių. Lėkė pro kaimiečius šalikelėje, ir iš nulenktų galvų ir bejausmių veidų matėsi, kad jiems nerūpi nei praeitis, nei ateitis. Džeksonas dabar jau pradėjo suprasti, kodėl Zerimskio žodžiai galėtų sužadinti paskutinį jiems dar likusios vilties blyksnį.

Netikėtai kolonos priekyje važiavęs automobilis staigiai pasuko kairėn ir sustojo priešais masyvius kaltinės geležies vartus, ant kurių puikavosi sakalo išskėstais sparnais ornamentas. Du vyrai su kalašnikovais išžengė į priekį, ir vairuotojas nuleido tamsintą lango stiklą, kad tie galėtų patikrinti, kas viduje. Džeksonui tai priminė atvykimą į pagrindinę CŽV būstinę, tik Langlyje sargybiniai turėjo tenkintis pistoletais, neištrauktais iš perpečių dėklų.

Kai visi trys automobiliai buvo patikrinti, vienas sargybinis kryptelėjo galva, ir sakalo sparnai prasiskyrė. Motorizuotas kortežas

vėl pajudėjo, tačiau lėčiau, žvyruotu įvažiuojamuoju keliuku per tankų mišką. Po penkių minučių Džeksonas pirmą kartą pamatė namą. Tačiau tai buvo ne paprastas namas. Prieš šimtmetį tai buvo imperatoriaus pirmagimio rūmai. Dabar juos paveldėjo tolimas palikuonis, irgi tikintis savo kaip perėmėjo teisėmis.

— Nepradėk kalbėti su Caru, kol jis neprašneks pirmas, — iš anksto Džeksoną perspėjo Sergejus. — Ir elkis su juo kaip su imperatorių palikuoniu.

Džeksonas nusprendė Sergejui verčiau nesakyti, kad visai nenumano, kaip dera elgtis su rusų karališkosios šeimos nariu.

Girgždindami padangomis žvyrą automobiliai sustojo priešais paradines duris. Ant viršutinio laiptelio laukė aukštas elegantiškas vyras su smokingu, baltais marškiniais ir varlike. Jis nusilenkė Džeksonui, bandančiam apsimesti, kad toks priėmimas jam įprastas. Vis dėlto juk kartą buvo susitikęs su Ričardu Niksonu.

— Sveiki atvykę į Žiemos rūmus, pone Džeksonai, — tarė vyresnysis liokajus. — Ponas Romanovas jūsų laukia Mėlynojoje galerijoje.

Aleksejus Romanovas ir Stepanas Ivanickis įlydėjo Džeksoną pro atdaras duris. Džeksonas ir jaunasis Romanovas nusekė paskui vyresnįjį liokajų ilgu marmuriniu koridoriumi, o Ivanickis liko stovėti prie įėjimo. Džeksonas būtų norėjęs sustoti ir pasigrožėti paveikslais ir statulomis, kuriais didžiuotųsi bet kuris pasaulio muziejus, bet tolygūs liokajaus žingsniai pirmyn to neleido padaryti. Pasiekęs dviveres baltas duris, aukštumo beveik iki lubų, liokajus sustojo. Pabeldęs atidarė vieną jų pusę ir pasitraukė į šalį, praleisdamas Džeksoną vidun.

— Ponas Džeksonas, — pranešė jis ir pasišalino, tyliai užverdamas paskui save duris.

Džeksonas įžengė į erdvią, prabangiais baldais apstatytą svetainę. Grindis dengė ištisinis kilimas, už kurį koks nors turkas būtų atidavęs savo gyvybę. Nuo Liudviko XIV stiliaus krėslo, apmušto raudonu aksomu ir aukšta atkalte su sparnais šonuose atsistojo senyvas

vyras mėlynu su baltais ruoželiais kostiumu. Sidabro spalvos plaukai ir blyški veido oda bylojo apie jį seniai kamuojančią ligą. Šiek tiek pakumpusio kūno, jis žingtelėjo į priekį paspausti svečiui rankos.

— Kaip miela, kad atvykote tokį kelią pasimatyti su manimi, pone Džeksonai, — prašneko jis. — Turite man atleisti, anglų kalbą esu šiek tiek primiršęs. 1939-aisiais, netrukus, kai prasidėjo karas, buvau priverstas palikti Oksfordą, nors mokiausi tik antrus metus. Suprantate, britai niekada nepasitikėjo rusais, nors vėliau tapome sąjungininkais. — Jis maloniai nusišypsojo. — Neabejoju, jie panašiai laikosi ir turėdami reikalą su amerikiečiais.

Džeksonas nelabai žinojo, kaip sureaguoti.

— Prašom sėstis, pone Džeksonai, — pakvietė senasis vyriškis, pamodamas į tokį pat krėslą kaip ir jo šalia savęs.

— Dėkui, — atsakė Džeksonas, ir tai buvo pirmi jo ištarti žodžiai nuo tada, kai paliko viešbutį.

— Taigi, pone Džeksonai, — pasakė Romanovas, — lėtai nusileisdamas į savo krėslą, — jeigu užduosiu jums klausimą, pasistenkite atsakyti tiksliai. Jeigu bent kiek abejosite, neskubėkite ir pagalvokite. Nes jeigu ketinate man meluoti — kaip čia geriau pasakius? — jūs pamatysite, kad ne tik šis susitikimas bus baigtas.

Džeksonas iškart būtų atsistojęs ir išėjęs, bet žinojo, kad šis seniokas — turbūt vienintelis žmogus pasaulyje, galintis ištraukti Konorą iš „Kryžių" kalėjimo gyvą. Parodydamas, kad suprato, jis trumpai linktelėjo.

— Gerai, — tarė Romanovas. — O dabar norėčiau sužinoti šiek tiek daugiau apie jus, pone Džeksonai. Iš pirmo žvilgsnio matau, kad dirbate kokiai nors teisėsaugos organizacijai, ir kadangi esate mano šalyje, — jis pabrėžė žodį *mano*, — spėju, kad veikiau tai turėtų būti CŽV, o ne FTB. Aš teisus?

— Dvidešimt aštuonerius metus dirbau CŽV, tik visai neseniai buvau... perkeltas kitur, — Džeksonas apdairiai rinkosi žodžius.

— Patys gamtos įstatymai draudžia, kad bosė būtų moteris, —

pakomentavo Romanovas, net nešyptelėdamas. — Mano vadovaujama organizacija niekada sau neleistų tokios kvailystės.

Seniokas pasilenkė per stalą į kairę pusę ir paėmė nedidelę stiklinę, pilną bespalvio skysčio. Iki šiol Džeksonas nebuvo jos pastebėjęs. Romanovas nugėrė gurkšnelį ir vėl padėjo ant stalo stiklinę, o paskui metė kitą klausimą:

— Ar šiuo metu dirbate kokioje kitoje teisėsaugos organizacijoje?

— Ne, — tvirtai atsakė Džeksonas.

— Vadinasi, veikiate savo iniciatyva? — spėjo seniokas.

Džeksonas nutylėjo.

— Kadangi tylite, suprantu, kad jūs ne vienintelis, nepasitikintis Helena Dekster, — tarė Romanovas.

Vėl Džeksonas patylėjo, bet jam tuoj pat ėmė aiškėti, kodėl neapsimokėtų meluoti Romanovui.

— Dėl ko jūs norėjote su manimi pasimatyti, pone Džeksonai?

Džeksonas įtarė, kad seniokas tiksliai žino kodėl, bet nusprendė žaisti siūlomą žaidimą.

— Atvykau dėl savo draugo, nes jis per mano kvailumą buvo areštuotas ir šiuo metu uždarytas „Kryžių“ kalėjime.

— Įstaigoje, negarsėjančioje humanišku elgesiu, ypač kai kalbama apie apeliacijas ar paleidimą į laisvę laiduojant.

Džeksonas pritariamai linktelėjo.

— Žinau, ne jūsų draugas atsakingas už informaciją spaudai, neva mano organizacija pasiūlė jam milijoną dolerių, kad iš prezidento rinkimų varžybų pašalintų Zerimskį. Jeigu taip būtų, jį jau seniai būtų radę kybantį savo kameroje. Įtariu, kad asmuo, skleidžiantis šią dezinformaciją, yra vienas iš Helenos Dekster pakalikų. Jeigu tik būtumėte atėjęs pas mane anksčiau, pone Džeksonai, galbūt būčiau jus perspėjęs apie Mičelą. — Nugėręs iš stiklinaitės dar gurkšnelį, jis pridūrė: — Vieną iš nedaugelio jūsų tėvynainių, kurį svarstyčiau užverbuoti į savo organizaciją. Matau, esate nustebęs, kad tiek daug žinau.

O Džeksonui atrodė, kad jo veide nekrustelėjo nė raumuo.

— Pone Džeksonai, tikrai jūsų nesukrės, kai sužinosite, kad mano žmonės gerai įsitaisę aukštesniuose abiejų — tiek CŽV, tiek FTB — ešelonuose? — Į senioko veidą sugrįžo nežymi šypsena. — Ir jeigu aš manyčiau, kad tai naudinga, savo darbuotoją turėčiau taip pat dirbantį ir Baltuosiuose rūmuose. Bet kadangi prezidentas Lorensas paslaugiai atsako į visus kassavaitinės spaudos konferencijos klausimus, vargu ar tai būtina. Ir štai seka kitas mano klausimas: jūsų draugas dirba CŽV?

Džeksonas tylėjo

— A, suprantu. Taip ir maniau. Ką gi, jis gali neabejoti: šįkart Helena Dekster neatskubės jo gelbėti.

Džeksonas ir toliau tylėjo.

— Gerai, — atlyžo seniokas. — Taigi dabar tiksliai žinau, ko iš manęs tikitės. — Jis padarė pauzę. — Tačiau visai nesuprantu, ką mainais už tai man galite pasiūlyti.

— Net neįsivaizduoju, kokios dabartinės kainos, — prabilo Džeksonas.

Seniokas susijuokė.

— Pone Džeksonai, juk tikrai nemanote, kad liepiau jus atgabenti čia vien tam, jog kalbėtumės apie pinigus? Apsidairykite ir pamatysite: nors ir kiek galite man pasiūlyti, to nepakaks. *Time* gerokai prašovė pro šalį samprotaudamas apie mano įtakos ir turto mastą. Vien pernai mano organizacijos apyvarta sudarė 187 milijardus dolerių — daugiau nei Belgijos ir Švedijos ekonomikų kartu sudėjus. Mes dabar turime pilnutinai funkcionuojančius filialus šimtas keturiasdešimt dviejose šalyse. Kiekvieną mėnesį atsidaro vis naujas, parafrazuojant „McDonald‘s“ šūkį. Ne, pone Džeksonai, man gyventi liko ne tiek daug dienų, kad bergždžiai jas švaistyčiau su skurdžiumi kalbėdamas apie pinigus.

— Tai kodėl sutikote su manimi pasimatyti? — paklausė Džeksonas.

— Klausimus užduodate ne jūs, pone Džeksonai, — griežtai replikavo Romanovas. — Privalote tik atsakinėti į juos. Stebiuosi, kad, regis, jūsų tinkamai neinstruktavo.

Seniokas nugėrė dar gurkšnį bespalvio skysčio ir išklojo, ko būtent tikisi manais už tai, kad padės Konorui pabėgti. Džeksonas žinojo nesąs įgaliotas Konoro vardu priimti Romanovo sąlygų, bet kadangi buvo pamokytas neklausinėti, tylėjo.

— Jums galbūt reikės šiek tiek laiko, kad galėtumėte apmąstyti mano pasiūlymą, pone Džeksonai, — tęsė seniokas. — Bet jeigu jūsų draugas sutiktų su mano sąlygomis, o paskui netesėtų savosios sandėrio dalies, jis turi būti iš anksto išsamiai supažindintas su savo veiksmų pasekmėmis. — Jis stabtelėjo įkvėpti oro. — Tikrai tikiuosi, pone Džeksonai, kad jis ne iš tokių žmonių, kurie pasirašę susitarimą vėliau kliaujasi kokiu nors gudriu advokatu, kad šis rastų išeitį ir nereikėtų laikytis žodžio. Suprantate, šiame teisme aš esu ir teisėjas, ir prisiekusiųjų žiuri, o savo sūnų Aleksejų paskirsiu prokuroru. Jis asmeniškai prižiūrės, kad ta konkreti sutartis būtų įgyvendinta paraidžiui. Aš jau įsakiau, kad jis jus abu lydėtų atgal į Jungtines Valstijas ir negrįžtų, kol nebus tesėtas susitarimas. Tikiuosi, jūs mane aiškiai supratote, pone Džeksonai.

Su Caro užmiesčio rūmais Zerimskio biuro niekaip negalėtum lyginti. Komunistų lyderis turėjo užsiėmęs trečią apšiurusio pastato šiauriniame Maskvos pakraštyje aukštą — nors kiekvienas, pakviestas paviešėti jo *dačioje* prie Volgos greitai pamatydavo, kad prabanga Zerimskiui nėra svetima.

Paskutiniai balsavimo biuleteniai buvo sumesti išvakarėse dvidešimt antrą valandą. Dabar Zerimskiui teliko sėdėti ir laukti, kol rinkimų komisijos nuo Baltijos jūros iki Ramiojo vandenyno juos suskaičiuos. Jis puikiausiai žinojo, kad kai kuriose rinkimų apylinkėse žmonės bus pabalsavę po kelis kartus. Iš kitų dėžės su biuleteniais

paprasčiausiai taip ir nepasieks rajonų vyriausios rinkimų būstinės. Bet kai tik susitarė su Borodinu dėl sąlygų ir generolas pasitraukė iš rinkimų kovos, jis tikėjo turintis realių šansų laimėti. Vis dėlto jis buvo ganėtinai realistas, kad suvoktų: kai mafija remia Černopovą, reikia surinkti gerokai daugiau nei pusę sumestų balsų, jei nori turėti bent menkiausią šansą būti paskelbtas laimėtoju. Todėl nusprendė Caro stovykloje įsigyti sąjungininką.

Rinkimų rezultatai nebus žinomi dar porą dienų, nes daugelyje šalies vietovių balsai skaičiuojami labai vangiai. Jam nereikėjo priminti dažnai cituojamo Stalino posakio: svarbu ne kiek žmonių balsuoja, o kas balsus skaičiuoja.

Artimiausi Zerimskio pagalbininkai sėdėjo prie telefonų, bandydami sekti, kas dedasi plačiojoje šalyje, bet balsų skaičiavimo komisijų pirmininkai tegalėjo pasakyti skirtumą esant per menką, kad būtų galima skelbti nugalėtoją. Komunistų lyderis tądien trankė kumščiu stalą dažniau nei per pastarąją savaitę ir kartkartėmis ilgai tūnodavo užsidaręs savo kabinete — privačiai skambindavo telefonu.

— Tai gera žinia, Stepanai, — kalbėjo Zerimskis į ragelį. — Jeigu tik jums pavyks pasirūpinti savo pusbrolio problema.

Jis klausėsi Ivanickio atsakymo, kai kažkas pabeldė į duris. Vos tik pamatęs įžengiant į kabinetą savo rinkimų štabo viršininką, iškart padėjo telefono ragelį. Visai nenorėjo, kad Titovas sužinotų, su kuo kalbasi.

— Spaudos atstovai teiraujasi, ar išeisite šnektelėti su jais, — pasakė Titovas vildamasis, kad tai jo šeimininką kelioms minutėms prablaškys.

Pastarąjį kartą Zerimskis su maitvanagiais, kaip jis juos vadino, matėsi vakar rytą, kai jie buvo atėję pasižiūrėti jo, metančio savo rinkimų biuletenį Kuskove, gimtajame Maskvos rajone. Kitaip nebūtų, net jeigu jis balotiruotųsi į Jungtinių Valstijų prezidento postą.

Zerimskis nenorom linktelėjo ir nusekė paskui Titovą žemyn laiptais į gatvę. Savo štabo nariams jis buvo nurodęs žurnalistų nie-

kada neįsileisti į pastatą, nes bijojo, jog tie gali pamanyti, kokia nepakankamai sukomplektuota ir kaip neefektyviai dirba jo organizacija. Tai dar vienas dalykas, kuris pasikeis, kai tik jis uždės rankas ant valstybės iždo. Net savo štabo viršininkui nepasakė, kad jeigu laimės, tai bus paskutiniai rinkimai, kuriuose rusų liaudžiai teko balsuoti, nes prezidentas liks, iki laikysis gyvas. Ir jam nusispjaut, kiek dėl to kils protestų užsienio laikraščiuose ir žurnaluose. Per labai trumpą laiką į rytus nuo Vokietijos jie išvis nebus platinami.

Kai Zerimskis išėjo ant šaligatvio, jį pasitiko pats didžiausias žurnalistų būrys, kokį tik buvo matęs nuo rinkimų kampanijos pradžios.

— Kiek jūs užtikrintas savo pergale, pone Zerimski? — kažkuris sušuko, jam dar nė nespėjus pasakyti „Labą dieną".

— Jeigu laimėtojas bus tas, už kurį balsavo dauguma žmonių, tai kitas Rusijos prezidentas būsiu aš.

— Bet tarptautinės rinkimų stebėtojų misijos pirmininkas sako, kad šie rinkimai buvo patys demokratiškiausi Rusijos istorijoje. Ar jūs nesutinkate su tokiu įvertinimu?

— Sutiksiu, jeigu būsiu paskelbtas nugalėtoju, — replikavo Zerimskis.

Išgirdę jo mažutę šmaikštybę žurnalistai mandagiai nusijuokė.

— Jeigu būsite išrinktas, kada numatote nuvykti vizito pas prezidentą Lorensą į Vašingtoną?

— Netrukus po to, kai jis atvyks vizito pas mane į Maskvą, — iškart šovė atsakymas.

— Jeigu taptumėte prezidentu, kas atsitiktų žmogui, kuris buvo areštuotas Laisvės aikštėje ir apkaltintas pasikėsinimu jus nužudyti?

— Tai nuspręs teismai. Bet galite neabejoti: jį teis teisingai.

Staiga Zerimskiui nusibodo atsakinėti. Be perspėjimo jis apsisuko ir vėl dingo pastate, nepaisydamas pavymui skriejančių klausimų.

— Ar pasiūlėte Borodinui postą savo ministrų kabinete?

— Ką darysite dėl Čečėnijos?

— Ar pirmiausia nusitaikysite į mafiją?

Jausdamasis nuvargęs ir sunkiai kopdamas numindžiotais akmeniniais laiptais į trečią aukštą, jis nusprendė: laimės ar pralaimės, daugiau niekada nesikalbės su spauda. Nepavydėjo Lorensui, bandančiam valdyti šalį, kurioje žurnalistai pripratę, kad su jais būtų elgiamasi kaip su sau lygiais. Pasiekęs savo kabinetą, jis nudribo į vienintelį patogų fotelį ir pirmą kartą per daugelį dienų užmigo.

Spynoje pasisuko raktas, ir kameros durys atsidarė. Nešinas didžiuliu kelioniniu krepšiu ir nuzulintu odiniu portfeliu įžengė Bolšenkovas.

— Kaip matote, sugrįžau, — pasakė Sankt Peterburgo milicijos viršininkas, atsisėsdamas priešais Konorą. — Iš to galite manyti, kad noriu dar kartą pasišnekėti ne protokolui. Tikiuosi, šiandien mūsų pokalbis bus šiek tiek produktyvesnis nei aną kartą.

Milicijos viršininkas įrėmė akis į sėdintį ant gulto žmogų. Konoras atrodė tarsi žmogus, per pastarąsias penkias dienas netekęs kelių kilogramų svorio.

— Matau, jūs dar nepripratote prie mūsiškės *nouvelle cuisine**, — tęsė Bolšenkovas, užsirūkydamas cigaretę. — Turiu prisipažinti, kad net ir Sankt Peterburgo padugnėms prireikia kelių dienų, kol visiškai įvertina „Kryžių“ meniu. Bet su tuo susitaiko, kai supranta, kad čia atsidūrė visam likusiam gyvenimui ir kad neturi alternatyvos *à la carte***. — Jis giliai užsitraukė cigaretę ir pro nosį išpūtė dūmus. — Galbūt, — kalbėjo jis toliau, — jūs neseniai skaitėte spaudoje, kad vienas iš mūsiškių uždarytųjų suvalgė savo draugą kalinį. Bet su maistu striuka, o kalėjimas pergrūstas, mes manome, kad dėl to labai jaudintis neverta.

Konoras nusišypsojo.

— A, matau, jūs vis dėlto gyvas, — atkreipė dėmesį milicijos

* Naujoji virtuvė (*pranc.*).
** Rinktis iš atskiro valgiaraščio su specialiomis kainomis (*pranc.*).

viršininkas. – Ką gi, turiu jums pasakyti, kad po ankstesnio mūsų susitikimo nutiko keli įdomūs dalykai, apie kuriuos, jaučiu, norėsite sužinoti. – Kelioninį krepšį ir portfelį jis padėjo ant grindų. – Vyriausiasis viešbučio „National“ administratorius pranešė, kad tų dviejų daiktų niekas neatsiėmė.

Konoras kilstelėjo antakį.

– Visai kaip aš ir maniau, – pridūrė milicijos viršininkas, – Jei atvirai, mes jam parodėme jūsų fotografiją, ir administratorius patvirtino žmogų, atitinkantį jūsų apibūdinimą, palikusį krepšį, bet nepajėgė prisiminti portfelio. Tačiau, spėju, man nebūtina pasakoti, kas jame yra.

Milicijos viršininkas atsegė portfelį ir atkėlęs viršų parodė „Remington 700“. Konoras žvelgė tiesiai priešais save, apsimesdamas niekuo dėtu.

– Nors neabejoju, kad jums yra tekę naudotis tokio tipo ginklu, bet esu tikras, jog niekada anksčiau nematėte šio konkretaus šautuvo su inicialais P. D. V., patogiai įspaustais ant dėklo. Net žalias naujokėlis sumotų, kad jus pakišo.

Bolšenkovas giliai užsitraukė cigaretę.

– CŽV turbūt mano, kad mūsų milicija kvailiausia pasaulyje. Nejau jie nors mirksnį įsivaizdavo, kad mes nežinojome, kokios iš tikrųjų Mičelo pareigos? Kultūros atašė! – jis suprunkštė. – Turbūt jis galvoja, kad Ermitažas – universalinė parduotuvė. Kol dar nieko neatsakėte, turiu naujieną, kuri galėtų jus sudominti. – Jis vėl užsitraukė dūmų, leisdamas nikotinui patekti giliai į plaučius. – Viktoras Zerimskis laimėjo rinkimus ir pirmadienį oficialiai pradės eiti pareigas.

Konoras šyptelėjo.

– Ir kadangi nemanau, kad per inauguraciją jis jums pasiūlys vietą pirmoje eilėje, – pridūrė milicijos viršininkas, – galbūt atėjo metas jums papasakoti savo istorijos dalį, pone Ficdžeraldai.

19



Prezidentas Zerimskis išdidžiai įžengė į kambarį. Jo bendražygiai tuoj pat pašoko iš savo vietų aplink ilgą ąžuolinį stalą ir plojo, kol jis įsitaisė po Stalino portretu, vėl atneštu iš Puškino muziejaus pusrūsio, kur dulkėjo nuo 1956 metų.

Zerimskis vilkėjo tamsiai mėlynu kostiumu, baltais marškiniais ir ryšėjo raudoną šilkinį kaklaraištį. Jis labai skyrėsi nuo kitų sėdinčiųjų aplink stalą: jo žmonės ir vėl vilkėjo prastai gulinčius drabužius, kokius dėvėjo per visą rinkimų kampaniją. Akivaizdu, kad jiems visiems derėtų kuo greičiau apsilankyti pas siuvėją.

Zerimskis kurį laiką laukė klausydamasis aplodismentų, o paskui pamojo bendražygiams, lyg tie irgi būtų tokia pat jį dievinanti minia.

— Nors oficialiai pareigas pradėsiu eiti nuo kito pirmadienio, — prabilo jis, — yra viena ar pora sričių, kur ketinu nedelsiant kai ką pakeisti.

Prezidentas apžvelgė savo rėmėjus, buvusius drauge visus tuos sunkius metus ir dabar laukiančius atpildo už ištikimybę. Iki šiol daugelis jų to laukė kone pusę gyvenimo.

Savo dėmesį prezidentas perkėlė į kresną drūtą vyriškį, abejingą žvilgsnį įrėmusį tiesiai priešais save. Osipas Pleskovas buvo paaukštintas iš Zerimskio asmens sargybinių į visateisį Politbiuro narį dieną po to, kai nušovė tris vyrus, bandžiusius nužudyti jo bosą, šiam

lankantis Odesoje. Pleskovas pasižymėjo viena puikia savybe, kokios Zerimskis reikalaus iš kiekvieno savo kabineto ministro: vos tik supratęs jo įsakymus, jis tučtuojau juos vykdydavo.

— Osipai, senas mano bičiuli, — kreipėsi Zerimskis, — tu būsi mano vidaus reikalų ministras.

Keletas žmonių aplink stalą pasistengė neparodyti nuostabos ar nusivylimo; daugelis iš jų žinojo esantys kur kas geriau tinkami šioms pareigoms nei buvęs dokininkas iš Ukrainos, o kai kurie įtarė, kad jis nė nemokėtų ištarti žodžių „vidaus reikalų". Žemas, tvirtai suręstas vyras nušvitęs sužiuro į savo lyderį it vaikas, netikėtai gavęs žaislą.

— Pirmas tavo darbas, Osipai, bus susidoroti su organizuotu nusikalstamumu. Manau, geriausia būtų pradėti nuo Nikolajaus Romanovo, vadinamojo Caro, arešto. Nes kol aš esu prezidentas, carams, imperatoriams ar dar kam nors vietos nebus.

Poros žmonių veidai, vos prieš minutėlę atrodę paniurę, iškart pralinksmėjo. Keletas iš susirinkusiųjų būtų mielai griebęsi Nikolajaus Romanovo, ir niekas netikėjo, kad Pleskovas sugebės susidoroti su tokiu darbu.

— Kuo jį apkaltinti? — naiviai paklausė Pleskovas.

— Kuo nori, nuo sukčiavimo iki žmogžudystės, — pasakė Zerimskis. — Tik pasistenk, kad tai būtų veiksminga.

Pleskovas jau atrodė šiek tiek susirūpinęs. Būtų buvę lengviau, jeigu bosas būtų paprasčiausiai įsakęs tą žmogų nugalabyti.

Zerimskis akimis apibėgo stalą.

— Levai, — kreipėsi jis į kitą vyriškį, aklai ištikimą savo vadui. — Tave paskirsiu atsakingu už kitą mano teisėtvarkos programos pusę.

Levas Šulovas atrodė susinervinęs, nes nežinojo, ar turėtų dėkoti už tai, kas jam netrukus bus pavesta.

— Tu būsi mano teisingumo ministras.

Šulovas nusišypsojo.

— Dabar štai kas: šiuo metu pernelyg stringa teismai. Paskirk

kokią dešimtį ar daugiau naujų teisėjų. Pasistenk, kad jie būtų partijos nariai, turintys didelį stažą. Iš pradžių jiems išaiškink, kad teisėtvarkos srityje aš laikausi tik dviejų nuostatų: trumpesni teismo procesai ir ilgesnių terminų nuosprendžiai. Ir per pirmąsias savo prezidentavimo dienas siekiu pateikti pavyzdį, vertą žiniasklaidos dėmesio, kad niekam neliktų abejonių, kas nutiks tiems, kurie stos man skersai kelio.

— Turite omenyje ką nors konkretų, pone prezidente?

— Taip, — atsakė Zerimskis. — Įsidėmėkite...

Į duris kažkas tyliai pabeldė. Visi atsisuko pažiūrėti, kas drįsta pertraukti pirmą naujojo prezidento sukviesto ministrų kabineto posėdį. Į kambarį be garso įėjo Dmitrijus Titovas, kliaudamasis tuo, kad Zerimskis būtų likęs dar labiau suirzęs, jeigu jo tokiu atveju nepertrauktų. Prezidentas barbeno pirštais į stalą, kol Titovas perėjo visą kambarį ir pasilenkęs pašnabždėjo jam į ausį.

Zerimskis iškart pratrūko kvatotis. Kiti būtų mielai jam pritarę, bet susilaikė, nes neišgirdo, kas sukėlė juoką.

Nužvelgęs savo bendražygius, Zerimskis pasakė:

— Skambina Jungtinių Valstijų prezidentas. Matyt, nori mane pasveikinti.

Dabar jie visi ėmė juoktis.

— Kitas mano, kaip jūsų vadovo, sprendimas toks: priversti jį palaukti... kokius trejus metus... — Visi, išskyrus Titovą, juokėsi dar garsiau. — ... arba vis dėlto atsiliepti.

Nė vienas neišsakė savo nuomonės.

— Gal išsiaiškinkime, ko tas žmogus nori? — pasiūlė Zerimskis.

Visi palinksėjo. Titovas pakėlė telefono ragelį ir padavė savo šefui.

— Pone prezidente, — tarė Zerimskis.

— Ne, sere, — iškart išgirdo atsakymą. — Aš — Endis Loidas, Baltųjų rūmų personalo viršininkas. Galiu jus sujungti su prezidentu Lorensu?

— Ne, negalite, — piktai atrėžė Zerimskis. — Pasakykite savo prezidentui, kad kai kitą kartą skambins, pats asmeniškai būtų linijos gale, nes aš nemėgstu turėti reikalų su pasiuntinukais. — Jis nutrenkė telefono ragelį, ir visi vėl nusijuokė. — Taigi, apie ką aš kalbėjau?

— Jūs ketinote mums pasakyti, pone prezidente, — savanoriškai įsikišo Šulovas, — ką turėtume padaryti pavyzdžiu, demonstruodami naują discipliną Teisingumo ministerijoje.

— A, taip, — tarė Zerimskis, ir į jo lūpas sugrįžo šypsena, o tuo metu vėl suskambėjo telefonas.

Zerimskis pirštu parodė savo personalo viršininkui, ir šis pakėlė ragelį.

— Ar būtų galima kalbėtis su prezidentu Zerimskiu? — pasiteiravo balsas.

— Kas jam skambina? — paklausė Titovas.

— Tomas Lorensas.

Titovas perdavė ragelį savo šefui.

— Jungtinių Valstijų prezidentas, — prisistatė.

— Tai jūs, Viktorai?

— Čia prezidentas Zerimskis. Su kuo aš kalbu?

— Su Tomu Lorensu, — pasisakė prezidentas, kilstelėdamas antakį ir žiūrėdamas į valstybės sekretorių ir Baltųjų rūmų personalo viršininką, klausančius per papildomus telefonus.

— Labas rytas. Kuo galiu jums padėti?

— Aš tik skambinu, norėdamas savo sveikinimais prisidėti prie visų kitų, kurių tikriausiai gausiai sulaukiate po savo įspūdingos...— Lorensas norėjo pasakyti „netikėtos“, bet Valstybės departamentas dėl to nepatarė, — ... pergalės. Kova buvo labai atkakli. Bet politikoje visi kartkartėmis susiduria su tokiomis problemomis.

— Su tokia problema aš daugiau nesusidursiu, — pareiškė Zerimskis.

Lorensas nusijuokė, palaikęs tai sąmoju. Nebūtų šitaip pasiel-

gęs, jeigu būtų matęs akmeninius veidus sėdinčiųjų aplink ministrų kabineto stalą Kremliuje.

Loidas pakuždėjo:

— Kalbėkite toliau.

— Pirmiausia norėčiau su jumis geriau susipažinti, Viktorai.

— Tokiu atveju turėsite pradėti nuo štai to: žinokite, kad vardu mane vadina tik motina.

Lorensas pažvelgė į paskleistus ant savo rašomojo stalo užrašus ir akimis apsistojo prie viso Zerimskio vardo Viktoras Leonidovičius. Jis pasibrėžė „Leonidovičius", bet Laris Haringtonas papurtė galvą.

— Atleiskite, — atsiprašė Lorensas. — Kaip norėtumėte, kad į jus kreipčiausi?

— Taip pat, kaip tikėtumėtės, kad kiekvienas, kurio nepažįstate, kreiptųsi į *jus*.

Nors galėjo girdėti pokalbį tik iš vienos pusės, sėdintieji apie stalą Maskvoje mėgavosi dviejų prezidentų susidūrimu. Esantieji Ovaliniame kabinete — ne.

— Pabandykite kitą taktiką, pone prezidente, — patarė valstybės sekretorius, delnu pridengęs savo telefono ragelį.

Tomas Lorensas žvilgtelėjo į Endžio Loido parengtus klausimus ir praleido vieną puslapį.

— Vyliausi, mes netrukus rasime progą susitikti. Kai apie tai pagalvoju, — pridūrė jis, — gana keista, kad iki šiol mudu niekur nesusitikome.

— Visai nekeista, — atrėmė Zerimskis. — Kai pastarąjį kartą, birželį, lankėtės Maskvoje, jūsiškė ambasada nesumąstė atsiųsti man ar kuriam nors iš mano kolegų kvietimo į oficialius pietus, surengtus jūsų garbei.

Aplinkui stalą nuvilnijo pritarimo murmesys.

— Ką gi, neabejoju, jūs labai gerai žinote, kad kelionėse į užjūrius būni labai priklausomas nuo vietinių oficialių asmenų organizavimo...

— Man būtų įdomu sužinoti, kuriuos iš tų vietinių oficialių asmenų jums atrodo būtina pakeisti po tokios fundamentalios klaidos. — Zerimskis šiek tiek patylėjo. — Galbūt vertėtų pradėti jūsiškiu ambasadoriumi?

Sekė dar viena ilga pauzė, kol trejetas vyrų Ovaliniame kabinete tikrinosi savo kruopščiai parengtus klausimus. Iki šiol visi Zerimskio atsakymai buvo netikėti.

— Galiu jus užtikrinti, — pridūrė Zerimskis, — kad aš neleisiu nė vienam iš savo oficialių asmenų, vietinių ar kitokių, ką nors nuspręsti už *mane.*

— Laimingas žmogus, — pasakė Lorensas, nebekvaršindamas sau galvos jokiais iš anksto parengtais klausimais.

— Laimė — faktorius, į kurį aš niekada neatsižvelgiu, — atkirto Zerimskis. — Ypač kai tenka turėti reikalą su oponentais.

Larį Haringtoną apėmė neviltis, bet Endis Loidas paskubom pakraigaliojo bloknote klausimą ir stumtelėjo prezidentui po nosim. Lorensas linktelėjo.

— Gal mums pabandyti surengti ankstyvą susitikimą, idant galėtume geriau susipažinti?

Baltųjų rūmų trejetas sėdėjo nusiteikę, kad pasiūlymas bus energingai atmestas.

— Aš rimtai apie tai pagalvosiu, — visų nuostabai — ir viename, ir kitame linijos gale — atsakė Zerimskis. — Kodėl jums nenurodžius ponui Loidui susisiekti su draugu Titovu, atsakingu už susitikimų su užsienio lyderiais organizavimą?

— Tikrai taip ir padarysiu, — pajutęs palengvėjimą patikino Lorensas. — Paprašysiu Endį Loidą per artimiausias porą dienų paskambinti ponui Titovui.

Loidas pakrevezojo dar vieną raštelį ir pakišo savo bosui. Jame buvo parašyta: „Ir, žinoma, aš būsiu laimingas apsilankyti Maskvoje.“

— Iki pasimatymo, pone prezidente, — pasakė Zerimskis.

— Iki pasimatymo... pone prezidente, — atsakė Lorensas.

Padėjęs telefono ragelį, Zerimskis nutildė dar vieną neišvengiamą aplodismentų raundą, iškart pasisukdamas į savo personalo viršininką ir tardamas:

— Kai Loidas paskambins, jis pasiūlys, kad apsilankyčiau Vašingtone. Priimkite kvietimą.

Titovas atrodė nustebęs.

— Esu nusistatęs, — kreipėsi į savo bendražygius prezidentas, — kuo greičiau Lorensui parodyti, su kokiu žmogumi jis turi reikalą. O dar labiau noriu, kad visi amerikiečiai tai suprastų. — Jis surėmė abiejų rankų pirštus. — Pirmiausia ketinu pasistengti, kad Lorenso įstatymo projektą dėl ginkluotės sumažinimo Senatas atmestų. Tinkamesnės kalėdinės dovanos... Tomui negaliu sugalvoti.

Šį kartą jis vėl leido savo šutvei trumpai paploti, o paskui rankos mostu visus nutildė.

— Bet šiuo momentu turime grįžti prie mūsų vidaus problemų — jos neatidėliotinos. Suprantate, man atrodo, svarbu, kad ir mūsų piliečiai sužinotų, jog jų lyderis ne iš kelmo spirtas. Noriu jiems duoti pavyzdį, nepaliksiantį niekam abejonių, kaip ruošiuosi tvarkytis su tais, kurie ketina man priešintis.

Jie visi laukė, nekantraudami išgirsti, ką Zerimskis pasirinko šiam reikalui sutvarkyti.

Prezidentas įsmeigė žvilgsnį į paskirtąjį naują teisingumo ministrą.

— Kur yra tas mafijos smogikas, kuris kėsinosi mane nužudyti?

— Uždarytas „Kryžiuose", — atsakė Šulovas. — Manau, jūs norite, kad ten ir liktų visam likusiam gyvenimui.

— Žinoma, ne, — atkirto Zerimskis. — Tokiam žiauriam nusikaltėliui įkalinimas iki gyvos galvos — per švelni bausmė. Jis yra idealus asmuo surengti teismo procesui. Mes jį padarysime pirmu viešu pavyzdžiu.

— Atrodo, milicijai dar nepavyko surasti jokių įrodymų, kad jis...

— Tai sufabrikuokite juos, — pertraukė Zerimskis. — Jo teismo proceso nematys niekas, išskyrus ištikimus partijos narius.

— Suprantu, pone prezidente, — pasakė naujasis teisingumo ministras ir užsikirto. — Ką turėjote omenyje?

— Trumpą teismo procesą, pirmininkaujant vienam iš mūsų naujųjų teisėjų, o prisiekusiuosius sudarys tik oficialūs partijos veikėjai.

— O nuosprendis, pone prezidente?

— Žinoma, mirties bausmė. Kai tik bus paskelbtas nuosprendis, jūs informuosite spaudą, kad ir aš dalyvausiu jį vykdant.

— Ir kada tai bus? — paklausė teisingumo ministras, rašydamasis kiekvieną Zerimskio žodį.

Prezidentas pasklaidė savo kalendorinio bloknoto puslapius, ieškodamas penkiolikos minučių tarpo.

— Kito penktadienio aštuntą ryto. O dabar kai kas svarbesnio — mano planai dėl ginkluotųjų pajėgų ateities. — Jis nusišypsojo sau iš dešinės sėdinčiam ir dar nepravėrusiam burnos generolui Borodinui. — Jums, viceprezidente, — didžiausias prizas...

20



Būdamas karo belaisviu Vietname, Nan Dinho koncentracijos stovykloje, Konoras sugalvojo sistemą, kaip skaičiuoti nelaisvės dienas.

Kasdien penktą ryto pasirodydavo Vietkongo sargybinis ir atnešdavo vandenyje plaukiojančių ryžių dubenėlį – jo vienintelį paros maistą. Konoras išgriebdavo vieną grūdelį ir įdėdavo į vieną iš septynių bambuko stiebų, atstojančių čiužinį. Kas savaitę vieną iš septynių grūdelių jis perkeldavo į siją virš savo lovos, o paskui likusius šešis suvalgydavo. Kas keturias savaites išimdavo vieną grūdelį iš sijos sau virš galvos ir paslėpdavo tarp grindlenčių po lova. Tą dieną, kai jis su Krisu Džeksonu pabėgo iš stovyklos, Konoras žinojo nelaisvėje praleidęs vienus metus, penkis mėnesius ir dvi dienas.

Bet tysodamas „Kryžių“ belangėje kameroje ant gulto, net jis nepajėgė sugalvoti sistemos, kaip pasižymėti, kiek laiko čia kali. Milicijos viršininkas jį aplankė jau du kartus ir išėjo nieko nepešęs. Konoras pradėjo savęs klausinėti, kiek dar praeis laiko, kol šiam trūks kantrybė, kai nuolat kartos tik savo pavardę bei pilietybę ir reikalaus pasimatyti su savo šalies ambasadoriumi. Ilgai laukti neteko – labai greitai sužinojo. Kai antrą kartą Bolšenkovas paliko kamerą, vos po kelių sekundžių pro duris įsiveržė tie patys trys vyrai, kurie jį pasitiko, kai buvo atvežtas.

Du iš jų nutempė jį nuo gulto ir nubloškė ant kėdės, kur nese-

niai sėdėjo milicijos viršininkas. Jie užlaužė jam už nugaros rankas ir surakino antrankiais.

Ir tuomet Konoras pamatė skustuvą su rankena. Kol dviese jį laikė nulenkę žemyn, trečiajam prireikė vos keliolikos brūkštelėjimų surūdijusia geležte nugremžti visiems jo plaukams su nemažai odos. Vyriokas negaišo laiko, kad išmuilintų galvą ar suvilgytų vandeniu. Dar ilgai po to, kai jie pasišalino, palikdami Konorą susmukusį ant kėdės, kraujas varvėjo jam veidu ir sunkėsi į marškinius.

Jis prisiminė milicijos viršininko žodžius: „Kankinimams aš nepritariu, tai ne mano stilius.“ Bet taip buvo pasakyta prieš Zerimskiui tampant prezidentu.

Galiausiai jis užmigo, bet taip ir nesuprato, kiek ilgai išmiegojo. Paskui jis tik prisiminė, kad buvo pakeltas nuo grindų, vėl nublokštas ant kėdės ir antrą kartą nulenktas žemyn.

Trečiasis galvažudys skustuvą pakeitė ilga stora adata ir su tokiu pat kaip ir skutėjo delikatumu kairiame kalinio rieše ištatuiravo numerį „12995“. Kai rezervuojiesi vietą ir stalą „Kryžiuose“, pavardės akivaizdžiai nesvarbu.

Sugrįžę trečią kartą, galvažudžiai trūktelėjo jį nuo grindų ir išstūmė iš kameros į ilgą koridorių. Kaip tokiais kartais jis trokšdavo neturėti vaizduotės. Stengėsi negalvoti apie tai, ką jie galėtų jam padaryti. Įsakyme dėl jo apdovanojimo Garbės ordinu pažymėta, kaip bebaimiškai leitenantas Ficdžeraldas vadovavo savo kariams, išgelbėjo savo ginklo brolį karininką ir įstabiai pabėgo iš Šiaurės Vietnamo karo belaisvių koncentracijos stovyklos. Bet Konoras žinojo dar niekada nesutikęs bebaimio žmogaus. Nan Dinhe jis ištvėrė vienus metus, penkis mėnesius ir dvi dienas – bet tuomet buvo tik dvidešimt dvejų, o tokio amžiaus tiki esąs nemirtingas.

Pirmiausia, ką Konoras pamatė išsviestas iš koridoriaus į rytmečio saulės nutviekstą kiemą, – tai grupelę kalinių, statančių kartuves. Jam dabar penkiasdešimt penkeri. Ir nereikia priminti, kad yra nemirtingas.

*

Tą pirmadienį atvykusi į darbą Langlyje, Džoana Benet tiksliai žinojo, kiek dienų ji jau atsėdėjo iš aštuonių mėnesių bausmės, nes kas vakarą, prieš pat palikdama namus, pašerdavo katę ir kryžiuku perbraukdavo dar vieną dieną virtuvėje ant sienos kabančiame kalendoriuje.

Ji paliko savo automobilį vakarinėje parkavimo aikštelėje ir patraukė tiesiai į biblioteką. Užsiregistravusi, metaliniais laiptais nusileido į informacijos skyrių. Kitas devynias valandas, tik su pertraukėle vidurnaktį, peržiūrinės naują partiją elektroniniu paštu atsiųstų ištraukų iš Artimųjų Rytų laikraščių. Pagrindinis jos uždavinys – ieškoti bet kokių Jungtinių Valstijų paminėjimų, ir jeigu jie atrodytų kritiški, padaryti elektronines kopijas, visas sudėti į vieną ir elektroniniu paštu persiųsti į trečią aukštą savo bosui, kuris labiau civilizuotomis valandomis dar tą patį rytą svarstys, ko imtis. Darbas buvo nuobodus, bukinantis protą. Kelis kartus ji jau mąstė atsistatydinti iš tarnybos, bet nusprendė nesuteikti Gutenburgui tokio malonumo.

Būtent prieš pat pertrauką vidurnaktį Džoana pastebėjo *Istanbul News* antraštę: „Mafijos žudikas stos prieš teismą“. Iki šiol ji manė apie mafiją kaip itališką reiškinį ir nustebo pamačiusi, kad straipsnis yra apie teroristą iš Pietų Afrikos, perduotą teismui už pasikėsinimą nužudyti naująjį Rusijos prezidentą. Ji toliau būtų nesidomėjusi, jeigu nebūtų žemiau išvydusi piešto kaltinamojo portreto.

Džoanai sparčiau sutvaksėjo širdis, kai atidžiai perskaitė ilgoką *Istanbul News* straipsnį, pasirašytą Fatimos Kusman, korespondentės Rytų Europoje. Savo medžiagoje ji tvirtino sėdėjusi šalia profesionalaus žudiko per mitingą Maskvoje, kuriame kalbėjo Zerimskis.

Vidurnaktis praėjo, bet Džoana pasiliko prie savo darbo stalo.

*

Kai Konoras stovėjo kalėjimo kieme ir stebeilijo į pusiau pastatytas kartuves, privažiavo milicijos automobilis ir vienas iš galvažudžių jį įstūmė ant užpakalinės sėdynės. Nustebo ant jos pamatęs laukiantį milicijos viršininką. O Bolšenkovas vos atpažino sulysusį, plikai nuskusta galva vyrą.

Kol mašina pro vartus išvažiavo iš kalėjimo teritorijos, nė vienas nepratarė nė žodžio. Vairuotojas pasuko dešinėn ir leidosi Nevos krantine tiksliai penkiasdešimties kilometrų per valandą greičiu.

Jie pravažiavo pro tris tiltus, o paskui pasuko kairėn ir kirto Nevą ketvirtuoju, vedančiu į miesto centrą. Konoras žiūrėjo pro langą į blyškiai žalius Ermitažo rūmus. Didesnis kontrastas jo ką tik paliktam kalėjimui šie nė negalėjo būti. Jis pakėlė akis į giedrą mėlyną dangų ir vėl nukreipė žvilgsnį į praeivius gatvėse. Kaip greitai buvo priverstas suvokti, kokia brangi jam yra laisvė. Pietiniame upės krante vairuotojas pasuko dešinėn ir už kelių šimtų metrų sustojo priešais Teisingumo rūmus. Laukiantis milicininkas atidarė automobilio dureles. Jeigu Konoras bent kiek būtų tikėjęsis pasprukti, dar penkiasdešimt milicininkų ant šaligatvio vaizdas tuoj pat priverstų jį persigalvoti. Pasitikdami milicininkai suformavo ilgą koridorių, ir jis užkopė laiptais į milžinišką akmeninį pastatą.

Konorą nuvedė prie budėtojo posto vestibiulyje, ir ten vienas pareigūnas prispaudė kairę jo ranką prie stalo paviršiaus, apžiūrėjo riešą ir įrašė numerį „12995“ į kaltinamąjį lapą. Paskui marmuriniu koridoriumi jį nuvedė masyvių ąžuolinių durų link. Likus iki jų keliems žingsniams, durys staiga atsidarė, ir Konoras įėjo į perpildytą žmonių teismo salę.

Jis peržvelgė jūrą veidų. Buvo aišku, kad jo laukiama.

Džoana kompiuteryje į paieškos eilutę surinko: *pasikėsinimas į Zerimskį*. Visi spaudos pranešimai, rodos, sutarė dėl vieno dalyko: Laisvės aikštėje areštuotas žmogus buvo Pitas de Viljersas, smogikas

iš Pietų Afrikos, rusų mafijos nusamdytas nužudyti Zerimskį. Tarp jam priklausančių daiktų rastas šautuvas identiškas tam, kuriuo prieš du mėnesius buvo nužudytas Rikardas Gusmanas, kandidatas į Kolumbijos prezidento postą.

Džoana turkų laikraštyje išspausdintą de Viljerso piešinį nuskenavo į savo kompiuterį bei išdidino ir tas užpildė visą ekraną. Paskui pavaizduoto žmogaus akis išdidino iki natūralaus dydžio. Dabar jau nebeabejojo dėl tikrosios tapatybės vyriškio, turėsiančio stoti priešais teismą Sankt Peterburge.

Ji pasižiūrėjo į laikroduką. Kelios minutės po antros. Džoana prisitraukė telefoną ir surinko numerį, kurį mokėjo mintinai. Kurį laiką gaudė šaukiamasis signalas, o paskui atsiliepė mieguistas balsas:

— Kas skambina?

— Man būtina su tavimi pasimatyti. Šiek tiek daugiau nei už valandos būsiu pas tave, — pasakė ji ir padėjo ragelį į vietą.

Po kelių akimirkų telefono skambutis pažadino kitą žmogų. Jis įdėmiai išklausė pranešimą ir atsakė:

— Ką gi, tuomet teks mūsų pradinį planą šiek tiek pakeisti.

Konoras, stovėdamas kaltinamųjų aptvare, apžvelgė teismo salę. Pirmiausia jo akys apsistojo ties prisiekusiaisiais. Dvylika teisingų ir dorų žmonių? Nepanašu. Nė vienas iš jų net nežvilgtelėjo jo pusėn. Jis įtarė, kad ilgai netruko juos prisaikdinti ir kad tikriausiai niekas nereikalavo jų pakeisti kitais.

Kai pro šonines duris išniro vyriškis su ilga juoda toga, teismo salėje visi atsistojo. Jis atsisėdo į didelį odinį krėslą pakylos centre, po natūralaus dydžio prezidento Zerimskio visu ūgiu portretu. Teismo sekretorius atsistojęs rusiškai perskaitė kaltinamąjį aktą. Konoras vos įstengė sekti proceso eigą ir, žinoma, jo nepaklausė, ar prisipažįsta esąs kaltas. Sekretorius atsisėdo į savo vietą ir nuo suolo

žemiau teisėjo katedros atsikėlęs aukštas, rūsčios išvaizdos pusamžis vyriškis kreipėsi į prisiekusiuosius.

Prilaikydamas savo švarko atlapus prokuroras visą rytą dėstė įvykius, vedusius teisiamąjį į areštą. Prisiekusiesiems jis papasakojo, kad Viljersas matytas tykantis Zerimskio kelios dienos prieš tai, kai buvo sulaikytas Laisvės aikštėje. Ir apie tai, kaip šautuvas, kuriuo teisiamasis ketino nužudyti jų mylimą prezidentą, buvo aptiktas tarp jo asmeninių daiktų viešbučio vestibiulyje.

— Kaltinamąjį išdavė tuštybė, — pasakė prokuroras. — Ant dėklo, kuriame slypėjo ginklas, buvo aiškiai įspausti jo inicialai.

Teisėjas prisiekusiesiems leido apžiūrėti šautuvą ir dėklą, kuriame šis buvo rastas.

— Negana to, kaltinamojo asmeninių reikmenų maišelyje, — toliau varė prokuroras, — rasta popieriaus skiautė su patvirtinimu, kad į banko sąskaitą Ženevoje buvo pervesta vienas milijonas Jungtinių Valstijų dolerių.

Ir vėl prisiekusiesiems buvo suteikta galimybė apžiūrėti įkaltį. Prokuroras toliau plėtojosi, liaupsindamas Sankt Peterburgo milicijos pajėgų uolumą bei sumanumą užbėgant už akių šiam baisiam nusikaltimui ir jų profesionalumą sučiumpant nusikaltėlį. Jis pridūrė, kad šalis turi būti ypač dėkinga Vladimirui Bolšenkovui, miesto milicijos viršininkui. Keletas prisiekusiųjų pritariamai linksėjo.

Prokuroras baigė monologą informuodamas prisiekusiuosius, kad kai tik teisiamasis būdavo klausiamas, ar nužudyti buvo nusamdytas mafijos, jis neatsakydavo.

— Jo tylėjimą galite suprasti kaip norite. O mano išvada tokia: išnagrinėjus įrodymus, turi būti tik vienas verdiktas ir tik vienas nuosprendis.

Šyptelėjęs jis atsisėdo į vietą.

Konoras apžvelgė teismo salę, norėdamas pamatyti, kas paskirtas jį ginti. Nusistebėjo, kad jo advokatas ketina susidoroti su šiuo uždaviniu, o juk juodu nė karto nebuvo susitikę...

Teisėjas linktelėjo į kitą pusę ir kreiptis į teismą atsistojo jaunas vyriškis, iš pažiūros dar neseniai baigęs Teisės fakultetą. Jis nesilaikė už švarko atlapų, žvelgdamas į salę, nesišypsojo teisėjui, net nepasisuko į prisiekusiuosius. Tik paprasčiausiai pasakė:

— Mano klientas neketina gintis, — ir atsisėdo.

Teisėjas linktelėjo ir pasižiūrėjo į prisiekusiųjų seniūną, rimto veido vyriškį, tiksliai žinantį, ko iš jo laukiama. Tartum pasufleruotas, jis atsistojo.

— Pone prisiekusiųjų seniūne, išklausę šios bylos įrodymus, kaip vertinate teisiamąjį?

— Kaltas, — trumpai atsakė žmogus pagal iš anksto jam nurodytą scenarijų, nė nerasdamas reikalo pasikonsultuoti su kitais prisiekusiaisiais.

Teisėjas pirmą kartą pažvelgė į Konorą.

— Kadangi prisiekusieji vieningai sutarė dėl verdikto, man teliko paskelbti nuosprendį. Ir pagal Baudžiamąjį kodeksą už jūsų nusikaltimą tėra vienintelė bausmė. — Jis patylėjo, bejausmiu veidu įsmeigė akis į Konorą ir tarė: — Nuteisiu jus mirti pakariant.

Teisėjas pasisuko į Konoro advokatą ir retoriškai paklausė:

— Teiksite apeliaciją dėl nuosprendžio?

— Ne, gerbiamasis teisėjau, — visi tuoj pat išgirdo atsakymą.

Konorą nustebino, kad jį pakarti žada tik penktadienį.

Prieš palikdama darbą, Džoana vėl pasitikrino keliuose straipsniuose. Datos tiksliai sutapo su Konoro išvykomis į užsienį. Pirmiausia — kelionė į Kolumbiją, paskui — apsilankymas Sankt Peterburge. Teliko pacituoti vieną iš Konoro mėgstamų posakių: paprasčiausiai pernelyg daug sutapimų.

Trečią valandą nakties Džoana jautėsi išsisėmusi ir visai be jėgų. Jai buvo baisu pagalvoti, kaip Megei praneš savo detektyvinės veiklos rezultatus. Ir jeigu Sankt Peterburge teisiamas iš tiesų Ko-

noras, negalima delsti nė akimirkos, nes turkų laikraščiai jau poros dienų senumo.

Džoana išjungė kompiuterį, užrakino stalčių ir vylėsi, jog bosas nepastebės, kad jo elektroninio pašto gaunamų laiškų dėžutė beveik tuščia. Senais laiptais ji užlipo į pagrindinį aukštą, įstūmė savo elektroninio rakto kortelę į saugos automatą, kontroliuojantį išeinančiuosius, ir prasilenkė su srovele darbuotojų, atvykstančių į ankstyvąją rytinę pamainą.

Įjungusi priekines šviesas, Džoana savo naujutėlaitį automobilį išvairavo iš parkavimo aikštelės pro vartus ir pasuko Vašingtono bulvaru rytų kryptimi. Kelio danga vietomis buvo apledėjusi po išvakarėse prasiautusios audros, ir magistralės brigados skubėjo ją nuvalyti iki rytmetinio piko valandos. Šiaip jau ji mėgo važiuoti tuščiomis ankstyvo rytmečio sostinės gatvėmis pro didingus paminklus, įamžinančius šalies istoriją. Mokydamasi Sent Pole, ji tyliai sėdėdavo klasės priekyje, kai mokytoja jiems pasakodavo apie Vašingtoną, Džefersoną, Linkolną ir Ruzveltą. Kaip tik susižavėjimas šiomis didvyriškomis asmenybėmis pakurstė jos siekį įsidarbinti valstybės tarnyboje.

Baigusi Minesotos universitetą, kur studijavo valstybės valdymą, ji užpildė prašymų anketas dirbti FTB ir CŽV. Abi įstaigos pakvietė ją pasikalbėti dėl darbo. Bet pamačiusi Konorą Ficdžeraldą, ji atšaukė paskirtą pokalbį FTB. Ficdžeraldas buvo žmogus, grįžęs iš beprasmiško karo, pelnęs ordiną, apie kurį niekada neužsimindavo, ir toliau tęsiantis tarnybą šaliai be fanfarų ar nuopelnų pripažinimo. Jeigu Džoana kada ir išsakydavo Konorui šias mintis, jis tik nusijuokdavo ir atsakydavo, kad ji sentimentali. Bet Tomas Lorensas buvo teisus, apibūdinęs Konorą kaip vieną iš tautos neapdainuotų didvyrių. O dabar Džoana patars Megei nedelsiant susisiekti su Baltaisiais rūmais, nes visų pirmiausia tai Lorensas paprašė Konoro imtis šios užduoties.

Džoana stengėsi bent kiek logiškiau surikiuoti savo mintis, kai

ją iš kairės aplenkė didžiulis smėlio barstytuvas ir tuoj pat priekyje pradėjo judėti į jos eismo juostą. Ji sublyksėjo priekinėmis šviesomis, bet sunkvežimis nepasitraukė iš kelio. Žvilgtelėjusi į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, ji pasuko į vidurinę juostą. Bet sunkvežimis vėl netrukus atsirado priešais Džoaną, priversdamas ją staigiai mestis į kairę juostą.

Moteriai teko akimirksniu apsispręsti — numinti stabdžius ar padidinti greitį, bandant aplenkti begalvį vairuotoją. Vėl ji žvilgtelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, bet šį sykį pasibaisėjo pamačiusi už savęs greitai artėjantį didelį juodą mersedesą. Ji ūmai numynė akceleratorių, nes magistralė ties Srauniuoju upokšniu darė staigų posūkį kairėn. Mažutis golfukas kaipmat sureagavo, bet sunkvežimis smėliui barstyti irgi padidino greitį, ir jo aplenkti nepavyko.

Džoanai neliko nieko kita, kaip tik judėti toliau į kairę, beveik iki skiriamojo magistralės ruožo. Ji darsyk pasižiūrėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį ir pamatė mersedesą taip pat pasidavus kairėn ir jau netoli jos golfo užpakalinio buferio. Jai pradėjo daužytis širdis. Nejau sunkvežimis ir mersedesas veikia išvien? Ji pamėgino sulėtinti greitį, bet mersedesas tik dar labiau priartėjo prie galinio jos automobilio buferio. Džoana vėl staigiai numynė akceleratorių, ir automobilis šoko pirmyn. Per kaktą į akis jai sruvo prakaitas. Susilygino su smėlio barstytuvo priekiu, bet nors pėda ant akceleratoriaus jau rėmėsi į grindis, sunkvežimio aplenkti niekaip nesisekė. Ji žiūrėjo į sunkvežimio kabiną ir mėgino atkreipti vairuotojo dėmesį, bet šis nepaisė jos mosikavimo ir toliau nepermaldaujamai colį po colio slinkosi savo mašina į kairę, priversdamas ją sulėtinti greitį ir važiuoti iš paskos. Ji užmetė akį į užpakalinio vaizdo veidrodėlį: mersedesas kone rėmėsi nosimi į galinį jos golfo buferį.

Jos akyse sunkvežimio užpakalinis bortas pasikėlė, ir ant kelio iš jo pasipylė smėlio krovinys. Džoana instinktyviai smarkiai numynė stabdžius, bet automobilis tapo nebevaldomas, pradėjo slysti skersai skiriamojo magistralės ruožo ir žole apaugusia kelio sankasa nugar-

mėjo upės link. It akmuo trenkėsi į vandenį ir sekundėlę užsilaikęs paviršiuje, dingo iš akių, o smėlio barstytuvas sugrįžo į vidurinę eismo juostą ir tęsė savo kelionę Vašingtono link. Po kelių sekundžių mersedesas sublyksėjo priekinėmis šviesomis, aplenkė sunkvežimį ir padidinęs greitį nulėkė tolyn.

Skiriamajame ruože sustojo du automobiliai, važiavę Daleso oro uosto link. Vienas iš vairuotojų iššoko iš mašinos ir nučiuožė pylimo šlaitu prie upės pasižiūrėti, ar galėtų kuo nors padėti, bet kol pasiekė vandenį, golfo nesimatė nė ženklo. Liko tik slydimo žymės ant apsnigto pylimo ir keli burbulai vandens paviršiuje. Kitas vairuotojas užsirašė į knygelę sunkvežimio registracijos numerį, paskui įteikė šį pirmam į įvykio vietą prisistačiusiam farui, o tas suspaudinėjo skaičius į savo kompiuterį prietaisų skydelyje. Po kelių sekundžių susiraukė.

— Jūs tikrai teisingai užsirašėte numerį, sere? — paklausė. — Vašingtono kelių departamente tokia transporto priemonė neįregistruota.

Įgrūstas į automobilio galą Konoras vėl pamatė jo laukiantį milicijos viršininką. Vairuotojui pradėjus važiuoti į „Kryžius“, Konoras nesusilaikė Bolšenkovo nepaklausęs:

— Įdomu, kodėl laukiama iki penktadienio, kad mane pakartų?

— Iš tikrųjų jums šiek tiek pasisekė, — nusišiepė jis. — Atrodo, egzekucijoje panoro dalyvauti mūsų mylimas prezidentas. — Bolšenkovas giliai užsitraukė cigaretę. — O iki penktadienio ryto jis savo darbotvarkėje neturi laisvo penkiolikos minučių tarpo.

Konoras kreivai šyptelėjo.

— Džiaugiuosi, kad pagaliau atgavote kalbos dovaną, pone Ficdžeraldai, — tęsė milicijos viršininkas. — Kadangi, manau, atėjo metas jums sužinoti apie alternatyvą.

21



Markas Tvenas kadaise apie vieną savo draugą yra pasakęs: „Jeigu laiku nepasirodys, žinosite, kad jis miręs.“

Ketvirta valanda atėjo ir praėjo. Megė kas kelias minutes pradėjo žvilgčioti į savo laikroduką. Pusę penktos susimąstė: gal buvo tokia užsimiegojusi, kad ne taip suprato jos žodžius, kai Džoana paskambino.

Penktą valandą Megė nusprendė paskambinti Džoanai į namus. Niekas neatsiliepė, tik gaudė šaukiamieji signalai. Paskui ji pabandė paskambinti iš telefono savo automobilyje, ir šį kartą vis dėlto gavo pranešimą: „Šis numeris laikinai neveikia. Prašom pabandyti vėliau.“

Megė suskato žingsniuoti apie virtuvės stalą įsitikinusi, kad Džoana tikriausiai turėjo kokių nors žinių apie Konorą. Tai, matyt, buvo svarbu, antraip kodėl Džoana būtų ją žadinusi antrą valandą nakties? Galbūt jis susisiekė su ja? Gal ji žino, kur jis? Rasi galėtų jai pasakyti, kada jis grįžta namo? Šeštą valandą Megė nusprendė, kad nutiko kas nors bloga. Ji įjungė televizorių pasitikrinti tikslaus laiko. Ekrane pasirodė televizijos komentatoriaus Čarlio Gibsono veidas.

— Ateinančią valandą mes kalbėsime apie kalėdinius papuošalus, prie kurių gamybos gali prisidėti ir jūsų vaikas. Bet pirmiausia suteikiame žodį Kevinui Niumenui, kuris praneš paskutines rytmečio naujienas.

Megė leidosi žingsniuoti po virtuvę, pranešėjui pasakojant, kad

prezidento įstatymo projektas dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo Senate balsuojant tikrai bus atmestas, nes Rusijos vadovu išrinktas Zerimskis.

Ji jau pagalvojo, gal sulaužyti viso gyvenimo taisyklę ir pamėginti prisiskambinti Džoanai į Langlį, kai po Kevino Niumeno veidu pasirodė bėganti eilutė: *Dž. Vašingtono bulvare avarija: susidūrė sunkvežimis smėlio barstytuvas ir folksvagenas — lengvojo automobilio vairuotojas, spėjama, nuskendo. Smulkiau — per naujienas „Liudininko akimis" 6.30.* Žodžiai prašliaužė ekranu ir išnyko.

Kol žinių laida tęsėsi, Megė mėgino pavalgyti kukurūzų dribsnių. Vėliau ekrane pasirodė Endis Loidas ir pranešė, kad prieš pat Kalėdas Vašingtone oficialaus vizito apsilankys prezidentas Zerimskis.

— Prezidentas tą žinią sutiko palankiai, — pasakė pranešėjas, — ir viliasi, jog tai padės kaip nors Senato lyderius įtikinti, kad naujasis Rusijos prezidentas nori toliau palaikyti draugiškus santykius su Amerika. Tačiau Senato daugumos lyderis sakė palauksiąs, kol Zerimskis kreipsis...

Išgirdusi nežymų dunkstelėjimą į kilimėlį prie paradinių durų, ji išėjo į prieškambarį, pakėlė nuo grindų septynis vokus ir pakeliui atgal į virtuvę juos peržiūrėjo. Keturi buvo adresuoti Konorui; jam išvykus, ji tokių niekada neatplėšdavo. Viename buvo sąskaita už elektrą; kitas buvo pažymėtas Čikagos pašto antspaudu, o varde „Megė" e raidė kreiva — taigi jame tikriausiai kasmetis Deklano Kasėjaus kalėdinis atvirukas. Ant paskutinio voko — aiškus jos dukters braižas. Kitus laiškus ji numetė į šalį ir atplėšė pastarąjį.

Miela mama,
Tik brūkštelėjau patvirtinti, kad Stiuartas į Los Andželą atvyksta penktadienį. Mes planuojame kelioms dienoms nuvažiuoti į San Franciską, o paskui penkioliktąją išskrendame į Vašingtoną.

Megė nusišypsojo.

Mes abu labai laukiame Kalėdų, kurias švęsime su tavimi ir tėčiu. Jis man nepaskambino, tad, spėju, dar nesugrįžęs.

Megė susiraukė.

Gavau laišką iš Džoanos: neatrodo, kad ji savo naujuoju darbu būtų patenkinta. Įtariu, kad kaip ir visi mes, ji ilgisi mūsų tėčio. Man rašo perkanti žavų naują folksvageną...

Megė dar kartą perskaitė pastarąjį sakinį, ir ranka jai sudrebėjo.

— O, Dieve mano, ne! — ištarė garsiai.

Pasižiūrėjo į laikroduką — šešios dvidešimt. Televizoriaus ekrane Liza Makri demonstravo iš popieriaus iškirptą bugienio su uogomis grandinėlę.

— *Šventiniai Kalėdų papuošalai, kuriuos gali padėti gaminti ir vaikai,* — linksmai paskelbė ji. — *Dabar imsimės kalėdinės eglutės temos.*

Megė perjungė į 5-ąjį kanalą. Kitas žinių pranešėjas samprotavo, ar planuojamas Zerimskio vizitas turės įtakos Senato lyderiams, prieš jiems sumetant balsus dėl ginkluotės sumažinimo įstatymo projekto.

— Nagi, nagi, — ragino Megė.

Galiausiai diktorius pasakė:

— *O dabar galime smulkiau pranešti apie eismo nelaimę Džordžo Vašingtono bulvare. Tiesiogiai iš įvykio vietos mūsų korespondentė Liza Fulerton.*

— *Dėkui, Džule. Aš stoviu Džordžo Vašingtono bulvaro skiriamajame ruože, kur šiąnakt maždaug penkiolika po trijų įvyko tragiška avarija. Šiek tiek anksčiau turėjau interviu su savo akimis mačiusiu liudininku, ir jis 5-ajam kanalui papasakojo, kas įvyko.*

Kamera nukrypo į žmogų, akivaizdžiai nesitikėjusį šįryt pasirodyti per televiziją.

— *Aš važiavau Vašingtono link,* — reporterei pasakė jis, — *o tada sunkvežimis smėlio barstytuvas išpylė savo krovinį ant greitkelio, priversdamas iš paskos važiuojantį lengvąjį automobilį staigiai pasukti ir šis tapo nebevaldomas. Automobilis nuslydo skersai kelio, o paskui žemyn pylimu ir paniro į Potomaką.*

Kamera pasisuko į šoną, plačiu kampu parodydama upę ir policijos narų grupę, o paskui sugrįžo prie reporterės.

— *Atrodo, niekas tiksliai negali pasakyti, kas nutiko,* — tęsė ji. — *Abejotina, ar smėlio barstytuvo vairuotojas, sėdintis aukštai savo kabinoje, toliau važiavo nė nenutuokdamas, kad įvyko avarija.*

— Ne! Ne! — suriko Megė. — Tegul tik ne ji!

— *Už manęs jūs matote policijos narus, kurie jau surado transporto priemonę, matyt, folksvageną golfą. Per kitą valandą jie tikisi jį iškelti į paviršių. Vairuotojo asmens tapatybė tebelieka nežinoma.*

— Ne, ne, ne, — kartojo Megė. — Dieve, maldauju, ne Džoana.

— *Policija prašo juodojo mersedeso vairuotojo, kuris galbūt matė avariją, prisistatyti padėti tyrimui. Mes tikimės jums pranešti daugiau žinių už valandos, tad iki tuomet...*

Megė nubėgo į prieškambarį, pasičiupo paltą ir išskubėjo pro paradines duris. Įšoko į savo automobilį ir lengviau pasijuto, kai tojota suspringčiojo ir iškart atgijo. Ji pamažu išvairavo į Eivono aikštę, o paskui Dvidešimt devintojoje gatvėje spustelėjo akceleratorių ir nulėkė į M gatvę, o šia — Bulvaro link.

Jeigu ji būtų pasižiūrėjusi į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, būtų pamačiusi nediduką mėlyną fordą apsisukant ir leidžiantis įkandin jos. Keleivis jo priekinėje sėdynėje mobiliuoju rinko numerį, neįtrauką į telefonų knygą.

*

— Pone Džeksonai, kaip miela, kad vėl pas mane lankotės.

Džeksoną pralinksmino perdėtas Nikolajaus Romanovo mandagumas, ypač apsimetant, lyg šiuo atveju jis turėjo kokią galimybę rinktis.

Pirmas susitikimas įvyko Džeksono prašymu ir, matyt, nebuvo palaikytas tuščia laiko gaišatimi, nes Sergejus tebebėgiojo abiem kojomis. Kiekvienas kitas susitikimas vykdavo Romanovui iškvietus Džeksoną supažindinti su naujausiais savo planais.

Caras vėl įsmuko į savo didžiulį fotelį, ir Džeksonas ant staliuko šalimais pastebėjo įprastą stiklinę bespalvio skysčio. Jis prisiminė, kaip seniokas sureagavo tą kartą, kai uždavė klausimą, ir laukė, ką šis atsakys.

— Jums bus džiugu išgirsti, pone Džeksonai, jog išskyrus vienintelę problemą, kurią tebelieka išspręsti, viskas suorganizuota, kad jūsų kolegai pavyktų pabėgti. Dabar tik reikia, kad ponas Ficdžeraldas sutiktų su mūsų sąlygomis. Jeigu jis manytų, kad negali taip pasielgti, tuomet man nepavyks jo apsaugoti nuo kartuvių rytoj aštuntą ryto, — Romanovas kalbėjo bejausmiu balsu. — Leiskite jus supažindinti su tuo, ką mes iki šiol suplanavome, jeigu jis nuspręstų sutikti. Neabejoju, kad jūsų kaip buvusio CŽV direktoriaus pavaduotojo pastebėjimai pasirodytų naudingi.

Seniokas nuspaudė mygtuką savo fotelio porankyje, ir tolimajame svetainės gale tuojau pat atsidarė durys. Į kambarį įžengė Aleksejus Romanovas.

— Tikiuosi, pažįstate mano sūnų? — paklausė Caras.

Džeksonas žvilgtelėjo vyro, visada jį lydėdavusio, bet retai kalbėdavusio per keliones į Žiemos rūmus, pusėn ir linktelėjo.

Jaunasis vyriškis nustūmė į šalį puikų keturiolikto amžiaus gobeleną, vaizduojantį Flandrijos mūšį. Už jo buvo paslėptas didžiulis televizorius. Plokščias sidabraspalvis ekranas atrodė kažkaip nederantis tokioje nuostabioje aplinkoje, bet ne labiau, pamanė Džeksonas, nei jo savininkas su savo pakalikais.

Pirmas ekrane pasirodė vaizdas su „Kryžių“ kalėjimo nuotrauka iš išorės.

Aleksejus Romanovas parodė į paradinę įeigą.

— Planuojama, kad į „Kryžius“ Zerimskis atvyks septintą penkiolika. Jis bus trečiame iš septynių automobilių ir įeis pro šoninius vartus, esančius čia. — Jo pirštas nuslinko per ekraną. — Jį pasitiks Vladimiras Bolšenkovas ir palydės į pagrindinį kiemą, kur įvyks egzekucija. Septintą penkiasdešimt dvi...

Jaunasis Romanovas toliau dėstė Džeksonui planą minučių tikslumu, įsileisdamas į dar smulkesnes detales, kai reikėjo paaiškinti, kaip bus įgyvendintas Konoro pabėgimas. Džeksonas pastebėjo, kad vyrukas, atrodo, nesijaudina dėl dar vienos likusios problemos, matyt, jis neabejojo, kad iki kito ryto tėvas ras sprendimą. Baigęs, Aleksejus išjungė televizorių, grąžino į vietą gobeleną ir nežymiai linktelėjo tėvui. Paskui, daugiau netaręs nė žodžio, paliko kambarį.

Kai durys užsidarė, seniokas paklausė:

— Turite kokių nors pastabų?

— Vieną ar dvi, — atsakė Džeksonas. — Pirma, leiskite pasakyti, kad jūsų planas man padarė įspūdį ir įtikino esant daug šansų jam pavykti. Akivaizdu, jūs apgalvojote beveik visus netikėtumus, tarkim, jeigu Konoras sutiks su jūsų sąlygomis. Ir, privalau pakartoti, nesu įgaliotas kalbėti jo vardu.

Romanovas linktelėjo.

— Bet viena problema jums vis tiek lieka.

— Ir jūs žinote, kaip ją išspręsti? — paklausė seniokas.

— Taip, — atsakė Džeksonas. — Žinau.

Bolšenkovas beveik valandą labai smulkiai dėstė Romanovo planą, paskui paliko Konorą apmąstyti atsakymo. Jam nereikėjo priminti, kad laiko nedaug: Zerimskis į „Kryžius“ turėjo atvykti už keturiasdešimt penkių minučių. Konoras tysojo ant gulto. Sąlygos ne-

galėjo būti išsakytos aiškiau. Bet jeigu jis su jomis sutiktų, ir pavyktų sėkmingai pabėgti, nebuvo tikras, ar sugebėtų tesėti savąją sandėrio dalį. Jeigu nepateisintų lūkesčių, jį nužudytų. Labai paprasta – išskyrus tai, kad mirtis koriko kilpoje nebūtų greita ir lengva. Bolšenkovas taip pat leido aiškiai suprasti, – jeigu Konorui kiltų nors kokių abejonių, – kad atsakomybė už visus su rusų mafija sudarytus ir neišpildytus susitarimus automatiškai perkeliama artimiausiems giminaičiams.

Konoras vis dar mintyse matė cinišką Bolšenkovo veidą, kai išsitraukęs iš vidinės švarko kišenės jam padavė dvi fotografijas.

– Dvi puikios moterys, – pasakė. – Turite jomis didžiuotis. Būtų tragedija, jeigu jų gyvenimas sutrumpėtų dėl ko nors, apie ką pačios nieko nežino.

Po penkiolikos minučių kameros durys vėl atsidarė, ir Bolšenkovas sugrįžo su kadaruojančia iš lūpų neuždegta cigarete. Šį kartą neatsisėdo. Konoras toliau žiūrėjo į lubas, lyg šio čia nė nebūtų.

– Matau, mūsų pasiūlymėlis tebekelia jums dilemą, – pasakė milicijos viršininkas, prisidegdamas cigaretę. – Nors mudu dar trumpai pažįstami, manęs tai nestebina. Bet galbūt, išgirdęs iš manęs paskutinę naujieną, apsispręsite.

Konoras tebestebeilijo į lubas.

– Atrodo, jūsų buvusią sekretorę Džoaną Benet, važiuojančią automobiliu iš Langlio pas jūsų žmoną, pakeliui ištiko lemtingas eismo įvykis.

Konoras nukėlė nuo gulto kojas, atsisėdo ir įrėmė akis į Bolšenkovą.

– Jeigu ji negyva, tai iš kur žinote, kad važiavo pas mano žmoną?

– CŽV ne vienintelė klausosi jūsų žmonos pokalbių, – atsakė milicijos viršininkas ir paskutinį kartą užsitraukęs cigaretę, numetė nuorūką ant grindų ir ten užgesino ją padu. – Mes įtariame, kad jūsų sekretorė kažkaip sužinojo, ką tokį Laisvės aikštėje mes areštavome. Ir per daug nesismulkinant: jeigu jūsų žmona tokia išdidi ir atkakli,

kaip apibūdinama charakteristikoje, manau, galime spėti ilgai netruksiant, kol ji prieis prie tokios pačios išvados. Jeigu taip, bijau, ponios Ficdžerald laukia toks pat likimas kaip ir jūsų velionės sekretorės.

— Jeigu sutiksiu su Romanovo sąlygomis, — atsiliepė Konoras, — noriu į kontraktą įterpti išlygą nuo savęs.

Bolšenkovas susidomėjęs klausėsi.

— Ponas Gutenburgas?

— Aš klausau.

— Čia Megė Ficdžerald, Konoro Ficdžeraldo žmona, kuris, manau, šiuo metu yra užsienyje ir atlieka jūsų pavestą užduotį.

— Neprisimenu tos pavardės, — pasakė Gutenburgas.

— Vos prieš porą savaičių jūs mūsų namuose, Džordžtaune, dalyvavote jo atsisveikinimo vakarėlyje.

— Manau, jūs tikriausiai mane sumaišėte su kuo nors kitu, — ramiai atsakė Gutenburgas.

— Nesumaišiau jūsų su niekuo kitu, pone Gutenburgai. Lapkričio antrą, aštuntą dvidešimt septynios, jūs iš mano namų skambinote į savo įstaigą.

— Visai niekam aš neskambinau, ponia Ficdžerald, ir galiu jus patikinti: jūsų vyras niekada pas mane nedirbo.

— Tai pasakykite man, pone Gutenburgai, ar Džoana Benet kada nors dirbo jūsiškėje Valdyboje? O gal ji irgi buvo patogiai ištrinta iš jūsų atminties?

— Apie ką kalbate, ponia Ficdžerald?

— Ak, pagaliau atkreipiau jūsų dėmesį. Leiskite man pataisyti jūsų laikiną atminties netektį. Džoana Benet dvidešimt metų buvo mano vyro sekretorė, ir nujaučiu, kad jums bus sunku neigti, jog žinote ją žuvus, kai iš Langlio keliavo pasimatyti su manimi.

— Apgailestaudamas perskaičiau apie tragišką panelės Benet avariją, bet visai nesuprantu, ką tai turi bendra su manimi.

— Spauda, matyt, suklaidinta dėl to, kas vakar rytą iš tikrųjų įvyko Džordžo Vašingtono bulvare, bet galbūt jos atstovai bent žingsnį priartės prie mįslės įminimo, kai jiems bus pasakyta, kad Džoana Benet beveik dvidešimt metų dirbo mano vyro sekretore, o jis dingo nuo žemės paviršiaus, vykdydamas specialią jūsų užduotį. Daug kartų teko pastebėti, kad žurnalistai domisi istorija, susijusia su Garbės ordino kavalieriumi.

— Ponia Ficdžerald, negalite tikėtis, kad prisiminčiau kiekvieną iš septyniolikos tūkstančių CŽV tarnaujančių žmonių, ir aš tikrai neprisimenu, kad kada nors būčiau susitikęs su panele Benet, o juolab su jūsų vyru.

— Matau, kad vis dėlto turėsiu labiau sujudinti jūsų silpstančią atmintį, pone Gutenburgai. Taip jau atsitiko, kad vakarėlį, kuriame jūs nedalyvavote ir iš kurio neskambinote telefonu, laimei ar nelaimei, priklausomai nuo jūsų požiūrio, mano duktė įrašė į vaizdajuostę. Tikėjosi nustebinti savo tėvą, padovanodama jam vaizdajuostę Kalėdų proga. Aš dar kartą ją peržiūrėjau, pone Gutenburgai, ir nors jūs ten turėjote nežymų vaidmenį, galiu jus patikinti, kad jūsiškį *tête-à tête* su Džoana Benet visiems bus galima pamatyti. Pokalbis taip pat įrašytas ir manau, kad televizijos tinklams atrodys verta šį įrašą parodyti per ankstyvąsias vakaro žinias.

Šį kartą Gutenburgas kurį laiką patylėjo.

— Galbūt ir nebloga mintis mudviem susitikti, ponia Ficdžerald, — pagaliau pasakė.

— Nematau prasmės, pone Gutenburgai. Aš jau tiksliai žinau, ko man reikia iš jūsų.

— Ir kas gi tai būtų, ponia Ficdžerald?

— Noriu žinoti, kur šiuo metu yra mano vyras ir kada galiu tikėtis jį vėl pamatyti. Mainais už šią informaciją aš jums atiduosiu vaizdajuostę.

— Turiu šiek tiek pagalvoti...

— Žinoma, pagalvokite, — sutiko Megė. — Tarkime, dvi paras?

Ir, pone Gutenburgai, bergždžiai neeikvokite laiko, dalimis ardydamas mano namus ir ieškodamas vaizdajuostės, nes jos vis tiek nerasite. Ji paslėpta ten, kur net ir toks suktas kaip jūsų protas neįstengtų sugalvoti.

— Bet...

— Taip pat turėčiau pridurti, kad jeigu sumanytumėte manęs atsikratyti tokiu pat būdu kaip Džoanos Benet, aš savo advokatus instruktavau: jeigu numirsiu įtartinomis aplinkybėmis, jie iš karto turi perduoti vaizdajuostės kopijas visiems trims stambiausiems televizijos tinklams, tarp jų Fox ir CNN. Kitu atveju, jeigu aš paprasčiausiai dingsiu, vaizdajuostė bus paviešinta po septynių dienų. Viso labo, pone Gutenburgai.

Megė padėjo telefono ragelį ir apsipylusi prakaitu nudribo ant lovos.

Gutenburgas staigiai nėrė pro kabinetus jungiančias duris pas direktorę.

Helena Dekster pakėlė akis nuo savo rašomojo stalo, nepajėgdama paslėpti nuostabos, kad jos pavaduotojas įsiveržė į kabinetą, nė nepasivarginęs pabelsti.

— Turime problemą, — pasakė jis.

22



Nuteistasis myriop nevalgė pusryčių.

Virtuvės personalas visada stengdavosi iš duonos, skirtos paskutinėms kalinio vaišėms, pašalinti kirmėlytes, bet šįkart nebuvo reikalo. Jis pažvelgė į patiektą maistą ir pakišo alavinę lėkštę po gultu.

Po kelių minučių į kamerą įėjo rusų stačiatikių dvasininkas. Jis paaiškino, kad nors ir esąs ne to paties tikėjimo kaip kalinys, mielai atliksiąs paskutiniuosius ritualus.

Švenčiausiasis sakramentas bus vienintelis maistas, kuriuo nuteistasis tądien pasisotins. Dvasininkui atlikus kuklias apeigas, juodu drauge atsiklaupė ant akmeninių grindų. Po trumpos maldos dvasininkas jį palaimino ir paliko vieną.

Jis gulėjo stebeilydamas į lubas ir nė kiek nesigailėdamas dėl savo priimto sprendimo. Kai Bolšenkovui paaiškino savo motyvus, šis sutiko be komentarų, o palikdamas kamerą net trumpai linktelėjo. Tuo milicijos viršininkas parodė, kad žavisi šio žmogaus moraliniu tvirtumu.

Kaliniui anksčiau jau sykį buvo tekę susidurti su mirties galimybe. Antrą kartą nebebuvo taip baisu. Anuomet jis mąstė apie savo žmoną ir vaikelį, kurių niekada nebepamatys. Bet dabar jis tepajėgė galvoti apie savo tėvus, numirusius per kelias dienas. Jis džiaugėsi, kad nė vienas iš jų nenusinešė į kapą jo mirties kaip paskutinio prisiminimo.

Jiems sūnaus sugrįžimas iš Vietnamo buvo didžiulis džiaugs-

mas, ir abu liko sužavėti, kai pasakė ketinantis toliau tarnauti savo šaliai. Jis galbūt net būtų tapęs Valdybos direktoriumi, jeigu ištiktas sunkumų prezidentas nebūtų nusprendęs paskirti į šį postą moters, vildamasis, kad tai padės sustiprinti šlubuojančią jo rinkimų kampaniją. Nepadėjo.

Nors durklą jam tarp menčių tvirtai įsmeigė Gutenburgas, nebuvo jokių abejonių, kas tą ginklą šiam įdavė į rankas; jai turėjo patikti vaidinti Ledi Makbet. Taigi jis nueis į kapą žinodamas, kad mažai kas iš tėvynainių bent nutuoks, kaip jis pasiaukojo. Dėl ko jo sprendimas atrodė dar prasmingesnis.

Nebus jokios atsisveikinimo ceremonijos. Nei karsto, uždengto Amerikos vėliava. Nei draugų ir artimųjų, stovinčių prie kapo ir klausančių kunigo, aukštinančio jo pasiaukojamą tarnybą valstybei, pabrėžiančio svarbiausią visos karjeros bruožą. Nei jūrų pėstininkų, išdidžiai keliančių šautuvus į orą. Nei saliuto iš dvidešimt vieno ginklo. Ir artimiausiam jo giminaičiui niekas neįteiks sulankstytos vėliavos kaip dovanos nuo prezidento.

Ne. Ne, jam lemta likti tik dar vienu Tomo Lorenso neapdainuotu didvyriu.

Bus pakartas nemylimame ir jo nemylinčiame krašte. Nuskusta galva, numeris ant riešo ir nepaženklintas kapas.

Kodėl gi jis priėmė tokį sprendimą, taip sujaudinusį šiaip jau bejausmį milicijos viršininką? Neturėjo laiko jam paaiškinti, kas įvyko Vietname, bet kaip tik ten buvo mestas lemtingas burtas. Šįkart nėra nieko, kas paskutinę minutę jį išgelbėtų. Ir pakeisti sprendimą jau per vėlu.

Tą rytą Rusijos prezidentas atsibudo prastos nuotaikos. Pirmiausia savo gaižulį išliejo ant pusryčius atnešusio virtuvės šefo. Nutrenkęs maistą ant grindų, sušuko:

— Ar toks turi būti svetingumas, kai atvykstu į Leningradą?

Ir išlėkė iš kambario. Į kabinetą nervingas tarnautojas jam atnešė ir padėjo ant stalo pasirašyti dokumentus, milicijai suteiksiančius teisę areštuoti piliečius, jiems nepareiškiant jokio kaltinimo. Niūrios Zerimskio nuotaikos tai nė kiek nepataisė. Jis žinojo, kad tai vien tik dingstis pašalinti iš gatvių keliems kišenvagiams, kvaišalų prekeiviams ir smulkiems nusikaltėliams. O jam reikėjo Caro galvos, patiektos ant lėkštės. Jeigu vidaus reikalų ministras ir toliau nepateisins lūkesčių, teks pagalvoti, kuo jį pakeisti.

Kol atėjo personalo viršininkas, Zerimskis jau buvo pasirašęs dėl arešto dar šimto žmonių, kurių vienintelis nusikaltimas – parama Černopovui per rinkimų kampaniją. Po Maskvą jau sklandė gandai, kad buvęs ministras pirmininkas ketina emigruoti. Tą dieną, kai šis paliks šalį, Zerimskis pasirašys tūkstantį tokių įsakymų ir įkalins visus, kaip nors pasitarnavusius Černopovui.

Jis numetė ant rašomojo stalo parkerį. Visa tai buvo pasiekta mažiau kaip per savaitę. Pagalvojęs apie sąmyšį, kokį sukels per mėnesį, metus, pasijautė šiek tiek linksmiau.

– Limuzinas jūsų laukia, pone prezidente, – pranešė baimės sukaustytas tarnautojas.

Nuo minties apie tai, kas neabejotinai bus svarbiausias jo šios dienos akcentas, Zerimskis nusišypsojo. Šio ryto „Kryžiuose“ jis laukė taip nekantriai, kaip kiti lauktų vakaro Kirovo teatre.

Palikęs kabinetą, nužingsniavo marmuriniu įsakyto suformuoti naujo biurų bloko koridoriumi atdarų paradinių durų link, o palyda nuskubėjo pirma jo. Mirksnį jis stabtelėjo ant viršutinio laiptelio pasižiūrėti į žvilgančių mašinų virtinę. Partijos pareigūnams buvo nurodęs, kad visada turi būti vienu limuzinu daugiau nei ankstesnio prezidento korteže.

Jis įsėdo į trečio automobilio galą ir pasižiūrėjo į laikrodį: septinta keturiasdešimt penkios. Milicija jau prieš valandą atlaisvino kelią, kad motorizuotas kortežas galėtų važiuoti nesutikdamas nė vienos transporto priemonės abiem kryptimis. Transporto eismo su-

stabdymas vietiniams gyventojams duoda žinią, kad mieste lankosi prezidentas, paaiškino jis savo personalo viršininkui.

Transporto milicija apytikriai apskaičiavo, kad kelionė, kuri normaliomis aplinkybėmis būtų trukusi dvidešimt minučių, turėtų pasibaigti mažiau kaip per septynias. Skriedamas pro šviesoforus, kad ir kokia spalva tie žibėtų, ir peršokdamas upę Zerimskis nė nežvilgtelėjo Ermitažo pusėn. Jiems atsidūrus kitame Nevos krante, pirmosios mašinos vairuotojas padidino greitį iki šimto kilometrų per valandą, kad prezidentas tikrai laiku atvyktų į savo pirmą oficialų to ryto renginį.

Laiką leisdamas ant savo gulto kalinys girdėjo akmenimis grįstu koridoriumi atžygiuojant jo kameros link sargybinius, sulig kiekvienu žingsniu jų batai trinksėjo vis garsiau ir garsiau. Įdomu, kiek galėtų jų būti, mąstė jis. Jie sustojo prie jo kameros durų. Spynoje pasisuko raktas, ir durys atsilapojo. Kai tau liko gyventi kelios akimirkos, pastebi kiekvieną smulkmeną.

Juos įvedė Bolšenkovas. Kalinys nustebo, kad šis taip greitai sugrįžo. Milicijos viršininkas prisidegė cigaretę, sykį užsitraukė ir padavė kaliniui. Tas papurtė galvą. Bolšenkovas gūžtelėjo pečiais, į akmenines grindis padu sutrynė cigaretę ir išėjo pasitikti prezidento.

Paskui į kamerą atėjo dvasininkas, nešinas Biblija ir tyliai giedantis kažkokius, kaliniui nesuprantamus, žodžius. Pasirodė dar trys vyrai, ir jis iškart juos atpažino. Bet šįkart nebuvo nei skustuvo, nei adatos, tik antrankiai. Vyrai įbedė į jį akis, mintimis kone ragindami priešintis, bet jų nusivylimui, kalinys ramiai sudėjo rankas už nugaros ir laukė. Jie spragtelėjo antrankius ir išstūmė jį iš kameros į koridorių. Ilgo pilko tunelio gale jis vos įžiūrėjo saulės šviesos taškelį.

Prezidentas išlipo iš limuzino, ir jį pasitiko milicijos viršininkas. Zerimskiui buvo smagu, kad jis apdovanojo Bolšenkovą Lenino ordinu tą pačią dieną, kai pasirašė orderį suimti jo brolį.

Bolšenkovas nuvedė Zerimskį į kiemą, kur turėjo įvykti egzekucija. Tokį žvarbiai šaltą rytą prezidentui niekas nepasiūlė nusivilkti kailiais pamušto palto ar nusiimti šiltos kepurės. Jiems einant per kiemą, prie vienos sienos prisiglaudusi saujelė žmonių suskato ploti. Milicijos viršininkas pamatė, kad Zerimskis šiek tiek susiraukė. Prezidentas tikėjosi, kad kur kas daugiau žmonių susirinks stebėti pasiųsto jo nužudyti samdinio egzekucijos.

Bolšenkovas buvo numatęs, kad prezidentui gali nepatikti, tad prisilenkė ir pašnabždėjo jam į ausį:

— Mano nurodymu, egzekucijoje leista dalyvauti tik partijos nariams.

Bolšenkovas neaiškino, kaip buvo sunku šįryt į „Kryžius" atitempti nors kelis žmones. Pernelyg daug jų buvo girdėję gandų, esą jeigu sykį patenki ten vidun, niekada ir nebeišeisi.

Milicijos viršininkas sustojo prie prabangaus aštuoniolikto šimtmečio krėslo, 1779 metais Jekaterinos Didžiosios nupirkto iš Didžiosios Britanijos ministro pirmininko Roberto Volpolio ir dieną prieš tai rekvizuoto iš Ermitažo. Prezidentas klestelėjo į patogią sėdynę tiesiai priešais pastatytas kartuves.

Vos po kelių sekundžių Zerimskis pradėjo nekantriai muistytis, nes laukė pasirodant kalinio. Jis apžvelgė susirinkusiuosius, ir jo akys apsistojo ties vienu vaikinuku, kuris verkė. Jam tai nepatiko.

Tuo pat metu iš tamsaus koridoriaus į atšiaurią rytmečio šviesą išniro kalinys. Plika jo galva buvo padengta sudžiūvusio kraujo lopinių, o dėl pilkos kalėjimo uniformos vyras atrodė keistai anonimiškas. Kaip tokiam, kuriam liko vos kelios akimirkos gyventi, jis atrodė stebėtinai ramus.

Pasmerktasis pažvelgė į rytmečio saulę ir sudrebėjo, kai sargybos karininkas išėjęs į priekį sugriebė kairį jo riešą ir patikrino numerį: 12995. Paskui karininkas veidu pasisuko į prezidentą ir perskaitė teismo nuosprendį.

Karininkui atliekant formalumus, kalinys dairėsi po kiemą.

Matė drebančią minią, daugelis iš jos saugojosi, kad nekrustelėtų nė raumenėlis, nes bijojo, kad jiems gali įsakyti prisidėti prie pasmerktojo. Pastarojo akys apsistojo ties ašarojančiu vaikinuku. Jeigu būtų leista parašyti testamentą, jis viską paliktų tam vaikiui. Trumpai paskersavo į kartuves, paskui pažiūrėjo į prezidentą. Jųdviejų akys susitiko. Nors buvo pasibaisėjęs, kalinys atlaikė įbestą Zerimskio žvilgsnį. Pasiryžo nesuteikti šiam pasitenkinimo ir neišsiduoti, kokio siaubo yra apimtas. Jeigu prezidentas nebestebeilytų ir pasižiūrėtų į žemę sau prie kojų, pasmerktasis jaustųsi išsaugojęs orumą.

Baigęs skaityti nuosprendį, karininkas popieriaus lakštą susuko į ritinį ir pasišalino. Tai buvo ženklas dviem galvažudžiams išeiti į priekį, sugriebti kalinį už rankų ir nuvesti prie bausmės vykdymo vietos.

Šis ramiai praėjo pro prezidentą kartuvių link. Pasiekęs pirmąjį medinį laiptuką, žvilgtelėjo aukštyn į bokšto laikrodį. Be trijų minučių aštunta.

Nedaug žmonių, pagalvojo jis, tiksliai žino, kiek jiems liko gyventi. Kone troško, kad laikrodis pradėtų mušti valandas. Juk, kad sumokėtų savo skolą, laukė dvidešimt aštuonerius metus. Dabar, tomis paskutinėmis akimirkomis, viskas vėl sugrįžo į atmintį.

Tuomet Nan Dinho koncentracijos stovykloje buvo karštas, prakaitą sunkiantis rytas. Ką nors reikėjo iškelti kaip pavyzdį, tad kaip vyresnįjį karininką išskyrė jį. Antrasis pagal laipsnį belaisvis žengtelėjo į priekį ir pasisiūlė į jo vietą. Ir kaip bailys jis neprieštaravo. Vietkongo karininkas nusijuokė ir sutiko su pasisiūlymu, bet paskui nusprendė, kad kitą rytą turėtų būti sušaudyti abu vyrai.

Vidurnaktį tas pats leitenantas prislinkęs prie jo lovos pasakė, kad juodu turėtų pamėginti pabėgti. Kitos progos daugiau niekada nepasitaikys. Stovyklos apsauga visada dirbo aplaidžiai, nes į šiaurę šimtus mylių tęsėsi džiunglės, užimtos Vietkongo kovotojų, o į pie-

tus dvidešimt penkias mylias – neįveikiami pelkynai. Prieš kurį laiką keletas vyrų pabandė laimę, bet jiems nepasisekė.

Leitenantas patikino verčiau rizikuosiąs pražūti pelkynuose, nei leisis sušaudomas čia. Jis smuko nakties tamson, ir kapitonas nenorom nusekė iš paskos. Kai po kelių valandų virš horizonto patekėjo saulė, stovykla jiems vis dar buvo matyti. Per dvokiančią, moskitų knibždančią pelkę girdėjosi aklai į juos vienas po kito šaudančių sargybinių juokas. Jie nėrė po vandeniu, bet po kelių sekundžių teko iškilti į paviršių ir brautis tolyn. Galiausiai, po ilgiausios jo gyvenime dienos, nusileido tamsa. Jis meldė leitenantą, kad toliau skintųsi kelią vienas, bet tas nesutiko.

Į antros dienos pabaigą jis gailėjosi, kad išvengė sušaudymo; būtų buvę kur kas geriau, nei numirti tos Dievo išsižadėtos šalies pelkėje. Bet jaunasis karininkas brovėsi ir brovėsi pirmyn. Vienuolika dienų ir dvylika naktų jie burnoje neturėjo nė kąsnio, gyvybę palaikė troškulį malšindami vien nesibaigiančių liūčių vandeniu. Dvyliktą rytą jie pasiekė sausumą, ir kliedintis nuo karštligės bei išsekimo jis susmuko be sąmonės. Vėliau sužinojo, kad dar keturias dienas leitenantas jį nešė per džiungles, kol jie atsidūrė pas saviškius.

Dar jis prisiminė, kaip atsibudo karo ligoninėje.

– Kiek laiko aš čia? – paklausė jį slaugančios seselės.

– Šešios paros, – atsakė ji. – Jums pasisekė, kad likote gyvas.

– O mano draugas?

– Pastarąsias porą dienų jis jau ant kojų. Šį rytą spėjo jus aplankyti.

Jis vėl užmigo, o atsibudęs paprašė seselės plunksnakočio ir popieriaus. Visą likusią dieną sėdėdamas ant ligoninės lovos rašė, braukė ir vėl rašė rekomendaciją apdovanojimui. Kai tekstas jam pasirodė tinkamas, paprašė šį nusiųsti dalinio vadui.

Po šešių mėnesių jisai stovėjo tarp Megės ir jos tėvo ir klausėsi įsakymo apie apdovanojimą. Leitenantas Konoras Ficdžeraldas išėjo į priekį, ir prezidentas jam įteikė Garbės ordiną.

*

Pradėjęs kopti kartuvių laiptukais, pagalvojo apie vienintelį žmogų, kuris jo gedės, kai sužinos tiesą. Jis juos perspėjo, kad nieko jam nepasakytų, nes jeigu sužinotų teisybę, nutrauktų susitarimą, pasiduotų rusams ir grįžtų į „Kryžius“.

— Privalote suprasti, — jis aiškino jiems, — kad turite reikalą su perdėm garbingu žmogumi. Tad pasistenkite, kad laikrodis būtų išmušęs aštuonis kartus, iki jis sužinos, kad buvo apgautas.

Nuo pirmo dūžio jis visu kūnu suvirpėjo ir mintimis sugrįžo į dabartį.

Sulig antru dūžiu vaikinukas, kuris verkė, atbėgo prie kartuvių papėdės ir parpuolė ant kelių.

Sulig trečiu — milicijos viršininkas padėjo ranką jaunam puskarininkiui ant peties ir suturėjo jį, jau žingtelėjusį pirmyn nutempti vaiką į šalį.

Sulig ketvirtu — kalinys nusišypsojo Sergejui apačioje, lyg šis būtų jo vienturtis sūnus.

Sulig penktu — du galvažudžiai pastūmė jį į priekį, kad atsistotų tiesiai po tabaluojančia virve.

Sulig šeštu — korikas užnėrė jam ant kaklo kilpą.

Sulig septintu — jis nuleido akis ir įbedė žvilgsnį tiesiai į Rusijos prezidentą.

Sulig aštuntu — korikas trūktelėjo svirtį, ir atsivėrė liukas grindyse.

Kai virš jo pakibo Kristoferio Endriu Džeksono kūnas, Zerimskis pratrūko ploti. Vienas kitas iš būrio spoksotojų neryžtingai pasekė juo.

Po minutėlės dvejetas galvažudžių nuėmė negyvą kūną nuo kartuvių. Sergejus puolė pirmyn padėti jiems įkelti jo draugą į paprastą lentinį karstą, stovėjusį ant žemės šalia kartuvių pakylos.

Milicijos viršininkas prezidentą palydėjo atgal į limuziną, ir au-

tomobilių kortežas nurūko nuo kalėjimo vartų, dar nespėjus užkalti karsto. Keturi kaliniai sunkų karstą užsikėlė ant pečių ir patraukė su juo kapinių link. Sergejus kartu su jais įėjo iš kiemo, kur buvo įvykdyta bausmė, į grublėtos žemės lopinį už kalėjimo. Net mirusiems nebuvo leidžiama ištrūkti iš „Kryžių".

Jeigu Sergejus būtų atsigręžęs ir pasižiūrėjęs, būtų pamatęs visus kitus egzekucijos stebėtojus sprunkant pro kalėjimo vartus, iki tie buvo užtrenkti ir užstumti didžiuliais mediniais skląsčiais.

Karsto nešėjai sustojo prie niekaip nepaženklinto kapo duobės, kurią ką tik baigė kasti kiti kaliniai. Jie be ceremonijų įmetė karstą į žiojinčią duobę, o paskui, nei pasimeldę, nei trumpai pastovėję, sustūmė ant jo neseniai iškastos žemės grumstus.

Vaikinukas nesijudino iš vietos, kol jie nepabaigė savo darbo. Po kelių minučių prižiūrėtojai suginė kalinius atgal į kameras. Sergejus parpuolė ant kelių nežinodamas, kiek dar bus leista jam pabūti prie kapo.

Po minutėlės jam ant peties nukrito kažkieno ranka. Pakėlęs akis, jis pamatė šalia stovintį milicijos viršininką. Teisingas žmogus, kadaise jis yra pasakęs Džeksonui.

— Gerai jį pažinojai? — paklausė milicijos viršininkas.

— Taip, pone, — patvirtino Sergejus. — Jis buvo mano partneris.

Milicijos viršininkas linktelėjo.

— Pažinojau žmogų, už kurį jis atidavė savo gyvybę, — pasakė. — Aš irgi norėčiau turėti tokį draugą.

23



— Ponia Ficdžerald tikrai nėra tokia protinga, kaip apie save mano, — pasakė Gutenburgas.

— Neprofesionalai retai tokie būna, — sutiko Helena Dekster. — Ar tai reiškia, kad jau turite vaizdajuostę?

— Ne, nors aš gana gerai numanau, kur ji yra, — pasakė Gutenburgas ir trumpam nutilo. — Bene *tiksliai* kur.

— Nevaizduokite gudručio, — sudraudė Dekster, — ir kalbėkite konkrečiau. Nereikia man įrodinėti savo sumanumo.

Gutenburgas sumojo, kad turbūt dar niekad nebuvo išgirdęs iš direktorės ko nors panašaus į komplimentą.

— Ponia Ficdžerald nė nenutuokia, kad pastarąjį mėnesį jos namuose ir įstaigoje buvo įrengtos pasiklausymo blakutės ir kad tris savaites, nuo tos dienos, kai jos vyras išskrido iš Daleso oro uosto, mūsų agentai ją sekė.

— Tai ką gi jūs sužinojote?

— Nedaug, kai atskiri informacijos trupinėliai gaunami izoliuotai. Bet kai sudedi juos kartu, susidaro paveikslas.

Jis pastūmė jai per stalą aplanką ir magnetofoną. Direktorė dėjosi jų nematanti.

— Supažindinkite mane su viskuo, — paliepė šiek tiek suirzusi.

— Per ponios Ficdžerald priešpiečius pokalbis su Džoana Benet

kavinėje „Milano“ iš pradžių buvo nereikšmingas — iki prieš pat jai grįžtant į darbą. Kaip tik tuomet ji uždavė Benet klausimą.

— Ir koks gi tas klausimas?

— Galbūt jūs pati norėtumėte išgirsti.

Direktoriaus pavaduotojas nuspaudė magnetofono mygtuką „Leisti“ ir atsilošė į kėdės atkaltę.

— *Man irgi. Juodos, be cukraus.* — Fone girdėjosi nutolstantys žingsniai. — *Džoana, niekada anksčiau tavęs neprašiau pažeisti konfidencialumo, bet yra kai kas, ką turiu žinoti.*

— *Tikiuosi, galėsiu tau padėti, bet, kaip jau paaiškinau, jeigu tai liečia Konorą, veikiausiai aš žinau tiek pat mažai kaip ir tu.*

— *Tuomet pasakyk, kas žino daugiau.*

Sekė ilga tyla, paskui Džoana prašneko:

— *Siūlau tau pasižiūrėti į Konoro atsisveikinimo vakarėlio svečių sąrašą.*

— *Krisas Džeksonas?*

— *Ne. Deja, jis kompanijoje nebetarnauja.*

Vėl ilga tyla.

— *Tas glotnus žmogutis, kuris išėjo neatsisveikinęs? Tas, kuris pasakė esąs atsakingas už nuostolių sureguliavimą?*

Gutenburgas išjungė įrašą.

— Kodėl apskritai jūs nuėjote į tą vakarėlį? — bloškė direktorė.

— Nes jūs man liepėte išsiaiškinti, ar Ficdžeraldas susirado kokį nors darbą, dėl kurio pasiliktų Vašingtone. Neužmirškite, kad tai jo duktė mus užvedė ant kelio, atskleidusi, kur Ficdžeraldas ketina įsidarbinti, todėl galėjome Tompsoną įtikinti, kad būtų neišmintinga jį samdyti. Neabejoju, jūs prisimenate aplinkybes.

Direktorė susiraukė.

— Kas įvyko po to, kai ponia Ficdžerald paliko kavinę „Milano“?

— Nieko reikšminga, tik tą vakarą parvažiavusi namo kelis kartus skambino telefonu, — iš įstaigos ji niekada asmeniškai neskambina, — taip pat ir Krisui Džeksonui į mobilųjį.

— Kodėl reikėjo jam skambinti, jei žinojo, kad yra pasitraukęs iš kompanijos?“

— Jie pažįstami jau labai seniai, su Ficdžeraldu drauge tarnavo Vietname. Iš tikrųjų, tai Džeksonas rekomendavo Ficdžeraldą apdovanoti Garbės ordinu ir jį užverbavo kaip NPA.

— Ar Džeksonas jai papasakojo apie jus? — negalėdama patikėti paklausė direktorė.

— Ne, neturėjo progos, — atsakė Gutenburgas. — Įsakiau blokuoti jo mobilųjį, kai tik išsiaiškinome, kad Džeksonas Rusijoje. — Jis nusišypsojo. — Tačiau mes vis tiek galime identifikuoti, kas bando jam paskambinti ir kam jis bandė prisiskambinti.

— Ar tai reiškia, kad sužinojote, kam jis pranešinėja?

— Nuo tada, kai atsidūrė Rusijoje, Džeksonas ta linija rinko tik vieną numerį, ir įtariu, kad šitaip rizikavo, nes susiklostė ypatingos aplinkybės.

— Kam gi jis skambino? — nekantriai paklausė direktorė.

— Į Baltuosius rūmus knygose neįregistruotu numeriu.

Dekster nė nemirktelėjo.

— Be abejo, mūsų draugui ponui Loidui.

— Be abejo, — sutiko Gutenburgas.

— Ar ponia Ficdžerald žino, kad Džeksonas pranešinėja į Baltuosius rūmus?

— Nemanau, — atsakė Gutenburgas. — Antraip, spėju, pati jau seniai būtų mėginusi su juo susisiekti.

Dekster linktelėjo.

— Tad turime pasistengti, kad ji taip ir nesužinotų.

Gutenburgas neišsidavė, ką galvoja.

— Supratau. Bet nieko negaliu imtis, kol neturėsiu savo rankose tos šeimos vaizdajuostės.

— O kas nauja girdėti apie ją? — paklausė Dekster.

— Nebūtume pasistūmėję į priekį nė colio, jeigu nebūtume pagavę užuominos iš perimto telefoninio pokalbio. Kai Džoana Benet

antrą valandą nakties iš Langlio paskambino poniai Ficdžerald ir pasakė už valandos pas ją atvažiuosianti, vienas iš mano žmonių patikrino, ką ji siuntėsi bibliotekos informacinio skyriaus kompiuteriu. Netrukus paaiškėjo, kad Benet užtiko kažką, kas leido įtarti jos buvusį bosą patekus į kalėjimą Sankt Peterburge. Bet, kaip žinote, ji taip ir nesusitiko su ponia Ficdžerald.

— Mažai betrūko, kad galėtume būti ramūs.

— Sutinku. Bet kai Benet nepasirodė, ponia Ficdžerald nuvažiavo į Džordžo Vašingtono bulvarą ir laukė, kol policija iškels iš upės automobilį.

— Veikiausiai matė pranešimą per televiziją arba išgirdo per radiją, — nusprendė Dekster.

— Kaip tik taip ir mes manėme — ši istorija tąryt buvo svarbiausia rytmečio žiniose. Kai tik ji įsitikino, kad tame automobilyje buvo Benet, tučtuojau paskambino savo dukteriai į Stanfordą. Jeigu šios balsas atrodo šiek tiek mieguistas, reikia nepamiršti, kad Kalifornijoje buvo penkta ryto.

Jis vėl pasilenkė į priekį ir palietė magnetofono mygtuką „Leisti“.

— *Sveikutė, Tara. Čia mama.*

— *Sveika, mam. Kelinta dabar valanda?*

— *Atleisk, brangute, kad taip anksti skambinu, bet turiu labai liūdną žinią.*

— *Ne apie tėtį?*

— *Ne, apie Džoaną Benet — ji žuvo per automobilio avariją.*

— *Džoana mirė? Negaliu patikėti. Pasakyk man, kad tai netiesa.*

— *Deja, tiesa. Ir mane apnikęs baisus jausmas, kad tai susiję su priežastimi, kodėl Konoras negrįžo namo.*

— *Baik, mama. Tu kaip kokia paranojikė. Juk tėčio nėra dar tik tris savaites.*

— *Gal tu ir teisi, bet aš vis tiek nusprendžiau tą vaizdo įrašą, kurį tu padarei jo atsisveikinimo vakarėlyje, perkelti į saugesnę vietą.*

— *Kodėl?*

— *Kadangi tai vienintelis mano turimas įrodymas, kad tavo tėvas pažinojo žmogų, ne tik jam dirbo.*

Direktoriaus pavaduotojas nuspaudė „Stop" mygtuką.

— Pokalbis dar kurį laiką tęsiasi, bet nedaug papildo mūsų žinias. Kai po kelių minučių ponia Ficdžerald nešina juostele paliko namus, klausęsis agentas sumojo, kad prieš kelias akimirkas išgirstas pokalbis gali būti svarbus, ir nusekė ją iki universiteto. Ji nuėjo ne tiesiai į Priėmimo skyrių, kaip paprastai, bet užsuko į biblioteką, o ten nuskubėjo į kompiuterių sekciją antrame aukšte. Dvidešimt minučių viename kompiuteryje kažko ieškojo ir išėjo su dvylikos puslapių spaudiniu. Paskui liftu nusileido į audiovizualinės paieškos centrą pirmame aukšte. Agentas nenorėjo rizikuoti įeidamas kartu su ja į liftą, tad sužinojęs, kuriame aukšte moteris sustojo, susirado kompiuterį, kuriuo ji dirbo, ir pabandė išsikelti paskutinį kartą atidarytą failą.

— Akivaizdu, ji viską ištrynė, — pakomentavo Dekster.

— Žinoma, — patvirtino Gutenburgas.

— O kaip dėl spaudinio?

— Irgi nežinia, kas jame buvo.

— Juk negalėjo ji dvidešimt aštuonerius metus gyventi su Konoru Ficdžeraldu ir neperimti kai kurių mūsų darbo metodų.

— Agentas išėjo iš bibliotekos ir laukė savo automobilyje. Po kelių minučių pasirodė ponia Ficdžerald. Vaizdajuostės nebeturėjo, bet buvo...

— Ji tikriausiai šią paliko audiovizualiniame centre.

— Lygiai tokia pat ir mano mintis, — pasakė Gutenburgas.

— Kiek vaizdajuosčių universitetas sukaupęs savo bibliotekoje?

— Per dvidešimt penkis tūkstančius.

— Neturime tiek laiko visoms peržiūrėti, — pasakė Dekster.

— Tikrai, jeigu ponia Ficdžerald nebūtų padariusi pirmos klaidos. Dekster šį kartą jo nepertraukė.

— Prieš grįždama į savo biurą ponia Ficdžerald apsilankė pakartotinio perdirbimo centre. Ne atsitiktinai yra GULP viceprezidentė.

— GULP?

— Džordžtauno universiteto šiukšlių patruliai. Ji įmetė spaudinį į makulatūros konteinerį.

— Puiku. Tai ką gi jūs tame spaudinyje radote?

— Išsamų sąrašą vaizdajuosčių, kurios šiuo metu paskolintos, ir mažai tikėtina, kad bus sugrąžintos iki kito semestro pradžios.

— Vadinasi, jai atrodė, kad bus saugu palikti savo vaizdajuostę tuščiame stalčiuke, nes savaičių savaites šios niekas neaptiks.

— Teisingai, — sutiko Gutenburgas.

— Kiek vaizdajuosčių patenka į šią kategoriją?

— Keturi šimtai septyniasdešimt dvi, — atsakė Gutenburgas.

— Spėju, jūs rekvizavote visus tuos stalčiukus.

— Pagalvojau apie tai, bet jeigu koks nors pernelyg smalsus studentas ar personalo darbuotojas sumotų, kad studentų miestelyje naršo CŽV, pratrūktų visi velniai.

— Gerai galvojote, — pagyrė Dekster. — Tad kaip ketinate tą vaizdajuostę surasti?

— Kruopščiai atrinkau dešimtį jaunų agentų, visus neseniai baigusius universitetą, tikrinti kiekvieną pavadinimą iš to sąrašo, kol aptiks namie įrašytąją vaizdajuostę stalčiuke, kuris turėtų būti tuščias. Tačiau štai kur problema: nors jie bus apsirengę kaip studentai, nė vienam negaliu leisti pasilikti bibliotekoje ilgiau nei dvidešimt minučių ar apsilankyti ten daugiau nei du kartus per dieną, antraip kristų į akis kaip balta varna, juolab kad šiuo metų laiku bibliotekoje mažai studentų sukiojasi. Taigi šios pastangos užims ganėtinai daug laiko.

— Kaip manote, kiek truks, iki jie ją suras?

— Jei mums pasisektų, užtaikytume beveik iš karto, bet spėju, kad tai truks veikiausiai dieną ar dvi, daugiausia tris.

— Nepamirškite, kad turite dar kartą susisiekti su ponia Ficdžerald mažiau nei po keturiasdešimt aštuonių valandų.

— Nepamiršau. Bet jeigu vaizdajuostę surasime anksčiau, šito nė nebereikės.

— Nebent ponia Ficdžerald irgi įrašė savo telefoninį pokalbį su jumis.

Gutenburgas nusišypsojo.

— Ji taip ir padarė, bet jis buvo ištrintas per kelias sekundes, kai padėjo telefono ragelį. Būtumėte mačiusi, kokį profesoriui Zigleriui suteikiau malonumą pademonstruoti savo naują žaisliuką.

— Puiku, — tarė Dekster. — Kai tik ta vaizdajuostė pateks jums į rankas, paskambinkite man. Tuomet niekas mums nesutrukdys pašalinti žmogų, kuris galėtų...

Ant jos rašomojo stalo suskambo raudonasis telefonas, ir nebaigusi sakinio, Dekster pačiupo ragelį.

— Direktorė, — atsiliepė, nuspausdama chronometro mygtuką. — Kada tai atsitiko?.. Jūs dėl to visiškai tikras?.. O Džeksonas? Kur jis?

Išgirdusi atsakymą, ji tuojau pat padėjo ragelį. Gutenburgas pastebėjo, kad chronometro rodyklė pasiekė keturiasdešimt penkias sekundes.

— Aš labai viliuosi, kad jūs tą vaizdajuostę surasite per keturiasdešimt aštuonias valandas, — pasakė direktorė, per stalą akis įbedusi į savo pavaduotoją.

— Kodėl? — sunerimo Gutenburgas.

— Kadangi Mičelas man pranešė, jog Ficdžeraldas šįryt aštuntą valandą vietos laiku Sankt Peterburge buvo pakartas, o Džeksonas ką tik išskrido „United Airlines“ reisu iš Frankfurto į Vašingtoną.

Trečia knyga

Samdomas žudikas

24



Septintą ryto trys galvažudžiai atidarė kamerą ir nuvedė jį į milicijos viršininko kabinetą. Vos tik jie pasišalino, Bolšenkovas užrakino duris ir, neprataręs nė žodžio, nuėjo prie drabužių spintos kampe. ten kabėjo milicininko uniforma, kuria liepė Konorui apsirengti. Per pastarąją savaitę buvo gerokai netekęs svorio, todėl uniforma ant jo kabojo, ir gerai, kad kelnės turėjo petnešas. Bet kai užsidėjo plačią uniforminę kepurę ir apsivilko mėlyną milinę, jam pavyko atrodyti kaip bet kuriam iš tūkstančių milicininkų, tą rytą patruliuojančių Sankt Peterburgo gatvėse. Kalinio aprangą jis paliko drabužių spintos dugne svarstydamas, kaip milicijos viršininkas ja atsikratys. Vis nepratardamas nė žodžio, Bolšenkovas iš savo kabineto jį nuvedė į mažutį prieškambarį ir ten užrakino.

Po ilgos tylos Konoras išgirdo atidaromas duris, paskui žingsnius, po šių — dar kitas atidaromas duris, galbūt drabužių spintos milicijos viršininko kabinete. Jis stovėjo nejudėdamas nė vienu raumeniu ir mėgino suprasti, kas vyksta. Pirmosios durys vėl atsidarė, ir į kabinetą triukšmingai įpuolė du, galbūt trys žmonės. Po kelių sekundžių jie pasišalino, vilkdami kažką — daiktą ar žmogų — iš kabineto ir užtrenkdami paskui save duris.

Po kelių akimirkų prieškambario duryse pasisuko raktas, jos atsilapojo, ir Bolšenkovas mostelėjo jam išeiti. Perėję kabinetą, jie vėl atsidūrė koridoriuje. Jeigu milicijos viršininkas būtų pasukęs kairėn,

vadinasi, Konoras grįžtų į savo kamerą, bet tas pasuko dešinėn. Nors Konoras jautė kojų silpnumą, sekė iš paskos greitai, kiek pajėgė. Išžengęs į kiemą pirmiausia pamatė kartuves, priešais šias kažkas toks statė puikų paauksuotą krėslą su raudono pliušo apmušalu. Jam nė nereikėjo sakyti, kas čia sėdės. Kartu su Bolšenkovu kirsdamas kiemą Konoras pastebėjo grupę milicininkų ilgomis mėlynomis milinėmis, visai tokiomis kaip jo, tempiančius iš gatvės praeivius — matyt, turinčius dalyvauti egzekucijoje kaip liudininkus. Milicijos viršininkas per žvyrą nuskubėjo prie automobilio, pastatyto tolimajame kiemo krašte. Konoras jau buvo beatidarantis užpakalines dureles, bet Bolšenkovas papurtė galvą ir parodė į vairuotojo sėdynę. Konoras užėmė vietą prie vairo.

— Važiuokite prie vartų ir ten sustokite, — paliepė milicijos viršininkas, pats sėsdamasis į keleivio sėdynę.

Pirma pavara Konoras pamažu nuvairavo per kiemą ir sustojo priešais du sargybinius, pastatytus prie uždarų vartų. Vienas iš jų atidavė pagarbą milicijos viršininkui ir iškart ėmėsi tikrinti transporto priemonės apačią, o kitas žvilgtelėjo pro užpakalinį langą ir apžiūrėjo bagažinę.

Milicijos viršininkas pasilenkė į priekį ir užtraukė žemiau ant kairio Konoro riešo rankovę. Baigę apžiūrą, sargybiniai sugrįžo į savo vietas ir vėl atidavė Bolšenkovui pagarbą. Nė vienas iš jų nesusidomėjo vairuotoju. Jie atitraukė didžiulius medinius skląsčius, ir didieji „Kryžių“ kalėjimo vartai atsidarė.

— Važiuojam, — vos girdimai paliepė milicijos viršininkas, o tuo pat metu į kalėjimo kiemą įbėgo kažkoks vaikinukas, tartum tiksliai žinotų, ko jam ten reikia.

— Į kurią pusę? — sušnabždėjo Konoras.

— Dešinėn.

Konoras išvairavo automobilį į krantinę ir leidosi važiuoti palei Nevą miesto centro link. Daugiau nesimatė nė vienos mašinos.

— Pervažiuokite kitą tiltą, — nurodė Bolšenkovas, — ir iškart pasukite pirma gatve į kairę.

Kai jie važiavo pro kalėjimą kitapus upės, Konoras žvilgtelėjo į aukštas jo sienas. Milicija vis dar bandė suginti žmones, kad jie papildytų būrelį žiūrovų, surinktų būti nuosprendžio įvykdymo liudininkais. Įdomu, kaip Bolšenkovas iš šito reikalo išsisuks, pagalvojo Konoras.

Jis vairavo automobilį dar porą šimtų metrų, kol Bolšenkovas paliepė:

— Sustokite čia.

Konoras sulėtino greitį ir pastatė automobilį už didžiulio balto BMW. Šio vienos iš užpakalinių durelių buvo atlapotos.

— Štai čia mudu išsiskirsime, pone Ficdžeraldai, — pasakė Bolšenkovas. — Tikėkimės, daugiau niekada nebesusitiksime.

Konoras patvirtinamai linktelėjo. Jam jau lipant iš automobilio, milicijos viršininkas pridūrė:

— Esate laimingas, kad turite tokį nuostabų draugą.

Tik po kurio laiko Konoras suprato tų žodžių prasmę.

— Jūsų reisas išskrenda nuo 11-ų vartų, pone Džeksonai. Už dvidešimties minučių bus įsodinami keleiviai.

— Dėkui, — pasakė Konoras, pasiimdamas įsodinimo taloną.

Pamažu jis patraukė išvykstančiųjų koridoriaus link vildamasis, kad kontrolės pareigūnas ne pernelyg atidžiai tikrins jo pasą. Nors vietoj Džeksono fotografijos buvo priklijuota jo, Krisas trejais metais jaunesnis, dviem coliais žemesnis ir nuplikęs. Jeigu jo paprašytų nusiimti kepurę, tektų aiškinti, kodėl galva nusėta panašiomis kaip Gorbačiovo žymėmis. O Kalifornijoje paprasčiausiai pamanytų, kad jis priklauso kokiai nors sektai.

Savo pasą jis padavė dešine ranka — jeigu paduotų kairiąja, at-

sismauktų rankovė ir pasimatytų rieše ištatuiruotas numeris. Kai tik sugrįš į Ameriką, nusipirks platesnį laikrodžio dirželį.

Kontrolės pareigūnas tik probėgšmais užmetė akį į pasą ir jį praleido. Į įsigytą naują lagaminą su viena drabužių pamaina ir prausimosi reikmenų maišeliu viduje oro uosto apsauga praleido be kliūčių. Atsiėmęs jį, Konoras nusigavo prie 11 vartų, kur atsisėdo laukti kampe, toliau nuo išėjimo į lėktuvą.

Per dvidešimt valandų nuo tada, kai paliko „Kryžius“, jis nė minutėlę neatsipalaidavo.

— *Prasideda įsodinimas į „Finnair“ reisą 821 skrydžiui į Frankfurtą,* — nuskambėjo balsas per garsiakalbį.

Konoras nepajudėjo. Jeigu jam būtų pasakę tiesą, nė už ką nebūtų sutikęs, kad Krisas užimtų jo vietą. Viską, kas atsitiko po to, kai išsiskyrė su Bolšenkovu, mėgino sudėlioti į bendrą paveikslą.

Jis išlipo iš milicijos automobilio ir sparčiai, kiek pajėgdamas, nuėjo prie laukiančio BMW. Kol įsiropštė ant šio užpakalinės sėdynės šalia blyškaus lieso jauno vyro su ilgu kašmyriniu paltu, milicijos viršininkas apsisuko, ketindamas grįžti į „Kryžius“. Nė vienas iš dviejų panašiai apsirengusių vyrų, sėdinčių automobilio priekyje, nieko nepasakė — tartum nė nematė jo čia.

Automobilis lėtai išslinko į tuščią gatvę ir sparčiai išlėkė iš miesto. Jiems išvažiavus į plentą, vairuotojas nebepaisė greičio apribojimo. Kai prietaisų skydelio laikrodyje užsižiebė 8.00, iš kelio ženklo Konoras suprato, kad iki Suomijos sienos likę 150 kilometrų.

Nuotolis pagal kelio ženklus vis mažėjo, — šimtas kilometrų, paskui penkiasdešimt, trisdešimt, dešimt, — ir Konoras susimąstė, kaip jie paaiškins pasieniečiams, kad automobilyje yra rusų milicininkas. Bet, kaip pasirodė, aiškinti visai nereikėjo. Kai BMW buvo apie trys šimtai metrų iki niekieno žemės, skiriančios dvi šalis, vairuotojas keturis kartus sublyksėjo priekinėmis šviesomis. Tučtuojau

pakilo valstybės sienos barjeras, leisdamas jiems kirsti Suomijos ribą nė nesumažinant greičio. Konoras ėmė deramai vertinti rusų mafijos įtakos mastą.

Nuo pat kelionės pradžios automobilyje niekas nepratarė nė žodžio, ir vėl tik iš kelio ženklų Konoras orientavosi, kur link jie važiuoja. Pradėjo manyti, kad tikriausiai kelionės tikslas — Helsinkis, bet kokį dešimtį kilometrų iki šio priemiesčių jie pasuko į nuovažą nuo magistralės. Automobilio greitis sumažėjo, nes vairuotojui teko manevruoti per išmuštas kelio duobes ir aklus posūkius, vedančius vis giliau ir giliau į kaimo laukus. Konoras žvelgė į plyną kraštovaizdį, storai nuklotą sniego.

— Tęsiame įsodinimą į „Finnair" reisą 821 skrydžiui į Frankfurtą. Kviečiame visus keleivius orlaivyje užimti savo vietas.

Konoras vėl nepajudėjo.

Keturiasdešimt minučių po to, kai išsuko iš magistralės, automobilis įvažiavo į kiek apleisto ūkio kiemą. Dar jiems nesustojus, namo durys atsidarė ir pro jas iššokęs aukštas jaunas vyras įsivedė Konorą vidun. Jis, atrodo, nematė priemenėje susigūžusios moters, pro kurią jie praėjo. Konoras nusekė paskui jį laiptais į antrą aukštą. Rusas atidarė duris, ir Konoras įžengė į kambarį. Durys už jo užsitrenkė, ir Konoras išgirdo spynoje pasisukant raktą — dar vieną raktą dar kitose duryse.

Jis nuėjo per kambarį prie vienintelio lango ir pasižiūrėjo laukan. Vienas iš asmens sargybinių stovėjo kieme užvertęs galvą ir žiūrėjo aukštyn į jį. Konoras pasitraukė nuo lango ir pastebėjo ant mažos, iš pažiūros nepatogios lovos išdėliotą drabužių komplektą — kostiumą, paltą ir juodą triušio kailio kepurę.

Konoras nusivilko visą milicininko aprangą ir numetė ant kėdės

šalia lovos. Kambario kampe už plastikinės užuolaidos buvo aprūdijęs dušas. Kelias minutes Konoras prausėsi prasto ūkinio muilo gabalėliu po drungno vandens srovele, mėgindamas nuplauti nuo savęs „Kryžių“ dvoką. Kūną nusisausino dviem šiurkščiomis indų pašluostėmis. Pasižiūrėjęs į veidrodį suprato, kad turi praeiti šiek tiek laiko, kol galvos randai sugis ir plaukai ataugs iki įprasto ilgio. Bet ištatuiruotas ant riešo numeris jam liks visam gyvenimui.

Jis apsirengė paliktais ant lovos drabužiais. Nors kelnės buvo porą colių per trumpos, marškiniai ir švarkas tiko visai gerai, net jeigu kalėjime ir sulyso kokia dešimčia svarų.

Į duris tyliai pabeldė, ir spynoje pasisuko raktas. Prie slenksčio su padėklu rankose stovėjo moteris, jo matyta priemenėje. Ji paliko padėklą ant stalo ir išsmuko atgal, nespėjus Konorui padėkoti. Jis pasižiūrėjo į dubenį šilto sultinio bei tris bandeles ir net apsilaižė. Atsisėdo ir puolė valgyti, bet pasiurbčiojęs porą šaukštų sultinio ir surijęs vieną bandelę pasijuto sotus. Staiga priveiktas mieguistumo, jis sukniubo ant lovos.

— Baigiasi įsodinimas į „Finnair“ reisą 821 skrydžiui į Frankfurtą. Likusius keleivius prašome orlaivyje užimti savo vietas.

Konoras vis tiek nepajudėjo.

Turbūt buvo užmigęs, nes kitką, ką prisiminė, kad atsibudęs pamatė lovos kojūgalyje stovintį ir žemyn į jį žiūrintį jaunąjį blyškų vyriškį.

— Už dvidešimties minučių išvykstame į oro uostą, — jam pasakė jaunuolis ir numetė ant lovos storą rudą voką.

Konoras atsisėdo ir atvėrė voką. Viduje buvo lėktuvo bilietas pirmąja klase į Tarptautinį Daleso oro uostą, tūkstantis Jungtinių Valstijų dolerių ir Amerikos pasas.

Jis atvertė pasą ir perskaitė pavardę „Kristoferis Endriu Džeksonas“, o virš šios – jo paties fotografija. Pažvelgė į jaunąjį rusą:

– Ką tai reiškia?

– Reiškia, kad esate gyvas, – atsakė Aleksejus Romanovas.

– Baigiasi įsodinimas į reisą 821 skrydžiui į Frankfurtą. Visus likusius keleivius prašome nedelsiant užimti savo vietas.

Konoras neskubiais žingsniais nuėjo prie vartų kontrolieriaus, padavė jam įsodinimo taloną ir patraukė laukiančio lėktuvo link. Stiuardesė patikrino jo vietos numerį ir pasakė eiti į lėktuvo priekinę sekciją. Konorui neteko ieškotis vietos prie lango, nes penktoje eilėje kraštiniame krėsle prie praėjimo jau sėdėjo saugos diržu prisisegęs jaunasis rusas. Buvo akivaizdu, kad šio užduotis – ne tik paimti siuntą, bet ir ją pristatyti į vietą bei užtikrinti, kad sandėris iš jo pusės būtų įvykdytas. Konorui žengiant per savo palydovo kojas, stiuardesė paklausė:

– Galiu paimti jūsų kepurę, sere?

– Ne, dėkui.

Jis atsilošė patogiame krėsle, bet atsipalaidavo tik tuomet, kai lėktuvas atsiplėšė nuo žemės. Paskui pirmą kartą pradėjo sąmonintis, kad iš tikrųjų pabėgo. Bet neaišku kur, klausė savęs. Žvilgtelėjo sau iš kairės: nuo šiol visąlaik kas nors prie jo bus dieną ir naktį, kol įvykdys savąją sandėrio dalį.

Skrendant į Vokietiją, Romanovas nė karto nepravėrė burnos, nebent tam, kad suvalgytų kelis kąsnelius priešais jį padėto užkandžio. Konoras lėkštę paliko tuščią, o paskui visą kelionę skaitė aviakompanijos „Finnair“ skrydžiui parūpintus žurnalus. Iki lėktuvas nutūpė Frankfurte, jis jau viską žinojo apie saunas, iečių metikus ir suomių priklausomumą nuo Rusijos ekonomikos.

Kai jie ėjo į tranzitinių keleivių laukiamąjį, Konoras iškart pa-

stebėjo CŽV agentą. Jis skubiai atsiskyrė nuo savo palydovo ir didžiam Romanovo palengvėjimui, po dvidešimties minučių sugrįžo.

Konoras žinojo, kad būtų lengva atsikratyti savo prižiūrėtojo, kai tik jie sugrįš į jo pažįstamą teritoriją, bet taip pat žinojo, kad jeigu mėgintų pabėgti, jie įvykdytų grasinimą, kurį taip vaizdžiai nupasakojo Sankt Peterburgo milicijos viršininkas. Nuo minties, kad kuris nors iš tų galvažudžių galėtų nors pirštu paliesti Megę ar Tarą, jis nusipurtė.

„United Airlines" lėktuvas „Boeing 777" pakilo skrydžiui į Tarptautinį Daleso oro uostą pagal tvarkaraštį. Konoras sukirto pirmą ir antrą pietų patiekalus. Kai tik stiuardesė pasiėmė padėklą, jis nuspaudė savo krėslo porankyje mygtuką, atsilošė ir susimąstė apie Megę. Kaip pavydėjo žmonai, kad ji visada galėdavo... Po kelių minučių jis užmigo lėktuve — per dvidešimt metų pirmą kartą.

Kai atsibudo, atnešė užkandį. Turbūt jis reise buvo vienintelis, suvalgęs viską, kas buvo padėta priešais, net du indelius marmelado.

Paskutinę valandą iki nutūpiant Vašingtone, mintimis jisai sugrįžo prie Kriso Džeksono ir jo pasiaukojimo. Konoras žinojo jau niekada negalėsiąs jam atsilyginti, bet buvo pasiryžęs, kad toks poelgis nenueitų perniek.

Konoro mintys peršoko prie Dekster ir Gutenburgo — jie dabar turbūt laiko jį mirusiu. Pirmiausia, gelbėdami savo kailį, jie išsiuntė jį į Rusiją. Paskui nužudė Džoaną, nes ji galėjo Megei perduoti kokią nors informaciją. Ar ilgai truks, kol jie nuspręs, kad Megė ir pati tapo pernelyg didele grėsme ir kad jos reikia atsikratyti?

— *Kalba lėktuvo kapitonas. Mums duotas leidimas leistis į Tarptautinį Daleso oro uostą. Ekipažas ruošiasi leistis. „United Airlines" vardu norėčiau jus pasveikinti atvykus į Jungtines Valstijas.*

Konoras atsivertė pasą. Krisoferis Endriu Džeksonas sugrįžo į tėvynę.

25



Megė į Daleso oro uostą atvažiavo valandą per anksti — įprotis, visada erzindavęs Konorą. Ji pasitikrino atvykstančių lėktuvų švieslentėje ir nusiramino — lėktuvas iš San Francisko nusileis laiku.

Nuo laikraščių stendo ji pasiėmė *Washington Post*, užsuko į artimiausią kavinukę, įsitaisė ant taburetės prie bufeto ir užsisakė juodos kavos su prancūzišku rageliu. Ji nepastebėjo dviejų vyrų, užsiėmusių staliuką priešingame kampe. Vienas iš jų irgi turėjo rankose *Washington Post* ir apsimetė, kad skaito. Bet kad ir kaip akylai Megė būtų žiūrėjusi, vis tiek nebūtų pamačiusi trečio vyro, labiau besidominčio ja nei atvykstančių lėktuvų švieslente, į kurią buvo nukreipęs žvilgsnį. Jis jau pastebėjo kitus du vyrus kampe.

Megė pervertė *Post* nuo pradžios iki galo, kas kelias minutes vis pasižiūrėdama į laikroduką. Kai užsisakė antrą puodelį kavos, ji jau gilinosi į priedą apie Rusiją, išspausdintą laukiant netrukus įvyksiančio Zerimskio vizito į Vašingtoną. Megei nepatiko, ką perskaitė apie komunistų lyderį: jis aiškiai atrodė kaip žmogus iš praėjusio šimtmečio.

Trečią puodelį kavos ji išbaigė dvidešimt minučių iki lėktuvui nutūpiant pagal tvarkaraštį, tad nuslydo nuo taburetės ir patraukė prie artimiausios taksofonų eilės. Du vyrai iš kavinukės nusekė paskui ją, o trečiasis vis slapstėsi šešėliuose.

Ji surinko mobiliojo telefono numerį.

— Labas rytas, Džeke, — pasakė, kai atsiliepė jos pavaduotoja. — Tik noriu pasitikrinti, ar viskas gerai.

— Mege, — atsiliepusi moteris stengėsi, kad balsas neatrodytų pernelyg irzlus. — Septintą valandą ryto aš dar neatsikėlusi iš lovos. Juk skambinai vakar, prisimeni? Universitete atostogos, iki sausio keturioliktos niekas negrįš, ir po trejų metų, kai esu tavo pavaduotoja, jau sugebu tvarkytis darbe ir kai tavęs nėra.

— Atleisk, Džeke, — atsiprašė Megė. — Nenorėjau tavęs pažadinti. — Pamiršau, koks dar ankstyvas metas. Pažadu daugiau tau neįkyrėti.

— Tikiuosi, Konoras netrukus sugrįš, o Tara su Stiuartu kitas dvi savaites neduos tau kada atsipūsti, — pasakė Džekė. — Smagių Kalėdų, ir iki sausio pabaigos nenoriu daugiau girdėti tavo balso, — emocingai pridūrė.

Megė padėjo telefono ragelį, suvokdama, kad tik stumia laiką, ir apskritai nereikėjo Džekei įkyrėti. Subarė save ir nusprendė iki Naujųjų metų jai neskambinti.

Nuėjo prie atvykstančiųjų keleivių vartų ir įsiliejo į vis didėjantį būrį žmonių, žiūrinčių pro langus į taką, kur kilo ir tūpė ankstyvieji rytiniai reisai. Trys vyrai, nesidomintys kiekvieno atvykstančio orlaivio skiriamaisiais ženklais, toliau stebėjo Megę, laukiančią, kol švieslentė patvirtins, kad „United“ lėktuvas, atskridęs reisu Nr. 50 iš San Francisko, nusileido. Kai pranešimas pagaliau pasirodė, ji nusišypsojo. Vienas iš trijų vyrų, išsiėmęs mobilųjį, suspaudė vienuolika skaičių ir perdavė informaciją į Langlį savo viršininkui.

Megė vėl nusišypsojo, kai taku iš reaktyvinio lainerio išniro vyras su 49-tininkų* kepuraite — pirmas žmogus, pasirodęs iš naktinio reiso. Jai teko palaukti dar dešimt minučių, kol pro duris išėjo Tara su Stiuartu. Dar niekada ji nebuvo mačiusi dukters tokios spindin-

* Kalifornijos amerikietiškojo futbolo profesionalų komanda, šitaip pavadinta 1849 metų Aukso karštligei paminėti.

čios. Vos tik pastebėjęs Megę, Stiuartas jai plačiai išsišiepė – ta šypsena jų atostogų Australijoje metu buvo tapusi tokia pažįstama.

Megė abu paeiliui apkabino.

– Nuostabu judu matyti, – pasakė.

Ji paėmė iš Taros krepšį, ir abu savo svečius nusivedė požemine perėja į pagrindinį terminalą.

Vienas iš anksčiau ją sekusių vyrų jau laukė trumpalaikio parkavimo aikštelėje, sėdėdamas transporterio, pakrauto vienuolika naujų lengvųjų „Toyota" automobilių, kabinos keleivio vietoje. Kiti du bėgo per aikštelę.

Megė, Tara ir Stiuartas išžengė į šaltą rytmečio orą ir nuėjo prie Megės automobilio.

– Mam, ar ne laikas tau įsigyti ką nors naujesnio už tą seną kledarą? – neva pasibaisėjusi paklausė Tara. – Aš dar mokiausi aukštesniojoje mokykloje, kai tu jį nusipirkai, ir tuomet jis jau buvo pavažinėtas.

– „Toyota" – saugiausias automobilis, – griežtai atrėmė Megė. – Taip nuolat tvirtina *Consumer Reports**.

– Joks trylikos metų senumo automobilis kelyje nėra saugus, – atkirto Tara.

– Šiaip ar taip, – pasakė Megė, nuleisdama negirdom dukters pašaipą, – tavo tėvo nuomone, turėtume likti prie to paties, iki jis įsidarbins naujoje tarnyboje. Ten jam leis naudotis kompanijos automobiliu.

Užsiminus apie Konorą, minutėlę stojo nesmagi tyla.

– Labai nekantrauju vėl pamatyti jūsų vyrą, ponia Ficdžerald, – pasakė Stiuartas, ropšdamasis ant užpakalinės sėdynės.

Megė nepasakė, kad ir ji nekantrauja, o tik paklausė:

– Tai pirmą kartą lankotės Amerikoje?

* „Vartotojų atsiliepimai" (*angl.*) – nuo 1936 m. amerikiečių Vartotojų sąjungos leidžiamas žurnalas.

— Taip, tikrai, — patvirtino Stiuartas, o Megė įjungė degimą. — Ir jau nesu tikras, ar benorėsiu grįžti į Australiją.

— Mums Valstijose jau pakanka pernelyg brangiai apmokamų teisininkų, kam dar vieno iš pasaulio krašto, — pasakė Tara, jiems laukiant eilėje susimokėti už parkavimą.

Megė jai nusišypsojo, jausdamasi laimingesnė nei kada nors per pastarąsias savaites.

— Kada turite grįžti namo, Stiuartai?

— Jeigu tau atrodo, kad jis jau per ilgai svečiuojasi, mes galėtume tiesiog apsisukti ir sėsti į pirmą reisą atgal, mam, — pajuokavo Tara.

— Ne, ne tai turėjau galvoje, tik...

— Žinau, tu mėgsti viską planuoti, — nusijuokė Tara. — Jeigu galėtų, Stiuartai, mama verstų studentus registruotis į Džordžtauną vos tik pradėtus įsčiose.

— Kodėl aš pati apie tai nepagalvojau? — pasakė Megė.

— Manęs laukia ne anksčiau kaip sausio penktą vėl atsirandant prie savo darbo stalo, — atsakė Stiuartas. — Viliuosi, pajėgsite mane tiek ilgai pakęsti?

— O ką jai daugiau daryti? — nuramino Tara, spustelėdama jam ranką.

Megė kasininkui padavė dešimties dolerių banknotą ir pajudėjo iš parkavimo aikštelės į plentą. Ji žvilgtelėjo į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, bet nepastebėjo niekuo neišsiskiriančio mėlyno fordo, atsilikusio kokį šimtą jardų ir riedančio maždaug tokiu pat greičiu. Vyras keleivio sėdynėje pranešinėjo savo viršininkui Langlyje, kad subjektas pajudėjo nuo oro uosto septintą keturiasdešimt trys ir rieda Vašingtono link, pasiėmęs du keleivius.

— Jums patiko San Franciskas, Stiuartai?

— Viskas patiko, — atsakė jis. — Mes ketiname ten praleisti dar porą dienų man pakeliui į namus.

Vėl žvilgtelėjusi į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, Megė pamatė iš

paskos artėjantį Virdžinijos valstijos kelių patrulio automobilį blyksinčiais švyturėliais.

— Kaip manote, jis vejasi mane? Juk tikrai neviršijau greičio, — nustebo Megė ir pasižiūrėjo į spidometrą.

— Mam, šitas automobilis faktiškai seniena ir jau prieš daug metų reikėjo nutempti jį į laužyną. Prie visko būtų galima prikibti — nuo stabdymo šviesų iki nuvažinėtų padangų. Tik sustok kelkraštyje. — Tara pasižiūrėjo pro užpakalinį langą. — Ir kai kelių eismo faras užkalbins tave, pasistenk jam žybtelėti tą savo airišką šypseną.

Megė pasuko į kelkraštį, o vidurine juosta tolyn nulėkė mėlynasis fordas.

— Mėšlas, — metė jo vairuotojas, prašaudamas pro juos.

Iš patrulių automobilio išlipo du policininkai ir pamažu žengė jų link. Megė nuleido langą. Pirmas policininkas mandagiai nusišypsojęs paklausė:

— Galiu pamatyti jūsų vairuotojo pažymėjimą, mem?

— Žinoma, pareigūne, — irgi su šypsena atsakė Megė.

Ji pasilenkė į priekį, atsidarė rankinę ir suskato joje raustis, o antras patrulis mostelėjo Stiuartui irgi nuleisti savo pusės langą. Stiuartas pamanė, kad reikalavimas keistas, nes jis vargu ar galėjo būti kaltas dėl kokio nors kelių eismo taisyklių pažeidimo, bet kadangi buvo ne savo šalyje, nusprendė, kad išmintingiausia bus paklusti. Jis nuleido langą tuo pat metu, kai Megė susirado vairuotojo pažymėjimą. Jai sukantis šį paduoti, antrasis policininkas išsitraukė pistoletą ir tris kartus iššovė į automobilio vidų.

Abu pareigūnai skubiai sugrįžo į savo automobilį. Kol vienas kreipė mašiną į ankstyvo rytmečio transporto srautą, kitas paskambino vyriškiui tojotų transporterio keleivio sėdynėje.

— Tojota sulūžo, reikia skubios jūsų pagalbos.

Netrukus po to, kai nurūko patrulių automobilis, transporteris, gabenantis vienuolika naujutėlaičių tojotų, pasuko į kelkraštį ir sustojo priešais stovinčią transporto priemonę. Iš kabinos iššoko ke-

leivis vyras su „Toyota“ kepuraite ir mėlynu kombinezonu ir nubėgo prie stovinčios mašinos. Atplėšė šios vairuotojo pusės dureles, atsargiai perkėlė Megę į keleivio sėdynę ir patraukė svirtį kapotui atidaryti, paskui pasilenkė prie sukniubusio Stiuarto, iš vidinės jo švarko kišenės ištraukė piniginę su pasu, o vietoj jų įkišo kitą pasą bei ploną knygelę minkštais viršeliais.

Transporterio vairuotojas pakėlė tojotos kapotą ir pasižiūrėjo po juo. Greitai atjungė palydovinio sekimo įtaisą ir vėl užtrenkė kapotą. Jo kompanionas jau sėdėjo prie tojotos vairo. Jis įjungė degimą, įstūmė pirmą pavarą ir pamažu užvairavo automobilį nuleistu transporterio pandusu į vieną paliktą laisvą vietą. Paskui išjungė degimą, užtraukė rankinį stabdį, pritvirtino automobilio ratus prie transporterio grindų ir sugrįžo pas vairuotoją į kabiną. Visas darbas truko mažiau nei tris minutes.

Transporteris vėl tęsė kelionę Vašingtono link, bet už pusės mylios įsuko į nuovažą, skirtą oro uosto sunkvežimiams, ir nuvažiavo atgal oro uosto kryptimi.

CŽV agentai mėlynajame forde išsuko iš plento kita nuovaža, grįžo tuo pačiu keliu atgal ir įsiliejo į Vašingtono link važiuojančio rytinio transporto srautą.

— Ji turbūt padarė kokį nors nežymų pažeidimą, — pranešė vairuotojas savo viršininkui Langlyje. — Nieko stebėtina, kai automobilis toks senas.

Agentas keleivio sėdynėje nustebo pamatęs, kad tojota jo ekrane neberegistruojama.

— Jie veikiausiai važiuoja atgal į Džordžtauną, — spėjo jis. — Mes pranešime, kai tik vėl nustatysime kontaktą.

Dviem agentams skubinantis Vašingtono link, transporteris, gabenantis dvylika tojotų, ties ženklu „Tik kroviniams“ iš Daleso oro uosto pagalbinio kelio pasuko kairėn. Po kelių šimtų jardų dar kartą pasuko dešinėn pro aukštus tinklo vartus, kuriuos atidarytus prilaikė

du vyrai su oro uosto tarnautojų kombinezonais, ir senu kilimo ir tūpimo taku nuvažiavo nuošalaus angaro link. Angaro įvažoje stovėjo žmogus ir gestais jiems rodė kryptį, lyg transporteris būtų ką tik nutūpęs orlaivis.

Vairuotojas transporto priemonę sustabdė prie niekaip nepaženklinto furgono. Iš šio galo skubiai iššoko septyni vyrai baltais kombinezonais. Vienas iš jų greitai nuėmė grandines, kuriomis senas automobilis buvo saugiai pritvirtintas prie transporterio. Kitas atsisėdo prie vairo, atlaisvino rankinį stabdį ir leido tojotai pandusu pamažu atbulom nuriedėti ant žemės. Kai tik ta sustojo, buvo atidarytos durelės ir rūpestingai iškelti kūnai.

Vyras su „Toyota" kepuraite iššoko iš transporterio ir perėmė senosios mašinos vairą. Įstūmęs pirmą pavarą, ratu apsisuko aplink ir šovė iš angaro, lyg ta mašina būtų lakstęs visą gyvenimą. Kai jis jau važiavo pro vartus, kūnai buvo atsargiai įkelti į furgono galą, kur jų laukė trys karstai. Vienas iš vyrų su kombinezonais pasakė:

— Nedėkite antvožų, kol neprivažiuosime prie lėktuvo.

— Gerai, daktare, — atskriejo atsakymas.

— Ir kai tik uždarys krovinių skyrių, kūnus iškelkite ir diržais pritvirtinkite krėsluose.

Kitas vyras linktelėjo, o transporteris tuo pat metu atbulom pajudėjo iš garažo ir vėl leidosi atgal senu kilimo ir tūpimo taku, paskui išvažiavo pro vartus. Pasiekęs plentą, vairuotojas pasuko kairėn Lisbergo link, kur turėjo pristatyti vienuolika naujų tojotų tenykščiam automobilių prekybos agentui. Už tas šešias valandas darbo ne pagal grafiką jam bus užmokėtas atlygis, iš kurio išgalės nusipirkti vieną iš tų tojotų.

Tinkliniai vartai jau buvo uždaryti ir užšauti skląsčiu, kai furgonas išvažiavo iš angaro ir lėtai pajudėjo krovos zonos link. Vairuotojas pravažiavo pro eilėmis išrikiuotus lėktuvus ir galiausiai sustojo prie „Boeing 747" su užrašu „Air Transport International" galo. Krovinių skyrius buvo atdaras, o panduso apačioje lūkuriavo du muitininkai.

Jie ėmėsi tikrinti dokumentus, o tuo pat metu du CŽV agentai mėlynajame forde pravažiavo pro Eivono aikštės 1648 numerį. Atsargiai apsukę kvartalą, agentai pranešė į Langlį, kad nei automobilio, nei trijų juo važiavusiųjų nematyti nė ženklo.

Senutė tojota išniro iš 66-ojo kelio ir įsiliejo į magistralę, vedančią Vašingtono link. Vairuotojas smarkiai numynė akceleratorių ir nurūko į miestą. Per savo ausines jis klausėsi, kaip pora agentų forde buvo instruktuojami važiuoti prie ponios Ficdžerald įstaigos ir pasižiūrėti, ar automobilis stovi jos įprastoje parkavimo vietoje už Priėmimo skyriaus korpuso.

Įsitikinę, kad koronerio dokumentai tvarkingi, vienas iš muitininkių pasakė:

— Gerai, nuimkite antvožus.

Jie kruopščiai patikrino visų trijų gulinčiųjų drabužius, burnas bei kitas angas ir pasirašė dokumentus. Užkėlę antvožus vyrai baltais kombinezonais karstus vieną po kito užnešė pandusu ir paguldė pagrečiui krovinių skyriuje.

„Boeing 747“ pandusą jau kėlė, kai senutė tojota važiavo pro Kristaus bažnyčią. Dar tris kvartalus ji lėkė įkalnėn, o paskui žviegdama stabdžiais sustojo Eivono aikštės 1648 numerio įvažoje.

Tuo pat metu, kai daktaras ėmė tikrinti trijų savo pacientų pulsą, tojotos vairuotojas smuko palei namo šoną ir atsirakinęs užpakalines duris įėjo vidun. Jis užbėgo laiptais į šeimininkų miegamąjį antrame aukšte ir ištraukė vieną komodos šalia lovos stalčių. Pasirausęs tarp sportinių marškinėlių surado rudą voką, ant kurio buvo užrašyta „Iki gruodžio 17-tos neatplėšti“, ir įsikišo į vidinę kišenę. Nuo drabužių spintos viršaus nukėlė du lagaminus ir greitai prigrūdo į juos drabužių. Paskui iš savo kombinezono išsiėmė celofaninį paketėlį ir jį įkišo į kosmetinę, o tą įmetė į vieną iš lagaminų. Prieš palikdamas miegamąjį, uždegė šviesą vonios kambaryje, paskui — laiptinės apačioje ir galiausiai, pasinaudodamas nuotolinio valdymo pulteliu, įjungė virtuvėje televizorių bei nustatė patį stipriausią garsą.

Palikęs lagaminus prie užpakalinių durų, jis sugrįžo prie tojotos, atkėlė jos kapotą ir vėl prijungė palydovinio sekimo įtaisą.

Kai CŽV agentai pamažu pradėjo sukti antrą ratą aplink universiteto parkavimo aikštelę, jų ekrane vėl pasirodė blyksnis. Vairuotojas greitai apsisuko ir nuvažiavo Ficdžeraldų namo link.

Žmogus su firmine „Toyota“ kepuraite sugrįžo į užpakalinę namo dalį, pasičiupo lagaminus ir atsirakinęs išėjo pro užpakalinius vartus. Tiudorų aikštėje pastebėjo laukiantį taksi ir įšoko į jo galą kaip tik tuomet, kai du agentai sugrįžo į Eivono aikštę. Lengviau atsidusęs, jaunasis vyriškis paskambino į Langlį pranešti, kad tojota pastatyta įprastoje vietoje ir kad jam matyti ir girdėti virtuvėje veikiantis televizorius. Ne, jis negalintis paaiškinti, kodėl beveik valandą sekimo įtaisas buvo išėjęs iš rikiuotės.

Taksistas nė nepasuko galvos pasižiūrėti, kai ant užpakalinės sėdynės įsitaisė vyriškis su dviem lagaminais. Bet, kita vertus, jis gerai žinojo, kur ponas Ficdžeraldas nori važiuoti.

26



— Jūs man sakote, kad visi trys dingo nuo žemės paviršiaus? — paklausė direktorė.

— Taip atrodo, — atsakė Gutenburgas. — Operacija buvo tokia profesionali, kad jeigu nežinočiau, jog jis miręs, pasakyčiau, kad visais atžvilgiais jai buvo būdingas Konoro Ficdžeraldo braižas.

— O kadangi mes žinome, kad tai neįmanoma, kas tada, jūsų nuomone, veikė?

— Lažinuosi, Džeksonas, — atsakė direktoriaus pavaduotojas.

— Ką gi, jeigu jis vėl šalyje, ponia Ficdžerald sužinos, kad jos vyras miręs. Taigi galime tikėtis, kad dabar bet kurią dieną per televizijos ankstyvąsias vakaro žinias pamatysime jos namuose susuktą vaizdajuostę.

Patenkintas savimi Gutenburgas nusišiepė.

— Jokios tikimybės, — pasakė, pastumdamas savo bosei per stalą užantspauduotą paketą. — Vakar vakare, prieš pat užsidarant universiteto bibliotekai, vienas iš mano agentų galiausiai surado vaizdajuostę.

— Taigi su viena problema susidorota, — nusprendė direktorė, atplėšdama paketą. — Bet juk niekas nesutrukdys Džeksonui papasakoti Loidui, kas iš tikrųjų „Kryžiuose“ palaidotas?

Gutenburgas gūžtelėjo pečiais.

— Jeigu ir papasakos, kokia Lorensui nauda iš tos informacijos?

Vargu ar jis paskambins savo draugeliui Zerimskiui kelios dienos prieš šiam atvykstant geros valios vizito į Vašingtoną ir praneš, kad žmogus, kurį jie pakorė už pasikėsinimą jį nužudyti, vis dėlto nebuvo rusų mafijos nusamdytas Pietų Afrikos teroristas, bet CŽV agentas, vykdantis įsakymus, atėjusius iš Baltųjų rūmų.

— Gal ir ne, — sutiko Dekster. — Bet kol Džeksonas ir Ficdžeraldo moterys kažkur ten sukinėjasi, vis tiek problema kybo. Tad siūlau jums mesti dešimtį savo geriausių agentų jiems susekti ir kuo greičiau — man nesvarbu, kokiame sektoriuje šie dirba ir prie ko yra priskirti. Jeigu Lorensui pavyks įrodyti, kas iš tikrųjų Sankt Peterburge įvyko, jis turės daugiau nei pakankamai dingsčių pareikalauti kieno nors atsistatydinimo.

Gutenburgas liko neįprastai tylus.

— O kadangi kiekvieno su tuo susijusio dokumento apačioje yra jūsų parašas, — tęsė direktorė, — deja, man neliks nieko kita, kaip tik leisti jums išeiti.

Gutenburgui kaktą išmušė smulkūs prakaito lašeliai.

Stiuartas pamanė prabundantis iš blogo sapno. Mėgino prisiminti, kas įvyko. Juos oro uoste pasitiko Taros motina, paskui vežė į Vašingtoną. Bet automobilį sustabdė kelių eismo patrulis ir jo paprašė nuleisti savo pusės langą. O paskui?..

Jis apsidairė. Buvo kitame lėktuve, tačiau kur dabar jie skrenda? Atsirėmusi jam į petį miegojo Tara; iš kitos pusės sėdėjo jos motina, irgi kietai įmigusi. Visi kiti krėslai buvo tušti.

Pradėjo iš naujo perkratinėti faktus, kaip visada darydavo, ruošdamasis bylai. Jis su Tara nusileido Daleso oro uoste. Megė jų laukė prie vartų...

Sutelktas jo mintis pertraukė elegantiškai apsirengęs pusamžis vyriškis, išdygęs šalia ir prisilenkęs patikrinti pulso.

— Kur mes skrendame? — tyliai paklausė Stiuartas, bet dakta-

ras neatsakė, tik taip pat greitomis apžiūrėjo Tarą ir Megę, o paskui vėl išnyko lėktuvo priekyje.

Stiuartas atsisegė saugos diržą, bet neturėjo jėgų atsistoti. Tara sujudėjo, o Megė ir toliau kietai miegojo. Jis pasitikrino kišenes. Iš jo paimta piniginė ir pasas. Jaunasis vyriškis desperatiškai stengėsi perprasti, kokia viso to logika. Kodėl kažkam prireikė griebtis tokių kraštutinumų dėl kelių šimtų dolerių, kredito kortelių ir australiško paso? Dar keisčiau: atrodo, visi tie daiktai pakeisti plonu Jeitso eilėraščių tomeliu. Anksčiau, prieš susipažindamas su Tara, niekada nebuvo skaitęs Jeitso, bet po to, kai ji sugrįžo į Stanfordą, poeto kūryba jam pradėjo patikti. Jis atsivertė knygelę ties pirmu eilėraščiu „Dialogas tarp savęs ir sielos“. Žodžiai *Sutinku išgyventi tą viską dar ir dar kartą* buvo pabraukti. Pasklaidęs knygelės puslapius pastebėjo, kad ir kai kurios kitos eilutės buvo pabrauktos.

Kol svarstė, ką visa tai galėtų reikšti, šalia jo grėsmingai tarsi bokštas iškilo aukštas, stambaus sudėjimo vyras. Be žodžių jis čiupo iš Stiuarto rankų knygelę ir nulingavo į lėktuvo priekį.

Jam ranką palietė Tara. Stiuartas skubiai pasisuko ir sušnabždėjo jai į ausį:

— Tylėk.

Tara žvilgtelėjo į motiną — ji vis dar nejudėjo, matyt, taikiai nusiteikusi pasaulio atžvilgiu.

Padėjęs du lagaminus į bagažo skyrių ir įsitikinęs, kad visi trys keleiviai gyvi ir sveiki, Konoras paliko orlaivį ir įsėdo į pasiruošusio išvykti BMW galą.

— Mes toliau vykdome savo sandėrio dalį, — pasakė šalia sėdintis Aleksejus Romanovas.

Konoras sutikdamas linktelėjo ir, išvažiavęs pro tinklinius vartus, pajudėjo Ronaldo Reigano nacionalinio oro uosto link.

Kai Frankfurte vietinis CŽV agentas jo vos nepastebėjo, nes

Aleksejus Romanovas su dviem bendrais elgėsi taip, kad trūko tik viešai paskelbti juos atvykus, Konoras suvokė, kad jeigu nori išgelbėti Megę ir Tarą, operacijai vadovauti teks pačiam. Priminus su jo tėvu suderėtą išlygą, Romanovas galiausiai sutiko. Dabar Konorui beliko viltis, kad Stiuartas bus toks pat nuovokus, kaip atrodė Australijoje, kai šnektelėjo pliaže. Meldėsi, kad Stiuartas pastebėtų jo pabrauktus žodžius knygelėje, kurią įbruko jam į kišenę.

BMW privažiavo ir sustojo prie įėjimo išvykstantiesiems viršutiniame Vašingtono nacionalinio oro uosto lygmenyje. Konoras išlipo, o paskui jį – žingsniu atsilikęs Romanovas. Kiti du vyrai prisidėjo prie jų ir nusekė paskui Konorą, ramiai įžengiantį į oro uostą ir traukiantį prie „American Airlines" bilietų registracijos stalo. Konorui reikėjo, kad jie visi atsipalaiduotų, o tada jis žengs kitą žingsnį.

Kai Konoras padavė tarnautojui prie stalo savo bilietą, šis pasakė:

– Apgailestauju, pone Redfordai, bet 383 reisas į Dalesą kelias minutes vėluoja. Tikimės, kad vėlavimas bus kompensuotas skrydžio metu. Jūsų įlaipinimas prie trisdešimt antrų vartų.

Lėtu žingsniu Konoras patraukė laukiamojo link ir, pasiekęs taksofonų eilę, sustojo. Pasirinko taksofoną, kurio gretimos kabinos jau buvo užimtos. Romanovas ir du jo asmens sargybiniai laikėsi už kelių žingsnių ir atrodė nepatenkinti. Konoras jiems nekaltai nusišypsojo, įstūmė į aparato plyšį Stiuarto tarptautinių telefono pokalbių kortelę ir surinko numerį Keiptaune.

Šaukiamieji signalai kurį laiką gaudė, o paskui žmogus atsiliepė.

– Klausau?

– Čia Konoras.

Stojo ilga tyla.

– Maniau, tik Jėzus galėjo prisikelti iš numirusiųjų, – pratarė Karlas.

– Šiek tiek laiko viešėjau skaistykloje, ir man tai pavyko, – atsakė Konoras.

– Na, bent jau esi gyvas, drauguži. Kuo galiu padėti?

— Pirma, kiek tai liečia kompaniją, antrojo atėjimo nebus.

— Supratau, — pasakė Karlas.

Kai Konoras atsakinėjo į paskutinį Karlo klausimą, išgirdo galutinį kvietimą užimti vietas 383 reise skrydžiui į Dalasą. Jis padėjo ragelį, vėl nusišypsojo Romanovui ir skubiai nužingsniavo prie trisdešimt antrų vartų.

Kai Megė pagaliau atsimerkė, Stiuartas pasilenkė prie jos ir perspėjo tylėti. Po kelių minučių pasirodė stiuardesė ir jų paprašė nuleisti staliukus padėklams. Buvo atneštas nevalgomo maisto rinkinys, tarsi jie skristų įprasta pirmąja klase.

Svarstydamas, ar valgyti žuvį, kurią verčiau reikėjo išmesti atgal į jūrą, Stiuartas pašnabždėjo Megei ir Tarai:

— Visai nenumanau, kodėl mes čia ir kur skrendame, bet nujaučiu, kad tai kažkaip susiję su Konoru.

Megė linktelėjo ir ėmė tyliai pasakoti viską, ką sužinojo po Džoanos mirties.

— Bet nemanau, kad mus sučiupę žmonės galėtų būti iš CŽV, — pridūrė ji, — nes aš Gutenburgui pasakiau, kad jeigu manęs kas nors pasiges ilgiau kaip septynias dienas, ta vaizdajuostė atsidurs žiniasklaidos rankose.

— Nebent jie ją jau surado, — suabejojo Stiuartas.

— To negali būti, — pabrėžė Megė.

— Tai kas gi jie, velniai rautų? — karščiavosi Tara.

Niekas nieko nepasakė, nes vėl pasirodė stiuardesė ir tylomis išsinešė jų padėklus.

— Ar dar turime kokių nors užuominų? — kai stiuardesė pasišalino, paklausė Megė.

— Kažkas man į kišenę įbruko Jeitso eilėraščių knygelę, — prisipažino Stiuartas.

Tara pastebėjo, kaip Megė krūptelėjo.

— Kas yra? — paklausė, su nerimu žvelgdama į motiną, nes šios akyse jau tvenkėsi ašaros.

— Nesupranti, ką tai reiškia?

— Ne, — Tara atrodė suglumusi.

— Tavo tėvas tikriausiai gyvas. Duok man ją pasižiūrėti, — paprašė Megė. — Galbūt jis paliko joje žinutę.

— Deja, jau nebeturiu. Vos tik ją atsiverčiau, iš lėktuvo priekio atskubėjo toks stambuolis ir išplėšė man iš rankų, — paaiškino Stiuartas. — Tačiau kelis pabrauktus žodžius vis dėlto įsidėmėjau.

— Kokie tie žodžiai? — skubiai paklausė Megė.

— Nelabai pagavau jų prasmę.

— Nesvarbu. Bent kiek prisimeni?

Stiuartas užsimerkė ir pamėgino susikaupti.

— *Sutinku*, — staiga prisiminė.

Megė nusišypsojo:

— *Sutinku išgyventi tą viską dar ir dar kartą.*

383 reiso lėktuvas tikrai laiku nutūpė Dalase, ir kai Konoras su Romanovu išžengė iš oro uosto, jų laukė dar vienas baltas BMW. Nejaugi tokius automobilius rusų mafija užsako urmu? — nusistebėjo Konoras. Paskutinė juos lydėti paskirta galvažudžių pora irgi tarsi būtų nusamdyta vaidmenims tos pačios kino studijos — net jų ginklų dėklai po švarkų pažastimis pūpsojo vienodai.

Jis galėjo tik kliautis viltimi, kad jų filialas Keiptaune neseniai įkurtas, nors vis tiek buvo sunku patikėti, kad Karlas Kuteris, turėdamas didesnį nei dvidešimties metų vyresniojo CŽV operatyvininko Pietų Afrikoje stažą, nesugebėtų savo kvartale susitvarkyti su kokiu naujokėliu.

Kelionė į Dalaso centrą truko tik truputėlį ilgiau nei dvidešimt minučių. Konoras tylus sėdėjo automobilio gale suvokdamas, kad galbūt netrukus akis į akį susidurs su dar kuo nors, irgi beveik tris-

dešimt metų išdirbusiu CŽV. Nors jie niekada nebuvo susitikę, jis žinojo, kad ryžosi pačiai didžiausiai rizikai nuo tada, kai parvyko į Ameriką. Bet jeigu rusai tikisi, kad jis tesės sunkiausią jų kontrakto sąlygą, teks pasinaudoti vieninteliu idealiai tokiai užduočiai įvykdyti tinkamu šautuvu.

Po dar vienos išvykos, per kurią irgi visi tylėjo, jie sustojo prie didelės parduotuvės „Hardingo medžioklės ginklai“. Konoras greitai smuko vidun, o Romanovas su dviem naujais jo šešėliais nė per žingsnį neatsilikdami it šunys įsekė iš paskos. Jis nuėjo prie prekystalio, o tie dėjosi itin susidomėję automatinių pistoletų stendu tolimajame parduotuvės krašte.

Konoras apsidairė. Reikia ieškoti greitai, nekristi į akis, bet nuodugniai. Po kelių sekundžių įsitikino, kad saugos vaizdo kamerų parduotuvėje nėra.

— Laba diena, sere, — užkalbino jį jaunas pardavėjas ilgu rudu švarku. — Kuo galiu jums padėti?

— Ketinu pamedžioti, todėl norėčiau nusipirkti karabiną.

— Esate numatęs kokį nors konkretų modelį?

— Taip, „Remington 700“.

— Tai nebus problemų, sere.

— Reikėtų dar kelių modifikacijų, — pridūrė Konoras.

Pardavėjas šiek tiek padvejojo.

— Atsiprašysiu minutėlę, sere.

Ir jis šmurkštelėjo pro užuolaidą į tarnybines patalpas.

Po kelių sekundžių iš ten pat išniro senyvas vyras, irgi ilgu rudu švarku. Konoras suirzo: mat tikėjosi nusipirkti karabiną nesusitikdamas su legendiniu Džimu Hardingu.

— Laba diena, — pasisveikino parduotuvės savininkas, įdėmiai nužvelgdamas pirkėją. — Kaip suprantu, jus domina „Remington 700“. — Jis šiek tiek patylėjo. — Su modifikacijomis.

— Taip. Jus man rekomendavo vienas draugas, — atsakė Konoras.

— Jūsų draugas turbūt profesionalas, — spėjo Hardingas.

Vos tik buvo paminėtas žodis „profesionalas", Konoras suprato, kad jį tyrinėja. Jeigu Hardingas nebūtų ginklininkų Stradivarijus, apsigręžęs išeitų daugiau netaręs nė žodžio.

— Kokias modifikacijas turite omenyje, sere? — paklausė Hardingas, vis nenuleisdamas akių nuo pirkėjo.

Konoras smulkiai apibūdino Bogotoje paliktą ginklą, atidžiai stebėdamas, kokia bus pardavėjo reakcija.

Hardingo veidas išliko bejausmis.

— Tuomet gal ir turiu kai ką, kas jus sudomintų, sere, — pasakė ir apsisukęs dingo už užuolaidos.

Darsyk Konoras pagalvojo, kad gal verčiau išeiti, bet po kelių sekundžių iš už užuolaidos, nešinas pažįstamu odiniu dėklu, vėl pasirodė Hardingas ir paguldė nešulį ant prekystalio.

— Šis modelis pas mus pateko neseniai — po jo savininko mirties, — paaiškino jis ir spragtelėjęs užšovus atidarė dangtį, apsuko dėklą, kad Konoras galėtų apžiūrėti ginklą. — Kiekviena detalė — rankų darbo, ir aš abejoju, ar šiapus Misisipės rasite meistriškiau sukurtą gaminį. — Hardingas meiliai palietė karabiną. — Buožė iš fiberglaso, kad būtų lengvesnė ir patogesnė laikyti. Vamzdis importuotas iš Vokietijos — atrodo, kad fricai tebegamina geriausiai. Optinis taikiklis — „Leopold 10 Power" su milimetrų taškeliais, tad jums net nereikia daryti pataisos dėl vėjo. Su šiuo karabinu galėtumėte nudėti pelę iš keturių šimtų žingsnių atstumo, apie briedį net nekalbu. Jeigu esate pasikaustęs technikoje, sugebėtumėte iš šimto jardų pakeisti kampą puse minutės.

Jis pakėlė akis pasižiūrėti, ar pirkėjas suprato, apie ką kalbama, bet Konoro veidas nieko neišdavė.

— „Remington 700" su tokiomis modifikacijomis ieško tik labai nuovokūs pirkėjai, — pridūrė Hardingas.

Konoras iš vietos nepajudino nė vienos iš penkių detalių, nes baiminosi, kad Hardingas supras, koks jis nuovokus pirkėjas.

— Už kiek? — paklausė ir pirmą kartą sumojo, kad visai nenutuokia, kiek gali kainuoti rankų darbo „Remington 700“.

— Dvidešimt vienas tūkstantis dolerių, — atsakė Hardingas. — Bet mes turime ir standartinį modelį, jeigu pageidautumėte...

— Ne, — pertraukė Konoras. — Šitas tiks.

— O kaip mokėsite, sere?

— Grynaisiais.

— Tokiu atveju paprašysiu kokio nors asmens tapatybės dokumento, — pasakė Hardingas. — Deja, atsirado dar daugiau popierizmo, kai Breidžio įstatymą* pakeitė Asmens tapatybės pateikimo ir registracijos vietoje, kur perkama, įstatymas.

Konoras išsitraukė Virdžinijos valstijos vairuotojo pažymėjimą, kurį vakar už šimtą dolerių nusipirko Vašingtone iš kišenvagio.

Ištyrinėjęs pažymėjimą, Hardingas linktelėjo.

— Dabar, pone Redfordai, reikia, kad užpildytumėte tuos tris blankus.

Konoras įrašė avalynės parduotuvės Ričmonde vedėjo padėjėjo pavardę, adresą ir socialinio draudimo numerį.

Kol Hardingas vedė duomenis į kompiuterį, Konoras bandė apsimesti nuobodžiaujančiu, bet mintyse meldėsi, kad per pastarąją parą ponas Redfordas dar nebūtų pranešęs apie prarastą vairuotojo pažymėjimą.

Staiga Hardingas pakėlė akis nuo ekrano.

— Pavardė dviguba? — paklausė.

— Ne, — nė nemirktelėjęs atsakė Konoras. — Gregoris — mano vardas. Mano motina buvo įsimylėjusi Gregorį Peką.

Hardingas nusišypsojo.

— Manoji irgi.

Dar po kelių sekundžių Hardingas tarė:

* Smurto rankiniais ginklais prevencijos įstatymas, Jungtinių Valstijų Kongreso priimtas 1993 m. [šitaip pavadintas pagal Džeimsą Breidį (James Brady), nušautą Džono Hinklio (John Hinckley Jr) per pasikėsinimą į prezidentą Ronaldą Reiganą 1981 m.].

— Atrodo, viskas gerai, pone Redfordai.

Konoras pasisukęs linktelėjo Romanovui.

Šis neskubiu žingsniu atėjo ir iš vidinės švarko kišenės išsitraukė storą pluoštą banknotų. Kurį laiką demonstratyviai lupo nuo pluošto šimtinius banknotus, atskaičiavo du šimtus dešimt ir per prekystalį padavė Hardingui. Konoras tikėjosi, kad tai atrodys kaip įprasta pirkimo procedūra, bet rusas atliko visą spektaklį. Jo sėbrai lygiai taip pat būtų galėję stovėti ant šaligatvio ir pardavinėti bilietus į šį pasirodymą.

Hardingas išrašė kvitą ir padavė Konorui. Šis išėjo daugiau netaręs nė žodžio. Vienas iš banditų čiupo karabiną ir išbėgo iš parduotuvės į šaligatvį, lyg ką tik būtų apiplėšęs banką. Konoras vėl įsitaisė BMW gale ir pagalvojo, ar būtų įmanoma dar labiau atkreipti į save dėmesį. Sužvyginęs padangomis automobilis atsiskyrė nuo bordiūro ir įsiliejo į intensyvų transporto srautą, paleidęs kakofoniją signalų. Taip, galiausiai nusprendė Konoras, tikrai įmanoma. Kol vairuotojas, viršydamas leidžiamą greitį, lėkė į oro uostą, jis visą kelią nieko nekalbėjo. Net Romanovas pradėjo atrodyti šiek tiek įsibaiminęs. Konorui greitai aiškėjo, kad naujoji rusų mafija Valstijose vis dar veikia diletantiškai, palyginti su jų giminaičiais Italijoje. Bet ilgai netruks, kol jie anuos prisivys, tuomet tepadeda Dievas FTB.

Po penkiolikos minučių BMW sustojo prie įėjimo į oro uostą. Konoras išlipo ir patraukė sukamųjų durų link, o Romanovas davė nurodymus žaliūkams automobilyje ir galiausiai, atlupęs nuo pluošto dar keletą šimtinių, atkišo jiems.

Prie registracijos stalo pasivijęs Konorą, tyliai šnibždėjo:

— Už keturiasdešimt aštuonių valandų karabinas bus Vašingtone.

— Dėl to nesilažinčiau, — atsakė Konoras, jiems abiem jau einant į išvykstančiųjų laukiamąjį.

*

— Jūs mintinai mokate visą Jeitsą? — negalėdamas patikėti paklausė Stiuartas.

— Hm, beveik, — prisipažino Megė. — Bet aš kas vakarą prieš guldamasi miego vėl perskaitau po kelis eilėraščius.

— Brangusis Stiuartai, tau apie airius dar tiek daug teks sužinoti, — pasakė Tara. — Nagi, pasistenk prisiminti bent kiek daugiau pabrauktų žodžių.

Stiuartas minutėlę pagalvojo.

— *Žemas*! — pergalingai metė.

— *Per žemas žemes ir kalvotas**? — paklausė Megė.

— Būtent.

— Juk negali būti, kad skrendame į Olandiją**, — spėjo Tara.

— Nesišaipyk, — pyktelėjo Stiuartas.

— Na, tai pasistenk prisiminti daugiau žodžių, — paragino Tara.

Stiuartas susikaupė.

— *Draugą*, — pagaliau prisiminė.

— *Visad teks naują draugą pažindint su senu****, — pacitavo Megė.

— Vadinasi, mes sutiksime naują draugą naujoje šalyje, — padarė išvadą Tara.

— Tačiau ką? Ir kur? — paklausė Megė, o lėktuvas toliau tęsė kelionę naktimi.

* Tai eilutė iš V.B. Jeitso eilėraščio „Angaus klajonių daina".

** Originale angliškas *hollow land* pažodžiui — žema žemė (kraštas), iš to kilęs ir Olandijos pavadinimas (*Holland*).

*** Eilutė iš kito V.B. Jeitso eilėraščio „Majoro Roberto Gregorio atminimui".

27



Vos tik perskaitęs pirmaeilės skubos pranešimą, Gutenburgas jau rinko telefono numerį Dalase. Kai atsiliepė Hardingas, CŽV direktoriaus pavaduotojas tik paprašė:

— Apibūdinkite jį.

— Šešių pėdų. Galbūt šešių ir vieno colio. Su skrybėle, jo plaukų spalvos nemačiau.

— Amžius?

— Penkiasdešimties. Metai dveji daugiau arba mažiau.

— Akys?

— Mėlynos.

— Apsirengęs?

— Sportiniu švarku, chaki kelnėmis, mėlynais marškiniais, minkštos odos mokasinais, be kaklaraiščio. Elegantiškai, bet kasdieniškai. Pamaniau, kad vienas iš mūsiškių, bet paskui pamačiau, kad jį lydi pora gerai žinomų čionykščių banditėlių, nors žmogus vaizdavo, kad šie ne su juo. Taip pat ten buvo aukštas jaunas vyras, taip nė karto ir nepravėręs burnos, bet būtent jis sumokėjo už karabiną — grynaisiais.

— Ir pirmasis vyriškis aiškiai leido suprasti, kad jam būtinos tos konkrečios modifikacijos?

— Taip. Esu tikras, kad tiksliai žinojo, ko ieško.

— Gerai. Pasilaikykite pinigus. Galbūt mums pavyks nuo vieno kurio iš banknotų identifikuoti piršto atspaudą.

— Ant jų nerasite jokių jo pirštų atspaudų, — pasakė Hardingas. — Sumokėjo jaunasis vyriškis, o karabiną išsinešė vienas iš tų banditėlių.

— Kad ir kas jis buvo, aiškiai nenorėjo rizikuoti jį neštis per oro uosto saugos tarnybos kontrolę, — nusprendė Gutenburgas. — Kokią pavardę jis įrašė blankuose?

— Gregorio Peko Redfordo.

— Asmens tapatybės dokumentas?

— Virdžinijos valstijos vairuotojo pažymėjimas. Adresas ir gimimo data visiškai atitinka socialinio draudimo numerį.

— Po valandos pas jus atvyks agentas. Jis elektroniniu paštu man išsiųs visas jums žinomas smulkmenas apie tuodu banditėlius, be to, man reikia policijos dailininko padaryto kompiuterizuoto pagrindinio įtariamojo eskizo.

— Nėra jokio reikalo.

— Kodėl?

— Visas sandėris įrašytas į saugos vaizdo kameros juostelę. — Gaila, kad Gutenburgas nematė patenkintos Hardingo šypsenos, kai šis pridūrė: — Net jūs nebūtumėte pastebėjęs, kur pas mus ji įrengta.

Stiuartas toliau stengėsi prisiminti.

— *Surasiu!* — staiga šūktelėjo jis.

— *Aš surasiu, kur ji pradingo**, — nusišypsojusi pacitavo Megė.

— Sutiksime naują draugą naujoje šalyje, ir jis suras mus, — pasakė Tara. — Gal dar ką nors prisimeni, Stiuartai?

— *Viskas griūva...*

— *... ir vėl atstatoma***, — pašnabždėjo Megė, nes pas juos vėl atėjo vyras, kuris anksčiau išplėšė Stiuartui iš rankų knygelę.

— Dabar klausykitės, ir klausykitės įdėmiai, — pasakė jis, įbe-

* Vėl iš V.B. Jeitso eilėraščio „Angaus klajonių daina".
** Iš V.B. Jeitso eilėraščio „Lazuritas".

dęs į juos akis. – Jeigu tikitės išlikti gyvi – o man nusispjaut, kaip bus, – paraidžiui pildysite mano nurodymus. Supratote?

Stiuartas pažvelgė stambuoliui į akis ir linktelėjo – jam nekilo abejonių, kad šis žiūri į juos tik kaip į dar vieną darbą, kurį reikia atlikti.

– Gerai, – tęsė vyriškis. – Kai lėktuvas nutūps, jūs drošite tiesiai į bagažo atsiėmimo zoną, pasiimsite savo daiktus ir pereisite muitinės kontrolę, neatkeipdami į save dėmesio. Jokiu būdu, kartoju, jokiu būdu nesinaudokite tualetu. Kai pereisite muitinės kontrolę ir pateksite į atvykusiųjų koridorių, jus pasitiks du mano žmonės ir palydės į namą, kur šiek tiek pabūsite. Šį vakarą aš vėl su jumis susitiksiu. Aišku?

– Taip, – tvirtai už visus tris atsakė Stiuartas.

– Jeigu kuris nors iš jūsų yra toks kvailas, jog mėgins pabėgti ar prisišaukti pagalbos, ponia Ficdžerald iš karto bus nudėta. Jeigu dėl kokios nors priežasties ji pasirodys nepasiekiama, man teks pasirinkti iš jūsų dviejų. – Jis pažvelgė į Tarą ir Stiuartą. – Ponas Ficdžeraldas su tokiomis sąlygomis sutiko.

– Negali būti, – prašneko Megė. – Konoras niekada...

– Ponia Ficdžerald, manau, būtų išmintinga, jei leistumėte ponui Farnhamui ateityje kalbėti jūsų visų vardu, – pasakė vyriškis.

Megė jau būtų vėl kažką sakiusi, jeigu Tara nebūtų skubiai jai įspyrusi į koją.

– Jums prireiks šitų, – pridūrė jis, įteikdamas Stiuartui tris pasus.

Šis juos pavartė, paskui vieną padavė Megei, o kitą – Tarai. Vyriškis sugrįžo į pilotų kabiną.

Stiuartas pasižiūrėjo į savo pasą, ant kurio, kaip ir ant kitų dviejų viršelio, buvo įspaustas Amerikos erelis. Atsivertęs jį rado įklijuotą savo fotografiją virš pavardės „Danielius Farnhamas“. Profesija: universiteto teisės profesorius. Adresas: Marinos bulvaras 75, San Franciskas, Kalifornija. Jis padavė pasą Tarai. Ji atrodė suglumusi.

— Man iš tiesų patinka turėti reikalą su profesionalais, — pasakė Stiuartas. — Ir pradedu suprasti, kad tavo tėvas — vienas iš geriausių.

— Tu tikrai neprisimeni daugiau žodžių? — paklausė Megė.

— Deja, ne, — atsakė Stiuartas, — *anarchija.*

Megė nusišypsojo:

— Dabar žinau, kur mes vykstame.

Iš Dalaso į Vašingtoną važiuoti tolimas kelias. Du galvažudžiai, išleidę Konorą ir Romanovą prie oro uosto, visąlaik planavo pakeliui kur nors pernakvoti, o paskui kitą dieną lėkti į sostinę. Tą vakarą, tuoj po devintos, sukorę apie keturis šimtus mylių, jie įsuko į motelio Memfio pakraštyje kiemą.

Dvejetas vyresniųjų CŽV agentų, stebėjusių juos pastatant automobilį, po keturiasdešimt penkių minučių Gutenburgui pranešė:

— Jie įsiregistravo Memfio motelyje „Marriott“, kambarių numeriai 107 ir 108. Užsisakė iš paslaugų tarnybos, kad valgyti jiems atneštų į numerius devintą trisdešimt trys, ir abu šiuo metu 107-jame žiūri *Nešo tiltus.*

— Kur šautuvas? — paklausė Gutenburgas.

— Antrankiais prirakintas prie 108-ajame įsiregistravusiojo riešo.

— Vadinasi, jums reikės pasitelkti į pagalbą patarnautoją ir visraktį, — pasakė Gutenburgas.

Šiek tiek po dešimtos 107 numeryje pasirodė patarnautojas ir padengė stalą vakarienei: atkimšo butelį raudonojo vyno, pripylė dvi taures ir išdėliojo patiekalus. Svečiams pasakė maždaug po keturiasdešimties minučių grįšiantis nurinkti stalo. Vienas iš jų paprašė supjaustyti jam žlėgtainį, nes gali naudotis tik viena ranka. Patarnautojas mielai įvykdė prašymą.

— Linkiu skaniai pavalgyti, — pridūrė, palikdamas kambarį.

Paskui patarnautojas nudrožė į automobilių aikštelę ir atraportavo vyresniajam agentui. Šis padėkojo ir paprašė dar kai ko. Patarnautojas linktelėjo, ir agentas jam įteikė penkiasdešimties dolerių banknotą.

– Matyt, nenori jo paleisti nuo savęs net valgydamas, – pasakė kitas agentas, patarnautojui nutolus, kad šis neišgirstų.

Kelios minutės po vidurnakčio patarnautojas sugrįžo į automobilių aikštelę pranešti, kad abu vyrai savo kambariuose atsigulė į lovas. Įteikė visraktį, o mainais gavo dar vieną penkiasdešimties dolerių banknotą. Žmogus nuėjo jausdamasis naktį gerai padirbėjęs. Bet nežinojo štai ko: vyras iš 107-ojo kambario pasiėmė antrankių raktelius, kad tikrai niekas nebandytų pavogti iš miegančio partnerio lagaminėlio su karabinu.

Kitą rytą atsibudęs 107-ojo kambario svečias jautėsi keistai mieguistas ir nustebo, kaip jau vėlu. Užsitempė džinsus ir nuskubėjo pro jungiamąsias duris pažadinti partnerio. Bet staiga sustojo kaip įbestas, parpuolė ant kelių ir susivėmė. Ant kilimo kraujo klane gulėjo nukirsta plaštaka.

Kai Keiptaune visi trys išlipo iš lėktuvo, Stiuartas netoliese pastebėjo du vyrus, sekančius kiekvieną jų žingsnį. Imigracijos pareigūnas įmušė į jų pasus antspaudus, ir trejetas patraukė į bagažo atsiėmimo salę. Vos po kelių minučių ant besisukančio konvejerio pro angą pasirodė lagaminai. Megė nustebo pamačiusi du savo senuosius. Stiuartas jau buvo bepriprantantis prie Konoro Ficdžeraldo manierų.

Atsiimtą bagažą Stiuartas sukrovė ant ratukų, ir jie visi patraukė žalio išėjimo pro muitinę link. Dvejetas vyrų slinko vorele paskui juos.

Stiuartui stumiant ratukus pro muitinės stalą, vienas muitininkas pastojo kelią, parodė į raudoną lagaminą ir paklausė, gal savi-

ninkas teiktųsi šį padėti ant stalo. Stiuartas pagelbėjo Megei užkelti lagaminą, o tada du juos sekantys vyrai nenorom nupėdino į priekį. Praėję pro slankiojamąsias muitinės duris, abu užėmė pozicijas keli žingsniai nuo išėjimo iš oro uosto. Kaskart, kai durų pusės nuslinkdavo į šalis, jie vis pasimatydavo, įdėmiai žvelgiantys vidun. Po kelių akimirkų prie jų prisidėjo dar du vyrai.

— Gal malonėtumėte atidaryti lagaminą, mem? — paprašė muitininkas.

Megė spragtelėjo užraktus ir nusišypsojo, išvydusi baisų jovalą. Tą lagaminą sukrauti galėjo tik vienas žmogus. Kelias sekundes muitininkas naršė po jos drabužius ir galiausiai ištraukė kosmetinę. Atidarė užtrauktuką ir išėmė celofaninį paketėlį, kuriame buvo kažkas miltelių pavidalo.

— Betgi čia ne... — bandė aiškinti Megė.

Šįkart ją sutūrėjo Stiuartas.

— Deja, mums teks jus apieškoti, mem, — tarė muitininkas. — Galbūt jūsų dukra sutiktų eiti kartu.

Stiuartas nusistebėjo, iš kur muitininkas galėjo žinoti, kad Tara — Megės duktė, nors, matyt, jo nepalaikė jos sūnumi.

— Gal visi trys teiktumėtės sekti paskui mane, — mostelėjo muitininkas. — Prašome pasiimti lagaminą ir visą kitą savo bagažą.

Jis atkėlė stalo dalį ir įvedė juos pro duris į nykų kambarėlį su stalu ir dviem kėdėmis.

— Tuoj pas jus ateis vienas iš mano kolegų, — paaiškino ir uždarė duris.

Jie išgirdo spynoje pasisukant raktą.

— Kas čia vyksta? — paklausė Megė. — Tame maišelyje nebuvo...

— Tikiuosi, tuoj sužinosime, — pasakė Stiuartas.

Kitoje kambarėlio pusėje atsidarė durys, ir spyruokliuojančiu žingsniu vidun įžengė sportiškos išvaizdos vyras be plaukelio ant galvos, nors jam duotum ne daugiau kaip penkiasdešimt. Buvo ap-

sirengęs mėlynais džinsais ir raudonu nertiniu ir tikrai nepanėšėjo į muitininką. Jis nuėjo tiesiai prie Megės, paėmė jos ranką ir pabučiavo.

— Aš — Karlas Kuteris, — prisistatė sodriu pietų afrikietišku akcentu. — Man didelė garbė, ponia Ficdžerald. Daug metų troškau susipažinti su moterimi, kuri turėjo tiek narsos, kad ištekėjo už Konoro Ficdžeraldo. Vakar popiet jis man paskambino ir prapašė jus patikinti, kad yra gyvas ir sveikas.

Megė norėjo ką nors pasakyti, bet žodžių srautas nesiliovė.

— Be abejo, aš apie jus žinau kur kas daugiau nei jūs apie mane, bet, gaila, šį kartą neturėsiu laiko pasipasakoti. — Jis nusišypsojo Stiuartui su Tara ir nežymiai nusilenkė. — Galbūt visi malonėsite sekti paskui mane.

Jis apsisuko ir ėmėsi stumti pro duris ratukus.

— *Visad teks naują draugą pažindint su senu,* — sušnabždėjo Megė.

Stiuartas nusišypsojo.

Pietų afrikietis nusivedė juos stačiu pandusu žemyn ir patraukė tamsiu tuščiu koridoriumi. Megė kaipmat jį prisivijo ir suskato klausinėti apie telefoninį pokalbį su Konoru. Tunelio gale jie užkopė dar vienu pandusu ir išniro kitame oro uosto pakraštyje. Kuteris greitai juos pravedė pro saugos kontrolę, kur visi buvo labai paviršutiniškai patikrinti. Dar po vienos ilgos kelionės jie atsidūrė išvykstančiųjų laukiamajame, kur Kuteris kontrolieriui prie vartų padavė tris bilietus ir gavo tris įlaipinimo talonus „Quantas“ reisui į Sidnėjų, mįslingai sulaikytam penkiolika minučių.

— Kaip mes jums atsidėkosime? — paklausė Megė.

Kuteris paėmė jos ranką ir vėl pabučiavo.

— Mem, — atsakė jis, — visame pasaulyje jūs rasite žmonių, kurie niekada nepajėgs Konorui Ficdžeraldui iki galo atsilyginti.

*

Abu žiūrėjo televizorių. Nė vienas nekalbėjo, kol nepasibaigė dvidešimties minučių trukmės klipas.

— Nejau galėtų taip būti? — tyliai ištarė direktorė.

— Nebent „Kryžiuose" kas nors susikeitė su juo vietomis, — atsakė Gutenburgas.

Kurį laiką Dekster tylėjo, o paskui prašneko:

— Džeksonas būtų šitaip pasielgęs tik tokiu atveju, jeigu būtų sutikęs paaukoti savo gyvybę.

Gutenburgas linktelėjo.

— O kas tas žmogus, kuris sumokėjo už šautuvą?

— Aleksejus Romanovas, Caro sūnus ir antrasis asmuo rusų mafijoje. Vienas iš mūsų agentų jį pastebėjo Frankfurto oro uoste, ir mes įtariame, kad jis su Ficdžeraldu dabar veikia išvien.

— Vadinasi, tikriausiai mafija jį ištraukė iš „Kryžių", — spėjo Dekster. — Bet jeigu jam reikėjo „Remigton 700", kas yra taikinys?

— Prezidentas, — metė Gutenburgas.

— Galbūt jūs ir teisus, — sutiko Dekster. — Bet kuris?

28



Kai rusų karinių oro pajėgų lėktuvas „Il-62“ nusileido visai šalia Vašingtono, K. A., esančioje Endriu karinių oro pajėgų bazėje, tarp išsirikiavusių prie kilimo ir tūpimo tako septyniasdešimt dviejų oficialių asmenų stovėjo ir Jungtinių Valstijų prezidentas su valstybės sekretoriumi. Jau buvo patiestas raudonas kilimas, vietoje paruošta tribūna su tuzinu mikrofonų ir tiksliai link to degutbetonio dangos taško, kur pririedėjęs sustos orlaivis, tempiami platūs laiptai ant ratukų.

Lėktuvo durelėms atsidarius, Tomas Lorensas delnu prisidengė akis nuo skaisčios rytmečio saulės. Durų angoje stovėjo aukšta liekna stiuardesė. Po akimirkos šalia jos pasirodė žemas kresnas vyras. Nors Lorensas žinojo, kad Zerimskis tik penkių pėdų ir keturių colių ūgio, šalia aukštos stiuardesės dar labiau ryškėjo jo stoto trūkumas. Lorensas abejojo, ar Zerimskio sudėjimo žmogui būtų įmanoma tapti Jungtinių Valstijų prezidentu.

Zerimskis pradėjo lėtai leistis laiptais, ir gausios fotografų gretos suskato pašėlusiai spragsėti fotoaparatais. Iš už jų kordono televizijos operatoriai iš visų šalies kompanijų nusitaikė į žmogų, kuris kitas keturias dienas dominuos pasaulio naujienose.

Jungtinių Valstijų diplomatinio protokolo skyriaus viršininkas žengtelėjo į priekį supažindinti abu prezidentus, ir Lorensas šiltai paspaudė savo svečiui ranką.

— Sveiki atvykę į Jungtines Valstijas, pone prezidente.

— Dėkui, Tomai, — netikėtai jį užklupdamas, atsakė Zerimskis.

Lorensas pasisuko pristatyti valstybės sekretorių.

— Malonu su jumis susipažinti, Lari, — pasakė Zerimskis.

Pažindinamas su kiekvienu pasitinkančiu oficialiu pareigūnu — gynybos sekretoriumi, prekybos sekretoriumi, patarėju nacionalinio saugumo klausimais ir kitais, Zerimskis pasirodė nuginkluojamai malonus ir draugiškas. Kai paspaudė ranką paskutiniam iš išsirikiavusių asmenų, Lorensas palietė jį už alkūnės ir nukreipė į tribūną. Jiems einant kilimo ir tūpimo taku, Amerikos prezidentas prisilenkė prie jo ir pasakė:

— Aš tik tarsiu kelis pasveikinimo žodžius, pone prezidente, ir paskui jūs galbūt norėtumėte atsakyti.

— Prašau, vadinkite mane Viktoru, — pabrėžė Zerimskis.

Lorensas užlipo į tribūną, iš vidinės švarko kišenės išsitraukė popieriaus lapelį ir pasidėjo ant pulto.

— Pone prezidente, — pradėjo, paskui pasisukęs į Zerimskį ištarė: — Viktorai. Pirmiausia leiskite man pasveikinti jus atvykus į Ameriką. Ši diena žymi naują erą ypatinguose santykiuose tarp mūsų didžiųjų šalių. Jūsų vizitas į Jungtines Valstijas skelbia...

Konoras sėdėjo priešais trijų televizorių ekranus ir stebėjo, kaip stambiųjų televizijos tinklų kompanijos nušviečia ceremoniją. Vakare jis dar ir dar kartą peržiūrės vaizdo įrašus. Aerodromo teritorijoje buvo daugiau saugumo agentų, negu jis tikėjosi. Atrodo, Slaptoji tarnyba abiejų prezidentų apsaugai dislokavo visą Garbingų asmenų apsaugos padalinį. Bet nebuvo nė ženklo Gutenburgo nei jokių CŽV operatyvininkų. Konoras įtarė Slaptąją tarnybą nežinant, kad potencialus žudikas laisvėje.

Konoras nė kiek nenustebo, kad Dalase nupirktas karabinas taip ir nepasiekė kelionės tikslo. Dvejetas mafijos banditėlių padarė viską, kad perspėtų CŽV, gal tik nepaskambino nemokamu telefono numeriu. Jeigu Konoras būtų direktoriaus pavaduotojas, būtų leidęs

jiems pristatyti karabiną, tikėdamasis, kad tie jį nuves iki asmens, ketinančio šiuo pasinaudoti. Bet turbūt Gutenburgas manė, kad svarbiau pašalinti šautuvą. Galbūt jis ir buvo teisus. Konoras negalėjo rizikuoti ir nenorėjo patirti dar vieno gėdingo atsitraukimo kaip to Dalase. Dabar jam būtina sugalvoti kokį nors alternatyvų planą.

Po epizodo Memfio „Marriott“ motelyje pasidarė aišku, kad Aleksejus Romanovas nenusiteikęs prisiimti kaltės, jeigu dar kas nors negerai pasidarytų, ir Konoras dabar visiškai kontroliavo pasirengimą žudyti. Tie, kurie it šešėliai jį seka, laikosi pagarbiu atstumu, nors niekada neišleidžia iš akių – antraip šįryt jis būtų buvęs Endriu karinių oro pajėgų bazėje. Nors jis galėtų kada tik panorėjęs jų atsikratyti, kai sužinojo, kad vietinis rusų mafijos bosas Dalase nukirto banditėliui ir kitą plaštaką, kad šis antrą kartą nebepadarytų tos pačios klaidos, Konorui nebuvo sunku suprasti, kaip jie žiūri į nesėkmę.

Prezidentas Lorensas baigė savo sveikinimo kalbą ir susilaukė papliūpos aplodismentų, beje, nelabai įspūdingų tokioje didelėje atviroje erdvėje. Jis žengtelėjo į šalį, užleisdamas vietą Zerimskiui, bet kai Rusijos prezidentas atsistojo prie pulto, jo iš už mikrofonų eilės nesimatė. Konoras žinojo, kad spauda šešių pėdų ir vieno colio ūgio Amerikos prezidentui ateinančias keturias dienas vis primins ir primins apie šią viešųjų ryšių katastrofą, o Zerimskis manys, kad tai buvo padaryta tyčia, siekiant jį pažeminti. Įdomu, kurio Baltųjų rūmų diplomatinio protokolo patarėjo galva netrukus nusiris?

Nušauti šešių pėdų ūgio žmogų kur kas lengviau nei tą, kuris penkių pėdų ir keturių colių, mąstė Konoras. Jis tyrinėjo Garbingų asmenų apsaugos padalinio agentus, priskirtus saugoti Zerimskį vizito metu. Atpažino keturis, visi buvo geri kaip niekas kitas šios srities profesionalai. Bet kuris iš jų sugebėtų vieninteliu šūviu iš trijų šimtų žingsnių atstumo patiesti ant žemės žmogų ir vienu smūgiu nuginkluoti užpuoliką. Po tamsiais akiniais, žinojo Konoras, jų akys be paliovos laksto į visas puses.

Nors stovintiesiems ant kilimo ir tūpimo tako Zerimskio nesimatė, jo žodžiai gerai girdėjosi. Konoras nusistebėjo, kad stačiokišką užgaulią laikyseną, kuria Zerimskis pasižymėjo Maskvoje ir Sankt Peterburge, dabar pakeitė kur kas taikingesnis tonas.

Konoras neabejojo, kad šis išorinis nuoširdumo demonstravimas Lorenso neapgaus. Matyt, Rusijos prezidentas manė, kad dar ne laikas ir ne vieta leisti amerikiečiams perprasti tikruosius jo kėslus.

Kol Zerimskis skaitė iš rašto, Konoras žvilgtelėjo į keturių dienų jo vizito programą, parengtą Baltųjų rūmų ir patogiai minutės tikslumu pateiktą *Washington Post* skiltyje. Iš daugiametės patirties jis žinojo, kad net geriausiai suplanuotos tokios programos retai kada išlaiko pirminį grafiką. Jam liko tik spėti, kad kuriuo nors vizito metu įvyks kas nors netikėta, ir būtina užsitikrinti, kad tai atsitiktų ne tuo momentu, kai taikysis karabinu.

Abu prezidentai iš karinių oro pajėgų bazės sraigtasparniu bus nuskraidinti į Baltuosius rūmus, ten iškart pradės privačius pokalbius, kurie tęsis ir prie priešpiečių stalo. Po priešpiečių Zerimskis bus nuvežtas į Rusijos ambasadą, o vakare grįš į Baltuosius rūmus oficialių pietų jo garbei.

Kitą rytą jis keliaus į Niujorką pasakyti kalbos Jungtinėse Tautose ir priešpiečių su generaliniu sekretoriumi, o po to dieną lankysis Metropoliteno muziejuje. Tą rytą Konoras garsiai nusijuokė, kai *Post* skyriuje „Stilius“ perskaitė, kad Tomas Lorensas sužinojo apie didelę savo svečio meilę menams: neseniai vykusios prezidento rinkimų kampanijos metu, kad ir kaip buvo užimta darbotvarkė, Zerimskis surado laiko apsilankyti ne tik Maskvos Didžiajame teatre, bet ir Puškino bei Ermitažo muziejuose.

Ketvirtadienio vakarą grįžęs į Vašingtoną, Rusijos prezidentas vos suspės skubiai nuvažiuoti į ambasadą ir persirengti smokingu prieš apsilankymą Vašingtono baleto spektaklyje „Gulbių ežeras“ Kenedžio centre. *Post* savo skaitytojams netaktiškai priminė, kad pusę baleto trupės sudaro rusų imigrantai.

Penktadienio rytą vyks ilgi pokalbiai Baltuosiuose rūmuose, po jų – priešpiečiai valstybės departamente. Antroje dienos pusėje Zerimskis skaitys pranešimą jungtinėje Kongreso sesijoje, ir tai bus jo keturių dienų vizito kulminacija. Lorensas vylėsi, kad įstatymų leidėjai įsitikins Rusijos lyderį esant taikos žmogų, todėl parems jo ginkluotės sumažinimo įstatymo projektą. *New York Times* perspėjo, kad galbūt šia proga Zerimskis nubrėš ateinančio dešimtmečio Rusijos gynybos strategiją. Laikraščio diplomatinis korespondentas susisiekė su Rusijos ambasados spaudos atstovu, bet tik trumpai buvo informuotas, kad šios konkrečios kalbos išankstinių kopijų nebus.

Vakare Zerimskis kaip garbės svečias dalyvaus Jungtinių Valstijų ir Rusijos verslo tarybos surengtuose pietuose. Šios kalbos kopijos jau buvo platinamos, bet apie bent kokį draudimą iš anksto ją skelbti atsainiai neužsiminta. Konoras perskaitė kiekvieną sakinį ir žinojo, kad joks save gerbiantis žurnalistas nepasivargins jos išspausdinti nė žodžio.

Šeštadienį Zerimskis ir Tomas Lorensas vyks į Kuko stadioną Merilande žiūrėti amerikietiškojo futbolo rungtynių tarp Vašingtono „Redskins“ ir Grin Bėjaus „Packers“ – pastarąją komandą Lorensas, kadaise buvęs vyresnysis senatorius nuo Viskonsino, palaikė visą gyvenimą.

Vakare Zerimskis kaip šeimininkas priims svečius per pietus Rusijos ambasadoje, atsakydamas vaišingumu visiems, pas kuriuos svečiavosi savo vizito metu.

Kitą rytą jis išskris atgal į Maskvą – bet tik tuo atveju, jeigu Konorui nepasiseks įvykdyti kontrakto sąlygos.

Taigi lieka apsvarstyti devynias renginių vietas, kur dalyvaus Rusijos prezidentas. Bet septynias iš jų jis jau atmetė dar prieš nutupiant Zerimskio lėktuvui. Iš likusių dviejų banketas šeštadienio vakarą atrodė perspektyviausias, ypač kai Romanavas jam pasakė, kad rusų mafija turi maisto ir gėrimų tiekimo koncesiją visiems priėmimams, rengiamiems Rusijos ambasadoje.

Skystoki aplodismentai sugrąžino Konoro dėmesį prie pasitikimo ceremonijos. Dalis žmonių, stovinčių ant kilimo ir tūpimo tako, nesumojo, kad Zerimskis jau baigė kalbą, kol jis nenulipo nuo tribūnos, tad buvo priimtas ne taip entuziastingai, kaip to tikėjosi Lorensas.

Dvejetas lyderių degutbetonio danga nužingsniavo prie laukiančio sraigtasparnio. Šiaip jau Rusijos prezidentas neturėtų skristi Jungtinių Valstijų kariniu orlaiviu, bet Zerimskis atsainiai atmetė bet kokias prieštaras, mat jis ketina pasinaudoti kiekviena proga pastatyti Lorensą į nepatogią padėtį. Įlipę į sraigtasparnį, jie pamojavo miniai. Po kelių akimirkų „Marine One"* pakilo, šiek tiek pakybojo virš žemės, o paskui nuskrido. Moterys, anksčiau niekada nedalyvavusios sutikimo ceremonijoje, nežinojo — prisilaikyti skrybėlaites ar prisispausti sukneles, kad vėjas nepakeltų.

Po septynių minučių sraigtasparnis nutūps Baltųjų rūmų pietinėje vejoje, kur atvykėlius pasitiks Endis Loidas ir Baltųjų rūmų vyresnysis personalas.

Konoras išjungė visus tris televizorius, atsuko atgal vaizdajuostes ir pradėjo svarstyti kitas galimybes. Jis jau nusprendė į Niujorką nevykti. Jungtinėse Tautose ir Metropoliteno muziejuje faktiškai nebus jokių galimybių pabėgti. Be to, jis žinojo, kad Slaptoji tarnyba išmokyta pastebėti kiekvieną, kuris per tokį vizitą pasirodytų daugiau nei kartą, neišskiriant žurnalistų ir televizijos brigadų. O prie to dar mažų mažiausia trys tūkstančiai geriausių Niujorko policijos profesionalų saugos Zerimskį kiekvieną jo vizito sekundę.

Per tą laiką, kol Zerimskio nebus sostinėje, Konoras patikrins patogiausias pasikėsinti vietas. Rusų mafija jau jį įtraukė į maistą tiekiančią brigadą, kad galėtų tą popietę apsilankyti Rusijos ambasadoje ir susipažinti su visomis banketo šeštadienio vakarą smulkmenomis. Ambasadorius jau aiškiai leido suprasti, kad tai būtų priėmimas, kurį abu prezidentai prisimintų visą gyvenimą.

* Šitaip vadinamas kiekvienas Jungtinių Valstijų orlaivis, gabenantis šalies prezidentą, čia — jūrų pėstininkų korpuso sraigtasparnis.

Konoras pasižiūrėjo į laikrodį, apsivilko paltu ir nulipo apačion. BMW jo jau laukė. Jis įsitaisė ant užpakalinės sėdynės.

— Į Kuko stadioną, — paliepė.

Vairuotojas nukreipė automobilį į vidurinę juostą, nė vienas salone nieko nekomentavo.

Kai kita kelio puse priešpriešiais pralėkė naujais automobiliais pakrautas transporteris, Konoras pagalvojo apie Megę ir nusišypsojo. Šįryt jis kalbėjosi su Karlu Kuteriu ir buvo patikintas — „visos trys kengūros saugios savo sterblėse".

— Beje, rusų mafijai atrodo, kad jie išsiųsti atgal į Ameriką, — pasakė Kuteris.

— Kaip tau tai pavyko? — paklausė Konoras.

— Vienas iš jų asmens sargybinių bandė papirkti muitininką. Šis paėmė pinigus ir jį informavo, kad jie buvo nutverti su kvaišalais ir „sugrąžinti į savo įlaipinimo oro uostą".

— Kaip manai, jie ant to užkibo?

— O, taip, — patvirtino Kuteris. — Už tą informaciją juos privertė sumokėti krūvą pinigų.

Konoras nusijuokė.

— Amžinai liksiu tau skolingas, Karlai. Tik pasakyk, kaip tau atsilyginti.

— Niekaip, mano drauge, — atsakė Kuteris. — Dabar aš lauksiu susitikimo su tavo žmona malonesnėmis aplinkybėmis.

Konoro sarginiai šunys neužsiminė, kad Megė pradingo, todėl jam nebuvo ramu; jie pernelyg išdidūs prisipažinti, kad ją, Tarą ir Stiuartą pametė, ar vis dar viliasi juos sučiupti, iki jis sužinos tiesą. Galbūt jie baiminosi, kad jis neįvykdys savo darbo, jeigu sužinos žmoną ir dukterį nebesant jų rankose. Bet Konoras nė kiek neabejojo, kad jeigu jis netesės susitarimo, Aleksejus Romanovas galiausiai suseks Megę ir ją nužudys. O jeigu ne Megę — tai Tarą. Juk Bolšenkovas jį perspėjo, kad kol kontraktas nebus išpildytas, — vienokiu ar kitokiu būdu, — Romanovui nebus leista grįžti į tėvynę.

Vairuotojui įsukus į žiedinę magistralę aplinkui miestą, Konoras pagalvojo apie Džoaną, kurios vienintelis nusikaltimas — tai, kad buvo jo sekretorė. Jis sugniaužė kumščius ir pasigailėjo, kad į kontraktą su rusų mafija nebuvo įtraukta išsiųsti į aną pasaulį Dekster ir jos pataikūną pavaduotoją. Tą užduotį jis atliktų su malonumu.

BMW išvažiavo už Vašingtono miesto ribos, ir Konoras atsilošė mąstydamas, kiek dar reikia nuveikti parengiamojo darbo. Teks kelis kartus apsukti aplink stadioną ir patikrinti visus išėjimus, iki nuspręs, ar išvis ten verta įeiti.

Karinių oro pajėgų „Numeris vienas" švelniai nutūpė ant pietinės vejos. Išlipusius iš sraigtasparnio abu prezidentus pasitiko šilti šešių šimtų susirinkusių Baltųjų rūmų personalo narių aplodismentai.

Pažindindamas Zerimskį su savo personalo viršininku, Lorensas negalėjo nepastebėti, kad Endis atrodo susirūpinęs. Dvejetas lyderių neįprastai ilgai pozavo fotografams, o paskui su savo patarėjais pasitraukė į Ovalinį kabinetą patvirtinti temų, kurios bus aptartos per vėlesnius susitikimus. Zerimskis dėl Endžio Loido sudaryto tvarkaraščio nepareiškė jokių prieštaravimų ir atrodė ramus dėl klausimų, kurie bus svarstomi.

Kai atėjo priešpiečių pertraukos metas, Lorensui atrodė, kad preliminarios diskusijos vyko gerai. Jie perėjo į ministrų kabineto posėdžių kambarį, ir Lorensas papasakojo, kaip vieną kartą čia pietavo prezidentas Kenedis su aštuoniais Nobelio premijos laureatais ir pabrėžė tai buvus didžiausią intelektų sambūrį nuo tada, kai Džefersonas pietaudavo vienas. Laris Haringtonas pareigingai nusijuokė, nors anksčiau jau dešimtis kartų girdėjo prezidentą pasakojant tą istoriją. Endis Loidas nė nepasistengė nusišypsoti.

Po priešpiečių Lorensas palydėjo Zerimskį į limuziną, laukiantį prie diplomatinio įėjimo. Kai tik paskutinis motorizuoto kortežo automobilis dingo iš akių, — Zerimskis ir vėl primygtinai pareikalavo,

kad būtų viena transporto priemone daugiau nei bet kuriam ankstesniam Rusijos prezidentui, – Lorensas nuskubėjo atgal į Ovalinį kabinetą. Prie jo rašomojo stalo stovėjo paniuręs Endis Loidas.

— Manau, viskas praėjo geriau, nei buvo galima tikėtis, – pasidžiaugė prezidentas.

— Galbūt, – pripažino Loidas. – Nors aš netikėčiau, kad šis žmogus sako tiesą net sau pačiam. Manding, jis pernelyg su viskuo sutiko. Jaučiu, kad mus vedžioja už nosies.

— Nejau todėl per priešpiečius buvai toks nekalbus?

— Ne. Manau, kad dabar turime kur kas didesnę problemą, – pasakė Loidas. – Matėte paskutinį Dekster pranešimą? Vakar popiet palikau jį jums ant stalo.

— Ne, nemačiau, – atsakė prezidentas. – Beveik visą dieną sėdėjau užsidaręs su Lariu Haringtonu valstybės departamente.

Jis atsivertė aplanką su CŽV emblema viršelyje ir ėmėsi skaityti. Iki pasiekė antrą puslapį, jau tris kartus nusikeikė. Kol priėjo prie paskutinės pastraipos, veidas jam visiškai išbalo. Jis pakėlė akis į seniausią savo draugą.

— Maniau, Džeksonas turėjo būti mūsų pusėje.

— Jis ir yra, pone prezidente.

— Tai kaipgi Dekster tvirtina galinti įrodyti, kad jis atsakingas už nužudymą Kolumbijoje, o paskui nuvyko į Sankt Peterburgą, ketindamas nudėti Zerimskį?

— Mat tokiu būdu ji atsiriboja nuo bet kokių sąsajų ir palieka mums paaiškinti, kodėl apskritai nusamdėme Džeksoną. Šiuo metu ji jau turės pilną spintą bylų, įrodančių, kad tai Džeksonas nužudė Gusmaną ir padarė dar ką nors, kuo norės įtikinti pasaulį. Tik pasižiūrėkite į tas jos pridėtas nuotraukas, kaip Džeksonas viename Bogotos bare įteikia policijos viršininkui pinigus. Bet tos nuotraukos neparodo štai ko: šis susitikimas įvyko dvi savaitės po nužudymo. Niekada nepamirškite, sere, kad CŽV neprilygstama, kai tenka pridengti savo subines.

— Jų subinės man nerūpi, — pasakė prezidentas. — O kaip dėl Dekster teiginių, kad Džeksonas vėl Amerikoje ir veikia išvien su rusų mafija?

— Argi ne patogu? — atrėmė Loidas. — Jeigu Zerimskio vizito metu kas nors negerai nutiks, ji jau turi paruošusi atpirkimo ožį.

— Tuomet kaip tu paaiškinsi faktą, kad prieš kelias dienas Dalase Džeksonas saugos vaizdo kamerų užfiksuotas perkantis didelės galios karabiną, beveik tokių pat specifikacijų kaip ir to, kuriuo buvo nužudytas Gusmanas?

— Visai paprastai, — atsakė Loidas. — Kai tik sumoji, kad ten iš tikrųjų buvo ne Džeksonas, visa kita stoja į savo vietas.

— Jeigu ne Džeksonas, tai kas, po velniais, ten buvo?

— Konoras Ficdžeraldas, — tyliai ištarė Loidas.

— Bet man sakei, kad Ficdžeraldą Sankt Peterburge areštavo, o paskui pakorė. Mudu net kalbėjomės, kaip būtų galima jį ištraukti.

— Žinau, sere, bet tai tapo nebeįmanoma, kai prezidentu išrinko Zerimskį. Nebent...

— Nebent kas?

— Nebent jo vietą užėmė Džeksonas.

— Kurių galų jis taip pasielgtų?

— Prisiminkite, Ficdžeraldas Vietname išgelbėjo Džeksonui gyvybę ir už tai buvo apdovanotas Garbės ordinu. Kai Ficdžeraldas grįžo iš karo, tai Džeksonas jį užverbavo kaip NPA. Kitus dvidešimt aštuonerius metus pastarasis tarnavo CŽV ir pelnė labiausiai jų gerbiamo agento reputaciją. Paskui pernakt jis dingo ir išnyko iš jų sąrašų. Jo sekretorė Džoana Benet, kartu su Ficdžeraldu dirbusi devyniolika metų, žuvo per mįslingą autoavariją, kai važiavo susitikti su ponia Ficdžerald. Paskui jo žmona ir duktė irgi dingo nuo žemės paviršiaus, o per tą laiką žmogus, kurį mes paskyrėme išsiaiškinti, apkaltintas, kad yra žudikas ir apgaudinėja savo artimiausią draugą. Bet kad ir kaip atidžiai peržiūrėtumėte daugybę Dekster ataskaitų, jose taip ir nerasite nė vienos užuominos apie Konorą Ficdžeraldą.

— Iš kur tu visa tai žinai, Endi? — paklausė Lorensas.

— Džeksonas man paskambino iš Sankt Peterburgo tuoj po to, kai buvo areštuotas Ficdžeraldas.

— Turi to pokalbio įrašą?

— Taip, sere, turiu.

— Velniai rautų! — sušuko Lorensas. — Palyginti su Dekster, Džonas Edgaras Huveris* atrodo kaip skautų jauniklis.

— Jeigu mes sutiksime, kad Džeksonas buvo pakartas Rusijoje, tuomet peršasi išvada, kad į Dalasą nuskrido Ficdžeraldas nusipirkti šautuvo, kuriuo galėtų įvykdyti kitą savo užduotį.

— Ir šįkart aš jo taikinys? — tyliai paklausė Lorensas.

— Taip nemanau, pone prezidente. Turbūt tai vienintelis dalykas, dėl kurio Dekster nemeluoja. Aš vis dar tikiu, kad taikinys — Zerimskis.

— O, Dieve mano, — pratarė Lorensas, susmukdamas krėsle. — Bet kodėl žmogui, turinčiam garbingą reputaciją kaip Ficdžeraldo, reikėtų veltis į tokį reikalą? Tiesiog galai nesueina.

— Taip, sueina, jeigu tas garbingas žmogus mano, kad įsakymą nužudyti Zerimskį davėte jūs.

Nors lėktuvas, turėjęs parskraidinti Zerimskį į Vašingtoną, iš Niujorko pakilo vėliau, prezidentas vis tiek buvo geros nuotaikos. Jo kalba Jungtinėse Tautose buvo priimta gerai, o pusryčiai su generaliniu sekretoriumi šio sekretoriato išleistame komunikate apibūdinti kaip „aprėpę daug klausimų ir produktyvūs“.

Vėliau tądien per savo apsilankymą Metropoliteno muziejuje Zerimskis ne tik sugebėjo įvardyti rusų tapytoją, surengusį parodą vienoje iš viršutinių galerijų, bet ir nepaisydamas savo numatyto

* John Edgar Hoover (1895—1972) — FTB direktorius 1924—1972 m., labai išplėtojęs kovą su organizuotu nusikalstamumu ir naudojęsis pažangiausiais kriminalistikos metodais.

tvarkaraščio bei dideliam Slaptosios tarnybos sergėtojų siaubui, išėjo į Penktąjį aveniu paspausti rankų Kalėdų šventės laikotarpio parduotuvių lankytojams.

Kai lėktuvas nutūpė Vašingtone, Zerimskis valandą atsiliko nuo numatyto grafiko ir persirengti smokingu jam teko savo limuzino gale, idant Kenedžio centre nebūtų ilgiau kaip penkiolikai minučių atidėta „Gulbių ežero" spektaklio pradžia. Šokėjams nusilenkus paskutinį kartą, jis sugrįžo antrai nakvynei į Rusijos ambasadą.

Tuo metu, kai Zerimskis miegojo, Konoras nesudėjo bluosto. Kai ruošdavosi operacijai, jis retai kada pajėgdavo pamiegoti ilgiau nei kelias minutes. Per ankstyvąsias vakaro žinias pamatęs nufilmuotą pasivaikščiojimą po Penktąjį aveniu, garsiai nusikeikė. Reportažas jam priminė, kad visada turėtų būti pasirengęs įvairiausiems netikėtumams: iš kokio nors buto Penktajame aveniu Zerimskis būtų buvęs lengvas taikinys, o minia atrodė tokia didelė ir nevaldoma, kad per kelias akimirkas įmanoma išnykti.

Bet teko išmesti Niujorką iš galvos. Jam teliko rimtai apsvarstyti dvi pasikėsinimo vietas.

Pirmoji atrodė problemiška dėl to, kad ten neturės parankaus šautuvo, nors kai minia tokia didžiulė, pasprukti būtų lengviau.

O dėl antros – jeigu Romanovas iki banketo dienos galėtų parūpinti modifikuotą „Remington 700" ir garantuoti pasitraukimo kelią, – būtų tinkamiausias pasirinkimas.

Dėl kiekvienos pasikėsinimo vietos jis pradėjo sudarinėti sąrašą „už" ir „prieš". Iki antros valandos nakties išsisėmė ir padarė išvadą, kad teks dar kartą apsilankyti abiejose vietose, o tada galutinai apsispręs.

Bet ir tuomet neketino Romanovui atskleisti, kurią vietą pasirinko.

29



Vašeris, pravarde Mopsas – tikro vardo niekas nežinojo, – buvo iš tų tipų, kurie išmano tik vieną sritį. Jo atveju tai buvo Vašingtono „Redskins“.

Mopsas tarnavo „Redskins“ nuo paauglystės iki subrendusio vyro amžiaus – penkiasdešimties metų. Prie pagalbinio komandos personalo jis prisidėjo penkiolikos metų, kai toji dar žaidė Grifito stadione. Pradėjo dirbti pastaruoju, parūpinančiu žaidėjams geriamojo vandens, o vėliau perėmė masažuotojo pareigas ir tapo kelių „Redskins“ žaidėjų kartų ištikimu draugu bei patikėtiniu.

Metus iki pensijos, į kurią išėjo 1997-aisiais, Mopsas konsultavo rangovą, statantį naująjį Džeko Kento Kuko stadioną. Jo funkcijos buvo paprastos: užtikrinti, kad „Redskins“ aistruoliai ir žaidėjai turėtų visus patogumus, kokių tik būtų galima tikėtis iš garsiausios šalies komandos.

Per atidarymo ceremoniją vyriausiasis architektas susirinkusiesiems pareiškė liksiąs amžinai skolingas Mopsui už jo indėlį statant naująjį stadioną. Savo baigiamojoje kalboje Džonas Kentas Kukas, „Redskins“ klubo prezidentas, paskelbė, kad Mopsas bus pagerbtas komandos Šlovės muziejuje – tokia garbė paprastai būdavo suteikiama tik patiems geriausiems žaidėjams. Žurnalistams Mopsas pasakė: „Labiau pagerbtas nė negalėčiau būti.“ Nors ir pasitraukęs į pensiją, jis nepraleisdavo nė vienų „Redskins“ rungtynių – išvykoje ar namie.

Konorui prireikė dviejų telefono skambučių, kol surado Mopsą nedideliame butuke Arlingtone, Virdžinijos valstijoje. Kai senukui paaiškino gavęs užduotį parašyti straipsnį į *Sports Illustrated* apie naujojo stadiono svarbą „Redskins“ aistruoliams, lyg būtų atsukęs vandens čiaupą.

— Galbūt rastumėte atliekamą valandą ar dvi mane pavedžioti po „Didįjį Džeką“, — paprašė Konoras.

Dabar jau Mopso monologas išseko, ir žmogelis tylėjo, kol Konoras neužsiminė apie šimto dolerių honorarą. Jis jau buvo išsiaiškinęs, kad už ekskursijas po stadioną Mopsas paprastai prašydavo penkiasdešimties.

Juodu susitarė susitikti kitą dieną vienuoliktą valandą ryto.

Kai be vienos minutės vienuoliktą Konoras atvyko, Mopsas jį įsivedė į stadioną, tarsi būtų klubo savininkas. Kitas tris valandas savo svečią vaišino išsamia „Redskins“ komandos istorija ir atsakinėjo į visus Konoro klausimus — pradedant tuo, kodėl stadioną tebeįrenginėjo iki pat atidarymo ceremonijos, ir baigiant, kaip administracija samdo laikiną darbo jėgą rungtynių dieną. Konoras sužinojo, kad firmos „Sony“ išrikiuoti milžiniški vaizdo ekranai „JumboTrons“ už galinių aikštės zonų sudaro didžiausią vaizdo ekranų sistemą pasaulyje ir kad priekinė sėdimųjų vietų eilė buvo pakelta devynias pėdas aukščiau žaidimo aikštės lygmens, idant aistruoliai galėtų patogiai stebėti rungtynes ir jiems netrukdytų televizijos kameros priešais ir stambūs žaidėjai, besimankštinantys palei šonines linijas.

Beveik trisdešimt metų Konoras buvo „Redskins“ aistruolis, tad jau žinojo, kad nuo 1966-ųjų visi sezono bilietai būdavo parduoti ir kad laukiančiųjų juos įsigyti sąraše yra penkiasdešimt tūkstančių. Žinojo, nes pats buvo vienas iš jų. Taip pat girdėjo, kad *Washington Post* tiražas padidėdavo papildomais dvidešimt penkiais tūkstančiais egzempliorių kiekvieną kartą, kai „Redskins“ laimėdavo rungtynes. Bet pirmą kartą išgirdo, kad po žaidimo aikšte išvedžiota trisdešimt penkios mylios garais šildomų vamzdžių, kad parkavimo vietų yra

dvidešimt trims tūkstančiams transporto priemonių ir kad vietinis orkestras prieš rytojaus rungtynių pradžią sugros Rusijos ir Jungtinių Valstijų valstybių himnus. Didžioji Mopso suteiktos informacijos dalis Konorui veikiausiai bus faktiškai bevertė, bet vis tiek senukas kas kelias minutes išmesdavo kokį nors brangakmenį – vertingos informacijos. Kol jie vaikštinėjo po stadioną, Konoras užfiksavo griežtas saugumo patikros priemones, iš anksto atsiųsto Baltųjų rūmų personalo rengiamas rytdienos rungtynėms. Jau buvo pastatyti metalo detektoriai, pro kuriuos turės praeiti kiekvienas, įžengsiantis į stadiono teritoriją, ir kurie aptiks daiktus, galimus panaudoti kaip ginklus. Kuo arčiau ėjo link savininko ložės, iš kur abu prezidentai stebės rungtynes, tuo galingesnės buvo saugumo užtikrinimo priemonės.

Mopsas susierzino, kai jį sustabdė Slaptosios tarnybos agentas, saugantis įėjimus į svarbių asmenų ložes. Konoro palydovas pabrėžtinai paaiškino esantis įtrauktas į „Redskins" šlovės muziejų ir būsiantis tarp svečių, rytoj pasitiksiančių abu prezidentus, bet agentas nesutiko jų įleisti be saugos tarnybų išduoto leidimo. Konoras įsiutusį Mopsą bandė patikinti, kad ten patekti nėra jau taip svarbu.

Juodviem nueinant, Mopsas tyliai sau po nosimi sumurmėjo:

– Nejau esu panašus į žmogų, kuris kėsintųsi nužudyti prezidentą?

Kai abu vyrai antrą valandą dienos išsiskyrė, Konoras savo ekskursijos gidui įteikė šimtą dvidešimt dolerių. Per tris valandas senukas jam papasakojo daugiau, nei Slaptosios tarnybos būrys būtų atskleidęs per visą gyvenimą. Būtų davęs ir du šimtus dolerių, bet nenorėjo sukelti Mopsui įtarimų.

Konoras pasižiūrėjo į laikrodį ir pamatė, kad jau kelias minutes vėluoja į sutartą susitikimą su Aleksejumi Romanovu Rusijos ambasadoje. Automobiliu vežamas iš stadiono, radijuje nusistatė C-SPAN* stotį, kurios retai klausydavosi.

* *Cable Satellite Public Affairs Network* – Kabelinis palydovinis visuomenės informavimo (radijo ir televizijos) tinklas.

Komentatorius pasakojo apie atmosferą, tvyrančią Atstovų rūmuose, kur kongresmenai laukė atvykstant Rusijos prezidento. Niekas visai nežinojo, ką Zerimskis pasakys, nes spaudos atstovams iš anksto nebuvo išdalytos kalbos kopijos, o rekomenduota patiems jos pasiklausyti.

Penkios minutės iki kalbos pradžios Zerimskis kartu su savo palyda įžengė į Atstovų rūmus.

— Visi dalyvaujantieji, — pasakojo komentatorius, — atsistojo iš savo vietų ir ploja svečiui iš Rusijos. Eidamas per sausakimšai užpildytą Atstovų rūmų salę pakylos link prezidentas Zerimskis šypsosi ir moja, spaudžia tiesiamas į jį rankas.

Komentatorius pranešinėjo toliau, aplodismentus apibūdindamas kaip „šiltus ir gana entuziastingus."

Pasiekęs pakylą, Zerimskis rūpestingai išdėliojo ant pulto savo popierius, išsiėmė iš kišenės dėklą su akiniais ir šiuos užsidėjo. Kremliaus stebėtojai iškart suprato, kad kalba bus pasakyta žodis žodin iš parengto teksto ir kad niekas negirdės intarpų ekspromtu, kuriais Zerimskis garsėjo per savo rinkimų kampaniją.

Kongresmenai, Aukščiausiojo Teismo teisėjai ir diplomatinis korpusas vėl atsisėdo nenujausdami, kokia netrukus jiems bus numesta bomba.

— Pone pirmininke, pone viceprezidente ir pone Aukščiausiojo Teismo vadove, — pradėjo Zerimskis. — Pirmiausia leiskite jums ir jūsų šalies piliečiams padėkoti už šiltą sutikimą ir nuoširdų svetingumą, kurių sulaukiau per pirmą savo vizitą į Jungtines Valstijas. Tikiuosi, kad pasitaikys ir daugiau progų apsilankyti jūsų šalyje.

Šioje vietoje paraštėje Titovo buvo pažymėta „PAUZĖ" — ir teisingai, nes prapliupo aplodismentų salvė.

Paskui Zerimskis keliais sakiniais išaukštino istorinius Amerikos pasiekimus, savo klausytojams primindamas, kad tris kartus per praėjusį šimtmetį dvi jų tautos petys į petį kovojo su bendru priešu. Toliau jis plėtojosi apibūdindamas „puikius santykius, kuriais šiuo

metu džiaugiasi abi mūsų šalys.“ Tomas Lorensas, drauge su Endžiu Loidu Ovaliniame kabinete stebintis kalbą per C-SPAN televizijos kanalą, šiek tiek nusiramino. Dar po kelių minučių jo lūpose šmėstelėjo šypsenėlė.

Tą šypseną nuo jo veido nušlavė tolesni penkiasdešimt šeši Zerimskio žodžiai:

— Esu paskutinis pasaulyje žmogus, kuris siektų, kad mūsų dvi didžios šalys įsiveltų į dar vieną betikslį karą. — Zerimskis patylėjo. — Ypač jeigu mes būtume ne toje pačioje pusėje. — Jis pakėlė akis nuo teksto ir nusišypsojo susirinkusiesiems, tačiau niekas iš dalyvaujančiųjų, regis, nepalaikė šio komentaro itin juokingu. — Ir kad tikrai tokia baisi nelaimė niekada negalėtų vėl atsitikti, Rusijai, jeigu ji nori prie pasitarimų stalo turėti tolygų svorį, būtina kovos lauke likti tokiai pat galingai kaip ir Jungtinės Valstijos.

Iš Ovalinio kabineto Lorensas stebėjo, kaip televizijos kameros apžvelgė niūrius abejų Rūmų narių veidus ir suprato, kad Zerimskiui teprireikė apie keturiasdešimties sekundžių Lorenso ginkluotės sumažinimo įstatymo projektui sužlugdyti.

Likusi Zerimskio kalbos dalis buvo sutikta tyla. Kai jis nulipo nuo pakylos, nebeliko tiesiamų rankų, o plojimai nuskambėjo išties šalti.

Kai baltasis BMW lėkė Viskonsino aveniu, Konoras išjungė radiją. Pasiekus Rusijos ambasados vartus, vienas iš Romanavo pakalikų pravedė juos pro apsaugą.

Antrą kartą per tris dienas Konorą palydėjo į balto marmuro priimamąjį. Jis iškart gavo progą pamatyti, ką Romanovas turėjo galvoje sakydamas, kad ambasados vidaus sauga turi spragų.

— Ir kas gi kėsintųsi nužudyti mylimą Rusijos prezidentą jo paties ambasadoje? — tuomet su šypsena pridūrė Aleksejus.

Juodviem einant ilgu koridoriumi, Konoras tarė Romanovui:

— Atrodo, jūs čia puikiai tvarkotės.

— Ir jūs tvarkytumėtės, jeigu į ambasadoriaus sąskaitą banke Šveicarijoje pervestumėte tiek pinigų, kad jis niekada nebenorėtų grįžti į tėvynę.

Romanovas ambasadoje ir toliau elgėsi kaip namie, net atsirakino ambasadoriaus kabineto duris. Kai juodu įėjo į prabangiai apstatytą kambarį, Konoras nustebo pamatęs ant ambasadoriaus rašomojo stalo gulintį pagal individualų užsakymą pagamintą „Remington 700". Jis paėmė karabiną ir atidžiai apžiūrėjo. Būtų paklausęs Romanovo, kaip ginklas pateko jam į rankas, jeigu būtų tikėjęsis išgirsti tiesą.

Konoras sugriebė už buožės ir ją atlaužė. Šovinio lizde buvo vienintelė tūta su kulka aptakiu galu. Jis kilstelėjo antakius ir žvilgtelėjo į Romanovą.

— Manau, iš tokio nuotolio jums prireiks tik vienos kulkos, — pasakė rusas ir nusivedė Konorą į tolimąjį kambario kampą, kur atitraukė užuolaidą ir atidengė privatų ambasadoriaus liftą.

Juodu įžengė į kabiną, užtraukė vartukus ir pamažu pasikėlė į antrą aukštą, kur buvo galerija virš pokylių salės. Konoras kelis kartus patikrino kiekvieną galerijos colį, o paskui įsispraudė už didžiulės Lenino statulos. Iš po sulenktos bolševikų vado rankos patikrino taikymosi liniją į tą vietą, kur Zerimskis sakys atsisveikinimo kalbą, ir įsitikino, kad matys gerai, o pats liks nematomas. Mąstė, kaip visa tai atrodo lengva. Paskui Romanovas palietė jam ranką ir nusivedė atgal į liftą.

— Jums teks atvykti keliomis valandomis anksčiau, prieš banketo pradžią, ir darbuotis kartu su maistą tiekiančiu personalu, — pasakė Romanovas.

— Kodėl?

— Mes nenorime, kad kam nors kiltų įtarimų, kai jūs dingsite prieš pat Zerimskiui pradedant kalbą.

Romanovas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Turėtume eiti. Už kelių minučių sugrįš Zerimskis.

Konoras linktelėjo, ir abu patraukė užpakalinių durų link. Sėsdamasis atgal į BMW, jis pasakė:

— Kai nuspręsiu, kokią vietą pasirinksiu, aš jums pranešiu.

Romanovas atrodė nustebęs, bet nutylėjo.

Konorą išvežė pro ambasados vartus kelios minutės prieš Zerimskiui sugrįžtant iš Kapitolijaus. Jis pačiu laiku įjungė radiją ir pagavo ankstyvąsias vakaro žinias.

— Senatoriai ir kongresmenai vienas per kitą griebia mikrofonus patikinti savo rinkėjų, kad išklausę prezidento Zerimskio kalbą jie nebalsuos už branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo įstatymo projektą.

Ovaliniame kabinete Tomas Lorensas žiūrėjo, kaip CNN reporteris praneša iš Senato spaudos galerijos.

— Iš Baltųjų rūmų dar neišėjo joks pareiškimas, — sakė jis. — Ir iš prezidento...

— Ir nesišlaistyk ten, kol ko nors sulauksi, — piktai burbtelėjo Lorensas, išjungdamas televizorių, ir pasisuko į savo personalo viršininką. — Endi, nežinau, ar išsėdėsiu rytoj popiet šalia to žmogaus keturias valandas, o dar teks vakare atsakyti į jo atsisveikinimo kalbą.

Loidas nepratarė nė žodžio.

— Nekantrauju atsisėsti šalia savo brangiojo draugo Tomo ir stebėti, kaip jis gūžiasi priešais milijoninę žiūrovų auditoriją, — pasakė Zerimskis, kai jo limuzinas įvažiavo į Rusijos ambasados teritoriją.

Dmitrijus Titovas liko abejingas.

— Turbūt aš džiaugsmingai sveikinsiu „Redskins“. Tai būtų papildomas dividendas, jeigu Lorenso komanda pralaimėtų, — Zerimskis nusišiepė. — Tinkama preliudija pažeminimui, kurį jam

suplanavau vakare. Pasistenk man parengti tokią giriamąją kalbą, kad retrospektyviai atrodytų dar tragiškesnė. — Jis vėl nusišypsojo. — Užsakiau, kad jautieną patiektų šaltą. Ir net tu nustebsi, kokį aš sugalvojau desertą.

Tą vakarą Konoras kelias valandas svarstė, ar galėtų rizikuoti sulaužyti viso gyvenimo taisyklę. Kelios minutės prieš vidurnaktį paskambino Romanovui.

Rusas iš balso atrodė sužavėtas, kad abu priėjo prie tos pačios išvados.

— Pasiųsiu vairuotoją jūsų paimti penkioliktą trisdešimt, kad iki šešioliktos galėtumėte būti ambasadoje.

Konoras padėjo ragelį. Jeigu viskas vyks pagal planą, iki šešioliktos prezidentas jau bus negyvas.

— Pažadinkite jį.

— Bet dabar dar tik ketvirta valanda ryto, — spyrėsi pirmasis sekretorius.

— Jeigu jums brangi gyvybė, pažadinkite jį.

Pirmasis sekretorius užsimetė chalatą, išbėgo iš savo miegamojo ir nukūrė koridoriumi. Pabeldė į duris. Jokio atsako, tad jis dar kartą pabeldė. Po kelių akimirkų po durimis sužibo šviesa.

— Prašom, — pakvietė mieguistas balsas.

Pirmasis sekretorius pasuko durų rankeną ir įėjo į ambasadoriaus miegamąjį.

— Atleiskite, kad trukdau, jūsų ekscelencija, bet skambina ponas Stepanas Ivanickis iš Sankt Peterburgo. Jis primygtinai prašo pažadinti prezidentą. Sako, kad turi jam skubų pranešimą.

— Atsiliepsiu į skambutį iš savo kabineto, — pasakė Petrovskis.

Nepaisydamas niurzgančios žmonos, ambasadorius atmetė

antklodę, nubėgo laiptais apačion ir paliepė naktiniam budėtojui nukreipti skambutį jam į kabinetą...

Telefonas sučirškė kelis kartus, kol šiek tiek padusęs ambasadorius pakėlė ragelį.

— Petrovskis klauso.

— Labas rytas, jūsų ekscelencija, — pasisveikino Ivanickis. — Prašiau sujungti su prezidentu, ne su jumis.

— Bet juk dabar ketvirta valanda ryto. Ar negalima palaukti?

— Ambasadoriau, aš jums moku ne už tai, kad man praneštumėte laiką. O dabar jau norėčiau išgirsti prezidento balsą. Aišku?

Ambasadorius padėjo telefono ragelį ant rašomojo stalo ir pamažu plačiais laiptais vėl užlipo į antrą aukštą, mėgindamas suprasti, kurio iš tų dviejų žmonių labiau bijo. Šiek tiek pamindžikavo prie prezidento apartamentų durų, bet per turėklus pasilenkusio laiptų viršuje pirmojo sekretoriaus vaizdas suteikė jam ryžto. Atsargiai pabeldė į duris, bet niekas neatsiliepė. Tuomet pabeldė šiek tiek garsiau ir nedrąsiai atidarė jas.

Skendinčioje iš laiptų aikštelės šviesoje ambasadorius ir pirmasis sekretorius pamatė lovoje sujudant Zerimskį. Bet jie nepastebėjo prezidento rankos nuslystant po pagalve, kur buvo paslėptas pistoletas.

— Pone prezidente, — sušnabždėjo Petrovskis, ir tuo pat metu Zerimskis įjungė prie savo lovos šviesą.

— Tikiuosi išgirsti tikrai ką nors svarbaus, — pasakė prezidentas. — Antraip likusias savo gyvenimo dienas tikrinsite Sibire šaldytuvus.

— Jums skambina iš Sankt Peterburgo, — kone pašnabždom paaiškino ambasadorius. — Kažkoks ponas Stepanas Ivanickis. Jis sako, skubus reikalas.

— Nešdinkitės iš mano kambario, — paliepė Zerimskis, pakeldamas telefono ragelį.

Dvejetas vyrų atatupsti žengė į koridorių, ir ambasadorius tyliai uždarė duris.

— Stepanai, — tarė Zerimskis. — Kodėl man skambinat tokią ankstyvą valandą? Ar kol manęs nebuvo, Borodinas įvykdė valstybės perversmą?

— Ne, pone prezidente. Mirė Caras, — ramiai informavo Ivanickis.

— Kada? Kur? Kaip?

— Maždaug prieš valandą Žiemos rūmuose. Bespalvis skystis galop jį priveikė. — Ivanickis šiek tiek patylėjo. — Beveik metus aš mokėjau jo vyresniajam liokajui.

Kelias sekundes prezidentas tylėjo, o paskui pasakė:

— Gerai. Palankiau mums ir negalėjo susiklostyti.

— Su jumis sutikčiau, pone prezidente, jeigu ne faktas, kad jo sūnus yra Vašingtone. Kol jis nesugrįš, labai mažai ką galiu čia nuveikti.

— Ta problema šį vakarą galbūt išsispręs savaime, — pasakė Zerimskis.

— Kodėl? Nejau jie įlindo į mūsų paspęstus spąstukus?

— Taip, — patvirtino Zerimskis. — Šiąnakt būsiu atsikratęs jų abiejų.

— Jų abiejų?

— Taip, — atsakė prezidentas. — Čia viešėdamas sužinojau naują taiklų amerikiečių posakį — „vienu akmeniu užmušti du paukščius". Galų gale, ar dažnai pasitaiko proga pamatyti tą patį žmogų numirštant du kartus?

— Gaila, kad manęs ten nėra, būtų įdomu pamatyti.

— Man bus dar smagiau nei tuomet, kai stebėjau jo draugą, tabaluojantį kilpoje. Turint galvoje viską apskritai, Stepanai, šita kelionė bus pati sėkmingiausia, ypač jeigu...

— Viskas padaryta, pone prezidente, — pertraukė Ivanickis. — Vakar pasirūpinau, kad įplaukos, gautos pagal Jelcino ir Černopo-

vo sudarytus naftos ir urano tiekimo kontraktus, būtų nukreiptos į jūsų sąskaitą Ciuriche. Nebent Aleksejus sugrįžęs atšauks mano įsakymus.

— Jeigu jis nesugrįš, tai negalės ir atšaukti, ar ne?

Zerimskis padėjo ant svirtelės telefono ragelį, išjungė šviesą ir per kelias akimirkas vėl užmigo.

Penktą valandą ryto Konoras nejudėdamas gulėjo lovoje, jau visiškai apsirengęs, ir kažkelintą kartą svarstė savo pabėgimo kelią. Šeštą suskambo jam pažadinti užsakytas telefonas. Konoras pašoko ant kojų, pakėlė kraštelį užuolaidos ir pasitikrino, ar jie vis dar ten. Taip, buvo: du balti BMW, pastatyti kitapus gatvės, laukia nuo vidurnakčio. Šiuo metu juose sėdintieji — vairuotojai ir keleiviai — veikiausiai jau knapsi nosimis. Žinojo, kad jų pamainos keičiasi aštuntą, tad jis ketino prašapti dešimt minučių iki to laiko. Kitas trisdešimt minučių atliko keletą lengvų tempimo pratimų, idant atsikratytų sąstingio, paskui nusirengė. Leido šaltoms dušo čiurkšlėms kurį laiką smaigstyti kūną, o po to užsuko vandenį ir išsitrynė rankšluosčiu. Apsivilko mėlynais marškiniais, džinsais ir storu nertiniu, pasirišo mėlyną kaklaraištį. Užsimovė juodas kojines ir apsiavė juodus „Nike“ sportbačius.

Nuėjęs į virtuvėlę, į stiklinę įsipylė greipfrutų sulčių, o dubenėlyje susimaišė kukurūzų dribsnius su pienu. Operacijos dieną jis visada valgydavo tokį patį maistą, mat mėgo rutiną. Įprasta ruoša padėdavo jam patikėti, kad visa kita vyks sklandžiai. Valgydamas perskaitė septynis puslapius užrašų, padarytų po susitikimo su Mopsu, ir darsyk smulkiai ištyrinėjo architekto nubraižytą stadiono planą. Liniuote išmatavo prilaikomąją siją ir nustatė, kad jos ilgis iki liuko durelių — apie keturiasdešimt dvi pėdos. Jautė užplūstant ramybę, kokią gerai treniruotas sportininkas patiria, pakviestas prie starto linijos.

Pasižiūrėjęs į laikrodį, sugrįžo į miegamąjį. Jie turėjo būti Dvidešimt pirmosios gatvės ir Diupono žiedo sankirtoje kaip tik tuomet, kai pradės intensyvėti transporto eismas. Jis palaukė dar kelias minutes, į užpakalinę džinsų kišenę įsikišo tris šimto dolerių banknotus, dvidešimt penkių centų monetą, trisdešimt minučių trukmės garso kasetę ir paskutinį kartą paliko tą anoniminį butą. Sąskaita už jį jau buvo apmokėta.

30



Zerimskis sėdėjo vienas ambasados valgomajame ir skaitė *Washington Post*, o patarnautojas dėliojo ant stalo pusrytį. Pamatęs antraštę skersai viso puslapio, nusišypsojo:

SUGRĮŽTA ŠALTASIS KARAS?

Gurkšnodamas kavą, mąstė, kokią antraštę *Washington Post* tėkš rytoj.

ŽLUGĘS PASIKĖSINIMAS
NUŽUDYTI
RUSIJOS PREZIDENTĄ
Ambasados teritorijoje nušautas
buvęs CŽV agentas

Jis vėl nusišypsojo ir pervertė laikraštį iki redakcijos vedamojo, kuriame patvirtinta, kad Lorenso įstatymo projektą dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo visi svarbiausieji komentatoriai laiko „nugrimzdus po vandeniu". Dar vienas naudingas posakis, išgirstas šioje kelionėje.

Kelios minutės po septintos sidabriniu varpeliu jis paskambino ir patarnautojo paprašė pakviesti ambasadorių ir pirmąjį sekretorių.

Patarnautojas išskubėjo. Zerimskis žinojo, kad abu vyrai nerimaudami jau trypčioja už durų.

Ambasadorius ir pirmasis sekretorius prieš įeidami pas prezidentą manė turintys palaukti minutę ar dvi. Vis dar nebuvo tikri, ar prezidentas labai pyksta, kad jį pažadino taip anksti rytą, bet kadangi nė vieno iš jų kol kas neišvijo iš darbo, manė, kad bus priėmę teisingą sprendimą.

— Labas rytas, pone prezidente, — pasisveikino Petrovskis, įžengdamas į valgomąjį.

Zerimskis linktelėjo ir sulankstęs laikraštį padėjo priešais save ant stalo.

— Romanovas jau atvyko? — paklausė.

— Taip, pone prezidente, — atsakė pirmasis sekretorius. — Nuo ryto šeštos virtuvėje asmeniškai tikrina maistą, pristatytą šio vakaro banketui.

— Gerai. Pone ambasadoriau, paprašykite, kad ateitų į jūsų kabinetą. Ir aš netrukus ten būsiu.

— Klausau, perduosiu jam, — atsakė Petrovskis, traukdamasis atbulas iš valgomojo.

Zerimskis servetėle pasišluostė lūpas. Nusprendė visus tris priversti dar ilgiau laukti. Jie dar labiau nervinsis.

Jis vėl pasiėmė *Washington Post* ir šypsojosi antrą kartą skaitydamas vedamojo pabaigą: „Zerimskis — veikiau Stalino ir Brežnevo, o ne Gorbačiovo ir Jelcino valdymo perėmėjas." Dėl to jis nesiginčijo; tiesą sakant, vylėsi, kad iki dienai baigiantis, bus sustiprinęs tokį įvaizdį. Atsikėlęs nuo kėdės, neskubiu žingsniu paliko valgomąjį, patraukė koridoriumi ambasadoriaus kabineto link, o tuo pat metu priešpriešiais skubantis jaunas vyriškis staigiai sustojo, paskui puolė prie durų ir jam jas atidarė. Zerimskiui žengiant į kabinetą, mušė senoviškas sieninis laikrodis. Prezidentas instinktyviai žvilgtelėjo į savo laikrodį ant riešo. Buvo lygiai septynios keturiasdešimt penkios.

*

Be dešimt minučių aštuntą Konoras išėjo pro paradines daugiabučio duris, kirto gatvę ir neskubėdamas nužingsniavo prie pirmojo iš dviejų BMW. Jis įsitaisė šalia vairuotojo, kuris atrodė šiek tiek nustebęs, kad išvydo Konorą taip anksti, — mat jam buvo pasakyta, kad iki ketvirtos popiet ambasadoje Ficdžeraldo neturėtų būti.

— Man reikia nuvažiuoti į miesto centrą šio to nusipirkti, — paaiškino Konoras.

Vyras ant užpakalinės sėdynės linktelėjo, ir vairuotojas, įstūmęs pirmą pavarą, įsiliejo į Vašingtono aveniu transporto srautą. Antrasis automobilis nusekė iš paskos. Po to jie pasuko kairėn į P gatvę, gerokai prisikimšusią mašinų dėl Džordžtauną varginančių statybos darbų.

Dienoms slenkant, Konoras pastebėjo, kad jo sergėtojai darosi vis labiau ir labiau atsipalaidavę. Kiekvieną rytą maždaug tuo pačiu laiku jis iššokdavo iš BMW prie Dvidešimtosios gatvės ir Diupono žiedo, iš laikraščių pardavėjo nusipirkdavo *Post* egzempliorių ir sugrįždavo į automobilį. Vakar žaliūkas ant užpakalinės sėdynės net nepasivargino jo lydėti.

Jie perkirto Dvidešimt trečiąją gatvę, ir Konorui tolumoje pasimatė Diupono žiedas. Mašinos dabar judėjo buferis prie buferio ir beveik teko sustoti. Kita gatvės puse vakarų kryptimi transportas judėjo kur kas sklandžiau. Reikės tiksliai nuspręsti, kada pradėti veikti.

Jis žinojo, kad artėjant prie Diupono žiedo, šviesoforai persijungia kas trisdešimt sekundžių, ir per tą laiką suspėja pravažiuoti vidutiniškai dvylika mašinų. Kaip suskaičiavo per tą savaitę — daugiausia šešiolika.

Kai užsidegė raudona šviesa, Konoras priekyje suskaičiavo septyniolika automobilių. Jis nekrustelėjo nė raumeniu. Šviesa persijungė į žalią, ir vairuotojas įstūmė pirmą pavarą, bet eismas buvo toks intensyvus, kad praėjo šiek tiek laiko, kol jis įstengė vos trupu-

tėlį pasislinkti į priekį. Degant žaliai šviesai, per sankryžą prašliaužė tik aštuoni automobiliai.

Konoras turėjo trisdešimt sekundžių.

Jis pasisuko į savo sergėtoją gale ir parodė pirštu į laikraščių pardavėją. Žaliūkas linktelėjo. Konoras išlipo ant šaligatvio ir leidosi pamažu eiti senio su šviečiančia iš tolo žalia liemene link. Nė karto neatsigręžė pasižiūrėti, tad nežinojo, ar kas nors iš antrojo automobilio jį seka. Susitelkė į kita gatvės puse priešinga kryptimi slenkantį transportą, mėgindamas apytikriai apskaičiuoti, kokio ilgio bus mašinų eilė, kai vėl užsižiebs raudona. Pasiekęs laikraščių pardavėją, jau turėjo delne dolerio ketvirtinę. Padavė monetą seniui, o šis jam — *Post* egzempliorių. Kai Konoras apsisuko ir patraukė atgal pirmojo BMW link, užsižiebė raudona šviesa, ir visas transportas sustojo.

Konoras pastebėjo reikiamą mašiną. Jis staiga pakeitė kryptį ir spurtavo, nardydamas tarp sustojusio transporto, kol pasiekė laisvą taksi, šeštą automobilį nuo raudonai užsižiebusio šviesoforo. Dvejetas vyrų iššoko iš antrojo BMW ir leidosi vytis Konorą, o tuo metu šviesofore prie Diupono žiedo užsižiebė žalia.

Atplėšęs dureles, Konoras bloškėsi ant užpakalinės taksi sėdynės.

— Tiesiai pirmyn! — šūktelėjo. — Gausite šimtą dolerių, jeigu pralėksite per tą šviesą!

Taksistas nuspaudė delnu klaksoną ir neatleido jo, kol neprašoko per sankryžą dar nespėjus užsidegti raudonai. Du balti BMW, žviegdami padangomis, staigiai apsisuko aplink, bet šviesos jau pasikeitė, ir kelią jiems užblokavo trys sustoję automobiliai.

Kol kas viskas vyko pagal planą.

Taksi pasuko kairėn į Dvidešimt trečiąją gatvę, ir Konoras liepė vairuotojui sustoti prie šaligatvio, o tada padavė jam šimto dolerių banknotą ir pasakė:

— Važiuokite tiesiai į Daleso oro uostą. Jeigu pamatysite artėjant baltą BMW, nesiduokite aplenkiamas. Kai pasieksite oro uostą,

trisdešimt sekundžių pastovėkite prie terminalo ties išvykstančiųjų įėjimu, o paskui iš lėto grįžkite į miestą.

— Gerai, žmogau, bus padaryta, — įsidėdamas banknotą į kišenę, pažadėjo taksistas.

Konoras iššoko ant šaligatvio, nuskuodė per Dvidešimt trečiąją į kitą pusę ir pamojęs ranka, susistabdė dar vieną taksi, važiuojantį priešinga kryptimi.

Jam užtrenkiant dureles, pro šalį pralėkė du balti BMW, besivejantys pirmąjį taksi.

— Ir kur pageidautumėte šį puikų rytą?

— Į Kuko stadioną.

— Tikiuosi, žmogau, turite bilietą, antraip man teks iškart jus vežti atgal.

Kai Zerimskis įžengė į kabinetą, trys laukiantieji atsistojo. Jis pamojo jiems sėstis, lyg čia būtų susirinkusi didelė minia, o pats užsiėmė krėslą prie ambasadoriaus rašomojo stalo. Nustebo išvydęs karabiną, kur paprastai turėtų būti prespapjė, bet apsimetė jo nematantis ir pasisuko į Aleksejų Romanovą, atrodantį gana patenkintą savimi.

— Turiu jums liūdnų žinių, Aleksejau, — pasakė prezidentas.

Zerimskis padarė ilgą pauzę, ir Romanovo veide pasirodė nuogąstavimas, o paskui nerimas.

— Anksti rytą man paskambino jūsų pusbrolis Stepanas. Atrodo, naktį jūsų tėvą ištiko širdies priepuolis, ir jis mirė vežamas į ligoninę.

Romanovas nuleido galvą. Ambasadorius ir pirmasis sekretorius žvilgtelėjo į prezidentą, norėdami suprasti, kaip reikėtų reaguoti.

Zerimskis atsistojo, pamažu nuėjo prie Romanovo ir guodžiamai uždėjo ranką jam ant peties. Ambasadorius ir pirmasis sekretorius atrodė deramai sielvarto ištikti.

— Aš jo gedėsiu, — pasakė Zerimskis. — Buvo didis žmogus.

Dvejetas diplomatų pritariamai palinkčiojo, o Romanovas nulenkė galvą, dėkodamas prezidentui už užuojautos žodžius.

— Dabar jo atsakomybė pereina jums, Aleksejau, labiausiai vertam įpėdiniui.

Ambasadorius ir pirmasis sekretorius vėl palinksėjo.

— Ir netrukus, — tęsė Zerimskis, — jums bus suteikta proga pademonstruoti savo valdžią taip, kad niekam Rusijoje nekils abejonių, kas yra naujasis Caras.

Romanovas pakėlė galvą ir nusišypsojo — trumpas gedėjimo tarpsnis baigėsi.

— Tai yra, — pridūrė Zerimskis, — jeigu šį vakarą pasiseks.

— Turi pasisekti, — pabrėžtinai ištarė Romanovas. — Po vidurnakčio kalbėjausi su Ficdžeraldu. Jis pritarė mano planui. Šiandien ketvirtą prisistatys į ambasadą, kai jūs su Lorensu žiūrėsite futbolo rungtynes.

— Kodėl taip anksti? — nustebo Zerimskis.

— Reikia, kad visi jį laikytų vienu iš maistą tiekiančios brigados narių, tad kai po šešių valandų išsmuks iš virtuvės, niekam nekils klausimų. Jis bus mano prižiūrimas virtuvėje ir išnyks kelios minutės prieš jums atsistojant sakyti atsisveikinimo kalbos.

— Puiku, — pagyrė Zerimskis. — O kas toliau?

— Palydėsiu jį į šį kabinetą, iš čia pasiims karabiną. Paskui jis pasikels liftu į galeriją virš pokylių salės.

Zerimskis linktelėjo.

— Ten atsidūręs, pasislėps už didžiosios Lenino statulos ir lauks, iki jūs pradėsite dėkoti Amerikos žmonėms už svetingumą ir šiltą priėmimą, o ypač — prezidentui Lorensui. Toje vietoje aš suorganizavau ilgus aplodismentus. Per tą laiką jūs turite visiškai nejudėti.

— Kodėl? — griežtai paklausė Zerimskis.

— Kadangi Ficdžeraldas nenuspaus gaiduko, jeigu manys, kad jūs galite padaryti kokį staigų judesį.

— Suprantu.

— Iššovęs, jis iš galerijos išsiropš ant atbrailos prie kedro sode už namo. Vakar popiet jis privertė mus kelis sykius pakartoti visą manevrą, bet šį vakarą pamatys atsiradus mažutį nesklandumą.

— Kokį?

— Po medžiu lauks šeši mano asmens sargybiniai, — atskleidė Romanovas. — Sušaudys jį, dar nespėjusį nušokti ant žemės.

Zerimskis minutėlę tylėjo, o paskui prašneko:

— Jūsų planas turi trūkumą.

Romanovas atrodė suglumęs.

— Kaipgi galite tikėtis, kad išliksiu gyvas po šūvio, paleisto iš nedidelio nuotolio tokio taiklaus šaulio kaip Ficdžeraldas?

Romanovas atsikėlė nuo kėdės ir paėmė karabiną, paskui ištraukė iš jo metalo gabalėlį ir padavė Zerimskiui.

— Kas tai? — paklausė Zerimskis.

— Daužiklis, — atsakė Romanovas.

31



Du balti BMW lėkė 66-uoju keliu į vakarus, vydamiesi tuščią taksi, visąlaik iki pat Daleso oro uosto viršijantį leistiną greitį. Antras taksi važiavo rytų kryptimi lėčiau, Kuko stadiono Merilande link.

Konoras vėl pagalvojo apie savo sprendimą pasirinkti stadioną su visa galima ten rizika, o ne ambasadą. Jį gerokai per lengvai leisdavo į tą pastatą patekti ir iš ten išeiti: kas gi gali būti toks aplaidus užtikrinant saugumą, ypač kai mieste vieši prezidentas.

Išleistas prie stadiono, Konoras tiksliai žinojo, kur eiti. Plačiu žvyruotu taku nužingsniavo šiaurinio įėjimo link, kur prieš kiekvienas namų rungtynes lūkuriuodavo dvi ilgos eilės žmonių, besiviliančių gauti tai dienai darbo. Kai kuriems iš jų tiesiog reikėjo pinigų, o kiti, kaip jam paaiškino Mopsas, buvo tokie fanatiški „Redskins" aistruoliai, kad griebiasi visko, net ir bandytų papirkti, idant įsigautų į stadioną.

— Papirkti? — tąkart neva nustebo Konoras.

— O, taip. Juk kas nors turi aptarnauti svarbių asmenų ložes, — atsakė Mopsas, pamerkdamas akį. — Ir tuomet jie geriausiai mato rungtynes.

— Įdomi medžiaga mano straipsniui, — patikino jį Konoras.

Pirmoje eilėje stovėjo sutinkantieji dirbti už stadiono ribų — organizuoti parkavimą dvidešimt trims tūkstančiams lengvųjų automobilių ir autobusų ar pardavinėti programėles, pagalvėles ir suve-

nyrus septyniasdešimt aštuoniems tūkstančiams aistruolių. Antrojoje rikiavosi besiviliantieji dirbti stadiono viduje. Konoras atsistojo į pastarąją eilę, kurią daugiausia sudarė jauni, niekur nedirbantys vyrai, Mopso apibūdinti kaip per anksti išėję į pensiją dykaduoniai, mėgstantys pasižmonėti. Jis net nusakė, kaip jie rengiasi, kad nebūtų sumaišyti su bedarbiais.

Šią ypatingą dieną pretendentus į laikiną darbą įdėmiai nužiūrinėjo saujelė Slaptosios tarnybos agentų. Eilė pamažu slinko į priekį, ir Konoras akis buvo įbedęs į *Washington Post*. Pirmasis puslapis kone visas buvo skirtas Zerimskio kalbai jungtinėje Kongreso sesijoje. Jo narių reakcija buvo visuotinai priešiška. Pervertęs puslapius iki redakcijos vedamojo, Konoras spėjo, kad Zerimkis turėtų būti visu tuo patenkintas.

Jis atsivertė metropolijos kronikos skyrių. Kai perskaitė apie belaikę garbaus akademiko iš savo gimtojo miesto mirtį, veidu šmėstelėjo kreiva šypsena.

— Sveiki! — tarė kažkieno balsas.

Konoras atsisukęs žvilgtelėjo į elegantiškai apsirengusį jaunikaitį, atsistojusį į eilę už jo.

— Sveiki, — trumpai atsakė jis ir vėl įsikniaubė į laikraštį, nes nenorėjo veltis į nereikalingą pokalbį su kuo nors, kas vėliau galėtų būti pakviestas liudytoju.

— Mano vardas Bredas, — prisistatė jaunikaitis, atkišdamas dešinę.

Konoras ją paspaudė, bet nieko neatsakė.

— Tikiuosi gauti darbo viename iš apšvietimo bokštų, — pridūrė jaunikaitis. — O jūs?

— Kodėl būtent apšvietimo bokšte? — paklausė Konoras, išsisukdamas nuo atsakymo.

— Kadangi kaip tik ten įsitaiso už viską atsakingas specialusis Slaptosios tarnybos agentas, ir aš noriu pamatyti, ką būtent jis ten veikia.

— Kodėl? — paklausė Konoras, sulankstydamas laikraštį.

Aiškiai pokalbis buvo ne toks, kurį jam pavyktų lengvai nutraukti.

— Baigęs koledžą galvoju prie jų prisidėti. Jau praėjau absolventų mokymo kursą, bet noriu iš arti pamatyti, kaip jie dirba. Vienas agentas man minėjo, kad darbas, kurio niekas nenori imtis, — tai nešioti maistą vyrukams aukštyn į apšvietimo platformas už galinių aikštės zonų. Jiems baisu repečkotis visais tais laiptukais.

Visais šimtas septyniasdešimt dviem, pagalvojo Konoras, jau anksčiau atmetęs mintį apie apšvietimo bokštą — ne tik dėl laiptukų, bet ir todėl, kad nebus kito kelio pabėgti. Bredas įniko pasakoti apie savo gyvenimą, ir kol Konoras pasiekė eilės priekį, jau žinojo, kokioje mokykloje vaikinas mokėsi, kad dabar paskutinius metus studijuoja Džordžtauno universitete kriminologiją, — ir tai jam priminė Megę, — kodėl vis dar neapsisprendžia: stoti dirbti į Slaptąją tarnybą ar tapti advokatu.

— Toliau! — šūktelėjo balsas.

Konoras atsigręžė į vyriškį, sėdintį prie stalo, sudėlioto iš statybinių pastolių.

— Kas dar pas jus liko? — paklausė Konoras.

— Ne kažin kas, — atsakė vyriškis, žiūrėdamas į varnelėmis sužymėtą sąrašą.

— Kaip dėl maisto ir gėrimų tiekimo? — paklausė Konoras.

Kaip ir Bredas, jis tiksliai žinojo, kur nori patekti.

— Plauti indus arba nešioti darbuotojams maistą po visą stadioną.

— Bus puiku.

— Pavardė?

— Deivas Krinklas, — pasakė Konoras.

— Asmens tapatybės dokumentas?

Konoras padavė vairuotojo pažymėjimą. Vyriškis užpildė leidimą pereiti saugos kontrolę, o į priekį žengtelėjęs fotografas padarė

polaroidinę Konoro nuotrauką, kuri po kelių sekundžių buvo laminuota ant leidimo.

— Gerai, Deivai, — paduodamas Konorui kortelę, tarė vyriškis. — Su šiuo leidimu pateksite visur, išskyrus sustiprintos saugos zoną, į kurią įeina administracijos patalpos, klubo ložės ir sekcija, skirta labai svarbiems asmenims. Šiaip ar taip, jums ten ir nereikės vaikščioti.

Konoras linktelėjo ir prisisegė leidimą prie nertinio.

— Prisistatykite į 47-ąjį kambarį, tiesiai po H sektoriumi.

Konoras pasitraukė į kairę. Jis tiksliai žinojo, kur yra 47-asis kambarys.

— Toliau.

Gerokai ilgiau nei vakar jam truko pereiti tris saugos patikras, tarp jų ir metalo detektorių, nes dabar ten budėjo Slaptosios tarnybos personalas, o ne kaip paprastai nusamdyti farai. Atsidūręs stadione, Konoras neskubiai patraukė vidine pereiga pro muziejų ir raudoną vėliavą su šūkiu „TEGYVUOJA PERGALĖ" ir priėjo laiptinę su rodykle: „47-asis kambarys, privatus maisto ir gėrimų tiekimas". Ankštoje patalpėlėje prie laiptų jis rado bent dešimtį dykinėjančių vyrų. Atrodė, lyg įprasta tvarka visiems būtų žinoma. Atpažino vieną ar du, anksčiau stovėjusius eilėje priešais jį. Sprendžiant iš išvaizdos, neatrodė, kad kuriam nors nereikėtų pinigų.

Jis užsiėmė vietą kampe ir vėl įkniubo į *Post*. Dar kartą perskaitė išankstinę tądien įvyksiančių rungtynių apžvalgą. Tonio Kornheiserio* nuomone, būtų stebuklas, jeigu „Redskins" supliektų „Packers" — geriausią šalies komandą. Jis pranašavo dvidešimties taškų skirtumą. Konoras vylėsi visiškai kitokio rezultato.

— Gerai, — nuskambėjo balsas. — Visus prašau dėmesio.

Pakėlęs galvą Konoras išvydo priešais juos stovintį itin stambų vyrą virtuvės šefo uniforma: apie penkiasdešimties, su didžiuliu

* Tony Kornheiser (g. 1948) — sporto apžvalgininkas, dirbantis laikraštyje *Washington Post*, radijuje ir televizijoje.

dvigubu pagurkliu ir turbūt sveriantį per du šimtus penkiasdešimt svarų.

— Aš — maisto ir gėrimų tiekimo vedėjas, — prisistatė jis, — ir, kaip matote, esu puikiausias šios verslo sferos atstovas.

Vienas kitas iš seniau samdytųjų pagalbinių darbininkų mandagiai nusijuokė.

— Galiu pasiūlyti jums rinktis iš dviejų variantų: arba plauti indus, arba aptarnauti stadiono darbuotojus ir apsaugos vaikinus, išskirstytus po visą teritoriją. Yra savanorių plauti indus?

Daugelis iš esančių kambarėlyje vyrų pakėlė rankas.

Plauti indus, kaip aiškino Mopsas Konorui, visada paklausu, nes plovėjai ne tik gauna visą dešimties dolerių už valandą uždarbį, bet ir maisto likučių iš valdžios ložių — tai būdavo geriausias valgis, kokiu tik gali pasimėgauti per visą savaitę.

— Gerai, — vėl tarė jis, išsirinkęs penkis jų ir užsirašęs pavardes. Sudaręs sąrašą, tęsė toliau: — Dabar aptarnavimas. Galima nešioti valgį arba vyresniajam stadiono administracijos personalui, arba apsaugininkams. Vyresnysis personalas? — paklausė jis, pakeldamas akis nuo lentelės su spaustuku prisegtais popieriais.

Aukštyn šovė beveik visų likusiųjų rankos. Tiekimo vedėjas vėl užsirašė penkias pavardes. Baigęs, delnu paplekšnojo į savo lentelę.

— Gerai, — pasakė jis. — Visi įtrauktieji į sąrašą dabar gali prisistatyti į darbo vietas.

Seni patyrę samdiniai atsikėlė iš vietų ir nušlepeno pro jį link durų, vedančių, žinojo Konoras, į virtuves. Kambarėlyje liko tik jis su Bredu.

— Apsaugoje liko du darbai, — pasakė maisto tiekimo vedėjas. — Vienas — puikus, kitas — sumautas. Katram iš judviejų pasiseks?

Jis viltingai pažvelgė į Konorą. Šis linktelėjo ir prisidėjo ranką prie užpakalinės džinsų kišenės.

Nė nepažvelgęs į Bredą, tiekimo vedėjas nuėjo prie Konoro ir tarė:

— Jaučiu, jūs labiau mėgstate „JumboTron“ teikiamus patogumus.

— Iškart pataikėte, — patvirtino Konoras, įspausdamas jam į delną šimto dolerių banknotą.

— Taip ir maniau, — pasakė vėl nusišypsodamas maisto ir gėrimų tiekimo vedėjas.

Konoras nieko nepasakė, kai storulis įsikišo banknotą į kišenę — visai kaip ir pranašavo Mopsas.

Tas žmogus buvo vertas kiekvieno savo atlygio cento.

— Man apskritai nereikėjo jo kviesti į rungtynes, — suniurnėjo Tomas Lorensas, lipdamas į sraigtasparnį „Marine One“, turėjusį iš Baltųjų rūmų nuskraidinti į „Redskins“ stadioną.

— Ir man toks jausmas, kad mūsų problemos dar nesibaigė, — pasakė Endis Loidas, prisisegdamas sėdynėje saugos diržu.

— Kodėl? Kas dar gali nutikti? — paklausė Lorensas, iš lėto pradėjus suktis sraigtasparnio mentėms.

— Lieka dar du vieši renginiai, iki Zerimskis išskris atgal į Rusiją ir, lažinuosi, viename iš jų mūsų lauks Ficdžeraldas.

— Šįvakar neturėtų kilti problemų, — pasakė Lorensas. — Ambasadorius Petrovskis ne kartą mūsų Slaptajai tarnybai pabrėžė, kad jo žmonės visiškai pajėgūs apsaugoti savo prezidentą. Šiaip ar taip, kas gi ryžtųsi tokiai rizikai, kai aplink tiek daug apsaugos?

— Įprastos taisyklės Ficdžeraldui negalioja, — atrėmė Loidas. — Jis veikia ne pagal vadovėlius.

Prezidentas žvilgtelėjo žemyn į Rusijos ambasadą.

— Jau vien patekti į tą pastatą būtų sunku, o dar tektų rūpintis, kaip iš jo išsigauti.

— Šiandien popiet stadione, talpinančiame beveik aštuoniasdešimt tūkstančių žiūrovų, Ficdžeraldas neturėtų tokio vargo, — atsakė Loidas. — Tai viena iš vietų, kur jam būtų lengva įsmukti ir išnešti sveiką kailį.

— Nepamiršk, Endi, tėra tik trylikos minučių laiko tarpas, kai galėtų kilti kokia nors problema. O be to, juk visi, norintys patekti į stadioną, privalo praeiti pro metalo detektorius, tad niekas negalėtų įsinešti net rašiklio, o ką jau kalbėti apie šautuvą.

— Manote, Ficdžeraldas to nežino? — spyrėsi Loidas. Sraigtasparnis tuo metu suko į rytus. — Dar ne vėlu atšaukti šią programos dalį.

— Ne, — tvirtai atrėmė Lorensas. — Jeigu Klintonas per atidarymo ceremoniją Atlantoje galėjo stovėti olimpinio stadiono vidury, tą patį ir aš galiu daryti Vašingtone per futbolo rungtynes. Velniai rautų, Endi, mes gyvename demokratinėje šalyje, ir aš negaliu leisti, kad šitaip griežtai būtų tvarkomas mūsų gyvenimas. Ir nepamiršk, kad ten būsiu aš, ir lygiai taip pat rizikuosiu kaip Zerimskis.

— Su tuo sutinku, sere, — laikėsi savo Loidas. — Bet jeigu Zerimskis būtų nužudytas, niekas jūsų nepagirtų už tai, kad stovėjote šalia jo, o užvis mažiausiai — Helena Dekster. Ji pirmoji į tai atkreiptų dėmesį.

— Kaip manai, kas šiandien laimės, Endi? — netikėtai paklausė prezidentas.

Loidas nusišypsojo iš gudrybės, kurios jo bosas dažnai griebdavosi, kai nebenorėdavo tęsti nemalonaus pokalbio.

— Nežinau, sere, — atsakė jis. — Kol nepamačiau, kiek daug žmonių iš mano personalo šįryt stengiasi įsispraustі į avangardo mašinas, visai nenumaniau, kad Baltuosiuose rūmuose tarnauja tiek „Redskins“ aistruolių.

— Kai kurie iš jų galėjo būti ir „Packers“ aistruoliai, — suabejojo Lorensas.

Jis atsivertė aplanką ant savo kelių ir ėmėsi studijuoti trumpas charakteristikas svečių, su kuriais teks susitikti stadione.

*

— Gerai, dėmesio, — tarė maisto ir gėrimų tiekimo vedėjas.

Konoras apsimetė atidžiai klausantis.

— Pirmiausia turite pasiimti baltą švarką ir „Redskins" kepuraitę — iškart matysis, kad priklausote aptarnaujančiam personalui. Paskui liftu nusileidžiate į septintą aukštą ir laukiate, kol aš sukrausiu į tarnybinį liftą maistą. Dešimtą Slaptosios tarnybos agentai užkandžiauja, o priešpiečiai — kokakola, sumuštiniai ir dar kitkas, ko jie užsigeis, — prieš rungtynių pradžią. Nuspausite mygtuką kairėje pusėje, — toliau mokė jis, lyg kreiptųsi į dešimtmetį, — ir liftas per minutę turėtų jus pasiekti.

Konoras būtų galėjęs jam pasakyti, kad tiksliai per keturiasdešimt septynias sekundes tarnybinis liftas iš pusrūsio atkeliauja į septintą aukštą. Bet kadangi buvo dar du kiti aukštai, — antrasis (klubo narių vietos) ir penktasis (administracijos ložės), — irgi turintys prieigą prie tarnybinio lifto, gali tekti palaukti, kol bus išpildyti užsakymai iš ten, iki krovinys pasiektų jį, ir tokiu atveju lifto kelionė užtruktų iki trijų minučių.

— Kai tik atvyksta jūsų užsakymas, padėklą nunešate agentui į „JumboTron" įrenginį, stovintį rytiniame žaidimo aikštės gale. Rasite duris su užrašu „Pašaliniams įeiti draudžiama".

Trisdešimt septyni žingsniai, prisiminė Konoras.

— Štai raktas. Įeisite pro jas ir toliau dengtu perėjimu pasieksite užpakalinę įeigą į „JumboTron" konstrukciją.

Septyniasdešimt jardų, pagalvojo Konoras. Jaunystėje, kai pats žaidė futbolą, tokią distanciją jis būtų įveikęs maždaug per septynias sekundes.

Kol vedėjas pasakojo jam jau ir taip žinomus dalykus, Konoras tyrinėjo tarnybinį liftą. Šis buvo dviejų pėdų trijų colių pločio ir dviejų pėdų septynių colių aukščio, o viduje pateikta informacija: „Maksimali leidžiama apkrova — 150 svarų." Konoro svoris — 210 svarų, tad jis tikėjosi, jog gamintojas suprojektavo liftą su šiokia tokia papildomos apkrovos paklaida. Buvo kitos dvi problemos: jis negalės iš

anksto to patikrinti ir negalės sutrukdyti liftui sustoti penktame ar antrame aukštuose, kai šiuo leisis apačion.

— Kai pasieksite „JumboTron“ ekrano duris, — kalbėjo maisto ir gėrimų tiekimo vedėjas, — budintis agentas jas atidarys ir jus įsileis. Padavęs jam padėklą, galite grįžti į stadioną ir stebėti pirmą rungtynių ketvirtį. Per pertrauką nueinate, pasiimate padėklą ir nunešate jį į tarnybinį liftą. Paspaudžiate žalią mygtuką, ir liftas nusileis atgal į pusrūsį. Paskui vėl galite stebėti likusią rungtynių dalį. Viską supratote, Deivai?

Konorui niežėjo liežuvį pasakyti: „Ne, sere, gal malonėtumėte viską pakartoti darsyk, tik lėčiau?“

— Taip, sere.

— Turite klausimų?

— Ne, sere.

— Gerai. Jeigu agentas elgsis su jumis gerai, pasibaigus rungtynėms, nunešite jam žlėgtainį. Kai jis pavalgys, prisistatykite pas mane ir atsiimkite uždarbį. Penkiasdešimt dolerių.

Jis pamerkė akį.

Mopsas Konorui paaiškino, kad rimtiems aistruoliams nerūpi atsiimti uždarbio, jeigu jie nori, kad toks darbas jiems būtų pasiūlytas ir kitą kartą.

— Prisiminkite, — pridūrė jis. — Kai vedėjas paminės žodį „uždarbis“, pamerkite akį.

Konoras nė neketino atsiimti savo penkiasdešimties dolerių ar kada nors vėl sugrįžti į stadioną. Jis pamerkė akį.

32



— Kodėl Lorensas keliauja į rungtynes sraigtasparniu, o aš įgrūstas į šios mašinos galą? — devynių limuzinų kolonai išskriejant pro ambasados vartus, paklausė Zerimskis.

— Jam reikia ten suspėti anksčiau už jus, — paaiškino Titovas. — Nori būti supažindintas su visais svečiais, kad jums atvykus, galėtų sudaryti įspūdį juos pažinojęs visą gyvenimą.

— Kas per būdas valdyti šalį, — stebėjosi Zerimskis. — Ne tokios ir svarbios šios dienos rungtynės. — Jis šiek tiek patylėjo. — Žinai, šįryt mačiau karabiną, kuriuo Ficdžeraldas ketina mane nupilti, — galiausiai pasakė.

Titovas atrodė nustebęs.

— Jis naudoja to paties modelio, kokį CŽV jam pakišo Sankt Peterburge. Bet šiek tiek patobulintas. — Zerimskis įsikišo ranką į kišenę. — Kaip manai, kas tai? — paklausė, laikydamas tarp pirštų kažką panašaus į vinį.

Titovas papurtė galvą.

— Visai nenumanau.

— „Remington 700“ daužiklis, — paaiškino Zerimskis. — Tad mes net galime leisti Ficdžeraldui nuspausti gaiduką, o paskui asmens sargybiniai suvarpys jį kulkomis. — Jis atidžiai apžiūrėjo metalo strypelį. — Manau, liepsiu jį įtaisyti į stovą ir laikysiu ant savo

rašomojo stalo Kremliuje. – Jis vėl įsimetė gelžgaliuką į kišenę. – Ar kalba, kurią turiu šįvakar pasakyti, perduota spaudai?

– Taip, pone prezidente, – patvirtino Titovas. – Ji pilna įprastų banalybių. Galite būti ramus, nė vienas jos žodis nebus išspausdintas.

– O kaip dėl spontaniškos mano reakcijos, kai bus nušautas Ficdžeraldas?

– Turiu čia.

– Gerai. Supažindinkite, – paprašė Zerimskis, atsilošdamas ant užpakalinės sėdynės.

Titovas iš lagaminėlio šalia savęs išsiėmė aplanką ir ėmėsi skaityti ranka parašytą scenarijų:

– Tą dieną, kai buvau išrinktas, prezidentas Lorensas paskambino man į Kremlių ir asmeniškai pakvietė apsilankyti jo šalyje. Aš labai nuoširdžiai priėmiau šį kvietimą. Ir kas atsitinka, kai atvykstu? Ištiesta mano ranka pasitinkama ne su alyvos šakele, bet su tiesiai man į širdį nutaikytu šautuvu. Ir kur? Mano ambasadoje. Ir kas nuspaudė gaiduką? CŽV agentas. Jeigu nebūčiau gimęs po laiminga žvaigžde...

– *Buvęs* agentas, – pertraukė Zerimskis.

– Pamaniau, kad būtų išmintinga, – Titovas pakėlė akis nuo savo paruošto teksto, – tarsi netyčia padaryti klaidą ir ją net pakartoti. Tada neatrodytų akivaizdu, kad iš anksto žinojote, kas bus. Amerikoje mėgstama tikėti sąmokslo teorijomis.

– Man itin smagu dar labiau pakurstyti jų paranoją, – prisipažino Zerimskis. – Kai Lorensas bus pašalintas iš posto, tikiuosi, dar ilgai amerikiečiai rašys storus tomus apie tai, kad per mane visiškai nutrūko santykiai tarp dviejų šalių. Lorenso valdymas baigsis tik kaip išnaša Rusijos atgimimo man prezidentaujant istorijos paraštėje. – Jis nusišypsojo Titovui. – Ir kai visa tai pasieksiu, nebeliks jokių kalbų apie rinkimus, nes valdžioje būsiu iki pat savo mirties dienos.

*

Konoras pasižiūrėjo į laikrodį. Devynios penkiasdešimt šešios. Jis nuspaudė mygtuką šalia tarnybinio lifto ir tuoj pat išgirdo suūžiant mechanizmą — liftas pradėjo pamažu kilti į septintą aukštą.

Liko dar trisdešimt keturios minutės, iki atidarys stadioną, bet Konoras žinojo, kad prireiks dar kažkiek laiko, kol minia pereis trisdešimt metalo detektorių ir asmenines saugos patikras. Bet jis laikėsi savojo laiko grafiko, kur kas griežtesnio nei kieno nors stadione. Po keturiasdešimt septynių sekundžių jis ištraukė padėklą ir nuspaudė mygtuką pranešti personalui pusrūsyje, kad jau pasiėmė.

Konoras nuskubėjo centriniu septinto aukšto koridoriumi pro užkandžių kioską iki durų su užrašu „Pašaliniams įeiti draudžiama“. Viena ranka laikydamas padėklą, kita pasuko spynoje raktą ir įsmuko vidun. Įjungęs šviesas, dengtu perėjimu nužingsniavo į užpakalinę „JumboTron“ dalį. Vėl pasitikrino laikrodyje — aštuoniasdešimt trys sekundės. Per ilgai, bet kadangi paskutinis reisas bus be padėklo, gal ir įmanoma visą žygį, nuo stogo iki pusrūsio, baigti mažiau nei per dvi minutes. Jeigu viskas pasiseks pagal planą, jis išsmuks iš stadiono ir jau lėks į oro uostą, nespėjus pastatyti keliuose užkardų.

Ant vienos rankos balansuodamas padėklą, kita Konoras pabeldė į duris. Po kelių sekundžių jas atidarė aukštas, stambaus sudėjimo vyras — jo siluetas dunksojo šviesos stačiakampyje.

— Atnešiau jums užkandį, — šiltai nusišypsojęs pasakė Konoras.

— Puiku, — atsakė Slaptosios tarnybos snaiperis. — Galite užeiti pas mane.

Agentas nuo padėklo pasiėmė rūkytos jautienos su prieskoniais sumuštinį, ir Konoras nusekė paskui jį siaura cinkuoto plieno platforma už didžiulio ekrano, suformuoto iš septynių šimtų aštuoniasdešimt šešių televizorių. Slaptosios tarnybos agentas atsisėdo ir suleido dantis į sumuštinį. Konoras stengėsi neišsiduoti, kaip atidžiai tyrinėja jo šautuvą.

„DžumboTron“ ekranas buvo įrengtas per tris aukštus. Konoras pastatė padėklą šalia pareigūno, sėdinčio vidury laiptų maršo, vedančio į žemesniąją rampą. Agentą labiau domino dietinės, becukrės kokakolos skardinėlė nei į visas puses lakstančios Konoro akys.

— Beje, — tarė jis. — Aš — Arnis Kuperis.

— Deivas Krinklas, — prisistatė Konoras.

— Na, taigi kiek teko sumokėti už privilegiją pabūti su manimi? — nusišiepęs paklausė Arnis.

„Marine One“ nutūpė į sraigtasparnių aikštelę šiaurrytiniame stadiono pakraštyje, ir nespėjus orlaivio laipteliams paliesti žemės, tyliai priburzgė limuzinas. Po akimirkos iš sraigtasparnio išniro Lorensas su Loidu. Prezidentas pasisuko pamojuoti dideliam sveikintojų būriui, o paskui įsėdo į laukiančio limuzino galą. Ketvirtį mylios iki stadiono jie įveikė mažiau nei per minutę, be jokių trukdžių pravažiavo pro visas saugos kontroles. Prie įeigos į stadioną jų laukė pasveikinti „Redskins“ savininkas Džonas Kentas Kukas.

— Mums didelė garbė, sere, — Lorensui išlipus iš limuzino, tarė jis.

— Malonu jus matyti, Džonai, — atsakė prezidentas, spausdamas ranką lieknam žilaplaukiui.

Kukas savo svečius nusivedė į privatų liftą.

— Jūs tikrai tikite, kad „Redskins“ gali laimėti, Džonai? — nusišypsojęs paklausė Lorensas.

— Ką gi, klausimas provokuojantis, kokio ir galima tikėtis iš politiko, pone prezidente, — pašmaikštavo Kukas, jiems žengiant į liftą. — Visi žino, kad jūs — didžiausias „Packers“ aistruolis. Bet atsakysiu į jūsų klausimą: taip, tikiu, sere. Bus kova už senutę K. A. ir „Redskins“ nugalės.

— *Washington Post* su jumis nesutinka, — pareiškė prezidentas, ir tuo metu atsidarė lifto durys spaudos ložių aukšte.

— Neabejoju, esate paskutinis žmogus, tikintis viskuo, ką perskaito *Post*, — atrėmė Kukas.

Abu vyrai nusijuokė, ir Kukas nusivedė prezidentą į savo ložę — erdvią patogią patalpą virš penkiasdešimties jardų linijos, iš kur vėrėsi puikus vaizdas į visą sporto aikštę.

— Pone prezidente, norėčiau jus supažindinti su pora žmonių, dėl kurių „Redskins" tapo geriausia futbolo komanda Amerikoje. Leiskite man pradėti nuo savo žmonos Ritos.

— Malonu susipažinti, Rita, — tarė Lorensas, paspausdamas jai ranką. — Ir sveikinu jus triumfavusią per Nacionalinio simfoninio orkestro pokylį. Girdėjau, kad jums vadovaujant, suaukota rekordinė suma.

Ponia Kuk nušvito pasididžiavimu.

Lorensas sugebėdavo prisiminti tinkamą faktą ar epizodą apie kiekvieną žmogų, su kuriuo būdavo supažindinamas. Tarp jų buvo ir mažuliukas senukas su „Redskins" bleizeriu. Šis žmogelis tikrai niekada negalėjo būti jų žaidėjas.

— Čia Mopsas Vašeris, — pristatė Džonas Kentas Kukas, uždėdamas delną senukui ant peties. — Taigi, jis...

— ... vienintelis žmogus istorijoje, patekęs į „Redskins" šlovės muziejų, nors nesužaidė komandoje nė vienų rungtynių, — užbaigė prezidentas.

Mopso veidą nušvietė plati šypsena.

— Ir mane informavo, kad komandos istoriją jūs žinote geriau už visus.

Dabar Mopsas sau pasižadėjo niekada nebebalsuoti už respublikonus.

— Tad pasakykite, Mopsai, kiek reguliariajame sezone Vinsas Lombardis surinko taškų, kai treniravo „Packers", o kiek tuo laikotarpiu, kai dirbo „Redskins" treneriu?

— Pas „Packers" — keturis šimtus penkiasdešimt devynis, pas

„Redskins“ – keturis šimtus trisdešimt penkis, – išpoškino Mopsas ir liūdnai nusišypsojo.

– Kaip tik taip ir maniau. Jam apskritai nereikėjo palikti „Packers“, – pasakė prezidentas, paplodamas Mopsui per nugarą.

– Žinote, prezidente, – įsiterpė Kukas, – man niekada nepavyko užklupti Mopso tokiu klausimu apie „Redskins“, į kurį jis nepajėgtų atsakyti.

– Ar kada nors jus buvo sukirtę, Mopsai? – vėl pasisukdamas į vaikščiojančią enciklopediją, paklausė prezidentas.

– Nuolat mėgina, pone prezidente, – atsakė Mopsas. – Štai dar vakar vienas žmogus...

Mopsui nespėjus baigti sakinio, Lorenso alkūnę palietė Endis Loidas.

– Atleiskite, kad pertraukiu, sere, bet mums ką tik pranešė, kad Zerimskis į stadioną atvyks po penkių minučių. Jums ir ponui Kukui dabar reikėtų nueiti prie šiaurrytinių vartų, kad suspėtumėte jį pasitikti.

– Taip, žinoma, – atsakė Lorensas ir pasisukęs į Mopsą pridūrė: – Kai tik grįšiu, dar pasikalbėsime.

Mopsas linktelėjo, o prezidentas su savo palyda išskubėjo iš ložės pasveikinti Zerimskio.

– Čia ankštoka, – stengdamasis perrėkti didžiulio ventiliatoriaus palubėje keliamą triukšmą šūktelėjo Konoras.

– Tikrai taip, – sutiko Arnis ir baigė gerti savo kolą. – Bet mūsų darbe tokių vietų pasitaiko.

– Šiandien tikitės kokių nors nesklandumų?

– Tiesą sakant, ne. Žinoma, mes visi būsime visiškai pasirengę, kai abu prezidentai išeis į aikštę, bet tai truks tik apie aštuonias minutes. Nors jeigu specialiajam agentui Breitveitui pavyks įtikinti,

nė vienam iš jų nebus leista iškišti nosies iš Kuko ložės, kol neateis metas išvykti.

Konoras linktelėjo ir uždavė dar kelis nekaltus klausimus, o paskui įdėmiai klausėsi bruklinietiško Arnio akcento ir kruopščiai dėjosi į galvą visus jo nuolat vartojamus posakius.

Kai Arnis pradėjo doroti šokoladinio torto gabalą, Konoras žvilgtelėjo pro plyšį tarp besisukančių reklaminių plokščių. Daugelis Slaptosios tarnybos agentų stadione irgi užkandžiavo. Jis sutelkė dėmesį į apšvietimo bokštą už aikštės vakarinės galinės zonos. Ten, viršuje, Bredas įdėmiai klausėsi agento, rodančio į „Redskins" savininko ložę. Štai tokį jauną žmogų slaptajai tarnybai reikėjo užverbuoti, pagalvojo Konoras. Jis vėl pasisuko į Arnį.

— Prasidedant rungtynėms vėl pasimatysime. Lėkštę sumuštinių, dar torto ir kokakolos. Jums tinka?

— Puikiai skamba. Bet torto gal reikėtų mažiau. Aš ne prieš, jei žmona pasakys, kad priaugau kelis svarus, bet pastaruoju metu ėmė priekaištauti mano viršininkas, už viską atsakingas specialusis agentas.

Užkaukė sirena, pranešanti visam stadiono personalui, kad jau dešimta trisdešimt ir netrukus bus atidaryti vartai. Į tribūnas pradėjo plūsti aistruoliai, daugelis jų traukė į savo įprastas vietas. Konoras susirinko ant padėklo tuščią kolos skardinėlę ir plastikinę dėželę nuo sumuštinių.

— Kai prasidės rungtynės, atnešiu priešpiečius, — pažadėjo jis.

— Aha, — atsakė Arnis, savo žiūronus dabar nukreipęs į minią apačioje. — Bet ateikite tik tada, kai abu prezidentai grįš į savininko ložę. Kol jie aikštėje, pašaliniams neleidžiama būti „JumboTron" viduje.

— Gerai, suprantu, — pasakė Konoras, paskutinį kartą užmesdamas akį į Arnio šautuvą.

Apsisukęs išeiti, išgirdo balsą iš portatyvinės radijo stotelės:

— Herkuli trys.

Arnis išsitraukė radijo stotelę iš dėklo už nugaros, nuspaudė mygtuką ir atsiliepė:

— Herkulis trys, kalbėkite.

Konoras prie durų delsė.

— Nėra ko pranešti, sere. Ką tik ketinau užmesti akį į vakarinę tribūną.

— Gerai. Praneškite, jei pastebėsite ką nors įtartina.

— Bus įvykdyta, — pasakė Arnis ir vėl prisisegė stotelę prie diržo.

Konoras tyliai išžengė į dengtą perėjimą, uždarė duris ir tuščią kolos skardinėlę pastatė ant laiptelio. Pasižiūrėjęs į laikrodį, sparčiai nužingsniavo tolyn. Atrakino kitas duris ir išjungė šviesą. Centrinis koridorius knibždėjo aistruolių, skubančių į savo vietas. Pasiekęs lifto šachtą, vėl pasižiūrėjo į laikrodį. Penkiasdešimt keturios sekundės. Dabar jau nuotolį teks įveikti mažiau nei per trisdešimt sekundžių. Jis nuspaudė mygtuką. Po keturiasdešimt septynių sekundžių vėl atvažiavo tarnybinis liftas. Buvo aišku, kad į antrą ar penktą aukštą jo nekvietė. Jis įdėjo vidun padėklą ir vėl nuspaudė mygtuką. Liftas pamažu pradėjo leistis į pusrūsį.

Niekas į Konorą, vilkintį ilgu baltu maisto tiekėjo švarku ir su „Redskins" kepuraite ant galvos, atidžiau nė nežvilgtelėjo, kai nerūpestingai, neskubiu pasivaikščiojamu žingsniu nuėjo pro užkandžių kioską link durų su užrašu „Pašaliniams įeiti draudžiama". Jis įsmuko vidun ir užrakino paskui save duris. Patamsy be garso slinko atgal siauru perėjimu, kol atsidūrė keli žingsniai nuo įeigos į „JumboTron" įrenginį. Stovėjo žvelgdamas į didžiulę plieninę siją, prilaikančią ekraną.

Konoras įsitvėrė turėklo ir parpuolė ant kelių. Pasilenkęs į priekį, abiem rankomis sugriebė siją ir nuslydo nuo perėjimo. Akis laikė įsmeigęs į ekraną, esantį, jei galima tikėti architekto brėžiniu, keturiasdešimt dvi pėdos priešais jį. O atrodė, kad mylia.

Jis jau galėjo pamatyti rankeną, bet vis tiek nebuvo tikras, ar avarinis liukas, pažymėtas inžineriniuose planuose, iš tikrųjų egzis-

tuoja. Konoras pamažu, colis po colio, pradėjo šliaužti sija, nėsyk nepažvelgdamas į šimto septyniasdešimties pėdų gylio prarają po savimi. Atrodė kaip dvi mylios.

Pagaliau pasiekęs sijos galą, apsižergė ją kojomis ir tvirtai įsitvėrė, lyg sėdėtų ant žirgo. Ekrane epizodo iš ankstesnių „Redskins“ rungtynių, kai kamuolys buvo prispaustas už galinės linijos prie žemės, pakartojimas persijungė į sportinių prekių parduotuvės reklamą. Konoras giliai įkvėpė oro, sugriebė rankeną ir patraukė į save. Liuko durelės nuslydo, atidengdamos, kaip ir buvo pažymėta projekte, dvidešimt dviejų su puse kvadratinio colio angą. Konoras pamažu įlindo vidun ir nustūmė atgal į vietą dureles.

Iš visų pusių spaudžiamas plieno, jis pasigailėjo nepasiėmęs storų pirštinių. Tačiau sulig kiekviena praslenkančia minute Konoras vis labiau buvo užtikrintas, kad jeigu prireiks grįžti prie plano, parengto netikėtam atvejui, niekas taip ir nenujaus, kur jis slepiasi.

Daugiau nei pusantros valandos jis gulėjo tuščiavidurėje plieninėje sijoje šimtas septyniasdešimt pėdų virš žemės, vos įstengdamas pakreipti riešą, kad galėtų pasižiūrėti į laikrodį. Kita vertus, kadaise Vietname dešimt dienų išstovėjo uždarytas bambukiniame narve, o vanduo siekė smakrą.

Kaip jis spėjo, Arnis niekada to nepatyrė.

33



Zerimskis šiltai paspaudė rankas visiems, kuriems buvo pristatytas, ir net nusijuokė iš Džono Kento Kuko sąmojų. Jis prisiminė visų svečių vardus ir su šypsena atsakinėjo į klausimus. „Štai, ką amerikiečiai vadina žavesio ofenzyva“, — kadaise jam paaiškino Titovas: tai dar labiau sustiprins pasibaisėjimą tuo, ką jiems šį vakarą suplanavo.

Mintyse jau girdėjo, kaip svečiai pasakoja žurnalistams: „Jis buvo toks atsipalaidavęs ir atrodė nesuvaržytas, ypač bendraudamas su prezidentu, kurį vis paminėdavo kaip savo mielą ir artimą draugą Tomą.“ Vėliau svečiai prisimins, kad Lorensas elgėsi kitaip, nedemonstravo tokios pat šilumos ir savo svečio ruso atžvilgiu laikėsi santūriai.

Kai visi susipažino, Džonas Kentas Kukas šaukšteliu pabarbeno į stalą.

— Atleiskite, kad tenka pertraukti tokį malonų įvykį, — prabilo jis, — bet laikas nelaukia, ir štai dabar turiu, ko gero, vienintelę savo gyvenime progą glaustai instruktuoti du prezidentus.

Nuskambėjo juokas.

— Taigi. — Kukas užsidėjo akinius ir ėmė skaityti iš popieriaus lapo, kurį padavė viešųjų ryšių padėjėjas. — Vienuoliktą dvidešimt aš palydėsiu abu prezidentus prie pietinio įėjimo į stadioną, o vienuoliktą trisdešimt šešios išvesiu juos į žaidimo aikštę. — Jis pakėlė akis

nuo teksto. – Aš pasirūpinau, kad pasitiktų kurtinančiomis ovacijomis, – su šypsena pridūrė jis.

Rita nusijuokė – tik gal šiek tiek per garsiai.

– Kai pasieksime aikštės vidurį, prezidentus pristatysiu abiejų komandų kapitonams, o šie paeiliui juos pristatys savo pavaduotojams ir treneriams. Paskui prezidentai bus supažindinti su rungtynių teisėjais. Vienuoliktą keturiasdešimt visi pasisuks į vakarinę tribūną, kur „Redskins" orkestras atliks Rusijos himną, o po trumpos pauzės – „Žvaigždėmis nusėtą vėliavą"*. Lygiai vienuoliktą keturiasdešimt aštuonios mūsų garbingas svečias prezidentas Zerimskis išmes sidabrinį dolerį. Paskui abu džentelmenus išlydėsiu iš aikštės ir atvesiu čia, kur, tikiuosi, visiems bus malonu matyti, kaip „Redskins" nugali „Packers".

Abu prezidentai nusijuokė.

Kukas į savo svečius pažvelgė šypsodamasis iš palengvėjimo, kad pirma jo sunkaus išbandymo dalis baigėsi, ir pasiteiravo:

– Bus klausimų?

– Taip, Džonai, turiu klausimą, – atsiliepė Zerimskis. – Jūs nepaaiškinote, kodėl aš privalau išmesti monetą.

– Kad kapitonas, kuris atspės herbas ar skaičius, galėtų rinktis, kuri komanda gaus kamuolį.

– Kokia nuostabi idėja, – pasakė Zerimskis.

Slinko minutės, ir Konoras vis dažniau žvilgčiojo į laikrodį sau ant riešo. Nenorėjo tūnoti „JumboTron" viduje ilgiau nei būtina, bet reikėjo laiko susipažinti su karabinu, kuriuo nesinaudojo jau kažin kiek metų.

Vėl pasižiūrėjo į laikrodį. *Vienuolikta dešimt.* Palauks dar septynias minutes. Kad ir kaip pradedi nekantrauti, niekada nepasiankstink – taip tik padidinsi riziką.

* Nacionalinis Jungtinių Valstijų himnas.

Vienuolikta dvylika. Pagalvojo apie Krisą Džeksoną ir jo pasiaukojimą vien dėl to, kad jam suteiktų tą vieną vienintelį šansą.

Vienuolikta keturiolika. Pagalvojo apie Džoaną ir žiaurią bei beprasmišką mirtį, kurią jai užsakė Gutenburgas vien dėl to, kad dirbo pas Konorą sekretore.

Vienuolikta penkiolika. Pagalvojo apie Megę ir Tarą. Jeigu jam pasiseks, suteiks joms šansą ramiai gyventi. Vis dėlto jis abejojo, ar kada nors vėl jas pamatys.

Vienuolikta septyniolika. Konoras atstūmė liuko dureles ir pamažu išlindo iš ankštumos. Minutėlę kaupė jėgas, paskui permetė kojas per siją ir apžargom tvirtai suspaudė ją šlaunimis. Leidosi šliaužti pamažu atgal keturiasdešimt dvi pėdas perėjimo link, vėl nežiūrėdamas žemyn.

Saugiai pasiekęs atbrailą, užsikeberiojo ant tako. Kelias sekundes laikėsi už turėklo, o paskui atsitiesė ir pasimankštino sąnarius.

Vienuolikta dvidešimt septynios. Paskutinį sykį apmąstęs savo planą, sparčiai nuėjo „JumboTron" įrenginio link, tik stabtelėjo pasiimti tuščios kolos skardinėlės, kurią buvo palikęs ant laiptelio.

Garsiai pabeldė į duris ir nepalaukęs, kol atsilieps, jas atidarė, įėjo vidun ir per ventiliatoriaus keliamą triukšmą šūktelėjo:

— Čia aš!

Arnis atsargiai pasižiūrėjo nuo atbrailos viršuje, jau ranka siekdamas automatinio pistoleto „Armalite" gaiduko.

— Nešdinkitės laukan! — riktelėjo. — Juk liepiau negrįžti, kol prezidentai neišeis iš aikštės. Džiaukitės, kad nepaleidau kulkos.

— Atleiskite, — atsiprašė Konoras. — Aš tik pastebėjau, kaip čia karšta, ir atnešiau dar kolos.

Jis iškėlė aukštyn tuščią skardinėlę, ir Arnis pasilenkė laisvąja ranka jos paimti. Jo pirštams palietus skardinėlės kraštą, Konoras ją paleido, staigiai čiupo jį už riešo ir iš visų jėgų trūktelėjo nuo atbrailos.

Arnis baisiai suriko, galva trenkdamasis į cinkuotas tako grindis, o pistoletas jomis nučiuožė tolyn.

Konoras pasisuko ir užšoko ant savo priešininko, šiam nė nespėjus atsikvošėti. Arnis bandė pakelti galvą, bet Konoras tiesiu kairiniu smūgiu į smakrą jį apsvaigino, o paskui griebė ant Arnio diržo kabančius antrankius. Jis tik akies krašteliu spėjo pamatyti sau į tarpkojį nutaikytą kelį, bet mikliai kryptelėjo į šalį ir išvengė visos smūgio jėgos. Arnis mėgino stotis, bet Konoras vėl smogė jam kumščiu, šįsyk į nosį. Išgirdo trekštelėjimą, iš nosies per veidą plūstelėjo kraujas, ir Arnio kojos sulinko — jis susmuko ant grindų. Konoras vėl užšoko ant jo. Arnis bandė atsikelti, bet Konoras trenkė jam į dešinį petį. Arnis sutrūkčiojo, sukniubo ant tako ir šįsyk liko gulėti ramus.

Konoras nusiplėšė nuo savęs ilgą baltą švarką, marškinius, kaklaraištį, kelnes, kojines ir kepuraitę. Viską sumetė į krūvą kampe, paskui atrakino Arnio antrankius ir greitai nuvilko nuo jo uniformą. Ja rengdamasis pamatė, kad agento batai bent dviem dydžiais per maži, o kelnės — pora colių per trumpos. Bet neliko nieko kita, kaip tik vėl apsiauti savo kojines ir likti su sportukais — gerai, kad buvo juodi. Nė nemanė, kad per sumaištį, kurią netrukus sukels, kas nors prisimins matęs Slaptosios tarnybos agentą, avintį nestandartiniais batais.

Konoras iš drabužių krūvos kampe vėl pasigriebė kaklaraištį ir juo tvirtai surišo Arniui čiurnas. Paskui sąmonę praradusį vyrą pakėlė, atrėmė į sieną ir, jo rankomis apkabinęs plieninę siją, einančią per visą „JumboTron" plotį, riešus surakino antrankiais. Galiausiai išsitraukė iš kišenės nosinę, ją sugumuliavo ir įgrūdo Arniui į burną. Vargšui kurį laiką viską skaudės. Bent jau bus šiokia tokia nauda — numes tuos kelis papildomus svarus svorio, dėl kurių jam iškalbėjo viršininkas.

— Nieko asmeniška, — pasakė Konoras.

Jis pasidėjo Arnio kepurę ir tamsius akinius prie durų ir pasiėmė jo šautuvą: kaip ir manė, tai buvo M-16. Tokio tikrai nesirinktų, bet darbą juo atlikti galima. Jis skubiai užkopė laiptais į antro aukšto aikštelę, kur anksčiau sėdėjo Arnis, paėmė jo žiūronus ir pro spragą tarp reklaminio stendo ir vaizdo ekrano apžvelgė žmones apačioje.

Vienuolikta trisdešimt dvi. Trys minutės ir trisdešimt aštuonios sekundės nuo tada, kai Konoras įžengė „JumboTron“ vidun. Tai operacijos daliai buvo numatęs keturias minutes. Jis pradėjo giliau ir lygiau kvėpuoti.

Staiga išgirdo už savęs balsą:

— Herkuli trys.

Iš pradžių nesumojo, iš kur jis sklinda, bet paskui prisiminė mažą portatyvinę radijo stotelę, pritvirtintą prie Arnio diržo.

— Čia Herkulis trys, kalbėkite.

— Jau pamaniau, kad praradome su jumis ryšį, Arni, — pasakė jo viršininkas, specialusis tarnybos agentas, atsakingas už saugumą. — Viskas gerai?

— Taip, — patvirtino Konoros. — Tik man reikėjo nusičiurkšti, ir nenorėjau to daryti ant žmonių.

— Teisingai, — nusijuokė agentas Breitveitas. — O dabar nenuleiskite akių nuo savo sektoriaus. Netrukus „Red Light“ ir „Waterfall“* išeis į aikštę.

— Bus vykdoma, — pasakė Konoras akcentu, už kurį motina būtų jį apibarusi.

Radijo ryšys baigtas.

Vienuolikta trisdešimt keturios. Konoras apžvelgė stadioną. Liko neužimtos tik kelios raudonos ir geltonos vietos. Jis stengėsi nenukreipti dėmesio į pusplikes „Redskins“ strikses, aukštai į orą kilnojančias kojas tiesiai po juo.

Kai iš tunelių pietiniame stadiono krašte išniro abi komandos, iš tribūnų pakilo staugesys. Žaidėjai lėtai nurisnojo į aikštės centrą, o žiūrovai ėmė skanduoti „Redskins, valio!“.

Konoras pakėlė sau prie akių Arnio žiūronus ir nusitaikė į apšvietimo bokštus, besistiebiančius aukštai virš stadiono. Beveik visi agentai dabar apžiūrinėja žmones žemai, ieškodami bent kokių ga-

* Vašingtono „Redskins“ ir Grin Bėjaus „Packers“ komandų pavadinimai kitaip.

limų nesklandumų ženklų. Nė vienas iš jų nesidomėjo ta vienintele vieta, iš kur jie faktiškai turėjo atsirasti. Konoras apsistojo ties jaunuoju Bredu, spoksančiu į šiaurinę tribūną ir nuosekliai apžvelgiančiu eilę po eilės. Vaikinas atrodė tarsi būtų atsidūręs arčiausiai dangaus.

Konoras pasisuko ir nukreipė žiūronus į penkiasdešimties jardų liniją. Du kapitonai jau stovėjo vienas priešais kitą.

Vienuolikta trisdešimt šešios. Minia vėl sustūgo, kai Džonas Kentas Kukas išdidžiai į aikštę įvedė abu prezidentus, lydimus bent tuzino agentų, beveik tokių pat raumeningų kaip ir žaidėjai. Vieno žvilgsnio Konorui užteko nustatyti, kad ir Zerimskis, ir Lorensas vilki neperšaunamas liemenes.

Jam būtų buvę geriau iš anksto nusitaikyti karabinu į Zerimskį ir milimetrinius optinio taikiklio taškelius sucentruoti į jo galvą, bet negalėjo rizikuoti būti pastebėtas kurio nors iš snaiperių apšvietimo bokštuose — visi laikė šautuvus įrėmę į petį. Jis žinojo, kad jie ištreniruoti nusitaikyti ir paleisti šūvį greičiau nei per tris sekundes.

Kol prezidentai sveikinosi su žaidėjais, Konoras atkreipė dėmesį į „Redskins" vėliavą, plaikstomą brizo virš vakarinio stadiono pakraščio. Jis atlaužė šautuvo buožę ir aptiko, kad ginklas, kaip ir tikėjosi, „parengties būklės" — visiškai užtaisytas, saugiklis nuo gaiduko atitrauktas. Jis įvarė į lizdą pirmą šovinį ir užtrenkė spyną. Tas garsas jį paveikė it startinio pistoleto pokštelėjimas, ir staiga Konoras pajuto beveik dvigubai paspartėjant širdies ritmą.

Vienuolikta keturiasdešimt viena. Dvejetas prezidentų dabar šnekučiuojasi su rungtynių teisėjais. Pro žiūronus Konoras matė Džoną Kentą Kuką nervingai dirsčiojant į laikrodį. Pasilenkęs, jis kažką pašnabždėjo Lorensui į ausį. Amerikietis prezidentas linktelėjo, palietė Zerimskiui alkūnę ir jį nukreipė į teritoriją tarp dviejų komandų. Ten ant žolės buvo padaryti du nedideli balti apskritimai, vieno vidury buvo pavaizduota meška, kito — erelis, idant abu prezidentai tiksliai žinotų, kur atsistoti.

— Ponios ir ponai, — per garsiakalbius nuskardėjo balsas. — Malonėkite atsistoti — bus atliekamas nacionalinis Rusijos Respublikos himnas.

Sutarškėjo kėdės — žiūrovai kėlėsi iš savo vietų, daugelis jų nusiėmė „Redskins" kepurėles ir veidais pasisuko į orkestrą ir chorą vakariniame aikštės gale. Dirigentas iškėlė lazdelę, padarė pauzę, o paskui energingiau šia mostelėjo žemyn. Žmonės neramiai klausėsi melodijos, nedaugelis iš jų kada nors anksčiau buvo ją girdėjęs.

Nors Konoras jau nemažai kartų yra stovėjęs ir klausęsis nacionalinio Rusijos himno, jis patyrė, kad nedaugelis orkestrų už tos šalies ribų žinodavo, kokiu tempu šį groti, nei kiek posmų turėtų atlikti. Tad jis nusprendė palaukti iki „Žvaigždėmis nusėtos vėliavos" ir tik tuomet pasinaudoti savo vienintele galimybe.

Kai Rusijos himnas baigėsi, žaidėjai pradėjo mankštintis ir risnoti vietoje, mėgindami sumažinti sau įtampą. Konoras laukė, kol dirigentas vėl iškels lazdelę, ir tai bus jam ženklas nusitaikyti į Zerimskį. Jis žvilgtelėjo į vėliavos stiebą tolimajame stadiono krašte: „Redskins" vėliava dabar geibiai karojo, vadinasi, nebuvo jokio vėjo.

Orkestro dirigentas darsyk iškėlė lazdelę. Konoras iškišo šautuvo vamzdį per tarpą tarp trikampio reklaminio stendo ir vaizdo ekrano, mediniu rėmu pasinaudodamas kaip atrama. Pro optinį taikiklį apžvelgęs visą aikštę, susifokusavo į Zerimskio pakaušį, taikiklio centru visiškai sulygindamas milimetrinius taškelius.

Suskambo įžanginiai Amerikos himno taktai, ir abu prezidentai pastebimai išsitempė. Konoras iškvėpė orą. Trys... du... vienas. Jis švelniai nuspaudė gaiduką kaip tik tuo metu, kai Lorensas dešinę ranką prisidėjo prie krūtinės. Tas staigus judesys atitraukė Zerimskio dėmesį — rusų prezidentas žvilgtelėjo kairėn, ir kulka laisvai prašvilpė virš dešinės jo ausies. Per septyniasdešimt aštuonis tūkstančius nedarniai traukiančių balsų niekas neišgirdo tylaus dunkstelėjimo, kai colis metalo įsmigo į žolę už penkiasdešimties jardų linijos.

Bredas, gulintis prisiplojęs pilvu ant apšvietimo bokšto platfor-

mos virš svarbių asmenų ložės, pro žiūronus įdėmiai stebeilijo į publiką apačioje. Jo akys apsistojo ties „JumboTron" įrenginiu. Milžinišką vaizdo ekraną užpildė didesnis nei natūralaus dydžio prezidentas Lorensas su ranka prie širdies, aistringai traukiantis nacionalinį himną.

Bredas žiūronais slinko toliau. Staiga juos atgręžė atgal. Pamanė, kad kažką pastebėjo tarp trikampio reklamos stendo ir ekrano. Dar kartą pasitikrino... ten kyšojo šautuvo vamzdis, nutaikytas į aikštės vidutį iš plyšio, kur anksčiau jis matė stebintį pro savo žiūronus Arnį. Jis ryškiau sufokusavo žiūronus ir išvydo veidą, kurį jau matė šiandien. Nė kiek nedvejodamas suriko:

— Pridenkite ir evakuokite! Šautuvas prie ekrano!

Bredo balsas nuskambėjo taip įtaigiai ir įsakmiai, kad agentas Breitveitas ir du jo kontratakuojantys snaiperiai tučtuojau nukreipė savo žiūronus į „JumboTron". Akimirksniu jie surado Konorą, besitaikantį paleisti antrą šūvį.

— Atsipalaiduok, — sau murmėjo Konoras. — Neskubėk. Turi pakankamai laiko.

Zerimskio galva vėl užpildė optinio taikiklio apskritimą. Konoras sulygino ties ja milimetrinius taškelius ir vėl iškvėpė orą. Trys... du...

Breitveito kulka pataikė jam į kairį petį, nublokšdama atgal. Antra kulka švilptelėjo pro plyšį, kuriame prieš mirksnį buvo jo galva.

Nacionalinis himnas baigėsi.

Šiam momentui Konorą parengė dvidešimt aštuoneri treniruočių metai. Visas jo organizmas reikalavo nedelsiant sprukti. Jis iškart ėmėsi plano A, mėgindamas nepaisyti žiauraus skausmo petyje. Vargais negalais nusigavo iki durų, išjungė šviesą ir išklupiniavo ant perėjimo stalo. Mėgino bėgti prie tolesnių durų, vedančių į pagrindinį koridorių, bet suprato turįs sutelkti visą savo energiją tam, kad pajėgtų judėti į priekį. Po keturiasdešimties sekundžių, kaip tik tuomet, kai abu prezidentai jau buvo išlydimi iš aikštės, jis pasiekė duris. Išgirdo publiką sustaugiant, kai „Redskins" ruošėsi pradėti žaidimą.

Konoras atrakino duris, nusvirduliavo iki tarnybinio lifto ir kelis kartus bakstelėjo mygtuką. Suūžė variklis, ir liftas pradėjo pamažu kilti į septintą aukštą. Konoro akys lakstė į šalis, ieškodamos menkiausio pavojaus ženklo. Skausmas petyje vis stiprėjo, bet jis žinojo, jog nieko negali padaryti, kad šis apmalštų. Pirmiausia, kur visos teisėsaugos agentūros jo ieškos, — tai vietinėse ligoninėse. Jis pažiūrėjo į šachtą ir pamatė artėjantį lifto viršų. Šiam liko kilti apie penkiolika sekundžių. Bet staiga jis sustojo. Administracijos aukšte liftas tikriausiai buvo pakraunamas arba iškraunamas.

Konoras instinktyviai griebėsi atsarginio plano nenumatytiems atvejams, nors to daryti anksčiau jam niekada neteko. Žinojo — ilgiau čia užsilaikyti negalima, jeigu dar kelias sekundes delstų, kas nors jį pastebėtų.

Kaip įstengdamas greičiau Konoras pasuko atgal prie durų, vedančių į „JumboTron" įrenginį. Tarnybinis liftas vėl pajudėjo aukštyn. Po kelių sekundžių pasirodė padėklas su sumuštiniais, rieke šokoladinio torto „Juodoji giria" ir kola, kurių Arnis taip laukė.

Konoras vėl įsmuko pro duris su užrašu „Pašaliniams įeiti draudžiama" ir paliko jas neužrakintas. Teko sutelkti visas valios pastangas, kad pajėgtų perėjimo taku įveikti septyniasdešimt jardų, bet jis žinojo, kad po kelių akimirkų pro tas duris spiečiumi įsiverš Apsauginio žvalgybos padalinio mobiliosios grupės agentai.

Po dvidešimt keturių sekundžių Konoras pasiekė siją, prilaikančią vaizdo ekraną. Dešine ranka sugriebęs už turėklo, jis nuslydo per perėjimo kraštą ant atbrailos kaip tik tada, kai atsilapojo koridoriaus durys. Įsmukęs po perėjimo grindimis, girdėjo atbildant dvi poras kojų, prabėgant virš jo ir sustojant prie „JumboTron" durų. Pro plyšį grindyse jis matė vieną agentą su automatiniu pistoletu rankoje. Jis atstūmė duris. Nežengdamas vidun, jis ieškojo šviesos jungiklio.

Konoras luktelėjo, kol užsižiebė šviesos ir abu agentai dingo „JumboTron" viduje, o paskui jau trečią kartą tądien leidosi šliaužti keturiasdešimt dvi pėdas sija. Bet dabar galėjo prisilaikyti tik dešine

ranka, o tai reiškė, kad į priekį judėjo dar lėčiau. Ir tuo pat metu turėjo stengtis, kad kraujas iš kairio peties lašėtų šimtą septyniasdešimt pėdų ant žemės, o ne ant sijos, kur visi pastebėtų.

Pirmiausia, ką išvydo „JumboTron“ vidun įėjęs pirmasis agentas, — tai prirakintą antrankiais prie plieninio strypo Arnį. Iš lėto, dairydamasis į visas puses, jis slinko šio link, o paskui sustojo šalia. Partneris ginklu dengė jį, kol atrakino Arniui antrankius ir atsargiai nuleido vyrą ant grindų, o paskui ištraukė iš burnos sugniaužytą nosinę ir patikrino pulsą. Arnis buvo gyvas.

Jis užvertė akis į lubas, bet nieko nepratarė. Pirmas Slaptosios tarnybos agentas tuojau pat pradėjo kopti laiptais į viršutinį lygmenį, o antrasis su parengtu pistoletu jį pridengė iš už nugaros. Pirmasis atsargiai slinko atbraila už milžiniško ekrano. Kurtinantis kauksmas nugriaudėjo per stadioną, kai „Redskins“ prispaudė kamuolį prie žemės už priešininkų galinės linijos, bet jis nekreipė į tai dėmesio. Pasiekęs tolimąją sieną, apsisuko ir linktelėjo. Antrasis agentas pradėjo kopti į viršutinį lygmenį, kur atliko tokią pačią žvalgybą.

Paskui abu agentai sugrįžo į apatinį lygmenį, dar kartą patikrino visas galimas slėpimosi vietas, ir tuo metu pirmojo agento radijo stotelėje pasigirdo balsas:

— Herkuli septyni.

— Herkulis septyni klauso.

— Jo nė ženklo? — paklausė Breitveitas.

— Čia nieko nėra, tik Arnis — jis vien su apatiniais, antrankiais prirakintas prie strypo. Abejos durys neužrakintos, ir ant perėjimo iki pat pagrindinio koridoriaus prilašėję kraujo, tad jūs tikrai į jį pataikėte. Jis turi būti kur nors čia. Apsirengęs Arnio uniforma, tad nebus sunku jį atpažinti.

— Labai nesitikėkite, — pasakė Breitveitas. — Jeigu čia tas, apie kurį galvoju, jis galėtų būti tiesiog jums po nosimis.

34



Trys vyrai sėdėjo Ovaliniame kabinete ir klausėsi įrašo garso kasetėje. Du jų vilkėjo vakarine apranga, trečiasis — uniforma.

— Kaip ją suradote? — paklausė Lorensas.

— Ji buvo Ficdžeraldo „JumboTron" viduje paliktų drabužių krūvoje, — pasakė specialusis agentas Breitveitas, buvęs atsakingas už saugumą stadione. — Užpakalinėje džinsų kišenėje.

— Kiek žmonių galėjo tai girdėti? — paklausė Loidas, pasistengdamas nutaisyti ramų balsą.

— Tik mes trys šiame kabinete, sere, — patikino Breitveitas. — Vos tik ją išklausęs, iškart susisiekiau su jumis. Net neinformavau savo boso.

— Ir už tai dėkoju jums, Bilai, — pasakė prezidentas. — Tačiau kaip dėl tų, kurie matė incidentą stadione?

— Be manęs, tik penki žmonės žino, kad kažkas atsitiko, ir dėl jų diskretiškumo galite būti ramus, — užtikrino Breitveitas. — Keturi iš jų dešimt ar daugiau metų tarnauja mano asmeniškai vadovaujami ir jie visi kartu žino tiek paslapčių, kad jų pakaktų keturiems paskutiniams prezidentams nugramzdinti, ką jau kalbėti apie pusę Kongreso.

— Ar kuris nors matė Ficdžeraldą? — paklausė Loidas.

— Ne, sere. Tie du agentai, kurie iškart po incidento apieškojo „JumboTron" patalpą, nerado jo nė ženklo, išskyrus krūvą drabužių,

daug kraujo ir vieną iš mano žmonių, antrankiais prirakintą prie strypo. Išklausęs įrašą įsakiau, kad apie tą incidentą nebūtų jokio – nei rašytinio, nei žodinio raporto.

— O kaip dėl to vyro, prirakinto prie strypo?

— Jis atseit prarado pusiausvyrą ir nukrito nuo atbrailos. Išleidau jį mėnesiui atostogų, gaus nedarbingumo lapelį.

— Jūs paminėjote penktą žmogų.

— Taip, sere, jauną praktikantą. Jis buvo kartu su mumis apšvietimo bokšte.

— Kaip galite būti įsitikinęs, kad jis tylės? — paklausė Loidas.

— Šiuo metu jo prašymas priimti tarnauti į Slaptąją tarnybą guli ant mano rašomojo stalo, — atsakė Breitveitas. — Manau, jis viliasi būti paskirtas į mūsų padalinį, kai tik baigs mokymus.

Prezidentas nusišypsojo.

— O kulka?

— Kai stadionas ištuštėjo, aš velniškai subjaurojau aikštę, kol ją iškasiau.

Breitveitas per stalą padavė prezidentui suplotą metalo gabalėlį.

Lorensas atsistojo nuo savo rašomojo stalo, apsisuko ir įsistebeilijo pro erkerio langą. Ant Kapitolijaus leidosi sutemos. Žvelgdamas per veją, prezidentas mąstė, ką pasakyti.

— Svarbu, kad suprastumėte vieną dalyką, Bilai, — pagaliau tarė. — Tame įraše tikrai skamba panašus į mano balsas, bet aš niekada niekam nesakiau, kad Zerimskis ar kuris kitas žmogus turėtų tapti žudiko taikiniu.

— Aš besąlygiškai tuo tikiu, pone prezidente, antraip dabar manęs čia nebūtų. Bet irgi turiu būti lygiai toks pat atviras. Jeigu kas nors iš Slaptosios tarnybos sumojo, kad būtent Ficdžeraldas buvo „JumboTron" viduje, veikiausiai būtų padėjęs jam pabėgti.

— Koks gi žmogus gali įkvėpti tokį lojalumą?

— Jūsų pasaulyje, spėju, toks žmogus buvo Abraomas Linkolnas, — pasakė Breitveitas. — Mūsiškiame — tai Konoras Ficdžeraldas.

— Norėčiau su juo susipažinti.

— Nelengva užduotis, sere. Net jeigu tebėra gyvas, jis tarsi išnyko nuo žemės paviršiaus. Nenorėčiau, kad mano karjera priklausytų nuo to, ar jį surasiu.

— Pone prezidente, — pertraukė pokalbį Loidas, — jūs jau septynias minutes vėluojate pietų Rusijos ambasadoje.

Lorensas nusišypsojo ir paspaudė Breitveitui ranką.

— Dar vienas geras žmogus, apie kurį negaliu papasakoti amerikiečiams, — kreivai šypsodamasis pasakė jis. — Spėju, šį vakarą jūs vėl budėsite?

— Taip, sere, esu paskirtas saugoti visą prezidento Zerimskio vizitą.

— Vadinasi, galbūt vėliau pasimatysime, Bilai. Jeigu atsiras kokios nors naujos informacijos apie Ficdžeraldą, noriu tuoj pat ją sužinoti.

— Žinoma, sere, — pažadėjo Breitveitas ir apsisukęs paliko kabinetą.

Po kelių minučių Lorensas ir Loidas išėjo į pietinį portiką, prie kurio stovėjo išsirikiavę devyni limuzinai veikiančiais varikliais. Vos tik atsidūręs šeštajame ant užpakalinės sėdynės, jis pasisuko į savo personalo viršininką ir paklausė:

— Kaip manai, Endi, kur jis?

— Visai nenutuokiu, sere. Bet jeigu ir žinočiau, prisidėčiau prie Breitveito grupės ir padėčiau jam pabėgti.

— Kodėl mes negalime turėti tokio CŽV direktoriaus?

— Gal ir turėtume, jeigu Džeksonas būtų likęs gyvas.

Prezidentas pasisuko pasižiūrėti pro langą. Kažkas kirbėjo mintyse nuo pat tada, kai paliko stadioną, bet ir dabar, motociklininkų palydai jau įsukant pro Rusijos ambasados vartus, jis vis tiek negalėjo to ištraukti iš savo smegenų užkaborių.

— Kodėl jis atrodo toks piktas? — paklausė Lorensas, pastebėjęs Zerimskį žingsniuojant pirmyn atgal priešais ambasados fasadą.

Loidas pasižiūrėjo į laikrodį.

— Jūs septynias minutes vėluojate, sere.

— Didelio čia daikto po viso to, ką mums teko patirti. Jei atvirai, tam nenaudėliui pasisekė, kad liko gyvas.

— Nemanau, kad tuo galėtumėte pasiteisinti, kodėl vėluojate, sere.

Automobilių kortežas sustojo prie pat Rusijos prezidento kojų. Lorensas išlipo iš limuzino ir tarė:

— Sveiki, Viktorai. Atleiskite, kad porą minučių pavėlavome.

Zerimskis nė nesistengė paslėpti nepasitenkinimo. Šaltai paspaudęs ranką, nepratardamas nė žodžio, savo garbingą svečią nusivedė į ambasadą ir laiptais viršun palydėjo į sausakimšą publikos Žaliąją svetainę. Paskui atsainiai atsiprašė ir pamėtėjo Jungtinių Valstijų prezidentą Egipto ambasadoriui.

Lorensas dairėsi po svetainę, o ambasadorius stengėsi jį sudominti Egipto senienų paroda, neseniai atidaryta Smitsono muziejuje.

— Taip, aš vis mėginau surasti tarpą savo darbotvarkėje ir ją pamatyti, — mašinaliai atsakė prezidentas. — Visi, kurie ten apsilankė, liko sužavėti.

Egipto ambasadorius nušvito, o Lorensas tuo pat metu pastebėjo žmogų, kurio ieškojo. Jam teko pabendrauti su trim ambasadoriais, dviem jų žmonomis ir *Pravdos* politikos skyriaus korespondentu, kol pavyko prisiirti prie Hario Norso ir nesukelti nereikalingų įtarimų.

— Labą vakarą, pone prezidente, — pasisveikino generalinis prokuroras. — Turbūt esate patenkintas šios dienos rungtynių rezultatu.

— Žinoma, taip, Hari, — atvirai prisipažino Lorensas. — Visada sakydavau, kad „Packers“ bet kada ir bet kur gali supliekti „Redskins“. — Jis pritildė balsą. — Šiandien vidurnaktį lauksiu jūsų savo kabinete. Noriu jūsų patarimo dėl vieno teisinio reikalo.

— Gerai, sere, — tyliai atsakė generalinis prokuroras.

— Rita, — pasisukdamas dešinėn kreipėsi prezidentas. — Šiandien buvo taip smagu pabendrauti su jumis.

Ponia Kuk jam nusišypsojo, ir tuo metu iš pastato gilumos nuskambėjo gongas, skelbiantis, kad tuoj bus paduoti pietūs. Šnekos pritilo, ir svečiai patraukė į pokylių salę.

Lorensą pasodino tarp ambasadoriaus žmonos ponios Petrovskajos ir Jurijaus Olgivičiaus, neseniai paskirtojo rusų prekybos delegacijos vadovo. Prezidentas netrukus sumojo, kad Oligivičius nė žodžio nemoka angliškai — dar viena subtili Zerimskio užuomina, kaip jis žiūri į prekybos plėtojimą tarp dviejų šalių.

— Jūs turbūt patenkintas šios dienos rungtynių rezultatu, — užkalbino Rusijos ambasadoriaus žmona, kai priešais prezidentą buvo pastatyta lėkštė barščių.

— Žinoma, taip, Olga, — patvirtino Lorensas. — Bet nemanau, kad dauguma aistruolių šiuo klausimu sutartų su manimi.

Ponia Petrovskaja nusijuokė.

— Ar gerai supratote, kas vyksta aikštėje? — paklausė Lorensas, pasiimdamas šaukštą.

— Tiesą sakant, nelabai, — prisipažino ji. — Bet pasisekė, kad buvau pasodinta šalia Mopso Vašerio, ir jis mielai atsakė į mano naiviausius klausimus.

Dar nepradėjęs sriubos, prezidentas padėjo šaukštą ant stalo ir, pažvelgęs per salę į Endį Loidą, pasirėmė smakrą sugniaužtu kumščiu — tokiu ženklu savo personalo viršininkui parodydavo, kad nori skubiai su juo pasikalbėti.

Loidas moteriai iš dešinės sumurmėjo kelis atsiprašomus žodžius, padėjo ant stalo servetėlę ir priėjo prie prezidento.

— Man tučtuojau reikia pamatyti Breitveitą, — jam pašnabždėjo Lorensas. — Atrodo, žinau, kaip surasti Ficdžeraldą.

Neprataręs nė žodžio, Loidas išsmuko iš salės, ir tuo pat metu buvo nunešta prezidento lėkštė su sriuba.

Lorensas stengėsi susitelkti į tai, ką kalbėjo Rusijos ambasado-

riaus žmona, bet nepajėgė išguiti iš minčių Ficdžeraldo. O ambasadoriaus žmona virkavo, kaip ilgėsis Valstijų, kai jos vyras pasitrauks į pensiją.

— Ir kada tai įvyks? – paklausė prezidentas, nors jam buvo visai neįdomu, ką ji atsakys.

— Maždaug po aštuoniolikos mėnesių, — atsakė ponia Petrovskaja, kai priešais prezidentą buvo padėta lėkštė su šalta jautiena.

Prezidentas tęsė pokalbį, kol pirmasis padavėjas jam dėjo į lėkštę daržovių, o kitas tuoj pat atnešė bulvių. Vos tik Lorensas pakėlė peilį su šakute, į kambarį grįžo Loidas. Jis tuoj pat priėjo prie prezidento.

— Breitveitas jūsų laukia „diližano" gale.

— Tikiuosi, nekilo problemų, — tarė ponia Petrovskaja, Lorensui pradėjus lankstyti servetėlę.

— Nieko svarbaus, Olga, — nuramino ją Lorensas. — Neranda mano kalbos teksto. Bet nesijaudinkite, aš tiksliai žinau, kur padėtas.

Jis atsikėlė iš vietos, o Zerimskis įdėmiai sekė kiekvieną jo žingsnį.

Palikęs pokylių salę, Lorensas mediena dekoruota laiptine nulipo apačion ir išėjo pro paradines ambasados duris, o paskui risčia nubėgo laiptukais ir įsėdo į šeštos mašinos galą.

Loidas su vairuotoju stovėjo prie limuzino, o koks tuzinas Slaptosios tarnybos agentų juos apsupę žvalgėsi į visas puses.

— Bilai, jeigu Ficdžeraldas dar stadione, tik vienas žmogus gali žinoti, kur jis slepiasi. Suraskite Mopsą Vašerį, o jis, lažinuosi, jums suras Ficdžeraldą.

Po kurio laiko prezidentas atidarė automobilio dureles.

— Gerai, Endi, — pasakė, — grįžtam, kol jie nesuuodė, ką mes sumanėme.

— O ką gi *mes* sumanėme? — paklausė Loidas, vydamasis prezidentą laiptais į viršų.

— Vėliau pasakysiu, — metė Lorensas, plačiais žingsniais žengdamas į pokylių salę.

— Bet, sere, — spyrėsi Loidas, — jums vis tiek reikia...

— Ne dabar, — pertraukė jį Lorensas, vėl sėsdamasis šalia ambasadoriaus žmonos ir atsiprašomai nusišypsodamas.

— Ar pavyko rasti? — paklausė ji.

— Ką rasti?

— Savo kalbos tekstą, — priminė ponia Petrovskaja, kai Loidas padėjo tarp jų ant stalo aplanką.

— A, taip, — patvirtino Lorensas, paplekšnodamas aplanką. — Beje, Olga, kaip jūsų duktė? Nataša, regis? Tebestudijuoja Florencijoje Fra Andželiką?

Jis pasiėmė peilį ir šakutę.

Kai vėl pasirodė padavėjai nurinkti lėkščių, prezidentas žvilgtelėjo Zerimskio pusėn. Padėjo atgal ant stalo peilį ir šakutę, tikėdamasis gauti sužiedėjusią bandelę su gumulėliu sviesto ir nusiteikęs klausytis, ką Nataša Petrovskaja veikia pirmais savo studijų metais Florencijoje. Negalėjo nepastebėti, kad Rusijos prezidentas nervinasi, atrodo, kone įsitempęs, artėjant metui sakyti kalbą. Lorensas iškart pamanė, kad Zerimskis rengiasi numesti dar vieną netikėtą bombą. Tai suvedęs jis net pamiršo priešais padėtą aviečių suflė.

Kai Zerimskis galiausiai atsistojo, ketindamas kreiptis į svečius, net patys karščiausi jo gerbėjai galėjo pripažinti, kad jo kalba buvo tikra nuobodybė. Kai kas, turėję galimybę Zerimskį stebėti iš arti, nesuprato, kodėl jis vis nenuleidžia akių nuo masyvios Lenino statulos galerijoje. Lorensas pamanė, kad ji ten pastatyta turbūt neseniai, nes neprisiminė jos per Boriso atsisveikinimo pietus.

Tikėjosi, kad Zerimskis dar labiau sustiprins vakarykštę žinią Kongresui, bet šis nepasakė nieko prieštaringa. Lorensui palengvėjo, kai Rusijos prezidentas kalbėjo nenukrypdamas nuo nuobodaus teksto, kuris šiandien buvo atsiųstas į Baltuosius rūmus. Jis žvilgtelėjo į savo paties kalbos tekstą, kurį reikėjo peržiūrėti su Endžiu automobilyje. Jo personalo viršininkas greitomis buvo pakrevezojęs paraštėse kai kurių pasiūlymų, bet nuo pat pirmo iki septinto pus-

lapio nerasta nė vienos sąmojingos frazės ar įsimintinos pastraipos. Kita vertus, Endžiui diena irgi buvo sunki.

— Leiskite padėkoti Amerikos žmonėms už nuoširdų svetingumą ir šiltą priėmimą, kuriuos patyriau visur, kur savo vizito metu lankiausiu jūsų didžiojoje šalyje, o ypač — jūsų prezidentui, Tomui Lorensui.

Šį pareiškimą palydėję aplodismentai buvo tokie garsūs ir ilgi, kad Lorensas pakėlė akis nuo savojo teksto. Zerimskis vėl stovėjo nejudėdamas, įbedęs žvilgsnį į Lenino statulą. Palaukęs, kol plojimai nutils, jis atsisėdo. Anaiptol neatrodė patenkintas, ir Lorensą tai nustebino, nes, jo nuomone, kalba buvo priimta kur kas geriau, nei to nusipelnė.

Lorensas atsistojo atsakyti. Jo kalbos svečiai klausėsi su mandagiu dėmesiu, bet vargu ar entuziastingai. Jis baigė žodžiais:

— Tikėkimės, Viktorai, kad šis vizitas yra pirmas iš jūsų daugelio būsimų jūsų vizitų į Jungtines Valstijas. Visų svečių vardu linkiu jums rytoj saugaus skrydžio namo.

Lorensas pagalvojo, kad dusyk pameluoti viename sakinyje — šiek tiek per daug net ir politikui, ir pasigailėjo neturėjęs laiko perskaityti tą eilutę iš anksto, prieš ją pasakydamas. Jis atsisėdo palydėtas pagarbių plojimų, bet ne tokių didelių ovacijų, kaip skirtų Zerimskiui už lygiai tokią pačią banalią kalbą.

Kai į stalą buvo paduota kava, Zerimskis atsistojo iš savo vietos ir nuėjo prie dvivėrių durų tolimajame salės gale. Netrukus iš ten savo svečiams palinkėjo „labos nakties“ — per visą salę nuskambėjusiu balsu, iš kurio aiškiai buvo galima suprasti, kad jie nori kuo greičiau apleisti ambasados patalpas.

Kelios minutės po to, kai ambasados laikrodžiai išmušė dešimtą, Lorensas atsistojo ir pamažu pradėjo artintis prie Zerimskio, bet kaip ir Cezaris Kapitolijuje, pasijuto tolydžio stabdomas daugybės piliečių, trokštančių prisiliesti imperatoriaus apdaro krašto. Kai galiausiai Lorensas pasiekė duris, Zerimskis trumpai linktelėjo ir jį

palydėjo laiptais į pirmą aukštą. Kadangi Zerimskis nieko nekalbėjo, Lorensas galėjo gerai apžiūrėti Ernsto Neizvestno „Kristaus ant kryžiaus" statulą, kuri vis dar buvo vestibiulyje. Jis nusistebėjo, kad dabar, kai vėl sugrįžo Leninas, Jėzų paliko. Akmeninių laiptukų apačioje apsisuko pamoti Zerimskiui, bet tas jau buvo dingęs ambasados užkaboriuose. Jeigu jis būtų pasivarginęs palydėti toliau nei iki paradinių durų, būtų pamatęs Lorenso laukiantį specialųjį Slaptosios tarnybos agentą, atsakingą už apsaugą. Lorensas įsėdo į limuzino galą.

Breitveitas tylėjo, kol neužsitrenkė durelės. Jis prašneko tik jiems išvažiuojant pro ambasados vartus.

— Jūs buvote teisus, sere, — pasakė.

Pirmas žmogus, kurį sugrįžęs atgal į ambasadą pamatė Zerimskis, buvo ambasadorius. Jo ekscelencija viltingai nusišypsojo.

— Romanovas vis dar čia? — užriko Zerimskis, nė mirksnio ilgiau nebepajėgdamas tramdyti pykčio.

— Taip, pone prezidente, — patvirtino ambasadorius, vydamasis iš paskos Zerimskį. — Jis buvo...

— Tučtuojau jį atveskite.

— Kur jus rasti?

— Ten, kur anksčiau buvo jūsų kabinetas.

Petrovskis nuskubėjo ieškoti Romanovo.

Zerimskis nužygiavo ilgu marmuriniu koridoriumi; beveik nesulėtindamas tempo, smarkiai pastūmė ambasadoriaus kabineto duris, lyg smogtų į bokso kriaušę. Pirmiausia, ką ten pamatė, — tai karabiną, tebegulintį ant rašomojo stalo. Jis griuvo į didžiulį odinį krėslą, paprastai užimamą ambasadoriaus.

Nekantraudamas, kol susirinks reikalingi žmonės, paėmė karabiną ir įniko atidžiau tyrinėti. Atlaužęs vamzdį pamatė, kad lizde tebėra tas vienintelis šovinys. Pakėlęs šautuvą prie peties pajuto, kaip puikiai ginklas subalansuotas, ir pirmą kartą suprato, kodėl Ficdžeraldas sutiko skristi per pusę Amerikos ir surasti antrą tokį pat.

Ir kaip tik tuomet jis pamatė, kad daužiklis vėl įstatytas į vietą.

Zerimskis išgirdo dviejų marmuriniu koridoriumi atskubančių žmonių žingsnius. Prieš pat jiems atidarant kabineto duris, jis nuleido karabiną sau ant kelių.

Jie kone bėgte įpuolė vidun. Zerimskis be ceremonijų parodė į dvi kėdes kitapus rašomojo stalo.

— Kur Ficdžeraldas? — griežtai paklausė, Romanovui dar nė neatsisėdus. — Šiame kabinete jūs mane patikinote, kad šiandien iki ketvirtos jis bus čia. „Viskas turi pasisekti" — gyrėtės. — Jis pritarė mano planui", — tai tikslūs jūsų žodžiai.

— Būtent taip mes sutarėme, kai kalbėjomės tada po vidurnakčio, pone prezidente, — gynėsi Romanovas.

— Tai kas gi atsitiko tarp vidurnakčio ir ketvirtos valandos dieną?

— Šį rytą, kai mano žmonės jį lydėjo į miestą, vairuotojui teko sustoti prie šviesoforo, užsižiebus raudonam signalui. Ficdžeraldas metėsi iš automobilio, perbėgo į kitą gatvės pusę ir įšoko į pravažiuojantį taksi. Mes jį persekiojome iki pat Daleso oro uosto, o kai prie terminalo sustojusį prisivijome, pamatėme, kad Ficdžeraldo tame automobilyje nėra.

— Tiesa tokia, kad leidote jam pasprukti, — bloškė Zerimskis. — Juk kaip tik taip iš tikrųjų atsitiko?

Romanovas nuleido galvą ir tylėjo.

Prezidento balsas pritilo iki šnabždesio.

— Kaip suprantu, pas jus mafijoje galioja kodeksas, — tarė, užtrenkdamas slankiojamąją karabino spyną, — tiems, kurie neįvykdo kontraktų.

Romanovas pasibaisėjęs žiūrėjo, kaip Zerimskis pakelia šautuvą ir nusitaiko tiesiai jam į krūtinę.

— Taip ar ne? — ramiai paklausė Zerimskis.

Romanovas linktelėjo. Zerimskis nusišypsojo žmogui, sutikusiam su savo paties teismo nuosprendžiu, ir švelniai nuspaudė gaiduką. Aptakios formos kulka įsmigo Romanovui į krūtinę apie colį žemiau širdies. Smūgio jėga liauną jo kūną nubloškė prie sienos, kur

sekundę ar dvi jis laikėsi, o paskui nuslydo ant kilimo. Į visas puses pažiro raumenų ir kaulo fragmentai. Sienas, kilimą, vakarinį ambasadoriaus kostiumą ir baltus plisuota krūtine marškinius aptaškė kraujas.

Zerimskis su karabinu pamažu apsisuko į savo atstovą Vašingtone.

— Ne, ne! — sušuko Petrovskis, parpuldamas ant kelių. — Aš atsistatydinsiu, aš atsistatydinsiu!

Zerimskis antrą kartą nuspaudė gaiduką. Išgirdęs terkštelėjimą, prisiminė lizde tebuvus vieną šovinį. Nusivylusiu veidu atsikėlė nuo krėslo.

— Tą kostiumą jums teks nusiųsti į valyklą, — pasakė, lyg ambasadorius tebūtų išsitepęs rankovę kiaušinio tryniu.

Prezidentas šautuvą padėjo atgal ant stalo.

— Priimu jūsų atsistatydinimą. Bet prieš atlaisvindamas savo vietą pasirūpinkite, kad tai, kas likę iš Romanovo kūno, būtų sulopyta ir išsiųsta atgal į Sankt Peterburgą.

Jis pajudėjo durų link.

— Ir sukitės mikliai — norėčiau būti ten, kai jį laidos kartu su tėvu.

Petrovskis klūpojo ir nieko neatsakė. Jį baisiai pykino, taip pat buvo pernelyg išsigandęs, kad išdrįstų prasižioti.

Pasiekęs duris, Zerimskis atsisuko į susigūžusį diplomatą.

— Šiomis aplinkybėmis būtų išmintinga pasitvarkyti taip, kad kūnas būtų išsiųstas į Rusiją diplomatiniu bagažu.

35



Zerimskiui kopiant laiptukais į laukiantį „Iljušin 62“, smarkiai snigo, ir lėktuvo ratus sniegas apgulė storu baltu kilimu.

Tomas Lorensas, vilkintis ilgu juodu paltu, stovėjo aerodromo aikštėje. Padėjėjas jam virš galvos laikė platų lietsargį.

Zerimskis pranyko lėktuvo durų angoje, net nepasivarginęs atsisukti ir tradiciškai pamoti televizijos kameroms. Jam nė į galvą neatėjo, kad šiuo metų laiku visiems žmonėms linkima geros kloties.

Valstybės departamentas jau buvo išleidęs komunikatą spaudai. Jame bendrais bruožais nusakyta Rusijos prezidento keturių dienų vizito sėkmė, žingsniai, kuriuos žengs abi šalys, ir viltis kada nors ateityje toliau bendradarbiauti.

— Naudingas ir konstruktyvus, — tokiais žodžiais Laris Haringtonas pradėjo rytinę spaudos konferenciją, ir tarsi kiek vėliau būtų atėję į galvą, pridūrė: — žingsnis į priekį.

Žurnalistai, neseniai stebėję Zerimskio išvykimą, Haringtono mintis interpretuos kaip „bevertis bei destruktyvus ir neabejotinai žingsnis atgal.“

Kai tik pilkos lėktuvo durys užsitrenkė, „Iljušin 62“ iškart trūktelėjo pirmyn, atrodė taip, tarsi jis, kaip ir jo šeimininkas, nekantrautų kuo greičiau iš čia išsidanginti.

Lorensas pirmas nusisuko nuo išvykstančio orlaivio, gremėzdiškai dundančio kilimo ir tūpimo tako link. Jis greitai nuėjo prie

laukiančio sraigtasparnio, kur jau rado Endį Loidą, prisispaudusį prie ausies mobilųjį telefoną. Vos tik rotoriaus mentės pradėjo suktis, Loidas baigė pokalbį. Kai „Marine One" pakilo į orą, jis prisilenkė ir glaustai informavo prezidentą apie tai, kaip šįryt Volterio Rido karo ligoninėje baigėsi skubi operacija. Kol personalo viršininkas trumpais bruožais pasakojo, kokių veiksmų toliau imtis rekomenduoja agentas Breitveitas, Lorensas linksėjo.

— Aš asmeniškai paskambinsiu poniai Ficdžerald, — pažadėjo jis.

Likusią trumpos kelionės dalį abu vyrai ruošėsi susitikimui, įvyksiančiam Ovaliniame kabinete. Prezidento sraigtasparnis nutūpė ant pietinės vejos, ir eidami Baltųjų rūmų link, nė vienas iš jų nekalbėjo. Prie durų nekantriai laukė Lorenso sekretorė.

— Labas rytas, Ruta, — tądien trečią kartą ištarė prezidentas.

Jis ir Loidas beveik visą naktį nemiegojo.

Vidurnaktį, iš anksto nepranešęs, atvyko generalinis prokuroras ir paaiškino Rutai, kad buvo iškviestas pas prezidentą, nors šis susitikimas ir neįtrauktas į pastarojo darbotvarkę. Antrą valandą nakties prezidentas, ponas Loidas ir generalinis prokuroras išvyko į Volterio Rido karo ligoninę — ir apie šį vizitą darbotvarkėje nieko neužsiminta, taip pat nepaminėta ir pavardė paciento, kurį jie ketino aplankyti. Po valandos abu sugrįžo ir dar devyniasdešimt minučių sėdėjo užsidarę Ovaliniame kabinete, prezidentui davus nurodymus niekam netrukdyti. Kai rytą dešimt minučių po aštuntos Ruta vėl atvažiavo į Baltuosius rūmus, prezidentas jau buvo pakeliui į Endriu karinių oro pajėgų bazę atsisveikinti su Zerimskiu.

Nors Lorensas vilkėjo kitu kostiumu ir marškiniais, ryšėjo kitokiu kaklaraiščiu, Ruta abejojo, ar jis išvis tąnakt buvo prigulęs pailsėti.

— Kas toliau, Ruta? — paklausė prezidentas, nors pats viską labai gerai žinojo.

— Jau keturiasdešimt minučių fojė jūsų laukia žmonės, kuriems paskyrėte atvykti dešimtą.

— Nejaugi? Tai prašom kviesti juos pas mane.

Prezidentas įėjo į Ovalinį kabinetą, atidarė savo rašomojo stalo stalčių ir išėmė du popieriaus lapus bei kasetę. Popierius jis padėjo ant biuvaro priešais save, o kasetę įstatė į magnetofoną ant rašomojo stalo. Iš savo kabineto atėjo Endis Loidas su dviem aplankais po pažastimi. Atsisėdo į sau įprastą vietą šalia prezidento.

— Turi afidavitus*?

— Taip, sere, — atsakė Loidas.

Pasigirdo beldimas į duris. Jas atidarė Ruta ir pranešė:

— CŽV direktorė ir jos pavaduotojas.

— Labas rytas, pone prezidente, — įžengdama į Ovalinį kabinetą guviai pasisveikino Helena Dekster, o jai iš paskos, per žingsnį atsilikęs, turseno pavaduotojas.

Ji irgi nešėsi po pažastimi aplanką.

Lorensas į jos pasisveikinimą neatsakė.

— Jūs lengviau atsikvėpsite sužinojęs, — toliau kalbėjo Dekster, užsiimdama vieną iš dviejų laisvų kėdžių priešais prezidentą, — kad man pavyko susidoroti su ta problema, kuri, kaip baiminomės, galėtų iškilti Rusijos prezidento vizito metu. Faktiškai mes turime pagrindą manyti, kad tas asmuo nebekelia grėsmės mūsų šaliai.

— Ar tai tas pats asmuo, su kuriuo prieš kelias savaites pasišnekėjau telefonu? — paklausė Lorensas, atsilošdamas krėsle.

— Nesu tikra, ar jus suprantu, pone prezidente, — suabejojo Dekster.

— Tad leiskite man jus apšviesti, — pasakė Lorensas.

Pasilenkęs į priekį, jis nuspaudė magnetofono mygtuką „Leisti".

— *Pamaniau, kad turiu jums paskambinti ir pasakyti, kokia svarbia laikau šią užduotį. Kadangi man nekyla abejonių, kad esate kaip tik tinkamas žmogus jai įvykdyti. Taigi aš tikiuosi, kad sutiksite imtis atsakomybės.*

* Notarui ar advokatui dalyvaujant, priesaika ir parašu patvirtinti raštiški liudytojo pareiškimai (anglosaksų teisės terminas).

— Vertinu jūsų pasitikėjimą manimi, pone prezidente, ir esu dėkingas, kad nepagailėjote laiko man asmeniškai paskambinti.

Lorensas nuspaudė mygtuką „Stop“.

— Be abejo, jūs galite paprastai paaiškinti, kaip ir kodėl šis pokalbis įvyko, — pasakė jis.

— Kažin ar gerai jus suprantu, pone prezidente. Valdybai neprieinami jūsų asmeniniai telefono pokalbiai.

— Galbūt tai tiesa, o gal ir ne, — atkirto prezidentas. — Bet konkrečiai šis pokalbis, kaip jūs gerai žinote, ne iš mano kabineto.

— Jūs kaltinate valdybą, kad...

— Valdybos dėl nieko nekaltinu. Kaltinu jus.

— Pone prezidente, jeigu sumanėte taip pajuokauti...

— Ar atrodo, kad aš juokiuosi? — paklausė prezidentas ir vėl nuspaudė mygtuką „Leisti“.

— Dėkui, pone prezidente. Nors ponas Gutenburgas mane patikino apie jūsų suinteresuotumą ir šiandien direktorė pati man paskambino tai patvirtinti, kaip žinote, aš vis tiek maniau, kad negaliu imtis tos užduoties, kol nebūsiu tikras, kad įsakymas atėjo tiesiogiai iš jūsų.

Prezidentas pasilenkė į priekį ir dar kartą nuspaudė mygtuką „Stop“.

— Yra ir daugiau, jeigu pageidaujate pasiklausyti.

— Galiu jus patikinti, — pasakė Dekster, — kad operacija, apie kurią šis agentas užsimena, buvo tik eilinės pratybos.

— Jūs prašote manęs patikėti, kad Rusijos prezidento nužudymą nūnai CŽV laiko tik eilinėmis pratybomis? — nustebęs paklausė Lorensas.

— Mes niekada neketinome nužudyti Zerimskio, — griežtai atkirto Dekster.

— Tik kad už tai būtų pakartas nekaltas žmogus, — atšovė prezidentas ir po ilgos tylos pridūrė: — Ir šitaip pašalintas įrodymas, kad tai jūs įsakėte Kolumbijoje nužudyti Rikardą Gusmaną.

— Pone prezidente, galiu jus patikinti, kad CŽV nieko bendra neturėjo su...

— Visai kitaip šįryt mums pasakojo Konoras Ficdžeraldas, — bloškė Lorensas.

Dekster tylėjo.

— Galbūt jums bus įdomu perskaityti afidavitą, kurį jis pasirašė generalinio prokuroro akivaizdoje.

Endis Loidas atvertė vieną iš dviejų savo aplankų ir padavė Dekster ir Gutenburgui kopijas afidavito, kurį pasirašė Konoras Ficdžeraldas ir paliudijo generalinis prokuroras. Abiem pradėjus skaityti pareiškimą, prezidentas negalėjo nepastebėti, kad Gutenburgą išmušė prakaitas.

— Pasikonsultavęs su generaliniu prokuroru, įgaliojau Slaptosios tarnybos specialųjį agentą jus abu suimti dėl kaltinimo valstybės išdavyste. Jeigu būsite pripažinti kaltais, man pranešta, kad galimas tik vienas nuosprendis.

Dekster tebesėdėjo tvirtai sučiaupusi lūpas. Jos pavaduotojas pastebimai drebėjo. Lorensas pasisuko į jį.

— Galimas daiktas, Nikai, jūs nežinojote, kad direktorei nebuvo suteikti būtini vykdomieji įgaliojimai duoti tokį įsakymą.

— Visiškai teisingai, sere, — išpyškino Gutenburgas. — Iš tikrųjų, ji mane suklaidino, priversdama patikėti, kad nurodymas nužudyti Gusmaną atėjo iš Baltųjų rūmų.

— Aš ir tikėjausi, kad šitaip pasakysite, Nikai, — tarė prezidentas. — Ir jeigu jaučiate galintis pasirašyti šį dokumentą, — jis pastūmė per stalą popieriaus lapą, — generalinis prokuroras man paaiškino, kad mirties nuosprendis būtų pakeistas įkalinimu iki gyvos galvos.

— Kad ir kas tai būtų, nepasirašykite, — įsakė Dekster.

Gutenburgas mirksnį dvejojo, bet paskui išsitraukė iš kišenės parkerį ir pasirašė tarp dviejų pieštuku pažymėtų kryžiukų vienu sakiniu suformuluotą atsistatydinimą iš CŽV direktoriaus pavaduotojo pareigų nuo šios dienos devintos valandos ryto.

Dekster su neslepiama panieka pažiūrėjo į jį.

— Jeigu būtumėte atsisakęs pasirašyti, jie nebūtų išdrįsę visko padaryti iki galo. Kokie bestuburiai tie vyrai.

Ji vėl pasisuko į prezidentą. Šis per stalą pastūmė antrą popieriaus lapą. Ji perskaitė savo pačios atsistatydinimą iš CŽV direktorės pareigų, taip pat įsigaliojantį nuo šio ryto devintos valandos. Pakėlusi akis į prezidentą, įžūliai metė:

— Aš nieko nepasirašysiu, pone prezidente. Jau turėjote suprasti, kad nesiduodu taip lengvai įbauginama.

— Ką gi, Helena, jeigu negalite pasielgti taip pat garbingai kaip Nikas, — pasakė Lorensas, — už šio kabineto durų rasite du Slaptosios tarnybos agentus, kuriems nurodyta jus suimti.

— Neblefuokite, Lorensai, — atkirto Dekster, atsikeldama nuo kėdės.

— Pone Gutenburgai, — vėl kreipėsi Lorensas, jai pajudėjus durų link ir palikus ant stalo nepasirašytą atsistatydinimo pareiškimą, — manau, įkalinimas iki gyvos galvos be vilties kada nors būti paleistam lygtinai — šiomis aplinkybėmis per didelė kaina. Ypač, jeigu jus pakišo, ir pats nenutuokėte, kas vyksta.

Gutenburgas linktelėjo, kai Dekster jau buvo prie durų.

— Manyčiau, kad šešerių, galbūt septynerių metų nuosprendis jūsų atveju būtų tinkamesnis. Ir su šiokia tokia Baltųjų rūmų pagalba galiausiai jums tereikės atsėdėti trejus, gal ketverius.

Dekster staigiai sustojo vietoje kaip įbesta.

— Bet, žinoma, jūs sutiksite...

— Sutiksiu su viskuo. Su viskuo! — springdamas sušuko Gutenburgas.

— ... pasisakyti kaip kaltinimo liudytojas.

Gutenburgas vėl linktelėjo, ir Loidas iš kito aplanko, gulėjusio ant kelių, ištraukė dviejų puslapių afidavitą. Buvusiam direktoriaus pavaduotojui pakako tik kelių sekundžių permesti akimis dokumentą ir brūkštelėti savo parašą antro puslapio apačioje.

Direktorė uždėjo ranką ant durų rankenos bumbulo, šiek tiek padvejojo, apsisuko ir pamažu sugrįžo prie stalo. Į buvusį savo pavaduotoją metė paskutinį paniekos žvilgsnį, o paskui pasiėmė parkerį ir greitai suraitė parašą tarp pieštuku pažymėtų kryžiukų.

— Jūs kvailys, Gutenburgai, — pasakė. — Jie niekada nebūtų rizikavę Ficdžeraldą pakviesti liudytoju. Bent kiek stipresnis advokatas jį sudraskytų į skutelius. O be Ficdžeraldo jie bylos neturi. Esu tikra, generalinis prokuroras jiems tai jau paaiškino.

Ji vėl apsisuko, ketindama palikti kabinetą.

— Helena visiškai teisi, — patvirtino Lorensas, pasiimdamas tris dokumentus ir juos perduodamas Loidui. — Jeigu byla kada nors pasiektų teismus, mes jau nebepakviestume Ficdžeraldo liudyti.

Dar nenudžiūvus rašalui ant jos atsistatydinimo pareiškimo, antrą kartą Dekster sustojo kaip įbesta.

— Deja, — tarė prezidentas, — turiu jums pranešti, kad šįryt, septintą keturiasdešimt trys, Konoras Ficdžeraldas mirė.

Ketvirta knyga

Gyvieji ir mirusieji

36



Automobilių kortežas lėtai slinko kalvos šlaitu aukštyn.

Nacionalinės Arlingtono kapinės buvo sausakimšos žmonių, susirinkusių palydėti žmogaus, niekada nesiekusio viešo pripažinimo. Vienoje kapo duobės pusėje stovėjo Jungtinių Valstijų prezidentas, jam iš abiejų šonų — Baltųjų rūmų personalo viršininkas ir generalinis prokuroras. Kitoje pusėje priešais juos gūžėsi moteris, pastarąsias keturiasdešimt minučių nė karto taip ir nepakėlusi galvos. Ją iš dešinės prilaikė duktė, o iš kairės — būsimas žentas.

Po dviejų dienų, kai jiems asmeniškai paskambino pats prezidentas, visi trys atskrido iš Sidnėjaus. Didžiulė prie kapo susibūrusių žmonių minia Megei Ficdžerald negalėjo kelti bent kokių abejonių, kiek daug draugų ir gerbėjų turėjo Konoras.

Per vakarykštį susitikimą Baltuosiuose rūmuose Tomas Lorensas našlei pasakė, kad paskutiniai Konoro žodžiai buvo apie tai, kaip myli savo žmoną ir dukterį. Paskui prezidentas dar pridūrė, kad nors su jos vyru buvo susitikęs tik sykį, visą likusį gyvenimą jį prisimins. „Ir taip pasakė žmogus, kasdien susitinkantis su šimtais žmonių“, — tą vakarą į savo dienoraštį įrašė Tara.

Keli žingsniai už prezidento stovėjo ką tik paskirtasis naujas CŽV direktorius ir grupelė vyrų bei moterų, tą dieną nė neketinusių prisistatyti į darbą. Kad galėtų čia dalyvauti, jie atkeliavo iš visų keturių pasaulio šalių.

Šiek tiek atokiau nuo kitų laidotuvininkų stovėjo aukštas stambaus sudėjimo vyras be jokio plaukelio ant galvos ir graudžiai verkė. Niekas iš dalyvaujančiųjų nebūtų patikėjęs, kad žiauriausi Pietų Afrikos gangsteriai be galo džiaugtųsi, jeigu žinotų, kad Karlo Kuterio nėra šalyje, nors ir porą dienų.

Čia taip pat dalyvavo daugybė FTB bendradarbių ir Slaptosios tarnybos agentų. Specialusis agentas Viljamas Breitveitas stovėjo prieky bent dešimties snaiperių, iš kurių kiekvienas būtų patenkintas baigti savo karjerą vertinamas kaip Konoro Ficdžeraldo veiklos tęsėjas.

Kalvos šlaite, kiek tik akys užmatė, kapines buvo užtvindę giminės iš Čikagos, Džordžtauno universiteto dėstytojai, bridžo žaidėjai, airių šokėjai, poetai ir žmonės iš įvairiausių gyvenimo sričių. Visi stovėjo nuleistomis galvomis, prisimindami žmogų, kurį mylėjo ir gerbė.

Kortežas sustojo Šeridano alėjoje, keli jardai iki kapo. Aštuonių karių garbės sargyba nukėlė karstą nuo lafeto, užsidėjo ant pečių ir pradėjo lėtą žygį kapo link. Karstas buvo užklotas Amerikos vėliava, o ant jos sudėtos Konoro kovinio pasižymėjimo juostelės. Jų viduryje gulėjo Garbės ordinas. Pasiekę kapo kraštą, nešėjai atsargiai nuleido karstą ant žemės ir pasitraukė prie gedėtojų.

Dvasiškasis tėvas Greihamas, daugiau nei trisdešimt metų buvęs Ficdžeraldų šeimos kunigu, iškėlė rankas į orą.

— Draugai mano, — pradėjo jis. — Kunigams dažnai tenka surasti gražių žodžių parapijiečiams, kuriuos vos pažinojo ir kurių pasiekimai ne visada būna akivaizdūs. Bet to negalima pasakyti apie Konorą Ficdžeraldą. Iš studijų metų jį visada prisimins kaip visų laikų vieną puikiausių „Notre Dame“ universiteto futbolo komandos įžaidėjų. Jei norėčiau apibūdinti kaip karį, mano kuklūs žodžiai tikrai neprilygtų Konoro būrio vado, kapitono Kristoferio Džeksono citatai iš rašto, pristatant apdovanojimui: „Bebaimis karininkas, pavojaus akivaizdoje visada statydavęs savo karių gyvybes aukščiau už savąją.“

Kaip profesionalas, jis beveik tris dešimtmečius tarnavo savo šaliai; jums tereikia apsidairyti aplink, ir pamatysite, kaip aukštai jis buvo vertinimas savo bendražygių. Bet užvis labiausiai mes jį prisiminsime kaip Megės vyrą ir Taros tėvą. Visa širdimi mes su jomis abiem.

Dvasiškasis tėvas Greihamas pritildė balsą:

— Jaučiuosi laimingas galėdamas save priskirti prie jo draugų. Labai laukiau Kalėdų šventės, kad vėl galėčiau sulošti su juo bridžą — gerokai vyliausi atsilošti tuos dešimt dolerių, kuriuos prakišau per roberį* prieš pat jam išvykstant į paskutinę užduotį. Dieve brangus, mielai atiduočiau viską, ką turiu, kad tik vėl galėčiau jam prakišti bridžo partiją.

Sportininkas, karys, profesionalas, mylintis vyras, tėvas, draugas, o man — didvyris, nors niekad nebūčiau išdrįsęs to pasakyti jam į akis, nes paprasčiausiai būtų iš manęs pasijuokęs.

Netoli tavęs, Konorai, yra palaidotas kitas Amerikos didvyris. — Senyvas kunigas pakėlė galvą. — Jeigu būčiau Džonas Ficdžeraldas Kenedis, didžiuočiausi, kad esu palaidotas tose pačiose kapinėse kaip ir Konoras Ficdžeraldas.

Karsto nešėjai žengtelėjo į priekį ir nuleido karstą į duobę. Tėvas Greihamas peržegnojo, pasilenkęs pakėlė saują žemių ir pabėrė jas ant karsto.

— Dulke buvai ir dulke virsi, — užgiedojo kunigas, o vienišas jūrų pėstininkų trimitininkas užgrojo laidotuvių signalą.

Garbės sargyba sulankstė vėliavą į taisyklingą trikampį ir atidavė į jaunesnio kadeto, aštuoniolikmečio vaikino rankas. Jis, kaip ir Konoras, buvo gimęs Čikagoje. Įprastomis aplinkybėmis ją būtų įteikęs našlei, tardamas: „Mem, Jungtinių Valstijų prezidento vardu." Bet ne šiandien. Šiandien jis nužygiavo į kitą pusę. Septyni jūrų pėstininkai pakėlė šautuvus ir dvidešimt viena salve į orą saliutavo mirusiajam, o tuo metu jaunasis kadetas išsitempęs į padėtį „ra-

* Bridže — penkių partijų lošis, iš kurių būtina laimėti tris.

miai" sustingo priešais Jungtinių Valstijų prezidentą ir perdavė jam vėliavą.

Tomas Lorensas ją paėmė, iš lėto nuėjo į kitą kapo duobės pusę ir sustojo priešais našlę. Megė pakėlė galvą ir pabandė nusišypsoti, kai prezidentas jai įteikė valstybinę vėliavą.

— Dėkingos šalies vardu perduodu jums Respublikos vėliavą. Esate supama draugų, gerai pažinojusių jūsų vyrą. Gailiuosi pats neturėjęs tokios garbės.

Prezidentas nulenkė galvą ir vėl sugrįžo į kitą kapo duobės pusę, kur anksčiau stovėjo. Jūrų pėstininkų orkestrui užgrojus nacionalinį himną, jis prisidėjo ranką prie širdies.

Niekas nepajudėjo, kol Stiuartas ir Tara nenulydėjo Megės prie kapinių vartų. Beveik valandą ji ten stovėjo ir spaudė ranką kiekvienam laidotuvių ceremonijos dalyviui.

Du žmonės, visas apeigas stebėję nuo kalvos viršaus, vakar atskrido iš Rusijos. Jie atvyko ne gedėti. Vakariniu reisu išskris atgal į Sankt Peterburgą ir praneš, kad jų paslaugos nebereikalingos.

37



Kai „Air Force One" nutūpė Maskvos oro uoste, jį apsupo tankai.

Prezidentas Zerimskis mums nepaliko jokių abejonių, kad yra mažai suinteresuotas suteikti Tomui Lorensui progą nusifotografuoti atvykimo proga. Taip pat nebuvo įprastų „Sveiki atvykę į Rusiją" kalbų iš pakylos, įrengtos šalia kilimo ir tūpimo tako.

Rūškanu veidu Lorensas nusileido iš orlaivio, o jį pasitiko maršalas Borodinas, stovintis tanko bokštelyje.

Kai vėliau tą rytą abu prezidentai galiausiai susitiko Kremliuje, pirmas darbotvarkės punktas buvo Zerimskio reikalavimas, kad NATO karinės pajėgos, patruliuojančios palei vakarines Rusijos sienas, būtų nedelsiant atitrauktos. Po sunkaus pralaimėjimo Senate dėl branduolinės, biologinės, cheminės ir konvencinės ginkluotės sumažinimo įstatymo projekto ir savanoriško Ukrainos sugrįžimo į Sovietų Sąjungos sudėtį, prezidentas Lorensas supranta negalintis nė per colį užleisti NATO vaidmens Europoje, ypač kai išrinkta naujoji senatorė Helena Dekster nuolat jį apibūdina kaip „raudonųjų marionetę".

Nuo tada, kai pernai senatorė Dekster atsistatydino iš CŽV direktorės pareigų, idant „atviriau galėtų priešintis

klaidingai prezidento užsienio politikai", Kapitolijaus kalvoje jau kalbama ją tapsiant pirmąja moterimi prezidente.

Per šio ryto preliminarius pokalbius Kremliuje prezidentas Zerimskis nė neapsimetė...

Stiuartas pakėlė akis nuo pirmojo laikraščio *Sydney Morning Herald* puslapio, kai į virtuvę įžengė Megė, apsirengusi džinsais ir nertiniu. Jie visi jau šešis mėnesius gyveno tame pačiame name, ir jis dar nėsyk jos nematė netvarkingais plaukais.

— Labas rytas, Stiuartai, — pasisveikino ji. — Laikraštyje nieko įdomaus?

— Menkiausia proga Zerimskis vis mankština raumenis, — atsakė Stiuartas. — O jūsų prezidentas, į tai atsakydamas, turi nutaisyti narsų veidą. Bent tokia *Herald* korespondento Rusijoje nuomonė.

— Zerimskis numestų ant Baltųjų rūmų branduolinę bombą, jeigu manytų, kad galėtų likti už tai nenubaustas, — pasakė Megė. — Ar šį šeštadienio rytą neturi linksmesnių žinių?

— Ministras pirmininkas paskelbė pirmo mūsų prezidento rinkimų datą.

— Kokie jūs lėti, — pasišaipė Megė, berdamasi į dubenėlį kukurūzų dribsnių. — Mes anglų atsikratėme prieš du šimtus metų.

— Mes irgi ilgai negaišime, — nusijuokė Stiuartas, kai į virtuvę vilkinti chalatu iš lėto įžengė jo žmona.

— Labas rytas, — mieguistai pasisveikino ji.

Atsistojusi nuo taburetės, Megė pabučiavo ją į skruostą.

— Tu pasėdėk čia ir pasistiprink tais kukurūzų dribsniais, kol aš tau iškepsiu omletą. Tau tikrai nebūtina...

— Mama, aš nėščia, o ne mirštanti nuo džiovos, — pasakė Tara. — Man visai pakaks ir dubenėlio kukurūzų dribsnių.

— Žinau, bet tik kad...

— Tu vis nesiliauji rūpinusis, — pertraukė Tara, apsikabinda-

ma motiną per pečius. – Atskleisiu tau paslaptį. Nėra medicininių įrodymų, kad persileidimai paveldimi; yra tik nuolat bruzdančios aplinkui motinos. Na, kas įdomesnio šįryt? – pažvelgusi į Stiuartą, paklausė ji.

– Mano ginama byla baudžiamajame teisme susilaukė stambios antraštės šešioliktame puslapyje, – pasakė jis, parodydamas į tris trumpas pastraipas, nukištas į puslapio apačią kairėje.

Du kartus perskaičiusi reportažą, Tara nusistebėjo:

– Net tavo pavardė neminima.

– Ne. Matyt, šiuo metu įdomesnis mano klientas, – pripažino Stiuartas. – Bet jeigu aš jį išsuksiu, gal viskas ir pasikeistų.

– Tikiuosi, neišsuksi, – įsiterpė į pokalbį Megė, pramušdama antrą kiaušinį. – Manau, tavo klientas niekšelis ir turėtų likusį gyvenimą pratupėti už grotų.

– Dėl to, kad pavogė septyniasdešimt tris dolerius? – negalėjo patikėti Stiuartas.

– Iš bejėgės senutės.

– Bet tai buvo pirmas kartas.

– Pirmas kartas, kai jis įkliuvo, manau, nori pasakyti, – pataisė jį Megė.

– Žinote, Mege, jūs būtumėte puiki prokurorė, – pasakė Stiuartas. – Be reikalo sutikote pasiimti metines atostogas – verčiau reikėjo užsirašyti į Teisės fakultetą. Nors, spėju, tokia didelė bausmė – įkalinimas iki gyvos galvos už septyniasdešimt trijų dolerių vagystę ne visiems patiktų.

– Tu nustebtum, jaunikaiti, – atšovė Megė.

Už durų pasigirdo bilstelėjimas į kilimėlį.

– Aš paimsiu paštą, – pasakė Stiuartas, atsikeldamas nuo stalo.

– Stiuartas teisus, – patvirtino Tara, motinai priešais ją padėjus omletą. – Tau nereikėtų tuščiai eikvoti laiko kaip neapmokamai namų šeimininkei. Esi pernelyg protinga.

– Dėkui, brangioji. – Megė sugrįžo prie viryklės ir pramušė dar

vieną kiaušinį. – Bet man smagu būti su jumis abiem. Tikiuosi, kad neįkyriu, per ilgai naudodamasi svetingumu.

– Žinoma, ne, – nuramino Tara. – Bet jau praėjo daugiau nei šeši mėnesiai nuo...

– Žinau, brangioji, bet man reikia dar šiek tiek laiko, kol pajėgsiu sugrįžti į Vašingtoną. Kai prasidės rudens semestras, jau būsiu atsigavusi.

– Betgi tu net nepriimi kvietimų ten, kur tau patinka.

– Pavyzdžiui?

– Praėjusią savaitę ponas Muras tave kvietė į operą „Fidelijas“, bet tu jam pasakei, kad tą vakarą eini kitur.

– Jei atvirai, neprisimenu, ką tuomet veikiau, – prisipažino Megė.

– Aš tau priminsiu. Sėdėjai savo kambaryje ir skaitei „Ulisą“.

– Tara, ponas Muras – malonus žmogus, ir neabejoju – kad ir ką banke daro, viską atlieka puikiai. Bet jam neverta eikvoti vakaro su manimi, visąlaik mąstančia, kaip man trūksta tavo tėvo. O man tikrai nėra reikalo visą vakarą klausytis jį pasakojant, kaip dievino savo velionę žmoną – neprisimenu, kuo ji vardu.

– Elizabeta, – pasakė Stiuartas, sugrįžęs su rytiniu paštu. – Iš tiesų, Ronis gana mielas.

– Tik nepradėk ir tu, – atkirto Megė. – Jau metas jums abiem liautis nerimavus dėl mano socialinio gyvenimo.

Priešais Stiuartą ji padėjo dar didesnę lėkštę omleto.

– Reikėjo man vesti jus, Mege, – nusišiepė jis.

– Ir tu būtum kur kas tinkamesnis vyras, nei daugelis tų, su kuriais bandai mane supažindinti, – pasakė ji, paplekšnodama savo žentą per galvą.

Stiuartas nusijuokė ir ėmėsi rūšiuoti laiškus, kurių didžiuma buvo jam. Porą perdavė Tarai ir tris – Megei, o savo krūvelę nustūmė į šalį, atiduodamas pirmenybę *Herald* sporto skyriui.

Megė prisipylė antrą puodelį kavos ir tik paskui ėmėsi laiškų.

Kaip visada, ji ištyrinėjo pašto ženklus, prieš nuspręsdama, kokia tvarka atplėšti vokus. Du iš jų buvo su Džordžo Vašingtono portretu. Trečiajame – spalvingas Australijos tulžys. Pirmiausiai ji atplėšė pastarąjį laišką. Perskaičiusi, padavė per stalą Tarai. Sulig kiekviena perskaityta pastraipa jaunosios moters šypsena vis platėjo.

– Labai glosto savimeilę, – pasakė Tara, perduodama laišką Stiuartui.

Šis greitai jį permetė akimis.

– Taip, labai. Ir ką gi atsakysite?

– Atrašysiu, kad šiuo metu neieškau darbo, – atsakė Megė. – Bet tik kai sužinosiu, kuriam iš judviejų turiu už tai dėkoti.

Ji pamosikavo laišku ore.

– Nesu kalta, – išsigynė Tara.

– *Mea culpa*, – prisipažino Stiuartas.

Jis anksti patyrė, kad mėginti Megę apgauti neverta. Visada galiausiai ji tave perpranta.

– *Herald* pamačiau skelbimą dėl darbo ir pamaniau, kad jūs idealiai jam tinkama. Beje, net pernelyg idealiai.

– Pasak gandų, Priėmimo skyriaus vedėjas akademinių metų pabaigoje pasitraukia į pensiją, – pridūrė Tara. – Tad ieškoma kuo jį pakeisti.

– Nagi, klausykitės manęs, jūs abu, – tarė Megė, pradėdama nurinkinėti nuo stalo lėkštes. – Esu metinėse atostogose, o nuo rugpjūčio pirmos ketinu grįžti į Vašingtoną ir tęsti dekanės darbą Džordžtauno universiteto Priėmimo skyriuje. Sidnėjaus universitetui teks susirasti ką nors kitą.

Ji atsisėdo atplėšti antro laiško.

Nei Tara, nei Stiuartas nieko daugiau nekomentavo, kai ji išėmė iš voko 277 000 dolerių čekį, pasirašytą iždo sekretoriaus. Pridėtame laiške buvo aiškinama: „Pilnutinė kompensacija už jūsų vyro, CŽV bendradarbio, žuvusio tarnyboje atliekant pareigas, netektį.“ Kaip jie galėtų suprasti, ką reiškia žodžiai „pilnutinė kompensacija“?

Ji greitai atplėšė trečią laišką. Šį pasiliko pabaigai, atpažinusi senovišką braižą ir tiksliai supratusi, kas atsiuntė laišką.

Tara niuktelėjo Stiuartui.

— Metinis meilės laiškas iš daktaro O'Keisio, jeigu neklystu, — sceniniu šnabždesiu paaiškino ji. — Turiu prisipažinti, kad man padarė įspūdį, kaip jis sugebėjo tave atsekti.

— Man irgi, — nusišypsojo Megė. — Su juo man bent nereikia apsimetinėti.

Ji atplėšė voką.

— Po valandos jūsų abiejų lauksiu lauke. Būkite jau pasirengusios važiuoti, — tarė Stiuartas, pasižiūrėdamas į laikrodį.

Megė žvilgtelėjo per savo skaitomųjų akinių viršų ir nusišypsojo.

— Pirmai valandai užsakiau staliuką paplūdimio kavinėje, — pridūrė jis.

— O, kaip tu viską sugebi, — dievinamai atsiduso Tara.

Stiuartas jau ketino plekštelėti jai per galvą savo laikraščiu, bet Megė staiga ištarė:

— Dieve brangus! — iš jos lūpų tai nuskambėjo kone kaip keiksmas.

— Kas atsitiko, mama? — paklausė Tara. — Jis vėl tau peršasi, ar galiausiai vedė kitą?

— Nei tai, nei tai. Jam pasiūlyta Matematikos katedros vedėjo vieta Naujojo Pietų Velso universitete. Jis atskrenda susitikti su prorektoriumi, o tada galutinai apsispręs.

— Geriau nė būti negali, — pasakė Tara. — Galų gale juk jis airis, gražus ir visada tave dievino. Ir kaip tu nuolat mums primeni, tėčiui vos pavyko tave nuo jo atmušti. Ko dar geriau reikia?

Stojo ilga tyla, o paskui Megė pasakė:

— Deja, ne visai taip yra.

— Kaip suprasti? — paklausė Tara.

— Na, iš teisybės, nors jis ir *buvo* gražus ir puikus šokėjas, bet taip pat ir šioks toks nuoboda.

— Betgi tu visada man pasakodavai...

— Žinau, ką tau pasakodavau, — pertraukė Megė. — Ir nežiūrėk į mane šitaip, jaunoji ledi. Esu tikra, kartkartėmis paerzini Stiuartą tuo jaunu padavėju dublinniečiu, kuris...

— Mama! Šiaip ar taip, jis dabar...

— Kas? — paklausė Stiuartas.

— Lektorius Dublino Trejybės koledže, — pasakė Tara. — Negana to, laimingai vedęs ir turi tris vaikučius. Ne visos tavo buvusios draugužės gali tuo pasigirti...

— Teisybė, — pritarė Stiuartas. — Taigi pasakykite, — jis vėl kreipėsi į Megę, — kada daktaras O'Keisis atvyksta į Australiją?

Megė vėl išlankstė laišką ir perskaitė:

Išskrendu iš Čikagos keturioliktą, atvyksiu penkioliktą...

— Betgi tai šiandien! — sušuko Stiuartas.

Megė linktelėjo ir skaitė toliau:

Pernakvosiu Sidnėjuje, kitą dieną susitiksiu su prorektoriumi, o paskui vėl išskrendu į Čikagą.

Ji pakėlė akis nuo laiško.

— Kol mes grįšime po savaitgalio, jis jau bus pakeliui į namus.

— Kaip gaila, — šiek tiek nusiminė Tara. — Man taip smagu būtų susipažinti su ištikimuoju Deklanu o'Keisiu.

— Ir tu tikrai galėtum, — patvirtino Stiuartas, žvilgtelėdamas į savo laikrodį. — Kada lėktuvas atskrenda?

— Šįryt vienuoliktą dvidešimt, — atsakė Megė. — Bijau, mes su juo prasilenksime. Be to, jis neparašė, kur apsistos, tad niekaip negaliu su juo susisiekti, iki išskris namo.

— Nebūkite tokia neryžtinga, — neatlyžo Stiuartas. — Jeigu už

dešimties minučių išvažiuotume, suspėtume į oro uostą ir pasitiktume jo lėktuvą. Galėtumėte jį pakviesti pas mus priešpiečių.

Tara per stalą pažvelgė į motiną. Ši taip ir neužsikrėtė entuziazmu.

— Net jeigu mes ir suspėsime, turbūt jis atsisakys, — tarė Megė. — Po tokios ilgos kelionės reaktyviniu prastai jausis dėl laiko skirtumo ir norės pasirengti rytojaus susitikimui.

— Bent būsi pamėginusi, — spyrėsi Tara.

Megė sulankstė laišką, nusirišo prikyštę ir tarė:

— Tu teisi, Tara. Po visų tų metų tai mažiausia, ką galiu padaryti.

Ji nusišypsojo dukteriai, skubiai paliko virtuvę ir dingo viršuje.

Savo kambaryje atsidarė drabužių spintą ir pasiėmė mėgstamiausią suknelę. Nenorėjo, kad Deklanas manytų apie ją kaip apie pusamžę — nors tai gana kvaila, nes tokia ir buvo, ir toks pats buvo jis. Apžiūrėjo save veidrodyje. Kaip penkiasdešimt vienerių, atrodo visai pakenčiamai, nusprendė. Nė kiek nebuvo priaugusi svorio, tik per pastaruosius šešis mėnesius kaktoje atsirado kelios naujos raukšlelės.

Megė sugrįžo apačion ir pamatė Stiuartą, nekantriai žingsniuojantį po prieškambarį pirmyn atgal. Žinojo, automobilis jau pakrautas ir variklis veikiausiai dirba.

— Pasiskubink, Tara, — jau trečią kartą laiptinės pusėn šūktelėjo jis.

Po kelių minučių pasirodė Tara, ir vos tik jai nusišypsojus, Stiuarto nekantrumas kaipmat išgaravo.

Sėsdamasi į automobilį, Tara pasakė:

— Kaip noriu kuo greičiau susipažinti su Deklanu. Net jo vardas skamba romantiškai.

— Ir man lygiai taip pat tais laikais atrodė, — pritarė Megė.

— „Ką reiškia vardas“*? — nusišypsojo Stiuartas, išvairuodamas automobilį iš kiemo į gatvę.

— Labai daug, kai esi gimusi Margarete Deirdre Berk, — atsakė Megė.

Stiuartas susijuokė.

— Kai buvau studentė, — toliau kalbėjo Megė, — sykį parašiau sau pačiai laišką, adresuotą „Daktarui ir poniai Deklan o‘Keisi“. Bet dėl to jis netapo įdomesnis.

Ji nervingai palietė sau plaukus.

— Argi negalėtų būti taip, kad po daugelio metų daktaras O‘Keisis tapo įdomiu, daug visko mačiusiu ir pasaulietišku žmogumi? — paklausė Tara.

— Abejoju, — atsakė Megė. — Veikiau jis bus pompastiškas, susiraukšlėjęs ir vis dar skaistus.

— Iš kur galėjote žinoti, kad jis buvo skaistuolis? — paklausė Stiuartas.

— Pats nuolat visiems taip sakydavo, — atšovė Megė. — Deklanui atrodė, kad romantiškas savaitgalis tada, jei perskaitai trigonometrijos pranešimą matematikų konferencijoje.

Tara pratrūko juoktis.

— Nors, jei atvirai, tavo tėvas buvo neką labiau patyręs nei jis. Mudu savo pirmą naktį drauge prasėdėjome parke ant suoliuko ir aš praradau tik savo šlepetes.

Stiuartas taip nusikvatojo, kad automobiliu vos neužkliudė bordiūro.

— Aš net sužinojau, kaip Konoras prarado *savo* nekaltybę, — toliau pasakojo Megė. — Jam padėjo mergina, žinoma kaip „niekada neatsisakanti Nensė“ — su apsimestiniu konfidencialumu pašnabždom pridūrė ji.

* Citata iš V. Šekspyro dramos „Romeo ir Džuljeta“ (A. Churgino vert.)

— Nejaugi jis pats jums pasipasakojo? — negalėjo patikėti Stiuartas.

— Ne, ne jis. Taip niekada ir nebūčiau sužinojusi, jeigu vieną vakarą jis nebūtų ilgiau užtrukęs futbolo treniruotėje. Nusprendžiau persirengiamajame, jo drabužių spintelėje, palikti raštelį, o tada durelėse iš vidaus aptikau pabraižytą Nensės vardą. Bet iš tikrųjų nebuvo ko skųstis. Patikrinusi jo komandos draugų spinteles pamačiau, kad merginų vardų Konoras turėjo mažiausiai.

Tara, dvilinka susirietusi iš juoko, meldė motiną liautis.

— Kai tavo tėvas galiausiai...

Kol jie pasiekė oro uostą, Megė jau buvo išpasakojusi visas savo istorijas apie konkurenciją tarp Deklano ir Konoro, ir pradėjo baimintis, kaip po tiek daug metų susitiks su savo buvusiu šokių partneriu.

Stiuartas sustojo prie šaligatvio, iššoko iš mašinos ir atidarė Megei dureles.

— Verčiau paskubėkite, — paragino, žvilgtelėjęs į laikrodį.

— Mam, nori, kad eičiau kartu su tavimi? — paklausė Tara.

— Ne, dėkui, — atsakė Megė ir skubiai nužingsniavo automatinių durų link, kol dar nepersigalvojo.

Ji pasitikrino švieslentėje — „United Airlines“ 815 reisas iš Čikagos nutūpė laiku, vienuoliktą dvidešimt. Dabar jau buvo beveik vienuolikta keturiasdešimt. Savo gyvenime ji dar nebuvo taip vėlavusi, kai reikėjo pasitikti ką nors oro uoste.

Artėdama prie atvykstančiųjų keleivių zonos Megė vis labiau lėtino žingsnius vildamasi, kad Deklanui užteks laiko prasmukti dar jai nepasirodžius. Ji nusprendė pareigingai penkiolika minučių išlaukti čia, o paskui grįžti prie automobilio. Pradėjo stebėti pro vartus išeinančius atskridusius keleivius. Jauni, linksmi ir entuziastingi, po pažastimis nešini banglentėmis; pusamžiai, bruzdantys ir susikaupę, laikantys už rankų savo vaikus; pabaigoje — seni, lėtai judantys ir susimąstę. Megė ėmė nerimauti, ar apskritai atpažins Deklaną. Gal jis

pro ją jau praėjo? Šiaip ar taip, juk juodu paskutinį kartą matėsi prieš trisdešimt metų, be to, nesitiki, kad kas nors jo lauks čia.

Ji vėl pasižiūrėjo į laikroduką – penkiolika minučių jau beveik baigėsi. Ji pradėjo svajoti apie lėkštę *gnocchi** ir taurę „Chardonnais" per priešpiečius Kronulos pliažo kavinukėje, o paskui snaudulį saulėje, kol Stiuartas ir Tara plaukios banglentėmis. Galiausiai jos akys apsistojo ties vienarankiu vyriškiu, plačiais žingsniais išeinančiu pro atvykusiųjų vartus.

Megei pakirto kojas. Stebeilijo į vyrą, kurio taip ir nesiliovė mylėjusi, ir jai atrodė, kad tuoj nualps. Akys pritvinko ašarų. Jai nereikėjo jokių pasiaiškinimų. Tebūnie tai vėliau, gerokai vėliau. Pamiršusi viską aplink, ji tekina pasileido pas jį.

Kai tik ją pamatė, vyriškis iš karto nusišypsojo ta ypatinga šypsena, rodančia jį supratus, kad buvo atpažintas.

– O, Dieve mano, Konoras! – ištarė, tiesdama į jį rankas. – Pasakyk, kad tai tiesa. Dievuliau brangus, juk aš neapsirinku?

Konoras dešine ranka tvirtai ją prispaudė prie savęs, kairiosios rankovė tuščia karojo jam prie šono.

– Tikrai tiesa, Mege, mano brangioji, – su ryškiu airišku akcentu patvirtino jis. – Deja, nors prezidentai gali sutvarkyti viską, bet jeigu jie tave palaidoja, nieko daugiau nelieka, tik kuriam laikui dingti ir prisiimti kitą asmens tapatybę.

Jis paleido ją ir pažvelgė į moterį, kurią kiekvieną valandą per pastaruosius šešis mėnesius troško apkabinti.

– Nusprendžiau tapti daktaru Deklanu o'Keisiu, universiteto profesoriumi, svarstančiu imtis naujos pareigybės Australijoje, nes prisimenu tave kadaise sakius, kad nieko labiau netrokšti iš gyvenimo, kaip tik būti ponia Deklan o'Keisi. Be to, tikėjausi, kad australai pernelyg nevargins tikrindami mano matematikos žinias.

* Maži virtinukai su bulvių ar kopūstų įdaru (*it.*).

Megė pažvelgė į jį. Ašaros sruvo jai skruostais – pati nežinojo, juoktis ar verkti.

– Bet laiškas, brangusis, – ištarė ji. – Su ta kreiva *e*. Kaip tu...

– Taip, pamaniau, tau tai patiks, – pasakė Konoras. – Kai pamačiau *Washington Post* nuotrauką, kur tu stovi prie kapo priešais prezidentą, ir perskaičiau karštas pagyras tavo velioniui vyrui, pamaniau: „Deklanai, vaikine, tai galėtų būti tavo paskutinis šansas vesti tą jauną Margaretę Berk iš Ist Saido.“ – Jis nusišypsojo: – Tai kaip, Mege, – tarė. – Tekėsi už manęs?

– Konorai Ficdžeraldai, tau teks daug ką paaiškinti, – pasakė Megė.

– Tikrai taip, ponia O‘Keisi. Ir tam turėsime visą likusį savo gyvenimą.

Apie autorių

Jeffrey Archer (Džefris Arčeris) studijavo Oksfordo universitete. Penkerius metus dirbo Didžiosios Britanijos Bendruomenių Rūmuose ir dvidešimt dvejus metus — Lordų Rūmuose. Visi jo romanai ir apsakymų rinkiniai — įskaitant „Tik laikas parodys“ (*Only Time Will Tell*), „Tėvo nuodėmės“ (*The Sins of the Father*), „Mirtina paslaptis“ (*Best Kept Secret*), „Atsargiai, norai pildosi“ (*Be Careful What You Wish For*), „Galingiau už kalaviją“ (*Mightier Than the Sword*) ir *Kane and Abel* — tapo tarptautiniais bestseleriais. Kalbama, kad tarptautinį bestselerį būtų galima sukurti ir iš paties rašytojo gyvenimo.

Šio pripažinimą pelniusio autoriaus knygos spausdinamos 97 šalyse ir 37 kalbomis, o parduotų egzempliorių skaičius tarptautiniu mastu viršija 250 milijonų. Jis vienintelis iš visų rašytojų sugebėjo pirmąją bestselerių sąrašo vietą pasiekti trijose kategorijose: grožinės literatūros (penkiolika kartų), apsakymų (keturis kartus), dokumentinės literatūros (*The Prison Diaries*).

J. Archer yra vedęs, turi du sūnus ir gyvena Londone bei Kembridže.

www.jeffreyarcher.com

Archer, Jeffrey

Ar53 Vienuoliktas įsakymas: [romanas] / Jeffrey Archer; iš anglų kalbos vertė Jonas Čeponis. — Kaunas: Jotema, [2016]. — 384 p.
ISBN 978-9955-13-609-5

Konoro Ficdžeraldo tarnybinė charakteristika įspūdinga: jis — karo didvyris, profesionalų profesionalas, mirtinas CŽV ginklas — samdomas žudikas, daug metų tarnavęs savo šaliai, apdovanotas Garbės ordinu, ištikimas šeimos vyras. Dvidešimt aštuonerius metus jis gyveno dvilypį gyvenimą, ir dabar, besirengdamas pasitraukti į pensiją, susiduria su pavojingiausiu priešu, kokį kada nors buvo sutikęs — savo bose Helena Dekster.

Politinio trilerio veiksmas rutuliojasi nuo Kolumbijos per Ovalinį kabinetą Baltuosiuose rūmuose, rusų mafijos vadeivos slaptąją irštvą Sankt Peterburgo pakraštyje, Rusijos prezidento rinkimų peripetijas, Pietų Afriką iki pat Australijos. Ficdžeraldas turi „išgelbėti pasaulį" ir save patį, kai CŽV, be Dešimties Dievo įsakymų, galioja ir vienuoliktas: neįkliūk.

UDK 821.111-31

Jeffrey Archer

VIENUOLIKTAS ĮSAKYMAS

Iš anglų kalbos vertė *Jonas Čeponis*
Redaktorė *Asta Kristinavičienė*
Viršelio dailininkas *Audrius Arlauskas*
Maketavo *Teresė Vasiliauskienė*

SL 250. 24 sp. l. Užsak. Nr. 16.0844
UAB „Jotema", Algirdo g. 54, 50157 Kaunas
Tel. 8 37 337695, el. p.: info@jotema.lt
www.jotema.lt
Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė", B. Brazdžionio g. 23, 48184 Kaunas

Jeffery Archer

Kliftonų kronikos

serija

Penktoji knyga

GALINGIAU UŽ KALAVIJĄ

Ketvirtoji knyga

ATSARGIAI, NORAI PILDOSI

Trečioji knyga

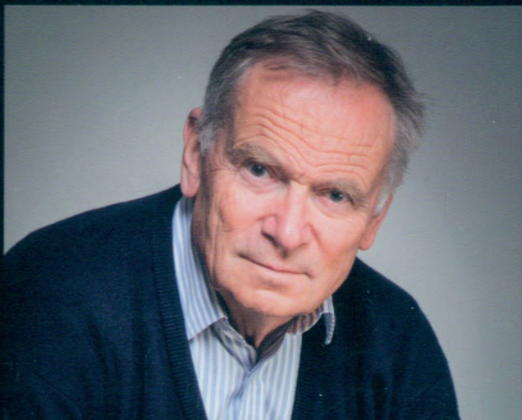
MIRTINA PASLAPTIS

Antroji knyga

TĖVO NUODĖMĖS

Pirmoji knyga

TIK LAIKAS PARODYS



Jeffrey Archer (Džefris Arčeris) studijavo Oksfordo universitetete. Penkerius metus dirbo Didžiosios Britanijos Bendruomenių Rūmuose ir dvidešimt dvejus metus — Lordų Rūmuose. Visi jo romanai ir apsakymų rinkiniai — įskaitant „Tik laikas parodys“, „Tėvo nuodėmės“, „Mirtina paslaptis“ ir *Kane and Abel* — tapo tarptautiniais bestseleriais. Kalbama, kad tarptautinį bestselerį būtų galima sukurti ir iš paties rašytojo gyvenimo.

Šio pripažinimą pelniusio autoriaus knygos spausdinamos 97 šalyse ir 37 kalbomis, o parduotų egzempliorių skaičius tarptautiniu mastu viršija 250 milijonų. Jis vienintelis iš visų rašytojų sugebėjo pirmąją bestselerių sąrašo vietą pasiekti trijose kategorijose: grožinės literatūros (penkiolika kartų), apsakymų (keturis kartus), dokumentinės literatūros (*The Prison Diaries*).

J. Archer vedęs, turi du sūnus, gyvena Londone ir Kembridže.



Šia savo knyga J. Archer, Didžiosios Britanijos bestselerių autorius, nubrėžia naujus šiuolaikinio politinio trilerio standartus ir pagauna savo skaitytojus nuo pat pirmos iki paskutinės pastraipos.

Trilerio veiksmas rutuliojasi nuo Kolumbijos per Ovalinį kabinetą Baltuosiuose rūmuose, rusų mafijos vadeivos slaptąją irštvą Sankt Peterburgo pakraštyje, Rusijos prezidento rinkimų peripetijas, Pietų Afriką iki pat Australijos. Ficdžeraldas turi „išgelbėti pasaulį" ir save, kai CŽV, be Dešimties Dievo įsakymų, galioja dar vienas — vienuoliktasis: neįkliūk.

Konoro Ficdžeraldo tarnybinė charakteristika įspūdingas: karo didvyris, profesionalų profesionalas, mirtinas CŽV ginklas — samdomas žudikas, daug metų tarnavęs savo šaliai, apdovanotas Garbės ordinu, atsidavęs šeimos vyras. Tačiau dvidešimt aštuonerius metus jis gyveno dvilypį gyvenimą, ir jau besirengdamas pasitraukti į pensiją, susiduria su pavojingiausiu priešu, kokį kada nors buvo sutikęs — savo bose Helena Dekster.

CŽV direktorė Helena Dekster visada laikydavo valdžios vadžias savo rankose. Bet kai iškilo grėsmė jos pačios karjerai, vienintelis šansas išlikti — tai sunaikinti Ficdžeraldą. Kelios dienos prieš pasitraukiant iš organizacijos, jis siunčiamas į kitą pasaulio kraštą, gavęs pavojingiausią užduotį: likviduoti iškilusią grėsmę nacionaliniam saugumui — išrinktą naują Rusijos prezidentą.



www.jotema.lt
www.facebook.com/jotema